

Forrás
Oktatási Központ

**A
FORRÁS
KERESZTÉNY ÓVODA
ÁLTALÁNOS ISKOLA
SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA
NEVELÉSI-PEDAGÓGIAI
PROGRAMJA**

Érvényes:

2022. szeptember 1-től

Küldetési nyilatkozat

Az intézményünkben négy célt fogalmaztunk meg prioritási sorrend nélkül:

A gyerekek szeressenek az intézménybe járni!

A szülők elégedettek legyenek!

A kollégák örömmel járjanak dolgozni!

Isten előtt kedves legyen!

Egy keresztény szellemiségű intézményt elsősorban a keresztény értékrendje különböztet meg más intézményektől, valamint az, hogy a benne dolgozók mennyire azonosulnak vele, és hogy képviselik a környezetük felé.

Hogy mire is gondolunk egy oktatási, nevelési intézmény esetében?

-Hit Jézus Krisztusban: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, mert ilyeneké az Istennek országa”, az evangélium hirdetése minden korosztály számára

-Embterátsak szeretete:” Szeresd felebarátodat, mint önmagadat” különösen a gyerekek szeretete, de a munkatársak, és a szülők szeretete is.

-Szolgálat a szükségben lévők felé: „Amikor lakomát készítesz, hívd a szegényeket, csonkabonkákat, sántákat, vakokat.” „ neveld a gyermeket a neki megfelelő módon” a sajátos nevelési igényű, lelki sérülésekkel vagy kiemelkedő tehetséggel gyermekek befogadása, és közös befogadó nevelése, megsegítése kortársi, és tanári szempontból is.

-Megbocsájtás, bocsánatkérés: „ Bocsásd meg a vétkeinket, amiképpen mi is megbocsájtunk az ellenünk vétkezőnek” tiszta lap lehetősége beskatulyázás nélkül

-Remény:” a reménység pedig nem szégyenít meg” alapján a feltámadásban való reménység, de az egész pedagógiai munkában való reménység is

-„A bölcs tanítás az élet forrása”

A nevelési filozófiánk megjelenése az oktatásban

Nevelőmunkánk célja

Elősegíteni a gyermekek személyiségének kibontakozását, azt, hogy Isten terve megvalósuljon az életükben. Mindezt az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével kívánjuk elérni.

Tanuljanak meg harmóniában élni Istennel, önmagukkal, embertársaikkal és a környezettel.

Pozitív jellem fejlesztésével igyekszünk megalapozni, hogy a gyermekek felnőve sikeres, szolgáló lelkületű emberek lehessenek.

Általános nevelési feladatok

„Jézus pedig gyarapodott bölcsességben és testének állapotában és az Isten és emberek előtt való kedvességben.”

(Lukács evangéliuma 2:52.)

A nevelés feladata a gyermekek testi-lelki-szellemi szükségleteinek kielégítése, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön.

A gyermekek lelki szükségleteinek kielégítése:

A gyermekek legfontosabb érzelmi szükségletei: megértés, jóváhagyás, elismerés, megbecsülés, biztonságérzet, illetve érezzék, hogy fontosak számunkra, bízunk bennük, számíthatnak ránk.

Mivel a gyermek szociális, erkölcsi lény, szüksége van társas kapcsolatainak alakítására, szocializációjának biztosítására, különös tekintettel a hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű gyermekekre. A gyermekek alaptermészete önző. Nekünk kell segíteni akaratuk fejlődésében, hogy tanuljanak meg uralkodni magukon. Ehhez feladatunk a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő szokás- és szabályrendszer kialakítása. Az erkölcsi tulajdonságaik fejlesztése a bibliai értékek, normák közvetítése.

Értelmi fejlesztés és nevelés során feladatunk a gyermekek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendezése, bővítése, illetve az értelmi képességek (érezkelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése változatos tevékenységek biztosításával. A mindennapi életben használható, naprakész tudás átadása mellett fontos, hogy kialakítsuk a tudás megszerzésének igényét.

A bölcsesség az ismeret életre való alkalmazása. A keresztény pedagógus feladata, hogy az ismeretek alkalmazására, képességeik használatára tanítsa meg a gyermekeket, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlás által.

Intézményünk intézményegységei jogi státuszuktól függetlenül egységet alkotnak. Nevelési értékeink, alkalmazott eszközeink, pedagógusaink és munkatársaink hozzáállása a teljes intézményben azonos alapokon nyugszik.

Az egyes egységekben alkalmazott jó gyakorlatokat, a többi intézményegység is átveheti, és alkalmazhatja. Kollégáink, az egyes egységek között jó gyakorlatokat alkalmazni átjárhatnak, egymástól tanulnak, egymást tanítják.

Az intézményben négy célt fogalmaztunk meg prioritási sorrend nélkül:

1. A gyerekek szeressenek az intézménybe járni!
2. A szülők elégedettek legyenek!
3. A kollégák örömmel járjanak dolgozni!
4. Isten gyönyörködhessen benne!

Az óvodában folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Gyermekképünk

Óvodánk alapvető szemlélete, hogy minden ember pótolhatatlan, senki mással nem helyettesíthető személyiség, Isten teremtménye. Amikor egy kisgyermeket felvesszünk óvodánkba, azt tartjuk szem előtt, hogy Istennek különleges terve van vele, és úgy kell nevelnünk őt, hogy képes legyen majd Istent dicsőíteni, életével bemutatni úgy, mint senki más.

Óvodánk nevelési célja:

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (értve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).

Célunk a sokoldalú, harmonikusan fejlődő személyiség kibontakoztatása, építve a keresztény értékekre a Biblia tanítása szerint, a gyermekek életkori sajátosságainak és eltérő fejlődési ütemének figyelembevételével. Az integrált nevelés során a sajátos nevelési igényből következő hátrányok csökkentése, az ép és sérült gyermekek közötti kölcsönös elfogadás és tolerancia kialakítása, felkészítésük a megfelelő iskolai életre.

Feladataink:

Szakember irányításával komplex diagnózisra épülő rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztés.

Sérülés specifikus, a szükségletekhez igazodó differenciált foglalkoztatás, alkalmazkodva a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

A sajátos nevelési igényű gyermek szocializációjának elősegítése.

Az óvodapedagógusok készítsék fel a csoport gyermekeit a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására.

Feladatunk speciális módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása, alkalmazása.

Befogadó pedagógusaink törekedjenek a speciális pedagógiai felkészültségre, szakmailag fejlődjenek, rendszeresen képezzék tovább magukat, legyenek nyitottak a változásra és alkalmazkodjanak a változásokhoz.

Általános alapelvek

Lehetőségeinkhez mérten a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök biztosítása.

Sajátos nevelési szükséglet esetén a gyermekek minden esetben különleges igénnyel jelennek meg az óvodában. Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében fontos figyelembe venni az egyéni sajátosságokat. Hangsúlyosabb a differenciált képességfejlesztés.

Az elvárások igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez.

A fejlesztés ne terhelje túl a gyermekeket.

A csoportba tartozó gyermekek nevelése-oktatása eredményességének érdekében nagyobb mértékű pedagógiai segítségnyújtást kell biztosítanunk.

Önállóságra nevelés. Annyi segítségnyújtás, amennyi az önálló cselekvéshez szükséges.

Személyi feltételek

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli. A sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma és sérülésük súlyossága függvényében a fogyatékosnak megfelelő végzettségű gyógypedagógus, a nevelő-oktató munkát segítő gyógypedagógiai asszisztens alkalmazása, /teljes vagy részmunkaidőben/ vagy utazó gyógypedagógus biztosítása.

A fejlesztés formái és lehetőségei

A különböző fejlesztési formáknak szervesen be kell illeszkedniük az óvoda napirendjébe, ezért a délelőtti folyamán történnek.

- egyéni fejlesztés
- mikro csoportos fejlesztés
- fejlesztés az óvodai csoportban
- egyéb óvodán kívüli fejlesztés, foglalkozás

Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében a fogyatékoság típusai az integrált nevelés és oktatás keretében:

tanulásban akadályozott

érzékszervi, beszéd fogyatékos, enyhén értelmi fogyatékos, a megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek,

a megismerő funkció vagy a viselkedés fejlődésének súlyos rendellenessége miatt sajátos nevelési igényű gyermekek

Szellemi szükségletek kielégítése

Az ember szellemi lény, ezért már óvodás korban is szüksége van arra, hogy Istent megismerje, kapcsolatban legyen vele.

Meg kell tanítani a gyerekeket arra, hogy kicsoda Isten. Feladatunk egy olyan Istenkép kialakítása, aki szeret, gondoskodik rólunk.

Meg kell tanítani őket imádkozni. Legyen nekik természetes, hogy ahogyan hozzánk beszélhetnek, elmondhatják Istennek is kéréseiket, vágyaikat, problémáikat.

Nagyon fontos arra ösztönözni a gyermekeket, hogy hallgassanak a lelkiismeretükre.

Ezeket a feladatokat az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével, Isten segítségét kérve tudjuk hatékonyan megvalósítani.

A nevelés alapvető keretei

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek testi, lelki szükségleteinek kielégítése, testi fejlődésük elősegítése, illetve az egészséges életmódra való igény alakítása.

Feladatok:

A gyermekek gondozása, testi, lelki szükségleteinek kielégítése, és az egészséges életmód szokásainak alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.

A gyermekek testi képességeinek, mozgásának fejlesztése, edzettségük biztosítása, egészségük védelme, megőrzése.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet, tárgyi feltételek biztosítása.

A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése, és az egészséges életmód szokásainak alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

Ahhoz, hogy a gondozási teendőinket jól el tudjuk látni, ismerni kell a gyermekek otthoni szokásait, önállóságuk mértékét. Ennek érdekében igyekszünk a szülőkkel megbeszélni a gyermekük alvási, étkezési és egyéb szokásait.

A napi találkozások alkalmával beszélünk a felmerülő problémákról, fejlődésről.

A gyermekek ismeretében személyre szabottan tervezzük meg a teendőket. A gyermekek testi szükségleteinek kielégítése a dajka feladata is. A csoportban dolgozó óvónők egyeztetik a dajkával nevelési elveiket, feladataikat, a szokáskialakítás módját. Feladatunk, hogy ébresszük rá a gyermekeket a jelentkező szükségleteikre. Meg kell tanítanunk őket a szükségleteik kulturált formában történő kielégítésére.

Óvodásaink gondozottságának biztosítása bensőséges gyermek-felnőtt kapcsolatot feltételez, különösen a 3-4 éveseknél, hiszen az óvodapedagógus az édesanyját helyettesíti. Ezért úgy alakítjuk a feltételeket, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a gondozási teendők elvégzésére, különösen a befogadási idő alatt. A gyermekek gondozása közben jó alkalom nyílik a személyes beszélgetésre, ami megkönnyíti az óvónő-gyermek, dajka-gyermek kapcsolat szorosabbá válását, és az anyanyelvi nevelés szempontjából is hasznos. Figyelembe vesszük a gyermekek eltérő fejlődési ütemét, de törekszünk arra, hogy minél önállóbbak legyenek szükségleteik kielégítésében. A sajátos nevelési igényű gyermekeknél különösen fontos arra figyelni, hogy csak annyi segítséget kapjanak, amennyi a további önálló cselekvéshez szükséges. Az egészséges életmód szokásainak kialakításában alapvetőnek tartjuk a felnőttek, illetve a nagyobb gyerekek példáját. Emellett a dicséretre, megerősítésre helyezzük a hangsúlyt. A rossz szokásokat sok türelemmel javítjuk. Fontos a gyakorlás, rendszeresség, következetesség.

Igyekszünk megértetni a gyermekekkel, miért fontos az egészség, tisztaság, rendszeret: Isten teremtett bennünket, és mi felelősek vagyunk testünk ápolásáért, táplálásáért, egészségünk

megőrzéséért. Hátrányos helyzetű gyermekekre, akiknél a családi minta nem megfelelő, ez fokozottan érvényes.

Testápolás

Bemutatjuk, és magyarázattal kísérjük a testápolási teendőket, az eszközök használatát. A segítségadás mértéke a gyermekek fejlettségétől, igényétől függ. Felhívjuk figyelmüket a vízzel való takarékosagra.

Cselekvés közben a gyermekek ismerkednek testrészeikkel, alakul testsémájuk, fejlődik finommanipulációs mozgásuk és gyarapodik szókincsük.

Táplálkozás

Az evőeszközök helyes használatának és az asztal melletti kulturált viselkedésnek a kialakulása hosszú folyamat, sok gyakorlás, pozitív megerősítés kell hozzá.

Az egészséges táplálkozás érdekében igyekszünk a szülőkkel is együttműködni. Az általuk otthonról hozott gyümölcs felhasználásával hetente egyszer gyümölcsnapot tartunk. Az ételszállító céggel kapcsolatot tartunk, jelezzük, ha az étel minősége kifogásolható. A gyerekek a nap folyamán annyit ihatnak, amennyit kívánnak, de intenzív mozgás, kimelegedés után várniuk kell egy kicsit. Ezzel az önuralmat is gyakorolják.

Öltözködés

A szülőket arra kérjük, hogy rétegesen, kényelmes ruházatba öltöztessék gyermekeiket, és hozzanak váltó ruhát, váltócipőt a számukra. A gyermekeknek nap, mint nap sok alkalmuk van az öltözködés gyakorlására, ami jó alkalom a testséma-fejlesztésre, téri irányok gyakorlására, szókincsbővítésre. Az ízléses öltözködés, a ruhák tisztaságának megóvása a gyermekek esztétikai érzékét is fejleszti.

Pihenés

Biztosítjuk a gyermekek egyéni alvási igényének megfelelő pihenés feltételeit: megfelelő fektető, csend, tiszta levegő, kényelmes ruházat. Elalvás előtt mesét olvasunk, illetve mondunk a gyerekeknek. Akik nem alszanak, azok is pihennek egy órát, ezután csendben felkelhetnek könyvet nézegetni, ill. az asztalnál játszani.

A gyermekek testi képességeinek, mozgásának fejlesztése, edzettségüknek biztosítása, egészségük védelme, megőrzése

A mozgás

Az óvodáskorú gyermekek fő jellemzője. Nagyfokú mozgásigényük kielégítését azért is fontos biztosítani, mert az egészséges életmódhoz a mozgás szeretete, a mozgáskedv megőrzése is hozzátartozik. Másrészt a mozgás fejlődése a gyermek szervezetének és egész személyiségének fejlődésére kedvező hatással van. A gyermekek pszicho motoros képességeinek fejlesztését a mindennapi szabad mozgás és szervezett mozgástevékenységek biztosításával érjük el. (Ld. Részletesen a Mozgás című fejezetet)

Szabad levegőn tartózkodás

Időjárástól függően minél több tevékenységet a szabadban tervezünk. Itt a gyermekek mozgásigényének kielégítésére nagyobb a lehetőség, a tiszta levegő, edző hatása pedig növeli a gyermekek ellenálló képességét.

Az esős napok kivételével minden nap ebéd előtt, tavasztól őszi uzsonna után is a szabadban tartózkodunk a gyerekekkel.

A szabad levegőn tartózkodás biztosítja a napfényt is a gyermekek számára. Késő tavasszal és nyáron azonban óvatossá kell lennünk a káros sugárzás miatt. Ebben az időszakban a napirendet megváltoztatjuk oly módon, hogy a levegőzést korábbi időpontra tesszük. Sok gyermeket rendszeresen autóval szállítanak, kirándulni keveset szoktak, ezért fontosnak tartjuk a rendszeres sétákat, kirándulásokat.

A víz

A víz, edző hatásának kihasználására lehetőség szerint uszodába visszük a gyermekeket és nyáron felfújható medencében biztosítunk pancsolási lehetőséget.

Egészségvédelem

A fertőzések megelőzése érdekében a gyerekek saját törölközőt, fésűt stb. használnak.

Nagy hangsúlyt fektetünk a környezet tisztántartására, a higiénés szabályok betartására, az egészséges környezet biztosítására. A dajka rendszeresen fertőtleníti a játékokat.

Ha mégis előfordul valamilyen megbetegedés vagy baleset óvodánkban, az óvónő elsősegélyben részesíti a gyermeket, és értesíti a szülőket. Súlyosabb esetben azonnal orvost hív.

A hanyag testtartás, a gerinc deformitások, lúdtalp megelőzésére a mindennapos testedzés anyagába tartásjavító, illetve lábboltozat-erősítő gyakorlatokat, játékokat építünk.

A krónikus betegek (pl. diétára szoruló vagy allergiás gyermekek, illetve sajátos nevelési igényű gyermekek) esetén a szülővel megbeszéljük a teendőket. Ezeknél a gyermekeknél fokozottan szükséges az egyéni bánásmód.

A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása

Az óvoda épületét és udvarát az egészségügyi előírásoknak megfelelően szereljük fel, illetve rendezzük be. Az óvoda dolgozói folyamatosan figyelik az eszközök épségét. Az intézmény egész területén tilos a dohányzás.

Az óvoda udvarát úgy alakítjuk ki, hogy megfelelő mennyiségű és minőségű hely és eszköz álljon rendelkezésre a gyerekek szabad mozgásához, játékához. Az óvoda helyiségeinek berendezésénél figyelembe vesszük a gyermekek testméreteit, a praktikus helykihasználást, esztétikusságot. Gondoskodunk minden gyermek számára saját polcról, fogasról. Különös gondot fordítunk a csoportszobákra, hiszen a gyermekek idejük jó részét itt töltik.

A berendezést úgy alakítjuk ki, hogy legyen elég hely a mozgásra. Kuckók, elkülönített csoportszoba részek állnak rendelkezésre a különböző játéktevékenységet folytató csoportok számára. A természetsarokban kapnak helyet a közösen gyűjtött termések, ágak, kavicsok, néhány szobanövény stb.

A természetes világítás kihasználását segítik a nagyméretű ablakok, amelyek elé vékony, fényáteresztő függönyöket helyezünk. Erős napsütés ellen sűrűbb szövésű függönyökkel védekezünk. Naponta többször szellőztetünk, a mozgásos tevékenységeket nyitott ablaknál végezzük. Az óvoda

udvarának, illetve helyiségei rendjének megőrzése, a környezet védelme az óvodapedagógus és a gyermekek közös feladata.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

önállóan, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor szükséges. Ruhájuk ujját fel- és letűrik.

Önállóan tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek, használják a WC-t. Tisztálkodási eszközöket helyre teszik.

Zsebkendőjüket helyesen használják, köhögéskor, tüsszentésnél szájuk elé tartják.

Étkezés közben kulturáltan viselkednek, esztétikusan terítenek, megfelelően használják az evőeszközöket.

Önállóan öltözködnek, ruhaneműjükkel gondosan bánnak. Tudnak gombolni, cipőt kötni.

Kialakul bennük néhány alapvető környezetvédelmi szokás: nem pazarolják a vizet, nem szemetelnek.

Az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

Célunk a gyermekek érzelmi szükségének kielégítése, érzelmeik differenciálódásának elősegítése, a szocializáció biztosítása. Tanuljanak meg harmóniában élni önmagukkal és társaikkal.

Feladatok

Szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

A gyermekek szociális érzékenységének és én tudatuk fejlődésének elősegítése.

A gyermekek társas szükségleteinek kielégítése, erkölcsi tulajdonságaik, illetve a közösségi magatartás alakítása a közös élményekre épülő tevékenységek során.

Szeretetteljes, családi légkör megteremtése a befogadástól az óvodáskor végéig, különös tekintettel a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekre.

Az otthonos, szeretetteljes légkör meghatározója a személyi és tárgyi környezet. Mindkettő minőségéért elsősorban az óvónő a felelős.

„Érezzétek és lássátok, hogy jó az Úr!” – olvashatjuk a 34. Zsoltárban. Ahol Isten jelen van, ott szeretet, békeség, öröm, elégedettség uralkodik. Ennek a légkörnek megteremtését segítik az éneklés és imádkozás, a bibliai értékek, elvek közvetítése. A szeretetteljes légkör kapcsolatteremtésre, játékra ösztönzi a gyermekeket.

A befogadás rendszere

- A befogadás időszaka rendkívül fontos, mivel meghatározza a gyermekek óvodához való viszonyát. Éppen ezért nagy figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék.

- A fokozatos befogadást javasoljuk a szülőknek, melynek időtartama néhány naptól több hétig is terjedhet. Ez azért is előnyös, mert amíg a szülő az óvodában tartózkodik gyermekével, betekintést

nyer az óvoda életébe, és ez jó alapot teremt a kölcsönös együttműködésre. A gyermek pedig a biztonságot adó szülővel együtt ismerkedik az óvodával, ami megkönnyíti számára, hogy később a szülő nélkül is biztonságban érezze magát.

- Fontosnak tartjuk, hogy megértsék a szülők, a szabályok mindenre vonatkoznak - a szabályokat a gyermekek érdekében hoztuk. A folyamat során a szoros óvónő-gyermek kapcsolat kialakulását segíti, ha az óvónő különös odafigyeléssel, törődéssel elégti ki a gyermek szükségleteit, kihasználja a gondozási teendők kínálta lehetőséget a személyes beszélgetésekre. A bátortalan gyermekekkel játékot kezdeményez, amelybe más gyermekeket is bevon, így megkönnyíti a társakkal való ismerkedést. Minden újonnan érkezőt bemutatunk a többieknek, ezzel is éreztetve velük, hogy fontosnak tartjuk őket. Pihenéskor megengedjük, hogy kedvenc játékuk velük legyen. Sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű vagy külföldi gyermekek érkezése előtt, ha szükséges tájékoztatjuk a csoportot a gyermekről, a segítségnyújtás módjáról. Nagy szerepünk van abban, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek sikeres beilleszkedését elősegítsük. Ezt megkönnyíti az a tény, hogy a gyermekek sokkal toleránsabbak, mint a felnőttek.

- A gyermekkel való kapcsolatunk alapja a feltétel nélküli szeretet és elfogadás, ami az óvoda minden dolgozóját kell, hogy jellemezze.

- Minden gyermeknek van egy ún. "érzelmi tankja", azaz vannak érzelmi szükségletei. Csak akkor nyújtja a gyermek képességeinek a legjavát, ha "érzelmi tankja" tele van. Szeretetünket kifejezhetjük szavainkkal, tekintetünkkel (szemkapcsolattal), testi érintkezés útján tanúsított melegséggel, egyedül a gyermekre irányuló osztatlan figyelemmel és fegyelmezővel. Nagy a felelősségünk, hiszen a gyermekek rajtunk keresztül tapasztalják meg Isten szeretetét. Erre különösen az érzelmileg labilis, elhanyagoló bánásmódban részesülő, hátrányos helyzetű gyermekek esetében van nagy szükség.

- Az óvodai csoportok légkörét a gyermek-gyermek kapcsolatok is meghatározzák.

A szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkörben a gyerekek szabadon tevékenykednek. A feltételeket az óvónő biztosítja a határok pontos megjelölésével. A határok biztonságot adnak a gyermekeknek, mert tudják, hogy azokon belül szabadon mozoghatnak. A közös tevékenységek, élmények, szokások, hagyományok családiassá teszik az óvodai közösséget, segítenek a gyermekeknek, hogy jobban megismerjék egymást, és barátokat találjanak maguknak.

- A gyermekek szociális érzékenységének és én tudatuk fejlődésének elősegítése.

A gyermekek énképe a társak visszajelzései alapján alakul. Az én tudat kialakulásával párhuzamosan fejlődik a másokról való tudás, illetve a gyermekek szociális érzékenysége, empátiás készsége. Az én tudat fejlődésével együtt jár a gyerekek önállósodási, önértékesítő törekvése, amit bizonyos határok között engednünk kell.

- Hogyan segíthetjük a gyermekek énképének pozitív fejlődését?

- A pozitívumokra támaszkodás (az állandó helytelenítés helyett azt kell keresni, mit csinált jól, ezzel építjük a gyermeket).

- Megértés, megismerés: Figyelembe vesszük a gyermekek életkori és egyéni sajátosságait, korlátait. Nem lehetnek túl nagy elvárásaink, de túl alacsonyak sem. Ez különösen a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében fontos elv. Meg kell ismernünk indítékaikat, hogy mit, miért tesznek.

- Elismerés: arra törekszünk, hogy minden gyermeket naponta megdicsérjünk.

- Érezze, hogy fontos! Érdeklődést mutatunk minden gyermek iránt. Tiszteljük a gyermekeket. Minden nap imádkozunk értük, és alkalmanként személyesen velük. Isten név szerint ismer mindenkit. Azt szeretnénk megértetni minden gyermekkel, hogy nincs még egy olyan gyermek, mint ő, ezért különleges, értékes.

- Ugyanakkor a többiek értékével is legyenek tisztában! Fogadják el a különbözőségeket! Isten mindenkit szeret, azokat is, akik mások, mint mi. Nem engedjük a csúfolódást a gyermekek között. Felismertetjük velük, hogy mindenki ügyes valamiben, mindenki kapott valamilyen ajándékot, talentumot Istentől.

- A tehetséges gyermekek eredeti látásmódjuk, esetlegesen „különc” magatartásuk miatt kaphatnak kedvezőtlen visszajelzést társaiktól. Ezért is fontos a tehetségek korai felismerése, a pozitív énkép alakulása miatt. Szabadságot és biztonságot adó légkörben fejleszthetjük érzelmi, akarati életüket, szociális érzékenységüket, erős és gyenge oldalukat, teret engedhetünk kreativitásuknak.

- A gyermekeknek gyakran nehéz elfogadni önmagukat. Az önellfogadás könnyebb, ha mi is elfogadjuk őt. Egyikünk sem tökéletes, de Isten segít változni. Mégis úgy szeret bennünket, amilyenek vagyunk. Ha ezt a szeretetet megértjük, az segít mások elfogadásában, megértésében.

- A nem magyar kultúrák megismertetésével csökkenthetjük a migráns gyermekek felé irányuló előítéleteket.

- A gyermekek kommunikációs képességének fejlesztése többek között azért fontos, mert a biztonságos önkifejezés segíti a társas kapcsolatok alakulását, az énkép pozitív irányú fejlődését.

- A gyermekek társas szükségleteinek kielégítése, erkölcsi tulajdonságaik, illetve a közösségi magatartás alakítása a közös élményekre épülő tevékenységek során.

- Óvodás korban a gyermekek egyre inkább társaik felé fordulnak.

- Az óvónők feladata a csoportok közös életének megszervezése, a szokás- és szabályrendszerek kialakítása. A szocializáció egyik fő területe a játék. Emellett sok közösen átélt élményt igyekszünk biztosítani a gyerekeknek, amelyek mind segítik a "mi-tudat" kialakulását. Ilyen tevékenységek a kirándulások, közös ünnepek. Reggelenként megemlékezünk a hiányzókról, imádkozunk értük. Az ünnepekre közösen készülünk, együtt éljük át a várakozás örömét. Csoportunknak kialakultak hagyományai. A közös tevékenységek során a gyermekek megtanulnak másokra figyelni, együttműködni, alkalmazkodni. A jó csoportlégkör kedvező hatással van a gyermekek beszédkedvére. A közös tevékenységek alkalmat adnak a párbeszédek gyakorlására, a szabad önkifejezésre. A gyerekek megtanulják egymást végighallgatni.

- A nagyobbak együtt játszhatnak, tevékenykedhetnek a kisebbekkel, ép gyermekek a sajátos nevelési igényűekkel, segíthetnek nekik. Eközben alakul szociális érzékenységük, empátiás készségük. Érzékenyebbé válnak mások nehézségei, szükségei iránt. A közös tevékenységek közben elkerülhetetlenek a konfliktusok. Arra törekszünk, hogy egyre inkább képesek legyenek a konfliktusokat maguk között megfelelő módon le rendezni. Csak akkor szóljanak az óvónőnek, ha társuk nem hallgat a figyelmeztetésre. Ez nem számít árulkodásnak. A társas kapcsolatokban a Bibliában olvasható arany szabályhoz kell tartanunk magunkat. "Úgy tegyetek az emberekkel, ahogy akarjátok, hogy azok veletek tegyenek."

- Ha egy gyerek megbántotta társát, legyen kész bocsánatot kérni. Érezniük kell, hogy felelősséggel tartoznak tetteikért.

A gyerekek kívánt magatartásának elérése fegyelmezéssel.

Mindkettőre szükség van, a szeretet és ellenőrzés egyensúlyban kell, hogy legyen. A fegyelmezés eszköz, célja az önkontroll, a jellem fejlődése, az én centrikus viselkedés változása. A hatékony nevelés kulcsa a nevelő tisztelete, amit nem lehet parancsolni, ki kell érdemelni jellemes, meggyőződéses étellel, következetességgel. A gyermekek helyes viselkedését megerősíthetjük dicsérettel, jutalmazással. A nem kívánt viselkedés kiküszöbölésére használjuk a fegyelmezést, ami lehet pl. egy tevékenységtől való elvonás, ültetés stb. Mindig meg kell vizsgálnunk a gyermekek indítékait. Érezniük kell, hogy nem őket, csak a helytelen viselkedést utasítjuk el.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más alkalmazottainak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

Sajátos törődést igénylő gyermekek nevelése

- A pedagógus feladata, hogy alkalmazkodjon az eltérő képességekhez, viselkedésekhez.
- Visszahúzódó gyermek esetén meg kell keresnünk a bátortalanság okát (pl. túlzott otthoni követelmények miatti kudarcélmény).
- Az ilyen gyermekeknél a személyes beszélgetések, a bátorítás, tapintat oldhatja a féltékenységet. Soha nem szabad erőltetnünk a szereplést.
- Vannak gyermekek, akik vezetőképtelenséggel rendelkeznek. Szeretnek és tudnak irányítani, szervezni, parancsolni. Ezeket a képességeket fejlesztjük különböző feladatok adásával. Meg kell viszont tanulniuk kompromisszumot is kötni, ha arra szükség van. Fejleszteni kell empátiás készségüket, hogy ne "kis zsarnokok" legyenek.
- Nehezen szocializálható gyermekek nevelése az óvónők felkészültségét, nagyfokú empátiás készségét igényli. A gyermek megismerése, megértése, elfogadása nélkül nem érhetünk el sikereket. Itt különösen érvényes a pozitívumokra támaszkodás elve. A szembevethető helytelen viselkedés mellett észre kell venni, sőt keresnünk kell a pozitív cselekedeteket. A legkisebb javulást is értékelni kell. A nehezen nevelhető gyermekeket éppen elég kudarc éri, ezért minél több sikerélményhez kell juttatni őket.
- A gyermekcsoportot segíteni kell, hogy megértsék, elfogadják a más kultúrájú, nyelvű, képességű, viselkedésű gyermekek különbözőségét, felismerjék értékeit.

A fejlődés jellemzői az óvodás kor végén

- Szeretnek óvodába járni, a közös tevékenységekben aktívan vesznek részt, alakul közösségi öntudatuk.
- A helyes viselkedés szabályait betartják, figyelmeztetik társaikat a szabályok megszegése esetén.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttek és társaik iránt, a köszönés a szokásukká válik.
- Képesek együttműködni.
- Természetessé válik számukra az elfogadás, tolerancia.

- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek sikeresen beilleszkednek az óvodai csoportba.
- Szívesen dolgoznak a közösségért, felelősséget éreznek a vállalt feladatért. Képesek törekvéseiket, szándékaikat másokhoz igazítani.
- Figyelmesen, türelmesen végighallgatják az óvónők és társaik közlését.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt.
- Konfliktushelyzetben képesek megbeszélni társaikkal a problémát, bocsánatot kérnék egymástól.
- Igazat mondanak. Értékelik saját tetteiket. Szociálisan éretté válnak az iskola megkezdésére.

Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda csoportszerkezete

Óvodánkban jelenleg vegyes életkorú csoportot szervezünk. Miért választottuk ezt a szervezeti formát? Elsősorban a tárgyi és személyi feltételek miatt.

A vegyes életkorú csoport előnyei:

- A vegyes életkorú csoport életszerű, hiszen a családban sem csak azonos életkorú gyermekek élnek.
- Kisebbségek számára a nagyobbak követendő mintát jelentenek
- Eredményesebb a szocializációs tanulás (a szokásokat könnyebben megtanulják az újak).
- A gyermekek empátiás, illetve alkalmazkodó képessége nő.
- A testvérek együtt lehetnek.
- A befogadás könnyebb, ugyanis kevesebb az új gyermek, mint homogén kiscsoport esetén, a régi óvodások segítenek az újaknak.

A nevelés időkeretei

A napirend és a heti rend biztosítja a gyermekek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai életet, az optimális életritmus kialakulását, lehetőséget biztosít a párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységekre. A rendszeresen visszatérő ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekben. A napi- és heti rendet a csoport óvónői alakítják ki csoportjuk ismeretében, illetve az évszakokhoz igazodva. A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja. A napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Az egész napos játéktevékenységbe illesztjük az egyéb tevékenységeket, köztük a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozásokat. A csoport napi életéhez igazítva közösen vagy folyamatosan tízórazunk, uzsonnázunk, de az ebéd időpontja nem változik.

Programunk ajánlott napirendje

A tevékenységek

Kezdete	Vége	Időtartam
---------	------	-----------

7.15 -	9.00	2,00	Gyülekezés, játék, mosdóhasználat, reggeli
9.00 -	11.30	2,30	Játék, kezdeményezések, mosdóhasználat, öltözködés, levegőzés, mindennapos testnevelés
11.30 -	12.30	1,00	Étkezés előkészítése, ebéd, mosdóhasználat
12.30 -	14.45	2,15	Pihenés előkészítése, pihenés
14.45 -	15.15	0,30	Mosdóhasználat, uzsonna
15.15 -	16.45	1,30	Játék (ha lehet, a szabadban)

Heti rend

Heti rendünk integráló területe a külső világ tevékeny megismerése, ezért erre alapozzuk a többi tevékenységet is, a témaköröket természetes komplexségükben dolgozzuk fel. Óvodánkban heti egy alkalommal tartunk tornaruhába való átváltással egybekötött testi nevelést, amit délelőtt tartunk.

A hittanfoglalkozást intézményünk lelkipásztora tartja. A gyermekek nyelvén, szemléletesen, játékosan ismerteti meg óvodásainkat a Bibliai történetekkel. „Áhítatnak” nevezzük, amikor a gyerekekkel a beszélgető körben beszélgetünk, imádkozunk pl. a betegekért, hálát adunk Isten ajándékaiért...stb.

Heti ütemtervünk tervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek eltérő életkorát, fejlődési ütemét, spontán ötleteiket, illetve egyéb körülményeket (pl. fogorvosi vizsgálat). A tevékenységek helyszíne lehet a csoportszoba, udvar, illetve más helyszín is.

Javaslat a gyermekek heti rendjének elkészítéséhez.

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Naptár, áhítat	Naptár, áhítat	Naptár, áhítat	Naptár, áhítat	Naptár, áhítat
A külső világ tevékeny megismerése (komplexen)	Istentisztelet (Bibliai történet, ének)	Mozgás	Rajzolás, mintázás, kézimunka Mese-vers	Ének, zene, énekes játék

Az óvoda szakmai dokumentumai

- Alapvető dokumentumunk az óvoda pedagógiai programja, amire a többi dokumentum épül.
- Az óvoda éves munkaterve, melyet az óvodai telephelyvezető készít el.
- Felvételi és előjegyzési napló;

- Felvételi és mulasztási napló;
- Óvodai csoportnapló, amely tartalmazza az óvodai nevelés tervezését, az óvodai élet fontos mozzanatait, kapcsolatainkat, a nevelőmunkánk éves értékelését.
- A gyermekek fejlődésének nyomon követését szolgáló dokumentumok: A gyermekek fejlődési naplója, ahol a befogadás tapasztalatait, a gyermekekről szóló feljegyzéseket és az egyéni fejlesztési tervet rögzítjük. Ezen a dokumentumon jól nyomon követhető a gyermekek fejlődése, fejlesztésük szükséges iránya. Itt helyezünk el a gyermekek jellemző munkáiból is néhányat, illetve ha van ilyen, pl. a szakértői bizottság vizsgálatának a dokumentumait.
- Óvodai szakvélemény: Tanköteles korú gyermekek részére az intézményvezető által kötelezően kitöltendő nyomtatvány.
- Házi rend
- Szervezeti és Működési Szabályzat

A tevékenység kerete: bibliai értékek közvetítése, jellemfejlesztés

Programunk a bibliai értékek közvetítését tartja egyik fő feladatának. Mivel az élet nem bontható fel szent és világi dolgokra, mi sem akarjuk ezt tenni. Be akarjuk építeni a gyerekek gondolkodásába Isten alapelveit, hogy istenközpontú életet éljenek. Célunk a bibliai integrációval, hogy óvodásaink megtanulják az életet Isten szemszögéből nézni, megtanulják Isten parancsait, törvényeit az életükben alkalmazni. Nevelési programunk istenközpontú, megpróbálunk egységes, harmonikus képet kialakítani Istenről, az Ő Igéjéről, a teremtett világról és az emberről.

A program olyan óvónőt igényel, aki keresztény szemlélettel tud minden témáról gondolkodni, és az életében alkalmazza Isten alapelveit.

Hogyan jelenik meg ez a gondolkodás az egyes tevékenységformákban?

Játék

A gyerekek játék közben sajátítanak el több viselkedési, együttélési szabályt, amelyeket Isten is parancsolt. (pl. "Ne lopj! Ne hazudj! A tiszteletadásban egymást megelőzők legyetek!")

Különösen a következő jellemtulajdonságok fejlesztésére adódik lehetőség a játékban: alkalmazkodó, együttműködő, alkotóképes, megértő, toleráns, önzetlen, figyelmes, megbocsátó, igazmondó, igazságos (konfliktushelyzetekben), őszinte, meggyőző (pl. szerepkiosztásnál), rugalmas, tapintatos, szelíd (sértésre nem indulatosan reagál).

A külső világ tevékeny megismerése

Azt a célunkat, hogy a gyermekek harmóniában éljenek a környezettel, úgy tudjuk elérni, ha megtanítjuk őket az élet tiszteletére és védelmére. Isten bölcsen, jónak teremtette a Földet, és az emberre bízta, aki sajnos nem mindig bánik jól vele. A gyermekeket arra buzdítjuk, hogy vegyék észre a természet, az élet szépségét, és vigyázzanak értékeire. A környezet védelméhez kapcsolódó szokásokat szeretnénk kialakítani bennük.

A társadalmi környezettel való ismerkedés közben az embereket tisztelő, munkájukat megbecsülő, az épített környezetet védő magatartás kialakítása a célunk. A tevékenység közben fejleszthető jellemtulajdonságok: felelősségteljes, kreatív, rendszerető, takarékos (pl. energiaforrásokkal, vízzel), előrelátó, éber (pl. közlekedésnél), céltudatos, fegyelmezett, tisztelettudó, együttműködő, hálás (a teremtésért, emberek munkájáért), segítőkész.

A matematikai tartalmú tapasztalatok megőrzése segít megérteni Isten bölcsességét, a világ törvényszerűségeit, gondolkodásra nevel. Fejleszthető jellemtulajdonságok: alapos, pontos (pl. mérésnél, építésnél), kitartó, együttműködő, leleményes (problémamegoldásban).

Mese, vers, bibliai történet

Az erkölcsi nevelésre, az erkölcsi parancsok megismertetésére, az erkölcsi meggyőződés, érzelmek, erkölcsi ítélőképesség kialakítására rendkívül alkalmasak a mesék, versek, bibliai- és egyéb történetek. Segítenek a gyerekeknek "megítélni, hogy mi a jó és mi a rossz". (Filippi 1:10) Fejleszthető jellemtulajdonságok: becsületes, tisztelettudó, alázatos, bátor (pl. Dávid király), bátorító (Jonatán), hűséges, elkötelezett, elszánt (pl. Dániel), előrelátó, figyelmes, határozott, irgalmas (pl. irgalmas samaritanus), megbocsátó, mértéktartó, tapintatos, megfontolt stb.

Ének, zene, énekes játék

Az éneklésre, Isten dicsőítésére számtalan helyen buzdít bennünket a Biblia. Az éneklés felszabadítja a szívünket, és közel visz Istenhez. Az énekek szövege hálára, tiszteletre, vidámságra tanít bennünket. Tevékenység közben fejleszthető jellemtulajdonságok: vidám, megelégedett, nyugodt, hálás, fegyelmezett, együttműködő (énekes játékoknál a szabályok betartásakor).

Rajzolás, mintázás, kézi munka

Felhívjuk a gyermekek figyelmét arra, hogy Isten a természetet szépnek, változatos színekkel, formákkal teremtette, és örült annak, amit alkotott. ("Látta Isten, hogy jó" II. Mózes 1: 1 8/).

A harmónia, a szépség, a rend az Ő akarata, és bennünket is képessé tett arra, hogy szépet alkossunk.

Ezt a képességünket felhasználhatjuk arra, hogy környezetünket szépítsük, illetve másoknak örömet szerezzünk. Alkotás közben fejleszthető jellemtulajdonságok: pontos, alapos, alkotóképes, leleményes, szorgalmas, takarékos, hálás, rendszerető.

Mozgás

Ahhoz, hogy harmóniában tudjunk élni önmagunkkal, a mozgásra, az egészségre is szükségünk van. A közös mozgás alkalmával figyelniük kell egymásra, megtanuljuk az egészséges versenyszellemet, fejlődik akaratunk. Fejleszthető jellemtulajdonságok: bátor, kitartó, határozott, céltudatos, figyelmes, együttműködő (pl. mozgásos játékoknál).

Munka

A gyermekek munkavégzés közben megtanulják megbecsülni a munkát. Tevékenység közben fejleszhető jellemtulajdonságok: szorgalmas, kitartó, felelősségteljes, céltudatos, szolgálatkész, hatékony, alapos, rendszerető, megbízható, önzetlen.

Anyanyelvi fejlesztés, nevelés

Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet, ezért az óvodapedagógus feladata a családi környezet és a gyermek egyéni képességeinek megismerése.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. A gyermekek anyanyelvi kompetenciájának fejlesztése nélkülözhetetlen az életben való boldogulásukhoz.

Feladataink:

Beszélő környezet biztosítása, amely segíti a megfelelően beszélő és a beszédzavarral küzdő gyermekek kommunikációjának fejlődését is.

A beszédkezdés, a gyermeki közlésvágy felébresztése, fenntartása érdekében beszéljünk sokat a gyermekkel, hallgassuk meg őket.

Az aktív szókincs gyarapítása a különböző tevékenységek során.

Helyes mintaadás, szabálykövetítés biztosítása, a javítgatás elkerülésével.

Beszédészlelési, beszédmegértési zavarral küzdő gyermekek esetén közléseink csökkentett beszédtempóban, röviden hangozzanak el.

A beszéd a gondolkodás eszköze, ezért az óvodapedagógus konkrét, tárgyhoz hozzárendelt kérdésfeltevésével a gyermekek gondolkodásának fejlesztése.

A hangképzés tisztaságának kialakítása, ha szükséges, logopédus segítségének igénybevételével.

A gyermekek nyelvi alkotótevékenységeinek támogatása.

Anyanyelvi játékok alkalmazásával a gyermekek beszédképességének fejlesztése.

Könyves környezet biztosítása, ezzel is elősegítve a könyvekkel való együttélés természetessé válását.

Az óvodai élet tevékenységformái

Játék

A játéktevékenység célja: a gyermekek alapvető tevékenységével, a játékkal a személyiség optimális fejlődésének, önmegvalósító törekvéseinek a biztosítása.

Feladatok

- A játékhoz szükséges feltételek megteremtése.
- A játék fejlődésének elősegítése, a különböző játékfajták kiteljesedésének biztosítása.
- Megfelelő játékirányítási módszerek alkalmazása a szabad játék kibontakozása érdekében. A játék adta lehetőségek kihasználása a gyermekek beszédfejlesztésére.
- A játékhoz szükséges feltételek megteremtése
- Megfelelő csoportléggör

Ahhoz, hogy a gyermekek felszabadultan játszanak, az egyik nélkülözhetetlen feltétel a biztonságot adó, derűs, szabad légkör. Ez nagyrészt az óvodapedagógus személyiségétől függ. Az olyan óvodai csoportban, ahol az óvónő szereti és ismeri a gyerekeket, sőt maga is szeret játszani, a gyerekek szívesen, elmélyülten játszanak, örömmel fogadják óvónőjük ötleteit. Fontos, hogy a gyerekek szabadon választhassanak játszótársat, játékeszközt, témát, helyet, de ehhez szükséges az együttélés szabályainak a betartása.

- Elegendő hely

Az óvodai játék egyik színtere a csoportszoba. A gyerekek nemek és kor szerinti összetételének, játékigényének megfelelően kell berendezni a csoportszobát.

Biztosítunk állandó játszóhelyeket, játszósarkokat, pl. babaszoba, babakonyha. Ennek ellenére rugalmasnak kell lennünk a gyermekek által kezdeményezett játszóhelyek kialakításában. Bármikor elmozdíthatják helyükről a mozgatható bútorokat, ha ezzel a többiek játékát nem zavarják. A gyerekek nagyon szeretnek elbújni valahová, és ott játszani. A félreeső helyeken folyó játék általában sokkal elmélyültebb, tovább tart, ezért biztosítjuk a kisebb, meghitt kuckók kialakítását a bútorok megfelelő elhelyezésével, takarókkal. A gyerekeket is ösztönözzük ilyen kuckók kialakítására. Külön helyet tartunk fenn a nagyobb mozgást igénylő játékok számára. A játékeszközöket nyitott polcokon, általában tematikus elrendezésben tároljuk, ami segít a gyermekeknek a játékválasztásban és a játék befejezése után az eszközök elrakásában.

A barkácsolásnak, a konstrukciós játékoknak is kényelmes helyet biztosítunk. Az asztalon, és a szőnyegen is építhetnek, alkothatnak. Az óvodai játék másik fontos színtere az óvodaudvar, ahol lényegesen nagyobb hely áll rendelkezésre a mozgásos játékokhoz. Segítenünk kell azonban a szerepjáték, a barkácsolás, homokozás kibontakozását is különböző játszóhelyek biztosításával.

A játékidő

A játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, ezért a csoportok napirendjének kialakításánál arra törekszünk, hogy minél inkább biztosítsuk a játék folyamatosságát.

A rendetlenség elkerülésére igyekszünk kialakítani a gyermekekben azt a szokást, hogy amivel már nem játszanak, tegyék vissza a helyére. Amikor mégis szükséges az összes játék elpakolása, néhány perccel előbb figyelmeztetjük a gyermekeket a játék végére. Az udvari játékidő növelésére főleg kora ősszel és tavasszal van lehetőség.

A játékeszközök

A gyermekek játékeszközeinek kiválasztását tudatosan, a következő szempontok szerint végezzük.

Legyenek esztétikusak, veszélytelenek, könnyen tisztíthatóak. A megrongálódott játékszereket megjavítjuk vagy leselejtezzük. Az adott csoportba járó gyermekek nem és kor szerinti összetételének, sajátos nevelési igényű gyermekek speciális igényeinek feleljenek meg. A játékszerek vásárlásánál figyelembe vesszük azok pedagógiai értékét. Fegyvereket, erőszakos játékokra ösztönző eszközöket egyáltalán nem tartunk. Legyen elegendő tematikus játékszer, képességfejlesztő játékok, konstrukciós játékok. Felhasználjuk a felnőttek használati eszközeit is (pl. táska, pénztárca).

Különböző anyagok, kellékek biztosításával tesszük változatosabbá a gyermekek játékát (pl. homok, kavics, fa, termékek, textil, bábozás, dramatizálás kellékei stb.). A környezetükben lévő tárgyakat is bevonhatják a játékba.

A gyermekek tapasztalatai, élményei

A gyermekek játékukban a környezetükben átélt élményeiket, tapasztalataikat dolgozzák fel. Ezért ismerhetjük meg őket a játék megfigyelése során. Arra törekszünk, hogy az óvodai élet sok élménnyel, tapasztalattal gazdagítsa a gyermekeket. Ennek érdekében változatos tevékenységeket biztosítunk számukra. Sajnos érik a gyermekeket negatív tapasztalatok is, pl. a médiákon keresztül. A szülőket igyekszünk meggyőzni a TV-műsorok válogatásának szükségességéről. A gyermekeket pedig a jóra buzdítjuk a játékban. Pozitív élményekkel, példákkal ellensúlyozzuk a negatív hatásokat.

A játék fejlődésének elősegítése, a különböző játékfajták kiteljesedésének biztosítása

A gyakorló játék mozgásformák, hangok, szavak ismételtetésében, eszközök rakosgatásában nyilvánul meg. Játék során a cselekvés sikere ismétlésre készíti a gyermekeket, amely örömet okoz a számára. Tevékenység közben tapasztalatot szereznek az eszközök, anyagok tulajdonságairól. A fejlődés érdekében biztosítjuk a gyakorlójátékhoz szükséges feltételeket, a kicsiknek mintát adunk az eszközök használatához. A "halandszászt", a hangok, szavak, játékos ismételtetését érdeklődéssel hallgatjuk, hiszen általa fejlődik a gyermekek ritmusérzéke és segíti a beszédgátlás megelőzését. A különböző anyagokkal (pl. homok, víz, kavicsok) végzett manipulációt is fontosnak tartjuk, mert ez a tevékenység a tapasztalatszerzés mellett a természet megszerettetését is szolgálja. A gyakorló játékból fejlődik ki a szerep-, szabály- és konstruáló játék. 4-5 éves kortól kezdve általában csak ez utóbbi játékfajták részeként, illetve új játékokkal való ismerkedés alkalmával jelenik meg (kutató manipuláció). Ha tartósan fennmarad, az a gyermek fejlődésében való lemaradását jelzi, aminek meg kell keresnünk az okát.

A szimbolikus szerepjáték az óvodáskorú gyermekek legjellemzőbb játéka. Már a legkisebekenél is megjelenik egy-egy szerep utánzásaként. Az óvónő együtt játszhat a gyermekekkel, mintát adva a különböző szerepekre. Nagyobb gyermekeknél már egyre gyakoribb a nagy képzelő erőt igénylő "mintha" helyzet megteremtése. A játékok témája gazdagodik, a játékokra fordított idő terjedelme nő.

Egymás között bonyolult kapcsolatokat hoznak létre, megtanulják a szerepeket elosztani, a játékelgondolásokat egyeztetni. A szerepjáték a szociális kapcsolatok alakulásának fő eszköze. Gyakorolják a társas viselkedést, a kapcsolatteremtést, együttműködést. A szerepbeleélés az empátiás készséget fejleszti. A kreatív gyermekek szimbolizációs képessége játék közben különösen felismerhető.

Konstruáló játékok: E tevékenység közben a gyermekek különböző játékszerekből, anyagokból, eszközökből összeraknak, létrehozhatnak valamit. Építés közben fejlődik a finommanipulációjuk, kreativitásuk, matematikai tapasztalatokhoz jutnak, átélnek az alkotás örömeit. A kisebb gyermekek eleinte spontán építenek. Akkor térnek rá leghamarabb a céltudatos konstruálásra, ha mintát adunk a számukra. A gyerekek egymástól is sokat tanulnak, utánozzák, másolják egymást, közösen alkotnak. Miután elsajátították a technikai alapfogásokat, egyre inkább módjuk van az önkifejezésre. A jó térlátású, tehetséges gyermekek bonyolult építményeket képesek létrehozni.

A szerepjátékhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz szükséges eszközöket, kellékeket építéssel, konstruálással, barkácsolással készítik el. Kezdetben ehhez a tevékenységhez segítséget igényelnek, később egyre önállóbbakká válnak, bonyolultabb alkotások létrehozására is képesek lesznek.

A barkácsoláshoz biztosítjuk a szükséges eszközöket, anyagokat. Az anyagok minél változatosabb felhasználására buzdítjuk a gyermekeket, ezzel is fejlesztve kreativitásukat.

Szabályjátékok: A kisebb gyermekeknél még nincs igazi szabálytudat. Fokozatosan jutnak el az együttműködés, a szabályok betartásának közös ellenőrzésének a szintjére. Örülnek, hogy képesek betartani a szabályokat, próbára tehetik ügyességüket. Előfordul, hogy a versenyszellem erősebb, mint a szabályokkal való azonosulás. Ilyenkor ösztönözzük a gyermekeket a szabály betartására, de megértjük, hogy vágnak a győzelemre. Nagy önfegyelmet igényel a szabály játékokban való részvétel. Meg kell tanulniuk a sikert és a kudarcot is elviselni. Éppen a gyermekek szociális érettségére kifejtett kedvező hatása miatt tanítunk a gyermekeknek különböző szabályjátékokat, illetve ösztönözzük őket, hogy ők is találjanak ki szabályokat.

Óvodánkban egyaránt játszunk értelmi képességet fejlesztő, (pl. társas játékok, nyelvi játékok) illetve mozgásfejlesztő szabály játékokat (pl. testnevelési, illetve dalos játékok).

Megfelelő játékosztönző módszerek alkalmazása a szabad játék kibontakozása érdekében

A játék folyamatában elengedhetetlen az óvodapedagógus tudatos jelenléte.

A játék, fejlesztő hatását közvetve vagy közvetlenül biztosíthatjuk. A játékra közvetetten hat a feltételek megteremtése, az óvónő játékszerete és ismerete.

Szituációtól függ, hogy csak szemlélnünk kell-e a játékot, vagy indirekt reakciónkra, ösztönző magatartásunkra van szükség. Konfliktus esetén meg kell próbálniuk a gyermekeknek önállóan megoldani a problémát. Ha ez nem sikerül, segítségükre sietünk. Agresszió esetén a kárt okozó gyermeknek segítünk felismerni, miért rossz, amit tett. Tanítjuk a helyes viselkedésre, fejlesztjük empátiás készségét. A konfliktushelyzetek lehetőséget adnak a bocsánatkérés és a megbocsátás gyakorlására. Nem engedjük, hogy a gyermekek elvegyék egymástól a játékot. Kérjük el, és ha kell, várjanak, vagy játsszanak mással. Részt vehetünk a játékban, ha ezt a gyermekek igénylik. Együttjátás során módunk van példát mutatni, új játékot tanítani, vagy a játék témáját gazdagítani.

Nem kívánatos játék esetén más játékot javasolunk, vagy más irányt adunk a játéknak. Meg is indokoljuk, miért nem helyeseljük, pl. az erőszakos játékot.

Ha szükséges, segítjük a hátrányos helyzetű, illetve sajátos nevelési igényű gyermekek játékfolyamatba való bekapcsolódását.

A gyermekeket megfigyeljük játékuk közben, így könnyebben megismerhetjük személyiségüket, érdeklődésüket, képességeiket, társas kapcsolataikat, esetleges lelki- vagy egyéb problémáikat.

A játék adta lehetőségek kihasználása a gyermekek beszédfejlesztésére

A közös játék során a gyermekek kommunikációja nagymértékben fejlődik. Különböző mondatfajtákat használnak, gyakorolják a kapcsolatteremtést, párbeszédet, meggyőzést. Kifejezőkészségük nő, szókincsük gyarapszik (pl. cselekvések, irányok megnevezése). A bábozás különösen hasznos a gátlásos, illetve beszédhibás gyermekek megnyilatkozására. A nonverbális kommunikációt is gyakorolják a szerepbeleélés alkalmával. Mesék dramatizálásakor az óvónői minta alapján gyakorolják a helyes hanglejtést, hangsúlyt, ragozást. A beszédhibás, beszéd fogyatékos gyermekek kommunikációja sokszor akadályozott, a kudarc miatt gyakran lesznek zavartak, agresszívak. Igyekszünk példamutatással és egyéb eszközökkel rávezetni a csoport tagjait, hogy a mondanivalóra figyeljenek, ne a beszédhibára.

A nem magyar ajkú (migráns) gyermekek játék közben tudják a magyar nyelvet legkönnyebben elsajátítani. Ebben a folyamatban indirekt módon segítjük őket. Mintát adunk a gyermekeknek, hogy természetesen kezeljék a más nyelven beszélő gyermekekkel való kommunikációt, hogyan segíthetik a magyar nyelv játékos elsajátítását.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek gyakran szerveznek csoportos játékot, képesek együttműködni, egymáshoz és a szabályokhoz alkalmazkodni.
- Játékukban uralkodó szerep jut a szerepjátéknak. Önállóan tervezik meg a játékot, osztják el a szerepeket, biztosítják a játékukhoz szükséges feltételeket.
- Gyakran szerelnek, szerkesztenek, egyre bonyolultabb építményeket hoznak létre.
- Ha szükséges, önállóan készítenek, barkácsolnak eszközöket, kellékeket játékukhoz.
- Szeretnek szabály játékokat játszani, betartják a szabályokat, és erre társaikat is figyelmeztetik.
- Kommunikációjuk kulturált és érthető.

A külső világ tevékeny megismerése

A tevékenység célja: A közvetlen környezetét ismerő, óvó, abban eligazodó, a természetet szerető, védő, Isten teremtményeit tisztelő gyermeki magatartás kialakítása.

Feladatok

- A gyerekek érdeklődésének, életkori sajátosságaik megfelelő tevékenységek, tapasztalat- és ismeretszerzési lehetőségek biztosítása, a környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása.

- A környezet tevékeny megismerése során a gyerekek mennyiségi, formai, tér- és síkszemléletének alakítása, matematikai érdeklődésük felkeltése.

- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a tevékenységek során.

- A gyermekek érdeklődésének, életkori sajátosságainak megfelelő tevékenységek, tapasztalat- és ismeretszerzési lehetőségek biztosítása, a környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása.

A környezettel való ismerkedés az egész óvodai életet átszövi, melynek alapja a gyermekek megismerési vágya, aktivitása, érdeklődése, változások iránti fogékonysága. Ehhez a tevékenységhez biztosítjuk a feltételeket, megfelelő alkalmakat, élményeket, időt, helyet és eszközöket. A tapasztalatszerzést, amikor csak lehet, a valódi környezetben végezzük. A helyi táj, épített környezet értékeit azok tudják becsülni, akik ismerik. Ha ebben a fogékony korban sikerül elmélyíteni óvodásainkban a közvetlen környezet szeretetét, később nyitottabbak lesznek a tágabb környezet problémái iránt.

A tapasztalat- és ismeretszerzés témakörei és a hozzá kapcsolódó tevékenységek

A csoportok óvónői az alábbi témakörök alapján csoportjuk ismeretében készítik el ütemterveiket. Minden hétre egy témát tervezünk, amit a hét több napját át komplexen dolgozzuk fel. Minél több érzékszervet bevonunk, a gyermekek aktív cselekvésére törekszünk.

A természeti környezet megismerése:

Évszakok

Megfigyeljük az időjárás hatását a növényekre, állatokra és az emberre, ok-okozati összefüggéseket tárunk fel. Az évszakra jellemző növényeket és egyéb kincseket gyűjtünk, majd az élősarokban elhelyezzük. Különböző szempontok alapján (pl. szín, forma) csoportosítjuk a gyűjtött anyagokat, szenzitív játékokat játszunk. Télen kísérleteket végzünk a hóval, jéggel, vízzel, illetve a fűtés kapcsán a tűzzel. Az évszakok változásának, a természet, a hazai táj szépségének a megfigyelése, megismerése közben megalapozzuk a gyermekek pozitív viszonyát a természethez. Hazaszeretetre, az élet, természet szeretetére, védelmére neveljük őket.

Növények

Kirándulás, illetve növénygondozás alkalmával megfigyeljük a növények fejlődését, életfeltételeit, hasznát, védelmét. Összehasonlítjuk, csoportosítjuk, tapintás, illetve kóstolás alapján felismerjük a megmosott gyümölcsöket, zöldségeket. Vitaminsalátát készítünk, beszélgetünk az egészséges táplálkozásról.

Állatok

Az udvaron, parkban, vízparton az állatokat természetes élő helyükön figyeljük meg. Ellátogatunk az állatkertbe, ahol a vadon élő állatokkal ismerkedhetnek. Minden állatnak megvan a maga helye a természetben, ezért nem szabad eltaposni a bogarakat, ellopni a madarak tojását.

Összehasonlíthatják a különböző állatokat Megfigyelhetik, mivel táplálkoznak, hogyan nevelik kicsinyeiket, hogyan mozognak, stb. Az állatok mozgásának, hangjának utánzása jó játék, főleg a kisebb gyermekeknek.

A levegő, talaj, víz védelme napjainkra nagyon fontossá vált.

Tudatosítjuk a gyermekekben, milyen nélkülözhetetlen számunkra a tiszta víz és levegő. Eljátszunk a gondolattal, mi lenne, ha nem lenne víz, levegő a Földön. Kirándulás, városi közlekedés során megfigyeljük a gyárak, járművek levegőszennyezését. Beszélgetünk arról, mit tehetünk a levegő, a talaj és a víz védelmében.

Amikor alkalom adódik rá, cselekszünk is.

Zöld jeles napok

A Víz, az Állatok Világnapját, a Föld Napját és Madarak, Fák Napját kirándulással, sok játékkal, projektek, élménypedagógia alkalmazásával ünnepelhetjük. Föld Napja alkalmából nemcsak a Föld védelméről beszélünk, hanem a népek, kultúrák sokszínűségével is ismerkedünk.

Naptár (Év, hónap, nap, napszakok)

Minden reggel a Naptárnál megbeszéljük, milyen nap van, milyen az időjárás, a hét hányadik napja van. Ha valamilyen nagyobb eseményre, ünnepre készülünk, feltesszük az eseményt ábrázoló képet a Naptárra, és számolgatjuk, "hányat kell még aludni". Eljátsszuk a különböző napszakokra jellemző tevékenységeket, képeket rakunk időrendbe. Ezekkel és egyéb tevékenységekkel segítünk a gyermekeknek az időben tájékozódni.

A társadalmi környezet megismerése

Testünk

Az én-kép fejlesztésének fontos része a testséma kialakulásának elősegítése, amire az óvodai élet sokféle tevékenysége közben lehetőségünk van (pl. öltözködés, testápolás, mozgás, játék).

Érzékszerveinket sokszínű tevékenységgel, érzékelő játékkal fejlesztjük,

A testünkre vigyáznunk kell. Ha betegek leszünk, orvoshoz megyünk. Orvosos játékot játszhatunk, játékból beteget ápolhatunk, gyógyszerárba mehetünk.

Ellátogatunk a fogorvoshoz, óvodánk védőnőjét szívesen fogadjuk.

Család

A család fontosságára szeretnénk felhívni a gyermekek figyelmét különböző tevékenységeken keresztül. A szülők tiszteletére neveljük a gyermekeket.

Óvoda, iskola

Az óvodai étellel, az óvoda helyiségeivel, dolgozóival, társaikkal az óvodába kerülő gyermekek ismerkednek. Sok-sok játékkal könnyítjük meg az ismerkedést. Az iskolával szoros kapcsolatot tartunk, ismerkedhetnek az iskola életével.

Közlekedés, az ember munkája

Kirándulások alkalmával ismerkedünk a biztonságos közlekedés szabályaival, a különböző közlekedési eszközökkel. Ellátogatunk különböző intézményekbe, eközben sok tapasztalatot gyűjtünk az emberek munkájáról. Gyakoroljuk a kulturált viselkedés, a társadalmi érintkezés szabályait.

Az óvodában sokféle játékos tevékenységgel dolgozzuk fel tapasztalatainkat.

Ünnepek

Nagyon várjuk ünnepeinket, izgatottan készülünk rájuk. Feldíszítjük a csoportszobát, énekelünk, verset, mesét mondunk. Megfigyeljük az ünnepi készülődést a városban és otthon. A külsőségek, ünnepi hangulat mellett fontosnak tartjuk az ünnepek lényegének megértését. Az ünnep akkor jó, ha ritka, kiemelkedő alkalom.

Óvodai életünk hagyományos ünnepei:

A gyermekek születésnapjának megünneplése gyertyagyújtással, énekléssel, meséléssel, áldással történik.

Advent, karácsony: Jézus születésének az ünnepe. Ő a legnagyobb ajándék, az ajándékozás öröme. „Mert úgy szeretete Isten a világot, hogy az Ő egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” (János evangélium 3:16.)

Jelmezbál: Vidám ünnep sok játékkal, farsangi szokások nélkül.

Március 15.: Nemzeti ünnepünkön arról beszélünk, hogy magyarok vagyunk, Magyarország a mi hazánk.

Húsvét: Jézus megváltó művére, feltámadására helyezzük a hangsúlyt.

Anyák napja, ami évzáró műsor is egyben.

Nagycsoportosok búcsúztatása (óvodai ballagás), délelőtt zajlik kis műsorral, áldással, tarisznya átadásával.

A környezet tevékeny megismerése során a gyermekek mennyiségi, formai, tér- és síkszemléletének alakítása, matematikai érdeklődésük felkeltése

Az óvodai élet szinte minden területén szerezhetnek óvodásaink matematikai tapasztalatokat. A mi dolgunk az, hogy a gyermekek valóságos élményeiből származtassuk a matematikai fogalmakat. A tárgyakkal való manipuláció közben ismerkednek azok tulajdonságaival, hasonlóságokat, különbségeket fedeznek fel. Építések, munkatevékenység, mozgás- és énekes játékok során a térben való tájékozódást gyakorolják. A környezetükben találkoznak a szimmetriával, a ritmussal, relációkkal, halmazokkal, mennyiségekkel. A mi feladatunk, hogy segítsük a pontos érzékelést, észlelést, megfigyelést. Erre az értelmi fogyatékos gyermekeknél nagy hangsúlyt kell fektetni az érzékelésük differenciálatlansága miatt. Kihasználjuk, illetve keressük a spontán adódó alkalmakat, problémahelyzeteket a gyermekek fejlesztésére. A problémaszituációk cselekvésre, gondolkodásra készítetik a gyermekeket. Tevékenység közben különböző gondolkodási műveleteket végeznek. Ha sikerül a problémát megoldaniuk, legközelebb még nagyobb érdeklődéssel fordulnak a matematikai problémák iránt. Megtanulják alkalmazni megszerzett ismereteiket. Így alapozódik meg a gyermekek matematikai érdeklődése, fejlődnek intellektuális érzelmeik, kreativitásuk, logikai ítélőképességük.

Tevékenységek közben felismerhetünk tehetséges gyermekeket, akiket intenzív, tartós érdeklődés, logikus gondolkodás, kitartás, átlagon felüli kreativitás jellemez. Feladatunk számukra biztosítani a fejlődésükhöz szükséges optimális feltételeket, tevékenységeket.

A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a tevékenységek során

A beszéd lényeges része a gondolkodási képesség kialakulásának, ezért nagyon fontos a gyermekek verbális fejlesztése a matematikai és egyéb tevékenységek során. Segítenünk kell nekik, hogy a megismert dolgokat nyelvi jelhez köthessék, tudjanak beszélni, véleményt mondani róluk.

A különböző természeti jelenségek, élőlények, tárgyak, cselekvések megnevezése, szinonim kifejezések használata során gyarapodik a gyerekek szókincse. Sok hasonlattal, találós kérdésekkel, szólásokkal tehetjük változatosabbá az ismeretszerzést. Az állatok, természeti jelenségek hangjának utánzása a hangképzés gyakorlására jó lehetőség.

A társadalmi környezettel való ismerkedés, séták, kirándulások alkalmával gyakorolják a köszönést, bemutatkozást.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek ismerik lakásuk címét, szülei nevét, saját személyi adataikat.
- Felismerik a napszakokat. Tudják a hét napjait, a hónapok, évszakok neveit, ez utóbbi jellemzőit.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a fontosabb közlekedési eszközöket.
- Ismerik a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését. Megbecsülik az emberek munkáját.
- Ismerik főbb testrészeit és azok funkcióját. Figyelnek testük tisztaságára.
- Szeretik és védik a természetet.

Ismernek környezetükben 4-5 növényt, önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit.

Ismernek háziállatokat, vadállatokat, madarakat, rovarokat.

- A gyerekek elmondják gondolataikat matematikai jellegű helyzetről, problémáról. Egymás állításainak igazságát megítélik, megbeszélik.
- Képesek jól ismert tulajdonságok alapján történő kiválasztásra, sorba rendezésre. Saját szempontú sorba rendezést is végeznek.
- Tárgyakat összehasonlítanak különböző szempontok szerint.
- Elő tudnak állítani többet, kevesebbet, ugyanannyit. Tárgyakat meg tudnak számlálni legalább 15-ig.
- Képesek különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni. Másolással létre tudnak hozni térbeli és síkbeli alakzatokat.
- Értik és követni tudják az irányokat, illetve helyeket kifejező névutókat.

Mese, vers, bibliai történet

A tevékenység célja: A gyermekek személyiségének sokoldalú fejlesztése az irodalmi élmények gyakori átélésének segítségével.

Feladatok

- A gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltése, érzelmi, értelmi, erkölcsi és anyanyelvi nevelése a különböző irodalmi művekkel.

- Az irodalomhallgatás szervezeti kereteinek biztosítása.

- Értékes irodalmi anyag kiválasztása

A felhasznált irodalmi anyag kiválasztása az óvónők feladata. Ehhez pedagógiai tudatosság, pedagógiai, pszichológiai, módszertani ismeretek szükségesek.

Az irodalmi alkotásoknak meg kell felelni a gyermekek életkori sajátosságainak, érdeklődési körének, valóságismeretének. Művészi értékű műveket választunk, melyeknek témája jóra tanítja a gyermekeket, nem ütközik a keresztény értékrenddel.

Műfajok szerint a magyar és külföldi népköltészeti alkotásokból, a klasszikus és a kortárs magyar irodalom gyermekeknek íródott műveiből, illetve a Bibliából válogatunk a következő elvek szerint:

A természeti és társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokhoz válogatunk (pl. évszakok, időjárás, élővilág, emberi munka, ünnepek, stb., máskor a pillanatnyi élethelyzettel kapcsolatosan. Ügyelünk a műfajok egyensúlyára.

A népi mondókák különösen kedveltek a gyermekek körében. A felnőttek játékaik ölbeli gyermekekkel típusú mondókákat főként a kis óvodásoknak mondogatjuk. Nagyobbaknak kiszámolókat, nyelvtörőket, természeti jelenségekhez kapcsolódó mondókákat, szólásokat tanítunk.

A versek közül olyan gyermeki szemléletet tükröző alkotásokat választunk, amelyek játékosak, ritmusosak, zenei hangzásúak. Az éves versanyag összeállításánál tanításra és meghallgatásra szánt verseket is tervezünk.

A Bibliából rövid igeszakaszokat mondunk, illetve tanítunk a gyermekeknek. Olyan igeverseket választunk, amelyek kapcsolódnak a bibliai történetek, vagy egyéb (pl. környezeti) témák mondanivalójához, és a gyermekek számára érthetőek.

A mesék közül olyanokat választunk, amelyekben a szereplők jelleme egyértelműen jó vagy rossz, hiszen ebben az életkorban alakul a gyermekek erkölcsi értékrendje. Kisebbségi számára egyszerű cselekményű meséket, elsősorban népmeséket, halmozó- és láncmeséket, állatmeséket olvasunk. 4-5 éves korra kialakul a gyermekek „kettős tudata”, ezért ekkor már mondhatunk nekik bonyolultabb cselekményű állatmeséket, novellisztikus - realiztikus és tréfás meséket. A nagyóvodásoknak folytatásokban olvasható meseregények közül is választhatunk. Dramatizálásra, bábozásra olyan meséket alkalmazunk, amelyeknek a cselekménye egyszerű, kevés, jól megkülönböztethető szereplőt vonultatnak fel. A verses mesék is kedveltek a gyermekek körében.

A gyerekeket a Bibliával a bibliai történeteken keresztül ismerhetjük meg, hiszen az elvont fogalmakat (pl. hit) még nem értik. A történetek kiválasztásánál ügyelünk arra, hogy ne legyenek félelmet, szorongást keltő, a gyermekek számára nehezen érthető történetek.

Az óvodások igénylik a reális történeteket, elbeszéléseket, különösen azokat, amely róluk és környezetükről szól.

Ha migráns gyermekek is járnak óvodánkba, az ő országukból származó, gyermekeknek szóló műveket is választunk, ha elérhetőek magyar nyelven. Ezzel is erősítjük a külföldi gyermekek önazonosságát. Ők is részt vesznek a mi hagyományápolásunkban, és bemutatják a sajátjukat.

A gyermekek irodalmi érdeklődésének felkeltése, érzelmi, értelmi, erkölcsi és anyanyelvi nevelése a különböző irodalmi művekkel

Az óvodás gyermekek személyiségén belül az érzelmek dominálnak, igen fogékonyak az esztétikumra.

Minél több lehetőséget kell biztosítani arra, hogy esztétikai, irodalmi élményben részesüljenek. Így megalapozhatjuk a gyermekek irodalomszeretetét, a szép iránti fogékonyságát és vonzódását. Az anyanyelv szeretetére, megbecsülésére neveljük így őket.

A művészi értékű mese, vers hallgatásakor a gyermekekben esztétikai, erkölcsi érzelmek keletkeznek. Az irodalmi művek példát adnak a gyerekeknek, hogy az érzelmeiket hogyan fejezhetik ki szavakkal. A mesét, bibliai történetet hallgató gyermek azonosul kedvenc szereplőjével, miközben fejlődik beleérző képessége, empátiás készsége. Azonosul a hős által képviselt erkölcsi magatartással, értékekkel, állást foglal a jó mellett, a rossz ellen. Éppen ezért van nagy szerepük az irodalmi műveknek az erkölcsi nevelésben. Alakítják a gyermekek erkölcsi ítélőképességét, erkölcsi meggyőződését, megismerhetik az erkölcsi fogalmakat. A közösségi érzelmeket is formálja a közös irodalomhallgatás, versmondás.

Az irodalmi művek szerepet játszanak az óvodáskorú gyermekek értelmi fejlődésében is. A valóság sokoldalú irodalmi visszatükröztesével formálódik a gyermekek világmépe.

A bibliai történetek segítségével megismerik Isten tetteit, alkotásait, gondolkodását az emberről, alakul Istenképük, emberképük.

A gyakori irodalomhallgatás során a gyermekek figyelme egyre tartósabbá válik. Az önkéntelen figyelmet a szándékos figyelem váltja fel. A mese, vers, bibliai történet hallgatása jelentősen hozzájárul a produktív és reprodukív képzelet fejlődéséhez. A gyakori mese, vers, igevers ismétlések hatására fejlődik a gyermekek emlékezete. Irodalomhallgatás során gondolkodási műveleteket is végeznek.

A mese, vers, bibliai történet az anyanyelvi nevelés leghatásosabb eszközei közé tartozik. A mondókák, versek mondogatásakor sajátítják el a gyermekek a helyes kiejtést, a nyelvtanilag helyes beszédet. Nagyon fontos a példa értékű óvónői bemutatás. Az irodalmi alkotásokból sok új kifejezést, fogalmat megismernek a gyermekek. Fejlődik beszédészlelési, beszédmegértési képességük, bővül a szókincsük, fejlődik kommunikációs készségük. A mesemondás, bábjáték, dramatizálás különösen jól fejleszti a gyermekek kifejezőkészségét. Saját maguk is „költenek” verseket, meséket, esetleg mozgással kísérve. Alkotó tevékenységüket örömmel fogadjuk. A délutáni pihenőidőben az óvónő meseolvasása előtt lehetőséget biztosítunk egy-egy gyermeknek saját maga által kitalált mese elmondására. Ilyenkor kitűnnek a tehetséges, gazdag szókincsű gyermekek.

Az irodalomhallgatás szervezeti kereteinek biztosítása

A szervezeti forma függ az irodalmi mű műfajától, tartalmától. Verset mondhatunk az óvodában, az udvaron, kirándulás alkalmával, egy vagy több gyermeknek, de a mese csendet, figyelmes hallgatóközönséget kíván.

Az irodalmi tevékenységek során építünk a gyermekek érdeklődésére, érzelmi beállítottságára, kíváncsiságára. Ezzel biztosítjuk, hogy aktívan vegyenek részt a tevékenységben. A jó kezdeményezés, motiváció segít ráhangolódni a gyermekeknek a tevékenységre.

Az irodalmi tevékenységet, az irodalmi anyagot előre tervezzük, de bármikor sor kerülhet alkalmoszerű, bizonyos szituációkhoz, tevékenységekhez, természeti jelenségekhez, stb. kapcsolódó spontán versmondásra, mondókázásra, esetleg mesemondásra. Ezt csak úgy tudjuk megvalósítani, ha elegendő irodalmi mű van a tarsolyunkban. A legkisebbeket az óvodába kerülve mondókákkal, ölbeli játékokkal, „simogatókkal, tapsoltatókkal” fogadjuk. A kétszemélyes mondókázás érzelmi biztonságot nyújt a gyermekeknek.

Mondókákat mindhárom korosztálynak tanítunk. A nagyobbak örömmel ismételtetik a korábban tanult verseket, mondókákat.

A versek mondogatására kihasználjuk a spontán adódó helyzeteket. Így a gyerekek nem érzik unalmas gyakorlásnak a verstanulást. Az igeverseket szemléltetéssel, játékos mozdulatokkal egybekötve is mondogathatjuk. Beszélgetünk arról, hogyan kapcsolódik az Ige az életükhöz. A nap közben adódó helyzetekben felelevenítjük az ismert Igeverseket - ezek segítenek a gyerekeknek a helyes cselekvésben. Délelőtt és a délutáni pihenés előtt is rendszeresen mesélünk. Ügyelünk a kifejező, érzelem gazdag előadásmódra. A többszöri meseismétlés hatására elbábozhatjuk, dramatizálhatjuk a meséket. A bibliai történetek nagy része is jól dramatizálható. A kicsiknek kezdetben az óvónők vagy a nagyobb gyerekek báboznak. Az eszközöket elérhető helyen tároljuk, hogy bármikor kedvünkre használhassák azokat. A nagyobbak már önállóan is készíthetnek bábokat, kellékeket.

A bibliai történetet képszerűen mondjuk el az eredeti jelentés sérelme nélkül. A képszerűség nemcsak gyermekszzerű, hanem Jézus-szerű is, hiszen Ő is képekben, példázatokban beszélt. A bibliai történet üzenete, központi igazsága egyértelműen ki kell, hogy derüljön a történetből, anélkül, hogy beszéljünk róla. Ha jól mondjuk el, a történet önmagát alkalmazza. A gyermek beleéli magát és azonosul a főhős által képviselt értékekkel, erkölcsi mondanivalóval.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen hallgatnak és mondanak ritmikus, dallamos mondókákat, verseket.
- Várják és kérik a mesemondást. Figyelmesen végighallgatják a mesét, bibliai történeteket, viselkedésükön, tekintetükön látszanak a belső képzeleti képek készítésének jelei.
- Fel tudják idézni a megkedvelt meséket, verseket, igeverseket, ha többször hallották már őket.
- Ismert meséket, történeteket szívesen báboznak, dramatizálnak.
- Önmaguk is kitalálnak mesét, történeteket, versikéket. Vigyáznak a könyvekre.

Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja: A közös éneklés, Istendicsőítés, zenélés, énekes játék, tánc, zenehallgatás megszerettetése, illetve a zenei képességek, kreativitás fejlesztése, a zenei anyanyelv kialakulásának megalapozása élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során.

Feladatok

- A gyermekek életkorának, képességeinek megfelelő zenei anyag válogatása.
- Élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek és azok szervezeti kereteinek biztosítása.

- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a mondókákkal és gyermekdalokkal.

- A gyermekek életkorának, képességeinek megfelelő zenei anyag kiválasztása

- Ismert tény, hogy milyen fontos időszak az óvodáskor a zene megszerettetésében. Nem mindegy, milyen viszony alakul ki a gyermekekben a zenéhez, milyen zeneműveket, dalokat hallgat a kisgyermek. Sokszor a családi zenei nevelés hiányait is az óvodának kell pótolni. A zenei anyanyelv kialakulását elsősorban népi mondókákkal és énekes játékokkal alapozhatjuk meg. Emellett kortárs művészeti alkotásokkal, keresztyén énekekkel is megismertetjük a gyermekeket.

Mondókákat, kiszámolókat mindhárom korcsoportnak tanítunk.

Kisebbségekkel elsősorban rövid, kétszemélyes játékokat mondogatunk, nagyobbaknak már hosszabb mondókákat is tanítunk.

Az énekes játékok kiválasztásánál elsősorban arra figyelünk, hogy a dalok hangterjedelme megfeleljen a gyermekek életkorának. A dalok ritmusa általában 2/4-es, negyedek, nyolcadok és szinkópa fordul elő bennük. A dalok szövegeit a hozzájuk tartozó játékformákat is figyelembe vesszük a dalanyag összeállításánál. Az egyszerű, utánzó mozgással kísért szerepjátékoktól haladunk a bonyolultabb játék- és térformák felé (pl. körjátékok, szerepcserélő, párválasztó, kapus játékok, guggolás, páros körbejárás). A komponált dalok közül is a kis hangterjedelmű, egyszerű ritmusú dalokat választjuk, elsősorban ünnepekre, alkalmakra, illetve a természetről, évszakokról szóló dalokat.

A keresztyén dalok közül a gyermekek számára íródott, kis hangterjedelmű dalokat tanítjuk óvodásainknak. Ezek között találunk dicsőítő, hálaadó, imádkozó, tanító, bátorító és ünnepi énekeket. Az olyan keresztyén dalokat, amelyek szövege gyermek közeli, de nehezen énekelhetőek, zenehallgatási anyagként használjuk. Elsősorban olyan műveket választunk zenehallgatásra, amelyeket mi magunk elő tudunk adni. A magyar népdalok mellett a rokon- és más népek dalai, kortárs magyar művészeti alkotások, kánonok, kétszólamú dalok és klasszikus zene alkotják a zenehallgatás anyagát.

A dalanyag elrendezésénél figyelünk a mondókák, dalos játékok és műdalok arányára, törekszünk a komplexitásra. A környezet megismeréséhez, irodalomhallgatáshoz és egyéb tevékenységekhez, ünnepekhez, évszakokhoz válogatjuk a dalokat.

Élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek, és azok szervezeti kereteinek biztosítása

A zene az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre, de az ének-zenei tevékenységek során a gyermekek egész személyisége fejlődik. Fontos célunk a zenei képességek fejlesztése, hiszen velük együtt a gyermekek egyéb képességei, pszichikus funkciói is fejlődnek. Az énekes játékok, gyermektáncok fejlesztik a gyermekek téri tájékozódását, szabálytudatát, mozgásuk összerendezettebb lesz. Mindezt nem erőltetve, hanem jó hangulatú közös énekléssel, játékkal érhetjük el. A Biblia is rengeteg felszólítást, buzdítást ír arról, hogy énekeljünk:

"Vígán énekelj az Úrnak te egész föld! (100. Zsoltár 1.)

Nemcsak az éneklésre, hanem a zenélésre, táncrea is bátorít minket a Biblia. A zene mozgásra készíteti a gyermekeket. A keresztyén dalok nagy része mozgással kísérhető. Gyakran kísérjük gyermekhangszerekkel is énekeinket.

A gyermekek a nap folyamán bármikor szerezhetnek zenei élményeket. 'Megfigyelik a környezet hangjait, énekelgetnek, dúdolgatnak. Ha a csoport óvónője maga is szeret énekelni, ez kedvezően hat a gyermekek zenei érdeklődésére, alkotó kedvére. Ők is kitalálnak ismert dallamokhoz új szöveget, vagy mondókákhoz dallamot, sőt teljesen eredeti „műveket” is. A kicsikkel simogató, tapsoltató, lovagoltató játékokat játszunk, kisebb-nagyobb csoportokban énekelgetünk. Nem kényszerítjük a gyermekeket az éneklésre, a játékokban való részvételre, hiszen csak az önkéntes részvétel esetén jelent örömet az éneklés. Ha sikerült megkedveltetnünk a közös éneklést, játékot, akkor a gyermekek szívesen vesznek részt ezekben a tevékenységekben. Játék közben fejlődnek zenei képességeik, megismerik a zenei alapfogalmakat, fogalompárokat. A tiszta éneklés érdekében önállóan is énekelnek. Hangszínfelismerő játékokat játszunk, megfigyeljük a csendet, a környezet hangjait, egymás és különböző hangszerek hangszínét. A gyermekek felismerik, és térben mutatják a magas és mély hangokat. A gyermekek belső hallását dallamfelismerő játékokkal fejlesztjük. Nagyobbakkal már dallambújtatást is játszhatunk.

Beszélünk, mondókázunk, énekelünk halkán, hangosan. A gyermekek ritmusérzékét kezdetben az egyenletes lüktetés megéreztetésével fejlesztjük. Később a mondókák, dalok ritmusát emeljük ki pl. tapssal, kopogással, ritmushangszerekkel, ritmusvisszhang játékot játszunk. Éneklés és mondókázás közben megkülönböztetik a gyors és lassú ütemet, gyorsan, lassan énekelnek, tempót váltanak.

A gyermekek mozgáskultúráját elsősorban a népi gyermekjátékok segítségével fejlesztjük. A táncos gyermekjátékok mozgásanyagát olyan egyszerű alapmozgások és azok különböző variánsai képezik, mint pl. a dal ritmusára történő lépegetés, leguggolás, forgás szólóban, párosan. A körből és a sorból változatos tér- és mozgásformákat alakítunk ki, pl. szűkülő - táguló kör, csigavonal, kígyóvonal, átbújás a kapu alatt, stb. Egyszerűbb táncmozdulatokat, tánclépéseket is megtanulunk, pl. páros sarokemelgetés állva - zökkenés, sarokkoppantás elől váltott lábbal, egy lépéses csárdás. A komponált dalokra, köztük a keresztyén dalokra is találunk ki koreográfiákat. Játékokat kezdeményezhetnek maguk a gyermekek is, illetve az óvónő bent a csoportszobában, és kint az udvaron egyaránt.

A zenehallgatás kapcsolódhat a különböző tevékenységekhez, pl. környezet megismerése, irodalomhallgatás, ábrázoló tevékenység. Amennyiben óvodánkban migráns vagy nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelünk, az ő anyaországukból származó gyermekeknek való műveket is hallgatunk. Magyarország értékeihez való pozitív viszony kialakítása a külföldi gyermekeknél a művészetek, pl. a zene eszközeinek felhasználásával lehetséges). Az iskolából, ahol zeneoktatás is folyik, alkalmanként meghívunk hangszeren játszani tudó gyermekeket, köztük volt óvodásainkat. Az ünnepekre való készülést segítik az ünnepek hangulatához, témájához kapcsolódó énekek. A népdalok éneklése, a gyermek néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Tehetséges, jó hallású, ritmusérzékű gyermekek általában társaiknál jobban érdeklődnek a zenei tevékenységek iránt. Feladatunk erre minél több lehetőséget biztosítani számukra.

A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a mondókákkal és gyermekdalokkal

A felszabadult éneklés közben a gyermekek játszva gyakorolják a helyes kiejtést, a beszéd technikáját, a helyes levegővételt.

Az éneklés, a játék, a járás lelassítják a szavak kiejtését, a szabályos hangsúlyok megerősítik a magán- és mássalhangzókat, így a gyermekek gyakorolják a tiszta kiejtést.

A dalokban sok új szóval, költői képekkel, hasonló értelmű szavakkal találkoznak a gyermekek. A zenei fogalompárok használatával, megértésével is bővül szókincsük. A felelgetős játékok alkalmat adnak a folyamatos párbeszéd, a különböző mondatfajták gyakorlására.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek örömmel énekelnek, dicsőítenek, szívesen vesznek részt énekes játékokban, táncokban.
- Élvezettel, figyelmesen hallgatják az óvónő énekét, hangszerjátékát.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.
- Mozgásuk koordinált, képesek a lüktetéshez, tempóhoz mozgásukkal alkalmazkodni.
- Értik a zenei fogalompárokat.
- Szívesen találnak ki dallamot, mozgást, ritmust, játékot.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja: A gyermekek élményeinek, tapasztalatainak, fantáziavilágának képi megjelenítése során az egész személyiség fejlesztése.

Feladatok

- A gyermekek aktivitásából adódó játékos ábrázoló tevékenységek feltételeinek megteremtése.
- A gyermekek vizuális képességeinek, képi-plasztikai kifejezőképességeinek fejlesztése, tér-forma és szín képzetek gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük, kreativitásuk alakítása az ábrázoló tevékenységek segítségével.
- A gyermekek aktivitásából adódó játékos ábrázoló tevékenységek feltételeinek megteremtése

A gyermekek alkotó tevékenységéhez megfelelő hely szükséges. A csoportszobában kényelmes, nyugodt, a játszó gyermekektől védett helyet biztosítunk az alkotni vágyók részére, lehetőleg az ablakokhoz közel. Az eszközöket, anyagokat elérhető helyen tároljuk, hogy a nap folyamán bármikor hozzáférjenek a gyermekek.

Az óvoda udvarán is kihasználjuk az ábrázolási lehetőségeket. A homokozó medencében egyszerre több gyermek építhet.

Az udvar betonozott részén krétával, tégladarabbal rajzolhatnak. Asztalokat helyezünk el az udvar árnyékos részén, hogy kint is tudjanak rajzolni, festeni, barkácsolni.

Az ábrázoló tevékenységhez szükséges a minél változatosabb eszközök és anyagok biztosítása. A jó minőségű, érdekes eszközök és anyagok már önmagukban is tevékenységre motiválnak. A felhasználható anyagokat bővíthetjük gyűjtéssel. Séták, kirándulások alkalmával a gyermekekkel különböző természeti „kincseket”, terméseket, leveleket, ágakat, kavicsokat gyűjtünk, és felhasználjuk a háztartásokból származó anyagokat is. A gyermekek kreativitásának kibontakozásához oldott, szabad légkör szükséges.

Ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk. A napirendet igyekszünk úgy alakítani, hogy a hosszabb időt igénylő alkotásra is legyen elég idő. A gyermekek spontán alkotó tevékenysége mellett az óvodapedagógusok is kezdeményeznek a hét egy vagy több napján ábrázoló tevékenységeket, általában a heti témához kapcsolódóan. A mikro csoportos foglalkoztatási formát részesítjük előnyben, mert a kisebb létszám lehetővé teszi a technikák elsajátításához szükséges segítségnyújtást, megkönnyíti a differenciált bánásmódot.

Ügyelünk az eszközök balesetmentes használatára. A gyerekek ruháját festéskor erre a célra használt ruházattal védjük. Az elkészült alkotások tárolására, kiállítására helyet biztosítunk.

A gyermekek vizuális képességeinek, képi - plasztikai kifejezőképességének fejlesztése, tér - forma és színeképzetek gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük, kreativitásuk alakítása az ábrázoló tevékenységek segítségével

Az óvodába kerülő gyermeket esztétikus tárgyi környezettel várjuk. Felkínáljuk számukra a rajzolás, festés, mintázás, építés lehetőségét, megismertetjük őket a különböző anyagokkal, eszközökkel, technikákkal. Csak akkor képes a gyermek alkotó tevékenységre, ha elsajátította az eszközök és anyagok biztonságos használatát. Éppen ezért tartjuk szükségesnek, hogy a kiscsoportosoknak, hátrányos helyzetű gyermekeknek minél több alkalmuk legyen az ábrázoló tevékenység, a különböző technikák játékos gyakorlására, kísérletezésre. Ilyenkor még a tevékenység a legfőbb örömforrás. Később megjelenik a valamit létrehozás, megjelenítés szándéka, az alkotás öröme. Az alkotó tevékenységek színesebbé válásához sok-sok élményt biztosítunk. Együtt gyönyörködünk a gyermekekkel a természeti és népművészeti, művészi szépségekben, ezzel is alakítva esztétikai érzékenységüket.

A gyermekek megismerése nélkülözhetetlen a differenciált, egyéni bánásmód megvalósításához, ezért tevékenység közben megfigyeljük a gyermekek érdeklődését, fejlettségét. Később a rajzelemzés is segít a gyermekek aktuális fejlettségi szintjének megállapításában, a fejlesztés irányának és módjának a meghatározásában. A gyermekek fejlődését nem erőltethetjük, hanem segítjük.

Nem javítjuk a gyermekeket, mert ábrázolás közben sohasem hibáznak, hanem próbálgatva alakítják saját formanyelvüket. Bátorítjuk, dicséreljük őket, ösztönözzük az önálló alkotásra, önkifejezésre. Rajzpályázatokon való részvételre is buzdítjuk a gyermekeket, különösen a tehetségesebbeket.

A gyermekek óvodánkban a következő alkotó tevékenységekkel, technikákkal ismerkedhetnek: Rajzolnak színes ceruzával, zsírkrétával, filccel, kisméretű és nagy lapra, krétával aszfaltra, udvaron homokba. Eközben fejlődik térbeli tájékozódásuk, formaészlelésük. Képeket készítenek festéssel, papírtépéssel, vágással, ragasztással, nyomattal. Festés, színkeverés közben tapasztalatokat szereznek az anyagok oldhatóságáról, a színek sokféleségéről, viaszkréta - aquarell készítése közben pedig arról, hogy a viasz taszítja a vizet. Megtanítjuk őket a helyes eszközhasználatra, a környezet rendjének, tisztaságának megőrzésére. Ha kell, segítünk a gyermekek témaválasztásában, elsősorban akkor, ha egy eszközzel bizonyos témákat különösen jól meg lehet jeleníteni.

Mintáznak gyurmával, sógyurmával, homokkal, alkalmanként agyaggal, hóval. Tevékenység (gyurkálás, gömbölyítés, simítás, ütögetés, mélyítés, kicsípés, stb.) közben ismerkednek az anyagok alakíthatóságával. Nagyobb gyermekek az emberalakok, állatok, tárgyak, közös kompozíciók mintázása közben a formákról, rész-egész viszonyról, arányokról szereznek tapasztalatokat.

Megmunkálnak különböző anyagokat, pl. termésekből bábokat készítenek, fonalakat felhasználnak fonásra, varrásra, papírokat hajtogatnak, bábokat, díszleteket, játék- és ajándéktárgyakat készítenek

változatos anyagok felhasználásával (dobozok, flakonok, különböző minőségű papírok, textil, fa, gyöngy, stb.). Az alkotó tevékenység nagymértékben fejleszti a gyermekek kreativitását. A nagyobb gyermekek gyakran készítenek közös alkotásokat.

A környezetalakítást, díszítést együtt is végezhetjük. A közös tevékenységek alakítják a gyermekekben a szép iránti igényességet, alakul ízlésük. Építenek nagyobb térben, nagyobb építőelemek felhasználásával, illetve kisebb elemekből maketteket. Az udvaron is kihasználjuk a lehetőségeket az építésre. Hóból hóembert, hó várat, homokból várat építünk különböző kiegészítő anyagok felhasználásával. Építés közben alakul a gyermekek térszemlélete, gyarapodik szókincsük a térbeli viszonyok megnevezésével.

A gyermekek már óvodás korban elkezdnek ismerkedni a műalkotásokkal, illetve népművészeti alkotásokkal, népi iparművészek munkáival. Kirándulásaink során megcsodáljuk az utcákon, tereken látható szobrokat, szép középületeket, alkalmanként ellátogathatunk kiállításra is.

A verbális fejlesztésre mindenféle ábrázoló tevékenység közben van lehetőségünk a tárgyak, cselekvések, testrészek, színek, térbeli viszonyok megnevezésével, az alkotásokról való beszélgetéssel. A szem - kéz koordináció, illetve a finommanipuláció fejlesztésére is az alkotó tevékenységek a legalkalmasabbak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- Élményeik, elképzeléseik megjelenítésében többnyire biztonsággal használják a képi kifejezés változatos eszközeit.

Ismerik a színeket.

- Formaábrázolásuk változatos, színhasználatukban érvényesítik kedvelt színeiket. Plasztikai munkáik tagoltak, kifejezők.

- Építésben, téralakításban bátrak, ötletesek.

- Fokozott önállósággal tudják alkalmazni a megismert technikákat.

- Örülnek alkotásaiknak. Tudnak gyönyörködni a szép látványban, beszélgetni tudnak az alkotásokról. Szívesen vesznek részt óvodai környezetük szépítésében.

Mozgás

A tevékenység célja: A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása, formálása.

Feladatok

- A mozgás megszerettetése, a gyermekek mozgáskedvének megőrzése az életkoruknak megfelelő mozgásanyag biztosításával.

- A mozgás szervezeti formáinak megteremtése.

- A mozgás megszerettetése, a gyermekek mozgás kedvének megőrzése az életkoruknak megfelelő mozgásanyag biztosításával

A mozgás az óvodai élet egészére jellemző, mivel a gyermekek természetes megnyilvánulási formája.

A gyermekek mozgásának fejlettségéből következtetni tudunk általános fejlettségi szintjükre, hiszen a mozgás lényeges szerepet tölt be az óvodáskorú gyermekek fejlődésében. Éppen ezért figyelemmel kísérjük a gyermekek mozgásfejlődését óvodába lépésüktől kezdve. A mozgás jelentőségét felismerve igyekszünk sok lehetőséget biztosítani a mozgásra a csoportszobában és a szabadban egyaránt. Szeretnénk a gyermekek mozgáshoz való pozitív viszonyát kialakítani, illetve megőrizni, hiszen a mozgás egészségre ható pozitív hatása, a gyermeki szervezet teherbíró- és ellenálló képességének növekedése mellett fejleszti a testi képességeket (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség), értelmi és szociális képességeket, segíti a testséma, a térben való tájékozódás kialakulását.

A gyermekek mozgásfejlesztésének lehetőségei óvodánkban

A nagymozgások fejlesztésére elsősorban az udvaron, de a tornaszobában, csoportszobában is sok lehetőségünk van. Különösen a 3-5 éves korosztály számára tartjuk fontosnak a hely- és helyzetváltoztató mozgások fejlesztését. Különböző járás- és futásgyakorlatokat végeznek (pl. járás, futás akadályok át1 lépésével, kerülésével, irányváltoztatással, gyorsfutás állórajtából, közepes iramú futás.).

Az ugrásokat különböző fokozatokban gyakorolják. A magasugrást tárgyak át1 lépésével, átugrásával, majd nekifutásból egy lábról felfelé elrugaskodással végzik.

A távolugrás is nekifutással és helyből történik.

A természetes támaszgyakorlatok, a kúszás, csúszás, mászás különböző formái nagyon közel állnak a gyermekekhez. Szervezett mozgás főgyakorlataként, illetve a játékok elemeiként is gyakran alkalmazzuk őket.

A talajtorna anyaga a gurulás a test hossz tengelye körül, a gurulóátfordulás előre, a gurulóátfordulás hátra előkészítő gyakorlata, a kézállás előkészítő gyakorlata.

Egyensúlyozó járásgyakorlatokat talajon és padon is végeznek.

Lábboltozat erősítő, testtartásjavító gyakorlatokat is tervezünk a megelőzés érdekében, elsősorban a járás-, illetve gimnasztika gyakorlatok keretén belül. Függésgyakorlatokat a tornaszobában bordásfalon, az udvaron és a parkban pedig a mászóán gyakorolhatják a gyermekek.

A képességfejlesztő, mozgáskoordinációt fejlesztő játékoknak nagy szerepet szánunk a gyermekek fejlesztésében. A korábban említett mozgásformákat játékosan gyakorolják játék közben. Futó- és fogójátékokat mindhárom korcsoportnak tanítunk, a versengéseket fokozatosan vezetjük be.

Az 5-6-7 éves korosztálynál egyre nagyobb figyelmet fordítunk a finommotorika, illetve a szem- kéz koordináció fejlesztésére. Ezt a célt szolgálják a gimnasztikai gyakorlatoknál, illetve a sor- és váltóversenyeknél használt kézi szerek, pl. babzsák, szalag, labda.

A mozgás szervezeti formáinak megteremtése

A gyermekek mozgásigényének kielégítését elsősorban a szabad mozgás feltételeinek a biztosításával érjük el.

Az udvaron, parkban, nagy téren gyakorolhatják a különböző mozgásformákat. A rendelkezésre álló eszközöket (pl. mászóka, pad) kiegészítjük saját készítésű eszközökkel. A szabad levegő kihasználása érdekében minél több időt igyekszünk kint tölteni. Időnként hosszabb sétákat is teszünk az óvoda környékén.

A csoportszobában is lehetőséget biztosítunk a szabad mozgásgyakorlásra. Különböző eszközök, kézi szerek állnak a gyermekek rendelkezésére. Arra ügyelünk, hogy a játszó csoportokat mozgásukkal ne zavarják.

A gyermekek tudatos mozgásfejlesztését részben a mindennapos frissítő tornával, illetve a heti szervezett nagy testnevelés alkalmával végezzük. A mindennapos, frissítő tornát (irányított mozgásos tevékenységeket) kezdeményezhetjük a csoportszobában, illetve a szabadban is. Gyakran maguk a gyermekek kezdeményeznek mozgásos játékokat. A játékok mellett néhány gimnasztikai gyakorlatot is végezhetünk. Itt is törekszünk a komplexitásra, pl. a környezeti témához kapcsoljuk a játékokat, matematikai tapasztalatokat is szerezhettek játék közben. Dalokat, verseket, mondókákat is kapcsolhatunk a mozgáshoz. Az énekes játékok is hozzájárulnak a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez.

A különböző mozgásos tevékenységek közben a gyermekek verbális fejlesztésére is sok lehetőségünk van (pl. testrészek, mozgások, irányok megnevezése).

A heti szervezett nagy testnevelés mozgásanyagának tervezése függ a gyermekcsoport fejlettségétől, illetve az évszakoktól. Kora ősszel és tavasszal lehetőleg kint tornázunk a szabadban, ezért ilyenkor a szabadban gyakorolható főgyakorlatokat (pl. futás, ugrás, dobás) tervezzük. A téli időszakban elsősorban a talajtornát, illetve a szerugrásokat gyakoroljuk. A játékoknak jelentős szerepet szánunk, a gyermekek is nagyon kedvelik ezeket. A játékok választásánál figyelembe vesszük a foglalkozás főgyakorlatait és a gyermekek képességeit. A sor- és váltó versenyek irányításánál a gyermekekben egészséges küzdő- és versenyszellemet igyekszünk kialakítani.

Új mozgásformák tanításánál törekszünk a példaértékű bemutatásra, a tapintatos hibajavításra. Igyekszünk minden gyermeket sikerélményhez juttatni. Pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a célunk. A bátorítalabb, ügyetlenebb gyermekeknél különösen figyelünk arra, hogy a mozgáshoz pozitív viszonyt alakítsunk ki. Bátorítjuk, dicsérjük őket. A gyermekek mozgásigénye, fejlettsége nagy eltéréseket mutat, ezért fontos a differenciált, egyéni bánásmód.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretik és igénylik a mozgást.
- Mozgáskoordinációjuk összerendezettebb, harmonikusabb.
- Az eszközöket ügyesen használják.
- Képesek minden természetes mozgásforma elvégzésére.
- A különböző versenyjátékok alkalmával betartják a szabályokat.
- Tudnak a térben tájékozódni, ismerik az irányokat.

- Egyensúlyozási feladatokban eredményesek.
- Cselekvő képességük gyors, mozgásban kitartóak.

Munka jellegű tevékenységek

A tevékenység célja: A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, tulajdonságok, illetve a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés, szolgáló lelkület alakítása az örömmel végzett játékos munka jellegű tevékenységekkel.

Feladatok

- A munka jellegű tevékenységek alapvető feltételeinek megteremtése.
- A különböző típusú munka jellegű tevékenységek fejlődésének biztosítása.
- A munka jellegű tevékenységek alapvető feltételeinek megteremtése
- Az egyik legfontosabb feladatunk a munkához való helyes viszony kialakítása, ami csak akkor lesz eredményes, ha támaszkodunk a gyermekek tevékenységi vágyára, önállósodási törekvésére, utánzási kedvére. Arra kell törekednünk, hogy megértsék, a feladatunkat Istentől kaptuk. „Szeretetlenben szolgáljatok egymásnak!” - írja a Biblia a Galatákhoz írt levél 5: 13-ban.
- A nyugodt, szeretetteljes légkör az örömmel végzett munka egyik alapvető feltétele. Ezt az óvónő úgy tudja biztosítani, ha a gyermek bármikor fordulhat hozzá segítségért, és pozitív megerősítésével támogatja a gyermek tevékenységét.

Megfelelő munkaeszközök

A megfelelő munkaeszközök biztosításával megkönnyítjük az eszközhasználat, illetve a különböző munkafázisok elsajátítását.

Elegendő munkaidő

Ha elegendő munkaidő áll a gyermekek rendelkezésére, a munkatevékenységeket eredményesebben tudják gyakorolni. Arra is tekintettel kell lennünk, hogy a gyermekek munkatempója különböző.

Elegendő hely

Szükséges ahhoz, hogy a gyermekek a rájuk bízott munkát kényelmesen elvégezhessék. Ehhez, ha kell, átrendezzük az adott területet. A munkaeszközöket is elérhető helyen tároljuk.

Több munkalehetőség

Minél több munkalehetőséget igyekszünk biztosítani a gyermekek számára. Ezek lehetnek folyamatos, illetve alkalmoszerű munkák. A munka jellegű tevékenységeket előre tervezzük, illetve a spontán adódó lehetőségeket is kihasználjuk. Az utóbbira példa az óvónőnek, illetve más gyermeknek nyújtott segítségadás.

A munkatevékenységek megfelelő irányítása

A munkatevékenységek megfelelő irányításával elősegíthetjük a munkavégzéshez szükséges képességek, szokások kialakulását. Az óvodába lépő gyermekek önállósága, munkával kapcsolatos tapasztalatai igen nagy eltéréseket mutatnak. Éppen ezért fontos a differenciált segítségadás. Az adott munkában kevésbé járatos gyermekek több segítséget igényelnek. Elmagyarázzuk, bemutatjuk a munkaeszközök használatát, illetve a tevékenység sorrendjét és elegendő időt hagyunk a gyakorlásra. Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében célszerű a feladatok tagolása, részekre bontása. Az egyes mozzanatokot rövid, jól érthető utasításokkal tudatosítjuk. A folyamatos pozitív, fejlesztő értékeléssel, bátorítással segítjük a munkához való helyes viszony kialakulását. Felhívjuk a gyermekek figyelmét a munka eredményére, hasznára, és együtt örülünk velük. A sikerélmény hatására legközelebb még céltudatosabban végzik az adott tevékenységet. Fontos az óvoda dolgozóinak példamutatása.

A munkavégzés az egész óvodai életet átszövi, rendszeres, folyamatos tevékenység. Így a gyermekek felismerik, megszokják, hogy szükség van a munkára, és a felnőttek munkáját is jobban megbecsülik. A fokozatosság elve ezen a területen is érvényesül. A különböző munkafajtákat fokozatosan vezetjük be, és a munka mennyiségét is fokról fokra növeljük.

A szülőkkel való együttműködést a munka jellegű tevékenységek esetében is fontosnak tartjuk, hiszen csak így lehet eredményes a gyerekek munkához való pozitív viszonyának a kialakítása, illetve megőrzése.

Ennek érdekében beszámolunk a gyermekek tevékenységéről, fejlődéséről és biztatjuk a szülőket, hogy otthon is adjanak alkalmakat hasonló tevékenységek elvégzésére.

A különböző típusú munka jellegű tevékenységek fejlődésének biztosítása

Önkiszolgálás

Arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy a magukkal kapcsolatos teendőket (testápolás, öltözködés, étkezés) minél korábban próbálják önállóan elvégezni.

Közösségért végzett munkák

Naposi munka

4 éves kortól, fokozatosan vezetjük be a naposi munkát. A kisebbek figyelik a naposok tevékenységét, illetve egy-egy részmozzanatot ők is végezhetnek, segíthetnek a naposoknak. A feladatok fokozatosan bővülnek, pl.

Önállóan megterítik az asztalt

Segíthetnek az ételkiosztásban (pl. kenyér, gyümölcs)

Étkezés után letörlik az asztalt.

A foglalkozáshoz szükséges eszközök kiosztásában segítenek

A naposi munka jól szolgálja az önállóság fejlődését, illetve a másokért végzett munka felelősségének kialakulását.

Ha szükségét érzik a csoport óvónői, más felelősöket is választhatnak.

A környezet rendjének, tisztaságának megőrzése:

Az óvodába kerülő gyermekeknek meg kell ismerniük a környezetükben lévő tárgyak helyét. Kezdetben segítséggel, majd egyre önállóbban vesznek részt a rendrakásban, a csoportszoba átrendezésében. Arra törekszünk, hogy a gyermekeknek igényévé váljon a rend és a tisztaság, a földre hullott papírdarabokat figyelmeztetés nélkül vegyék fel. Barkácsolás, ábrázoló tevékenységek után elrakják az eszközöket.

A környezet rendben tartása, szépítése közösen végzett munka, amelyben az egyén felelőssége is nő. Ha nem dolgozik szorgalmasan, a többiekre több munka hárul. A közös munkát meg kell szervezni, együtt kell működni a többiekkel, ami a közösségi kapcsolatokat fejleszti.

Növény- és állatgondozás területei:

Természetsarok gondozása: A gyermekek részt vesznek a gyűjtött magok, termések rendezésében, a szobanövények ápolásában, rügyeztetésben, csíráztatásban. Ha van rá mód, a kisállatok gondozásában is részt vehetnek. Ha nincs a csoportban akvárium vagy kisállat, az állatok gondozásával a madarak etetése közben ismerkedhetnek.

Az óvodakertben gyakorolhatják a növénygondozási teendőket. Az udvar rendben tartása is sok munkalehetőséget kínál a gyermekeknek. Ősszel összeseperhetik a lehullott leveleket. A járdák tisztántartásában, a hó eltakarításában is részt vehetnek.

Alkalomszerű munkák

Ezek lehetnek közösen végzett munkák, pl. a csoportszoba díszítése, átrendezése, közös ajándék készítése.

Az alkalomszerű munkák másik részét egyéni megbízatásként egyes gyermekek teljesítik. Segítenek az óvónőnek az eszközök kiosztásában, üzenetet adnak át az óvodán belül. Nagyra értékeljük azoknak a gyermekeknek a segítő készségét, akik észreveszik, ha a társaiknak vagy az óvoda dolgozóinak segítségre van szükségük. Szeretnénk, ha már ebben a korban megtapasztalnák a mások önzetlen szolgálata miatt érzett örömet, hogy a segítőkézség jó szokásukká váljon.

A munka jellegű tevékenységek során a gyermekek egész személyisége fejlődik. A verbális fejlesztésre is sok lehetőségünk van, hiszen a pontos munkavégzéshez meg kell a gyermekeknek érteni a feladatot, illetve az óvónő magyarázatát, és a szókincsük is gyarapodik a tevékenységek, illetve eszközök megnevezése közben.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek a vállalt felelősségüket lelkiismeretesen, kitartóan, örömmel elvégzik.
- Önállóan öltözködnek, a testápolással és táplálkozással kapcsolatos teendőket önállóan végzik.
- Szeretnek közösen dolgozni, képesek az együttműködésre.
- Örömmel vállalnak egyéni megbízatásokat.

- Önállóan végzik a naposi munkát.
- Szívesen segítenek a kisebbeknek, rászoruló társaiknak.
- Vigyáznak környezetük rendjére, tisztaságára.
- Részt vesznek a növények és állatok gondozásában.
- Értékelik, megbecsülik mások munkáját.

Tanulás

Célunk: A szélesen értelmezett tanulás során a gyermekek személyiségének, képességeinek sokoldalú fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése.

Feladatok:

- A tanulás különböző formáinak a biztosítása.
- A tanulást támogató környezet megteremtése.
- A tanulás különböző formáinak biztosítása

A tanulás a nevelési folyamat egészében jelenlévő, nagyrészt utánzásos, spontán tevékenység.

A gyermekek játékosan, spontán módon szereznek tapasztalatokat a különböző tevékenységek, pl. játék, önellátás, kirándulás, stb. során. A szociális tanulásnak igen nagy a jelentősége óvodás korban. Az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás az egyik legtermészetesebb tanulási mód. Az utánzás ugyanis az óvodáskorú gyermekek egyik fontos életkori sajátossága. Az óvónő modell szerepe azért nagyon lényeges, mert a gyermekek azonosulnak vele, illetve az általa képviselt értékekkel. Ezért tartjuk fontosnak, hogy magatartásunk példa értékű legyen a gyermekek számára, ahogy az óvoda többi dolgozójának a példája is. Egyre inkább felerősödik azonban a társak hatása is.

A szociális tanulás hatására szokások, magatartásformák, attitűdök alakulnak ki a gyermekekben. A játékos, cselekvéses tanulás megvalósulhat természetes élethelyzetekben, illetve az óvodapedagógus által tudatosan megteremtett feltételek között. Ilyenkor a gyermekek tevékenységi vágyára, problémaérzékenységére, kreativitására alapozunk.

A gyermekek életkori sajátossága a kíváncsiság, ami sok kérdésre készíti a gyermekeket. A tanulás, ismeretszerzés egyik formája a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés.

Az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés alkalmával is kérdeznek a gyermekek. Mivel nem szándékosan tanulnak, figyelmük önkéntelen, ezért fel kell keltetnünk a gyermekek érdeklődését, építenünk kell előzetes ismereteikre, tapasztalataikra. Ha a gyermekek azt látják, hogy mi is rácsodálkozunk a szépre, hogy érdekel bennünket, amit megfigyelünk, ez inspirálja őket az ismeretszerzésre.

A gyakorlati problémamegoldás során a gyermekek cselekvési vágyára, aktivitására építünk. A tevékenységközpontú ismeretszerzést tartjuk elsődlegesnek az ismeretközlés helyett. Természetes helyzetekben, játékosan konkrét tapasztalatokhoz juthatnak a gyermekek. Igyekszünk minél több érzékszervet bevonni a tapasztalatszerzésbe. A problémaszituáció motiválja, cselekvésre készíti a

gyermeket. A megoldást követő sikerélmény, kompetencia érzése további próbálkozásokra ösztönzi őket.

A tanulást támogató környezet megteremtése

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a bibliai szemlélet is az aktív tanulást előnyben részesítő módszereket támasztja alá.

Feladatunk a tevékenységekben megvalósuló tanulás feltételeinek biztosítása:

- Nyugodt légkör, megfelelő hely, elegendő idő.
- Eszközök biztosítása, amelyek minél több érzékszervüket foglalkoztatják.
- A gyermekek motiváltságának elérése, érdeklődésük felkeltése és fenntartása annak érdekében, hogy önként és szívesen vegyenek részt a tevékenységekben.
- Választási lehetőség a különböző tevékenységek között, ezzel a döntési képesség fejlesztése.
- Önálló próbálkozások bátorítása, kísérletezésre lehetőség, ezzel a kreativitás fejlesztése.
- A gyermekek közötti együttműködés ösztönzése, a csoportos foglalkoztatási forma előnyeinek (erősödik a közösségi szellem, sok a szóbeli interakció) kihasználása.

A pedagógus tudatos jelenléte, a gyermekek segítése a tanulási folyamatban: kérdések tudatos alkalmazása, kérdésekre válaszadás, tanácsadás, bátorítás, elismerés, dicséret.

Komplexitás, bibliai integráció biztosítása: Tervszerűen integráljuk az adott problémához, témához tartozó ismereteket, bibliai elveket, irodalmi műveket, dalokat, stb.

Differenciálás: A feltételek megteremtésénél, a tervezésnél a gyermekek, köztük a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű és tehetséges gyermekek életkori és egyéni sajátosságaira, igényeire, képességeire tekintettel vagyunk.

Programunk kapcsolatrendszere, az együttműködés formái

A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formái, a továbbfejlesztés lehetőségei

Az óvoda és a család kapcsolatának elvei

A partnerközpontú óvodai nevelés egyik alapvető feltétele, hogy a gyermekekkel, a szülőkkel, mint közvetlen partnerekkel megfelelő kapcsolat alakuljon ki.

A gyermekek nevelését Isten a szülőkre bízta, ők a felelősök gyermekeikért. Az óvoda a családi nevelés, az otthon kiegészítője. Amíg a gyermek az óvodában tartózkodik, a szülőt helyettesítjük. Ahhoz, hogy hatékonyan tudjuk a gyermekek fejlődését elősegíteni, rendkívül fontos a családdal való szoros együttműködés. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, ezért segíthet gyermeke megismerésében. Hátrányos helyzetű gyermekek esetében feladatunk kialakítani, illetve megtartani a szülőknél a gyermekük iránti felelősségérzetet. Tudatosítani kell bennük, hogy fontos szerepük van

a gyermek fejlesztésében. Alapvető a gyermek személyiségének fejlesztéséhez kitűzött alapelvek, célok, feladatok egységes értelmezése és megvalósítása, a „kettős nevelés” elkerülése. Szükségünk van kölcsönös bizalomra, segítségnyújtásra, és tájékoztatásra. Egymást partnernek kell tekinteni. Figyelembe kell venni a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíteni kell az intervenció gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Az együttműködés formái

- Kapcsolatfelvétel a leendő szülővel

- A szülővel történő együttműködés már az óvodába lépés előtt megkezdődik. Az érdeklődő szülőknek bemutatjuk az óvodát, helyi nevelési rendszerünk főbb sajátosságait. Intézményünk vezetősége családlátogatás során ismerteti, egyezteti a családdal nevelési elveinket.

- Óvodakezdés

A szülők és gyermekek általában közösen ismerkednek az óvodai élettel (lásd Az érzelmi nevelés és társas kapcsolatok fejezetben a fokozatos befogadásról.)

- Napi kapcsolattartás

A befogadási időszak alatt kialakult kapcsolat folytatásának egyik – a szülők által kedvelt – formája a reggeli és délutáni találkozások. Hosszabb beszélgetésre ilyenkor nincs lehetőség, de a legfontosabb információkról beszélhet mindkét fél. Sajátos nevelési igényű gyermekek esetében különösen lényeges ez a forma, mert szükséges a gyermek fejlődéséről való tájékoztatás. Fontos, hogy amit a gyermek tud, otthon is várják el tőle.

- Nyitott óvoda

A szülőket, érdeklődőket szívesen látjuk óvodánkban előzetes megbeszélés alapján bármikor. Ha a szülők jobban megismerik az óvoda életét, könnyebb lesz az együttműködés.

- Családlátogatás

Minden gyermeket igyekszünk meglátogatni óvodás éve alatt egyszer. Családlátogatáskor betekintést nyerünk a család életébe, milyen a légkör, milyenek a kapcsolatok, életkörülmények.

- Szülői értekezlet

Szülői értekezletet általában évente egyszer vagy kétszer tartunk. Az aktuális információk mellett beszélgetünk az óvodai programunkról, nevelési elveinkről. Jó alkalmak ezek a problémák, javaslatok felvetésére mindkét részről. Ha szükségét látjuk, a szemléletváltoztatással is próbálkozunk. Külső előadót is hívhatunk, pl. intézményünk lelkipásztorát.

- Szülői munkaközösség

Az egész intézményben egy szülői munkaközösség működik, melynek van olyan tagja, akinek gyermeke óvodás.

- Szülői levelek, hirdetések, facebook

Fontos információkról gyakran levélben értesítjük a szülőket, így senki nem marad le az információkról. A faliújságon is tájékozódhatnak az aktuális hírekről.

- Családi játékdélután, közös ünnepi készülődés

Közös játék, barkácsolás, éneklés során a közös élmény az óvodai kötődést erősíti, emellett a szülő-gyermek kapcsolatot is jobban megismerhetjük. Ötleteket cserélünk, tanulunk egymástól.

Az óvoda és az iskola

Mivel óvodánk a Forrás Keresztény Óvoda, Általános Iskola, Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Iskola tagintézménye, kapcsolatunk az általános iskolával igen szoros. Igyekszünk kihasználni ezt a kedvező lehetőséget az óvoda-iskola átmenet zökkenőmentesebbé tételére.

A kapcsolattartás formái

Több közös programot szervezünk az iskolásokkal.

Óvodásaink és az iskola tanulói egymást is meglátogatják. Az első osztályosokkal találkozunk leggyakrabban.

Ősszel meglátogatjuk volt óvodásainkat az első osztályban.

Tavasszal eljönnek hozzánk az első osztályosok bemutatni, mit tanultak az iskolában.

Iskolába készülő nagycsoportosainkkal májusban meglátogatjuk az első osztályosokat és megnézzük, hogyan tanulnak.

Az óvodások nagyobb testvérei az iskolába járnak, tőlük is sokat hallanak az iskoláról.

Óvodásaink a közös programokon iskolánk tanáraival, leendő tanítóikkal is megismerkedhetnek, így az iskolába kerülve könnyebb lesz az átmenet. Az első osztályok tanulóinak nagy része ugyanis az óvodából érkezik.

Az óvodapedagógusok rendszeresen találkoznak az iskola pedagógusaival (Az óvónők tájékoztatják a leendő elsős tanítót az iskolába lépő gyermekek fejlettségéről, várható problémákról.)

Az iskolai nyílt napokat hirdetjük az óvodások szüleinek.

Az óvoda és egyéb intézmények

Pedagógiai és egyéb szakszolgálatok

Óvodánk kapcsolatban áll a Megyei Pedagógiai Intézettel. Az intézettől tájékoztatást, szaktanácsadást kapunk. Nevelőink részt vehetnek az intézet által szervezett továbbképzéseken.

A Szakértői Bizottsággal szükség esetén vesszük fel a kapcsolatot: pl. beilleszkedési zavarral, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek problémáinak feltárására, illetve a tankötelezettség teljesítéséhez szükséges fejlettség megállapítására kérjük fel az intézményt.

A Gyermekjóléti Szolgálattal intézményünk gyermekvédelmi felelőse tart kapcsolatot.

Közművelődési intézmények

Városunk közművelődési intézményeit alkalmanként látogatjuk a gyermekekkel. A múzeumok, könyvtár, művelődési ház, kiállítások ajánlatából válogatunk a gyermekek számára.

Egészségügyi szakszolgálat

Az egészségügyi szakszolgálattal, orvossal, fogorvossal és védőnővel is rendszeres kapcsolatban állunk.

A program erőforrásai, személyi és tárgyi feltételek

Személyi feltételek

A Köznevelési törvényben meghatározott feltételek mellett fontosnak tartjuk, hogy óvodánk alkalmazottai példamutató keresztyén életmódot éljenek, az intézmény szabályait, nevelési elveit magukra nézve kötelező érvényűnek tartásák, hivatásukhoz méltó magatartást tanúsítsanak. A nevelőmunkát az óvoda teljes nyitvatartási ideje alatt felsőfokú végzettségű óvodapedagógusok végzik a dajkával együttműködve.

Az óvodapedagógus legfontosabb személyiségjegyei: türelmes, empátikus, elfogadó, érzelmi támaszt nyújtó, segítő, támogató attitűd jellemzi. Tiszteli a gyermeket, a szülőket, rendszeresen imádkozik értük.

A dajkák az óvodapedagógusok nevelőpartnerei, szakképzett segítői, ezért megfelelő tájékoztatásukra törekszünk a nevelés célját, feladatát, módszereit illetően. Szükséges, hogy a dajkák is rendelkezzenek empátiás készséggel, befogadó attitűddel, képesek legyenek az egyéni bánásmód alkalmazására.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező speciális szakember, gyógypedagógus, logopédus végzi. Segíti a diagnózis értelmezését, javaslatot tesz sérülés specifikus módszerek alkalmazására, tanácsot ad az egyéni fejlesztési tervek elkészítésére.

Az étkezések lebonyolításában, az előkészületek elvégzésében a konyhán egy fő kisegítő személy segíti munkánkat. Feladata az óvoda udvarának, külső körletének rendben tartása is.

Tárgyi feltételek

Az óvoda épületének, udvarának berendezését oly módon alakítjuk ki, hogy a gyermekek biztonságát, egészségük megőrzését szolgálja.

Arra törekszünk, hogy az óvoda tárgyi környezete segítse elő a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását. Sajátos nevelési igényű gyermekek számára optimális fejlődést biztosító, tudatosan megtervezett környezet kialakítása a feladatunk.

Óvodánk megfelelő munkakörnyezetet biztosít az óvodai munkatársaknak is.

A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

	Megnevezés	Mennyiségi mutató (db)
	Csoportszoba	1
	Tornaszoba	1
	Logopédiai foglalkoztató	1

Helyiségek	Játszóudvar Nevelőtestületi szoba- óvodavezetői iroda Orvosi szoba = elkülönítő szoba Gyermeköltöző Gyermekmosdó, WC	 1 1
Kiszolgáló helyiségek	Felnőtt öltöző Melegítőkonyha Tálaló-mosogató Felnőtt mosdó Felnőtt WC Mosléktároló Szertár-beépített szekrény	1 1 1 1 1 1 1
	Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai	Mennyiségi mutató
Csoportszoba	Óvodai fektető Gyermekszék Gyermekasztal Fényvédő függöny Szőnyeg Játéktartó polc Hőmérő Óvodapedagógusi asztal Felnőtt szék Eszköz-előkészítő asztal Szeméttartó tükör	gyermeklétszám szerint gyermeklétszám szerint 5 4 2 5 2 1 2 1 1 1

Tornaszoba	Tornapad Tornaszőnyeg Tornaszámoly Egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	2 1 2 1
Logopédiai foglalkoztató	Tükör Asztal Szék	1 1 10
Nevelőtestületi szoba Óvodavezetői iroda	Asztal számítógéppel Asztal Szék Szekrény Íratszekrény Nyomtató Polc	1 Pedagógus létszám szerint Pedagógus létszám szerint 1 1 1 1
Orvosi szoba	Vizsgáló ágy Szekrény Íróasztal Hulladékgyűjtő Íróasztallámpa	1 1 1 1 1
	Kerti pad	2

Játzóudvar	Kerti asztal	1
	Babaház	1
	Udvari homokozó	1
	Takarófólia	1
	Csúszda mászókéval	1
	Mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgást kielégítő eszközök:	
	Rollerek, kerékpárok	3-4
	Karikák	4-5
	Léglabdák	4-5
	Teniszütők habszivacs labdával	
	Játékok, játékeszközök:	2
	Babakocsi babával	
	Homokozó lapát	2
	Homokozó vödör	15-20
	Egyéb homokozó játékok	10
	Dömper	10-15
	Autók	
	1-2	
	5-6	
Gyermeköltöző	Ruhatároló fogas	30
	Öltözőrekesz (szekrény polcai)	30
	Cipőtároló	
	Öltözőpad (rács)	30
		4
Gyermekmosdó, WC	Törülközőtartó	30
	Falitükör	6
	Hőmérő	1
	Rekeszes fali polc (fogmosó poharak tárolására)	1
	Ruhakefe	1

Tisztálkodási és egyéb felszerelések	Körömkefe	6
	Szappantartó	41
	Fésűtartó	30
	Törülköző	15
	Abrosz	
Felnőttek munkavégzéséhez szükséges eszközök	Szennyesruha-tároló	1
	Mosott ruha-tároló szekrény	1
	Takarítóeszközök	szükség szerint
	Kerti szerszámok	épületenként 1-1
	Hűtőgép	1
	Porszívó	1
	Nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök	Mennyiségi mutató (db)
Mozgásfejlődést segítő eszközök	Egyensúlydeszka	3
	Tárcsa (golyós egyensúlyozó játék)	1
	Lépegető henger (fa)	
	Cső (átbújáshoz)	3 pár
	Füles labda	1-2
	Óriási henger (hordó vagy tölcsér)	3
	Ugráló kötél	1
	Babzsák	
	Kislabda	5-6
		25-30
	10-15	
Szerepjátékok	Babák	8-10
	Babaágy	2-3
	Babakocsi	2
	Babakonyha edényekkel	1
	Autók, közlekedési eszközök	15-20
	Orvosi táska	1-2
		1-2

	Fésülködő asztalka fésűvel, hajszárítóval Szerelőkészlet Boltos játékhoz pénztár, mérleg	1 1-1
Építő, konstruáló játékok, kreativitást fejlesztő eszközök	Dávid építő Karton téglák Faépítő (színes) Elemes szerelő játék Duplo vagy hasonló elemes építő Elemekből összerakható autópálya PÖTYI Babilon Tüske építő Mozaik Gyöngykirakó Gyöngyfűző készlet Lego	6-8 csomag 16-20 1-2 kosár 1 kosár 1 kosár 1-2 készlet 2-3 készlet 1 doboz 1 doboz 1-2 doboz 1 doboz 2 kosár 1 kosár
Értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás) fejlesztő anyagok, eszközök, szabályjátékok	Társas játékok (malom, ki nevet a végén...) Tangram Kirakók (puzzle, mesekocka...) Activity (Kinder) Forma kirakók Kártyajátékok Memóriajáték Logico tábla (3 dossziéval) Klipp-klapp füzetek Érzékelőjátékok, pl. Ügyes boci Lottó	10-15 1-2 10-15 1 1-3 3-5 5-10 3 3 2-3

	<p>Dominók</p> <p>Egyensúlyérzék fejlesztő játékok</p> <p>Fűzőcske</p> <p>Egyéb képességfejlesztő játékok, egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések (pl. öltöztető maci, labirintus, szín-, formaegyeztető játékok)</p>	<p>1-2</p> <p>3-4</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>6-8</p>
Tevékenységek	Játékok- és egyéb eszközök	Mennyiségi mutató (db)
Ének, zene, énekes játékok	<p>CD lejátszós magnetofon</p> <p>CD lemezek, kazetták (keresztény gyermekkazetták is)</p> <p>Triangulum</p> <p>Ritmusdobok, csörgők</p> <p>Cintányér</p> <p>Xilofon</p> <p>Saját készítésű csörgők, hangszerek</p> <p>Népi játékok kellékei (kendő, koszorú, kötény, zsebkendő, fejdíszek...)</p> <p>Felnőttek játékához:</p> <p>gitár</p> <p>furulya</p> <p>Mondókás, dalos könyvek</p>	<p>1</p> <p>10-15</p> <p>1</p> <p>4-6</p> <p>1-2 pár</p> <p>1</p> <p>5-10</p> <p>5-10</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>3-6</p>
	<p>Bábparaván</p> <p>Ujjbábok, síkbábok, kesztyűbábok</p> <p>Felnőtt méretű kesztyűbábok</p> <p>Árnyjáték eszközei (feszített vászon, lámpa)</p> <p>Sapkák, kendők, fejdíszek, jelmezek</p>	<p>1</p> <p>15-20</p> <p>10-15</p> <p>1-1</p>

<p>Vers, mese, báb, drámajáték, anyanyelvi játékok</p>	<p>Textilek rögtönzött jelmezekhez</p> <p>Diavetítő, vászon (iskolával közös)</p> <p>Lexi, Lexi iskolás lesz</p> <p>Képeskönyvek, képes mesekönyvek</p> <p>Gyermekbiblia</p> <p>Szemléltető képek (bibliai történetekhez)</p>	<p>5-10</p> <p>5-10</p> <p>1-1</p> <p>4-4</p> <p>50-60</p> <p>3-5</p> <p>15-20</p>
<p>Rajzolás, festés, mintázás, képalakítás</p>	<p>Gyurmázáshoz, mintázáshoz:</p> <p>plasztilin, sós tészta, mézes tészta, agyag</p> <p>Rajzoláshoz:</p> <p>színes ceruzák (különböző vastagságban)</p> <p>filctollak</p> <p>zsírkréta,</p> <p>olajpasztell kréta</p> <p>színes aszfaltkréta</p> <p>Festéshez:</p> <p>vízfesték, tempera, textil- és üvegmatrica festék</p> <p>ecsetek különböző méretben</p> <p>asztalterítő festéshez, festőpólók (védőruházat)</p> <p>Képalakításhoz:</p> <p>rajzlap, színes hajtogató lapok, színes karton, krepp papír, fűzőlapok, csomagolópapír, fotókarton, selyempapír, stb.</p>	<p>Szükség szerint</p> <p>5-10 csomag</p> <p>3-4 csomag</p> <p>5-10 csomag</p> <p>3-4 csomag</p> <p>3-4 csomag</p> <p>20-25</p> <p>szükség szerint</p> <p>szükség szerint</p>

	<p>gyermekollók</p> <p>stift ragasztó</p> <p>cellux ragasztó</p> <p>Fonalmunkához, varráshoz:</p> <p>különböző vastagságú fonalak, hímzőfonal, tűkészlet, szövőkeret</p> <p>Barkácsoláshoz:</p> <p>papírdobozok, hengerek, textilek, töltőanyag, gyöngyök, hurkapálca, gombok, fakanál, szerszámok</p>	<p>szükség szerint</p> <p>10-15</p> <p>10-15</p> <p>3-5</p> <p>szükség szerint</p> <p>szükség szerint</p>
Külső világ tevékeny megismerése	<p>Színes ismeretterjesztő képek, könyvek, videó filmek</p> <p>Nagyító</p> <p>Projektor</p> <p>Videó, DVD lejátszó</p> <p>Kosarak a gyűjtött termékeknek, természeti kincseknek</p> <p>Csírázató tálak, cserepek, virágládák, magok, virágföld</p>	<p>10-15</p> <p>4</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>4-5</p> <p>szükség szerint</p>
Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének további speciális eszközei		Mennyiségi mutató (db)
Beszédfogyatékosok	120X180 tükör	1
	Logopédiai alapkészlet	1

Hallási fogyatékosok	dallamíró	Csoportonként 1
	Vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	Gyermeklétszám szerint 1
	Egyes speciális eszközök pl. hallásvizsgáló, kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információ hordozó, nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	Óvodánként 1
	Szurdologopédiai eszközök	Csoportonként 1
Egészség- és munkavédelmi eszközök		Mennyiségi mutató (db)
	Ételminta vételhez üvegtartály	20-25
	Mentőláda	
	Gyógyszerszekrény	1
	Munkaruha: köpeny	1
	papucs	1
	fityula	1 pár
	munkacipő	1
	Munkavédelmi szemüveg	1 pár
	Tűzoltó készülék	1
		Épület nagyságától függően

Gyermekvédelem az óvodában

Intézményünk gyermekvédelmi szempontból sajátos helyzetben van. A gyermekek felvételének egyik kritériuma a szülők együttműködési készsége, ezért kevesebb problémánk adódik a családokkal.

Veszélyeztetett gyermekek általában nem, inkább csak hátrányos helyzetű gyermekek járnak óvodánkba. A gyermekvédelmi felelős kapcsolatot tart a Gyermekjóléti Szolgálattal.

Intézményünk gyermekvédelmi tevékenységének célja elsősorban a megelőzés. Pozitív hatásokkal igyekszünk megelőzni, ellensúlyozni, illetve elhárítani azokat a hatásokat, amelyek a gyermekekre károsak.

Ebben a megelőző tevékenységben nagy szerepe van intézményünk pedagógus lelkipásztorának is. Rendszeresen imádkozunk a gyermekekért és családjukért, mert hisszük, illetve számtalan esetben tapasztaljuk, hogy Isten segítsége, védelme alapvető egy gyermek nevelésénél.

Megbeszéljük a felmerülő problémákat, és azonnal tudunk intézkedni. Személyesen beszélgetünk a szülőkkel az óvodában vagy családlátogatás során. A segítségnyújtás alkalmával fontos a családok elfogadása, megértése.

Célunk az erős házasságok, családok segítése, a gyermeki jogok védelme.

A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységünk

Nekünk, óvodapedagógusoknak a szülőkkel való együttműködés mellett a másik fontos feladatunk a gyermekekkel való egyéni differenciált bánásmód. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében ugyanis gyakran jelentkezik a személyiségfejlődés enyhébb vagy súlyosabb zavara. Célunk a fejlődésbeli lemaradás megelőzése, illetve kompenzálása, hátrányuk csökkentése. Először a lemaradás okait kell feltárni. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket és családjukat minél jobban megismerjük. A gyermekek megfigyelését segíti a fejlődési napló szempontsora. Erről a szülőket is tájékoztatjuk.

Részt veszünk az egészségügyi és logopédiai szűrővizsgálatok lebonyolításában. Szükség esetén a szűrést soron kívül javasoljuk.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált fejlesztése az óvodai nevelés egészét átfogja. Elősegítjük a gyermekek beilleszkedését a csoportba. A jó légkör, a jó kapcsolatok elengedhetetlenek további fejlesztő munkánkhoz.

A fejlődésbeli lemaradás ellensúlyozására, személyre szabott fejlesztési terveket készítünk.

A kompenzálás megvalósulhat időnkénti foglalkozások útján vagy rendszeresen, egyénileg vagy mikro-csoportban. Kihasználhatjuk a játék és egyéb tevékenységek során spontán adódó lehetőségeket. Közös tevékenységek alkalmával az elmaradókat tudatosan bátorítjuk, segítjük, a gyorsabban fejlődőknek nehezebb feladatokat adunk. Tevékenységeink az esélyegyenlőség elvének érvényesülését szolgálják.

A szülőket értesítjük, ha a gyermeke fejlődésének érdekében intézkedést tartunk szükségesnek (pl. szakértői bizottsági vizsgálat).

A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérjük.

Ha a pedagógiai eszközökkel történő segítségnyújtás nem elegendő, a gyermekvédelmi felelős intézkedést kezdeményez a megfelelő szervnél.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Változó világunkban nyilvánvalóvá vált, hogy a befogadó társadalom csak akkor válik ténylegesen befogadóvá, ha a szociális tanulás már gyermekkorban elkezdődik. Az esélyegyenlőség felé tett első, legfontosabb lépés az együttnevelés. Ez várhatóan olyan nagy fejlődést eredményez közösségünkben, hogy az integráció vállalása tudatosan választott, jól járható úttá válik.

Az integrációnak az egész intézményünk megváltoztatására kell irányulnia. Ha az egész intézményünk felvállalja, akkor valósulhat meg majd olyan szintű együttműködés intézményen kívül és belül, amely lehetővé teszi, hogy óvodánk nem csak tárgyi eszközeiben, hanem lelkileg és szakmailag is alkalmassá

válí a normáktól eltérő sajátos nevelési igényű gyermekekkel való bánásmódra. Ebben nagy segítségünk lehet, hogy hisszük: minden Istentől kapott élet ajándék és értékes.

Azt a szemléletet szeretnénk tükrözni, hogy a speciális megsegítést igénylő gyermek is egyenrangú tagja óvodánk gyermekközösségének.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó szemléletű. Szem előtt tartjuk a gyermekek sajátos szükségleteit, személyiségének kibontakoztatását, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön a színvonalas, szeretetteljes nevelésben, s közben meglévő hátrányai csökkenjenek.

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A GYERMEK JOGAI - az ENSZ által 1959-ben deklarált közlemény alapján:

"A gyermeket különleges védelem illeti meg, és a törvény és más eszközök által nyújtott lehetőségeket felhasználja, hogy a fizikailag, szellemileg, erkölcsileg, lelkiileg és társadalmilag egészségesen és normálisan tudjon fejlődni, szabadságban és méltóságban a fizikailag, szellemileg vagy társadalmilag hátrányos helyzetű gyermeknek meg kell kapnia az állapota és helyzete által megkövetelt kezelést, nevelést és speciális gondozást."

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, alacsonyabb fejlettségi szinten álló, sajátos nevelési igényű, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése speciális ismereteket sajátos törődést igényel, szükség esetén megfelelő szakemberek (pszichológus, logopédus, gyógypedagógus...stb.) közreműködésével.

Az iskolába lépés feltételei

A köznevelési törvény határozza meg, meddig maradhatnak a gyermekek az óvodában, és mikor válnak tankötelessé. A mi feladatunk szakmailag kompetens módon dönteni az egyes gyermekek iskolára való alkalmassága felől.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek többsége az óvodai nevelési folyamat eredményeként eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz, megkezdődik a fogváltás. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika.

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a testséma kialakulásának.

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés.

- Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem.

- A cselekvő, szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek

Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, minden szófajt használ, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről. Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára.

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek

Képes az együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Az iskolában (általános iskola és szakközépiskola) folyó oktató-nevelő munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei és eljárásai

Alapelvek, célok, nevelési filozófia

Iskolánk

- azon szülőket segíti gyermekük nevelésében, akik egyetértenek a pedagógiai programunkban leírtakkal, és támogatják annak megvalósulását gyermekeik életében.
- biztosítja a szabad átjárást a kerettanterv követelményei szerint.
- helyi tanterve tartalmazza a minden tanuló részére átadásra kerülő közös, továbbá az egyes iskolatípusok nevelési és oktatási céljaira épülő tananyagot és követelményeket, a továbbjutás feltételeit.
- tanulóinknak fejlettségüknek megfelelő szintű tananyagot biztosít, motiválja és fejleszti őket.
- differenciál a tananyagban, tanulásra fordított időben, követelmények jellegében, szintjében.
- differenciálása intézményen belüli.
- értékelési rendszere az alsó tagozat második évfolyam első félévéig szöveges, míg a többi évfolyamon, a hagyományos módon történik.
- szerkezetében 1-8. évfolyamon részben délutáni oktatás folyik, melynek keretén belül napközi, tanulószoba, szakkörök állnak tanulóink rendelkezésére.
- olyan modellt épít, amely a közoktatás keretében kedvező feltételek között az egyénre figyelő pedagógiával szolgálja a diákok hatékony képességfejlesztését, folyamatos és szükségszerű lehetőséget nyújt a pedagógusok szakmafejlesztő munkájához.
- a sokszínű és sokrétű foglalkoztatást a kötelező órák keretében kiegészítő tartalommal, a nem kötelező órákon speciális programokkal, a szabadidős sávban sajátos technikák megtanításával és az egészséges életmód szokásainak gyakorlásával biztosítja.
- a pedagógusok szakmafejlesztő munkáját szakmai célpályázatok kiírásával, a szervezett tanulás és továbbképzés támogatásával ösztönözi.
- a megemlékezések, vetélkedők, rendezvények folyamán az iskolatudat, hazatudat és nemzeti identitást erősítő tartalom sajátos, intézményünkre speciálisan jellemző iskolakultúrát alakít ki, mely igyekszik a benne résztvevőket összetartani, számukra védelmet és biztonságot nyújtani, nyitottságra nevelni, biztatni és lelkesíteni.
- a munka folyamán a nevelői szerepalkotó jellegét hangsúlyozza, amely az adott szituációban eredetiséget, kreativitást kíván.
- igyekszik megvalósítani azt, hogy a benne részt vevők kapcsolatait az őszinteség és felelősségérzet irányítsa, intézményünkben elismerjük az egyén jogait és kiemeljük a szociális érzékenységet és tudás fontosságát.

- kialakítja, fenntartja és fejleszti a tanuláshoz szükséges szakmai feltételeket.
- a tudatos pozitív érzelmeket keltő, személyiséget bátorító nevelői attitűdöt hangsúlyozza.

Céljaink

A gyermekek és a pedagógusok örömmel jöjjenek az iskolába és az ott folyó nevelési, pedagógiai munka tessen Istennek.

Segítsük diákjainkat abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré válhatnak.

Fogékonyá tesszük a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt.

Figyelembe vesszük, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz és a 13-14 éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás.

A tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítjük fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre.

Kulcskompetenciák és kiemelt fejlesztési feladatok

Az iskolai nevelés – oktatás (a bevezető, kezdő, alapozó, fejlesztő, általános műveltséget megszilárdító, illetve az általános műveltséget elmélyítő, pályaválasztási szakasz) a sokoldalú készség- és képességfejlesztés kiváló terepe. A NAT-ban előírt kulcskompetenciák, valamint az erre épülő kiemelt fejlesztési területek mindegyik műveltségterületen megjelennek. Az egyes műveltségterületek, tantárgyak kiemelt fejlesztési területei és az ezekhez kapcsolódó tartalmi és fejlesztési feladatok részletesen megjelennek a helyi tantervben.

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott

szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (továbbiakban IST) magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíteti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg

tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgzó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai elveink és feladataink

Személyiségfejlesztésünk alapja: Bibliai elveken alapuló szabályok segítségével a gyerekek jellemét fejleszteni, a bennük szunnyadó kreativitást bölcsen előhozni. Ahogy küldetési nyilatkozatunkban megfogalmaztuk.

És Szentgyörgyi Albert gondolata:

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömére és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok, tevékenységek:

HITRE NEVELÉS

A hitre nevelés átszövi az intézmény mindennapi életét. A naponkénti reggeli áhítatok, a bibliai igeversek memorizálása, a bibliai alapú lelkigondozás, problémakezelés is ezt alapozzák meg.

ÉRTELMELI NEVELÉS

Az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.

A megismerés képességének fejlesztése.

Az önismeret, a céltudatosság kialakítása.

A helyi tantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, elsajátíttatása, valamint az ezekre épülő differenciálás.

ERKÖLCSI NEVELÉS

Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

Pozitív szociális szokások kialakulásának gyarapodásának segítése személyes példamutatással.

ÉRZELMI NEVELÉS

A pozitív énkép kialakulásához nagymértékben hozzájárul a gyakori dicséret, mely személyes és nyilvános keretek között valósul meg.

A gyerekek kompetencia érzése növekedjen, hogy minden tantárgyban minél jobb eredményt érjenek el.

A gyermekek, tanulók közösségének és önmagukra irányuló helyes cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása. Intézményünkben a lelki gondozás kiemelt feladat.

A helyi motivációs rendszer a gyerekek belső igényének kialakítására törekszik.

Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységeink helyi rendje

A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetséges fiatalok gondozása Istentől ránk szabott feladat, ezért kiemelt feladat a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodjunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed az óvodai, iskolai nevelésre, a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést tételezi fel a családdal és a tehetség-fejlesztéssel foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei intézményünkben:

Differenciált foglalkozás

Tehetséggondozó programok szakkörök

Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre

Felkészítés továbbtanulásra, magasabb tanulmányok folytatására

Kiugró tehetségek szakemberekhez irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről

Ezen programok kialakításában nagyban segít az intézményben működő állatasszisztált-pedagógia program, és az intézmény szakirányú végzettséggel rendelkező alkalmazottja segítségével használt terápiás állatok, melyek az iskolai órákon illetve óvodai foglalkozásainkon is részt vesznek.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős, a lemaradók számára speciális segítség nélkül leküzdhetetlen hátrányt jelentő különbségek, hanem a szocializáció fokában, viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, személyi higiénia terén. Az esélyegyenlőtlenség megszüntetése e téren is fontos feladat. Történhet speciális felzárkóztató programokkal, különösen, ha kisebb gyerekekről van szó, azonban főként a személyes törődésnek, beszélgetéseknek lehet nagy szerepük, melyekkel elősegíthetjük, hogy a diák elfogadja önmagát jelenlegi nehézségeivel, aktivizálja erőit hiányosságok felszámolása érdekében, s megakadályozzuk, hogy a lemaradás magatartás és lelki zavarok kialakulását idézze elő.

Kiváltképpen megkülönböztetett törődésben kell részesítenünk a súlyosan hibás nevelési attitűdök következtében érzelmszegény gyermekeket, akiket csak önmagunk, szeretetünk folyamatos ajándékozásával zárkóztathatunk fel.

A felzárkóztatás egy komplex, nagy körültekintést, lelkiismeretességet és áldozatosságot kívánó pedagógiai tevékenység. Jelenti a lemaradás fokának és okainak feltárását, a tanuló helyes önismeretre és küzdőképességre nevelését, a tanórán kívüli felzárkóztató foglalkozások és a tanórai differenciált foglalkoztatás megtervezését, szervezését és kivitelezését.

E tevékenységek közben ügyelnünk kell arra, hogy a tehetséges tanulókkal való kiemelt foglalkozás ne lássa kárát a felzárkóztatásának. Arra törekszünk, hogy a tanulócsoporthoz egységesen magasabb tudásszintje, a korábban lemaradó tehetséges tanulók erőfeszítésének példája, valamint a folytonos kétirányú differenciálásra való törekvés a tanári munkában számukra is jó gyümölcsöket teremjen. E feladatnak fontos részét képezi minden iskolai szinten a korrepetálás, illetve a kezdő osztályoknál a szintre hozás.

Iskolaérettség

Az eredményes iskolai tanulás alapvető feltétele a tanuló iskolaérettsége. A fejlődésnek megfelelő feltételei vannak, biológiai és pszichikus téren egyaránt. Ezek a feltételek egyrészt örökletes, ill. veleszületett vagy szerzett adottságok, másrészt a környezetnek a gyermekre gyakorolt helyes, céltudatos nevelői ráhatásai.

Sokféle készség, képesség szükséges már az általános iskola első osztályában is ahhoz, hogy a pedagógus oktató-nevelő munkája eredményes legyen. A pszichikusan iskolaérett gyermekre mindenekelőtt az akaratlagos folyamatok dominanciája jellemző. Az ismeretlen tananyag elsajátítása is akaratlagos figyelmet és emlékezetet igényel. A szándékos emlékezet az egész személyiségfejlődést alapjaiban befolyásolja:

- az érdeklődés a környezet iránt, ez bizonyos fokig kapcsolatban van a figyelem és a megfigyelőképesség fejlődésével, ill. fejlettségével,
- a gondolkodás terén analízisre és szintézisre való képesség a jellemző,
- a beszéd megfelelő fejlettsége, mely fontos szerepet játszik az ismeretszerzésben és mások megértésében.

A felsoroltakon kívül a már meglévő tapasztalatok, alapismeretek és a gyakorlati készségek nagymértékben fokozzák az iskolára való alkalmasságot. (Idetartoznak a gyermek saját magára, természeti és társadalmi környezetére vonatkozó tapasztalatai, alapismeretek, az ábrázoló készség, megfelelő kézügyesség és mozgásbeli ügyesség.)

Az egészséges, kiegyensúlyozott felnőttkor alapja a gyermekkor, éppen ezért nagyon fontos a zavarok korai felismerése.

Az általános iskolában folyó összetett munka egyik fontos része azoknak a gyerekeknek az oktatása, nevelése, akiknek fejlődése eltérően alakult a korai gyermekkorban. Fontos és lényeges feladatai vannak ebben a folyamatban a pedagógusnak a káros tényezők konkrét vizsgálatával, és ennek ismeretében a lehetséges és szükséges speciális módszerekkel a káros hatások kiküszöbölésére, ill. csökkentésére.

Fontos:

a személyiséget károsító környezeti tényezők felismerése - ingerszegény környezet, elhanyagoltság, rossz családi körülmény, helytelen nevelési eljárás stb.

a gyermek és a felnőtt környezet közötti kontaktus, a gyermeknek a társaihoz való viszonyulása, megnyilvánulása - mindezek utalnak az érzelmi kiegyensúlyozottságra is, amit feladathelyzetben, szünetekben és spontán tevékenység végzése közben figyelhetünk meg a gyermekeknél.

Ezekén kívül fontos felmérni a vizuo-perceptuo-motoros, az akusztikus- és nyelvi képességeket, az emlékezet, a szerialitás, a téri tájékozódás szintjét, valamint a test finom- és nagymozgásait. A felmérésekhez segítséget nyújtanak a különböző vizsgálatsorok és ily módon megismerhető a várható, vagy a már kialakult tanulási zavar háttere. Megtudható, hogy a gyermek mely részképesség-gyengeségek miatt igényel fejlesztő foglalkozást.

Minél hamarabb sikerül felfedeznünk a problémákat, megelőzhetjük, hogy az elsődleges tünetekre rakódjanak a várható következmények: a magatartászavar, agresszió, regresszió, önértékelési probléma, iskolai kudarcok stb.

A fejlesztő foglalkozások megtervezésénél a programok kiválasztásával meg kell tervezni, hogy mely célokra irányul elsődlegesen és melyekre lehet másodlagos fejlesztő hatással.

Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Nagyon fontosnak tartjuk a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztését, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat.

Feladatunk:

- a tanuló személyiségének és környezetének megismerése, a problémák gyökerének feltárása
- a fejlesztő módszerek megbeszélése, egyeztetése a családdal
- a megfelelő beilleszkedés hatékony segítése
- a szülők segítése a családi, a nevelési konfliktusok megoldásában
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakítása
- reális követelmények
- az osztályközösség segítő erejének mozgósítása
- szükség esetén külső szakember segítségének igénybevétele

Fejleszteni szükséges a gyermek önismeretét, önbizalmát, együttműködési, kapcsolatépítési képességét, szerepelni tudását, konfliktuskezelői képességét. A fejlesztés színterei az óvodai, iskolai, osztályközösségi, és a hitéleti programok. Az elérendő cél a gyerekek, a tanulók felelősségtudatának, önfegyelmének, kezdeményezőkézségének, csoportmunkára való alkalmasságának kialakítása.

Sajátos nevelési igényű tanulók integrálása iskolánkban

A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság véleménye alapján a gyermeket a megfelelő nem sajátos nevelési igényű tanulók osztályába helyezzük.

A sajátos nevelési igényű tanuló együtt van társaival a tanítási idő alatt. Részt vesz minden órán azok kivételével, amikor őt a megfelelő szakember (gyógypedagógus) egyéni foglalkozásra elviszi. Ez egy héten a jogszabályokban előírt módon történik meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók a fennmaradó közismereti órákon a számára a gyógypedagógus által kiadott önálló munkát végzik felügyelettel, vagy amennyiben lehetséges, az osztály órájában vesz részt.

A sajátos nevelési igényű tanulók magatartásának és szorgalmának elbírálása a saját akadályoztatásának megfelelően történik.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tananyag elsajátításában elért eredményének értékelésénél a szakértői bizottság javaslata az irányadó.

A szocializáció és közösségfejlesztés programja

Alapelveink

A közösség formálása, alakítása nem egyetlen tantárgy feladata, mert az oktató-nevelő folyamat egészét áthatja, kiterjed a szabadidős tevékenységekre, közös cselekvésekre és a diákok önszerveződéseire is. Az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céllá.

„Új parancsot adok nektek: szeressétek egymást. Ahogyan én szerettelek titeket, nektek is úgy kell szeretnetek egymást! Erről ismeri majd fel mindenki, az én tanítványaim vagytok, ha szeretitek egymást.” (János ev. 13:34.)

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

A beilleszkedés folyamatos figyelemmel kísérése, segítése minden életkorban, de kiemelten az első osztályban és az egyes évfolyamba bekapcsolódó új tanulóknál.

Minél több olyan tevékenység, alkalom megteremtése, amely során a tanulók jobban megismerhetik társaikat, önmagukat.

Egységes iskolai arculat-, érték-, és szimbólumrendszer

Értékek megőrzése és gyarapítása (tablók, iskolaújság.)

A tanulók jó közérzetének megteremtése (osztálytermek közös szépítése.)

A tanulók közvetlen részvételének segítése a nemzetközi kapcsolatok ápolásában (testvérkapcsolatok kialakítása, a már meglévők – Kisdobrony (Ukrajna); ápolása karácsonyi ajándékozás, vendéglátás, levelezés, imádkozás formájában.

Részvétel a Határtalanul! programban

A közösségfejlesztés szinterei, tevékenységformái

hittan, reggeli áhítat.

osztályfőnöki órák, szakórák

sportkörök,

tanulmányi kirándulások, táborok,

tanulmányi-, és sportversenyek,

különböző közös programok (pl. hulladékgyűjtés, színház, múzeumlátogatás, stb.)

iskolai- és iskolán kívüli rendezvények, ünnepségek, megemlékezések,

iskolai hagyományőrzés

A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztési feladatai

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlenebb tevékenységi formái és a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások érzelmmel teli élményei a közösségfejlesztés kiváló területei.

Feladat:

- nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére és ellenőrzésére,
- átgondolt játéktervvel és a tevékenységek pedagógiai irányításával biztosítsa, hogy a különböző játékok, tevékenységek megfelelően fejlesszék a közösséget, erősítsék a közösséghez való tartozás érzését,
- ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolathoz elengedhetetlenek,
- a sokoldalú és változatos foglalkozások (irodalmi, zenei, képzőművészeti...) járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez,
- a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tiszteletet, és a környezet iránti felelősség érzését.

Tanulói jogok

Iskolánk tanulóinak joga van a tanulásra, az ingyenes oktatásra, az iskola helyiségeinek ingyenes használatára, képességei szerint felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozásokon való részvételre, mindennapi sportolási lehetőségre, napközis ellátásra, az iskola pedagógiai programjában leírt egyéb foglalkozásokon való részvételre. Joga van az egyenlő bánásmódra, sérelme esetén – szüleivel is – pedagógusaihoz, igazgatójához fordulhat. A tanulói jogokat a házirend részletesen tartalmazza.

A diák-önkormányzati (DÖK) munka közösségfejlesztési feladatai

A diákönkormányzat a tanulók irányító, önszervező közössége, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket. A diákönkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra. Feladat:

-olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak, a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése, a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése. Ennek keretein belül az iskolai házirend kialakítása, annak ismertetése a diákokkal, programok szervezése.

-olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,

-a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése. Ennek eleme a diákönkormányzat által tanév végén adományozott jutalomkönyvek rendszere, melyet a DÖK nem tanulmányi eredmény alapján, hanem a közösségért végzett munkáért, vagy az egyén saját képességeihez képest nagyra értékelhető eredményéért adományozandó.

-a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,

-olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

-

A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

a tanítási órákra való felkészülés,

a tanulók dolgozatainak javítása,

a tanulók munkájának rendszeres értékelése,

a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,

különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása, kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,

a tanulmányi versenyek lebonyolítása,

tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,

felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,

iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,

osztályfőnöki, diákokat segítő feladatok ellátása,

az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,

fogadóórák megtartása,

részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,

részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,

a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés, véleménynyilvánítás
szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg minden tanévben, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, fegyelmezésére, segélyezésére.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

A gyermek- és ifjúságvédelem helye és megjelenése oktatásunkban

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását, mindennapi megélését segíti elő, amely remélhetőleg tanítványaink számára maradandó lesz. Megvédheti őket az alkoholizmus, kábítószer, egyéb erkölcsi eltérélyedés veszélyétől.

Legnehezebb a segítségadás azokban az esetekben, amelyekben a család a gyermek számára nem biztosít megfelelő erkölcsi háttérrel, a szülők életvitele negatív példa a gyerek előtt. Az ilyen nehéz esetekben vállalni kell a fokozott törődést a tanulóval és a családdal. A problémák időben történő feltárását segíti a pedagógusok és a szülők, illetve a pedagógusok és a diákok közötti jól működő kommunikáció. A hátrányos és veszélyeztetett helyzetű tanulók száma emelkedik. Ezért is indokolt, hogy a gyermek- és ifjúságvédelem átfogja az iskolai élet egészét, biztosítsa a gyermekeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvó intézkedéseket tegyen a rászorulóknak érdekében.

Iskolánkban ezt a tevékenységet a gyermekvédelmi felelős tervezi és koordinálja. Munkájában elsősorban az osztályfőnökökre támaszkodik, de kapcsolatot tart a munkaközösségekkel és a városi gyermek- és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetekkel is.

Gyermekvédelmi tevékenységünk fontosabb feladatai:

A gyermekek elemi szükségletei (élelem, ruházat, tanszer és pihenés) meglétének figyelemmel kísérése.

Az egészséges fejlődésükhöz szükséges nevelési légkör kialakításának elősegítése a családon belül és a családon kívül.

A tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton keresztül és az iskola fogászati rendeléseken.

A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint:

- felzárkóztató programok
- korrepetálás
- indulási hátrányok csökkentése
- ügyelet
- szabadidős tevékenységek
- napközi
- szünidő, hasznos időtöltés szervezése
- vizsgára való felkészítés
- pályaválasztás

Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően.

A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése.

Kapcsolat kialakítása és tartása a külső segítő intézményekkel és szervezetekkel.

Szülőkkel való együttműködés.

Szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek tehetséggondozása.

A hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókkal való speciális foglalkozás, segítségadás.

A belső információ áramoltatása.

Tevékenységek és módszerek az ifjúságvédelmi munkában:

A megelőző intézkedések körében:

életvitel és gyakorlati ismeretek oktatása;

osztályfőnöki óra keretében a családi életre való felkészítés, a helyes magatartás és viselkedés, illem tanítása, a döntés felelősségére való felkészítés;

felvilágosítás a káros szenvedélyek kialakulásának elkerülésére,

egyéni beszélgetések;

családlátogatás (indokolt esetben).

értékközvetítés

A veszélyeztetett és/vagy hátrányos helyzetű gyermekek körének meghatározása a következő okok alapján:

a szülők normaszegő életmódja,

szegénység, munkanélküliség,

egészségi helyzet, állapot,

a szülők válása,

a szülő(k) halála,

helytelen nevelési stílus.

Kapcsolatot kell tartani a gyermekeket, illetve családokat segítő intézményekkel:

Gyámhivatal

Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálat

Családsegítő Szolgálat

Nevelési Tanácsadó

Gyermekjóléti Szolgálat

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység:

Tehetséggondozó programok szervezése

Napközis ellátás biztosítása

Szülők, családok életvezetési gondjainak segítése

A tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása

Hozzájárulás tanulmányi kirándulásokhoz, táborozásokhoz, erdei iskolákhoz

Drog- és bűnmegelőzési program alkalmazása

Felvilágosító munka, a szociális hátrányok enyhítését segítő pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon

A szülőkkal való kapcsolattartás

Intézményünk egyik fő mottója között található a „Vissza a szülőkhöz!” jelmondat. Fontos alapelvnek tartjuk a II. Mózes 20:6-ban megtalálható *„Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad teneked!”* parancsolatot. A szülőkkal való kapcsolattartásnak a formái ezekből az elvekből, valamint abból a bibliai alapelvből táplálkozik, hogy a gyermekek nevelését elsődlegesen Isten a szülőkre bízta és az oktatási intézmény a szülőket isteni küldetésük megvalósításában segíteni, és támogatni igyekszik, az alábbiak szerint:

tervezett szülői értekezletek évente legalább két alkalommal

rendkívüli szülői értekezletek

negyedévi fogadóórák a pedagógus által megjelölt időpontokban, elérhetőség

tájékoztató füzetekben írásos üzenet formájában

rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról (ellenőrző, levél, honlap útján)

központilag kiadott írásos üzenetek formájában

szülői munkaközösség és a nevelőtestület együttműködésével

a tanuló személyiségfejlődésének folyamatos értékelése által

közös programok szervezése formájában (bankett, közös kirándulások)

a pedagógiai program és a házirend megismerésének biztosítása által családlátogatások alkalmával szükség esetén, telefonon és személyes megkeresés által

a szülők számára előre bejelentett óralátogatás céljából az intézmény nyitott hozzáállása által

Az iskola képzési rendszere

Intézményünk alapfokú és középfokú nevelést-oktatást nyújtó iskola, mely a helyi sajátosságokra és tapasztalatokra alapozva, valamennyi tanuló számára megfelelő haladást biztosít.

A tanulás jellege

Rendszerünk pedagógiai törekvéseinek középpontjában a képességfejlesztés áll. Ennek megfelelően az emlékezet jellegű tanulás helyett a logikai összefüggésekre, megtapasztalásra épülő tanulást szorgalmazzuk. A folyamatosan megszerzett ismeretek, készségek és képességek felhasználásával az önművelés és az alkotó munka igényének kifejllesztésére helyezzük a hangsúlyt. Arra neveljük tanítványainkat, hogy legyenek nyitottak a világra, az iskolában szerzett kompetenciák segítségével egészítsék ki felkészültségüket, fedezzék fel környezetük sokszínűségét.

A felkészültség minőségének legfontosabb eszköze a folyamatos ellenőrzés. Ezzel tudatosítható leginkább az egyén számára is az elvárt minőség és szint. A tanítói és tanári visszajelzések (értékelések) mellett folyamatosan keressük a szélesebb közegben történő megmértetést.

Ennek formái iskolánkban:

házi szaktárgyi versenyek, vetélkedők (szavaló, amőba és logika versenyek)

sportversenyek, ügyességi versenyek

nyilvános bemutatkozási lehetőségek (iskolai műsorok, rendezvények, jeles történelmi események, kiskoncertek, Ki? Mit? Tud?)

A tanulási -, önművelési motiváció felszínén tartásában a társhatásokra különösen számítunk.

Meggyőződésünk, hogy az egészséges nevelési egyensúllyal bíró közösség nem magától alakul ki, tervszerűen, tudatosan fejleszteni, gondozni kell. Rendszerünkben az önismeretre, emberismeretre nevelést egészen kicsi kortól kezdődően játékokkal, szituációs gyakorlatokkal segítjük. A közvéleményt formáló hatásrendszer minőségére különösen ügyelünk.

A tanulás környezete

A tanulás eredményessége nagymértékben függ a különböző környezeti tényezőktől. A környezet alakítható, befolyásolható. Az új információs és kommunikációs technikák ehhez sokrétű lehetőséget biztosítanak. Arra törekszünk, hogy a tanulási környezet alakításában egyre meghatározóbb szerepe legyen a multimédiás technikáknak és az új szemléletű tanár-diák viszonyoknak. A tanulási folyamat alakításában a környezet tervezését különös hangsúllyal kezeljük. A modern technikák alkalmazása mellett ugyanakkor nagy figyelmet fordítunk a humán interakciók – motiválás, segítség, érték-és normaközvetítés – megjelenítésére, érvényesítésére.

Tanulói jogviszony, átjárhatóság, felvételi eljárás rendje

Általános iskola

Az általános iskola évfolyamaiba való felvétel nem automatikus, hanem a felvételi eljárás az alábbiakban részletezettek szerint történik.

Részei:

- Ismerkedés az intézménnyel, az intézmény vezetőségével

Az érdeklődő szülők beszélgetnek az intézmény vezetőségével, akik bemutatják intézményünk alapvető működését. A szülőknek lehetőségük van rá, hogy már itt eldöntsék, valóban a mi

intézményünkbe szeretnék-e jártni gyermeküket. Betekinthetnek az iskola alapidokumentumaiba, feltehetik azokat a kérdéseiket, amelyek segítik a további együttműködést.

Eközben már mi is tájékozódunk: elkérjük a gyermekek néhány füzetét, ellenőrzőjét, eredményeiről szóló okleveleket stb.- Ismerkedés a diákkal - átjelentkező diák látogatása az osztályban.

A gyermek 1-3 napra beköltözik az aktuális osztályba, és ő is aktív tagjává válik az osztályéletének. Ezalatt a néhány nap alatt igyekszünk minél többen, minél többet megtudni a gyermek tanulási, magatartási, kapcsolati szokásairól.

Ez idő alatt véglegesen, mindenki számára egyértelművé válik, hogy a gyermek be tud-e illeszkedni az adott közösségbe, és a további együttműködés lehetséges-e. –

-Ismerkedés a családdal – látogatás a családnál

Amennyiben intézményünk megnyerte a szülők tetszését, előzetesen egyeztetett időpontban az iskola vezetőségéből 1-2 személy meglátogatja a családot, hogy az iskola is megismerhesse a leendő diákot és környezetét. Itt a gyermekről szeretnénk többet megtudni, a szülők nevelési elveiről, és megbizonyosodni arról, hogy a továbbiakban létre tud jönni a kölcsönös együttműködés.

Az adott osztályba íratáshoz szükséges iskolai végzettség igazolásával és az életkornak megfelelő állapotfelmérő tesztet ír, melynek eredményei alapján iratkozhatnak be a megfelelt tanulók. Ha jelentkezett tanuló esetleges lemaradását a szülővel közösen behozhatónak ítéljük meg, úgy egyénre szabott felzárkóztató programmal segítjük, hogy a követelményeknek mielőbb megfeleljen. A türelmi idő maximum 1 év. Ha idegen nyelvi környezetből érkezik a tanuló, úgy a szülővel történő közös megegyezés alapján lehetséges, hogy korosztályánál egy évvel alacsonyabb évfolyamra iratkozik be.

Ezek után, az addig összegyűjtött információk fényében, az igazgató meghozza a felvételtől a döntést, melyet közöl a szülővel.

A gyermek felvétele esetén, a szülők egy úgynevezett „**Szülői nyilatkozatot**” írnak alá, mely írásban tartalmazza mindazon információt, mely szóban már ismertetésre került, és amivel a szülők egyetértettek, azokat elfogadták. A „Szülői nyilatkozatban” foglaltak nem teljesítése esetén a nyilatkozatot aláíró szülők vállalják, hogy gyermeküket egy másik nevelési-oktatási intézménybe iratják.

Intézményünk óvodájába járó gyerekek automatikusan felvételt nyernek az iskola 1. évfolyamába.

Szakközépiskola

A 8. osztályt végzett tanulóink nem nyernek automatikusan felvételt a szakközépiskola 9. évfolyamára, hanem külön felvételi eljárás keretében jelentkezhetnek oda. A felvételi eljárás az központi felvételi eljárást kiegészítve megegyezik az általános iskolai eljárásrenddel, a próbanapok kivételével.

Továbbhaladás, magasabb évfolyamra lépés feltétele

A továbbhaladás szempontjából hagyományosan a tanévet tekintjük releváns időszaknak. A továbbhaladáshoz szükséges teljesítmény megállapításában a tanári, tanítói módszertani szabadság

érvényesül. A tanév során folyamatos értékelés történik. A továbbhaladásról az osztályozó értekezlet teljes felelősséggel dönt. Javítóvizsgára a Köznevelési Törvény előírásai szerint kerül sor.

Kilépés- a tanulói jogviszony megszűnése

A tanulói jogviszony tankötetes koron belül az általános iskola elvégzésével szűnik meg. Tanköteles koron belül megszűnik a tanuló jogviszonya iskolánkkal akkor is, ha a szülő másik iskolába íratja át gyermekét. A külföldön tanulmányokat folytató diákjaink esetében a Köznevelési Törvény előírásai szerint járunk el, tanulói jogviszonyukat szüneteltetjük.

Átjárhatóság

Az iskolák közötti átjárhatóságot minden évfolyamon biztosítjuk.

Az iskolai élet és munkarendje

Általános munkarend

A tanév kezdő napja, és zárónapja, és a szorgalmi időszakra (tanítási évre) az oktatási miniszter rendeletében foglaltak a mindenkor irányadóak.

Tanítási szünetek az EMMI rendeletben foglaltak szerint szorgalmi időben:

Őszi szünet

Téli szünet

Tavaszi szünet

Szorgalmi időn kívül:

Nyári szünet

Tanítás nélküli munkanapok:

Aktuálisan eldönthető (5 nap)

Diákok javaslata alapján (1 nap)

Iskolai ünnepélyek:

Tanévnyitó

Nemzeti ünnepek

Tanévzáró és Ballagás

Az iskola rendezvényei (Hálaadó Nap, Támogatói Est)

Napközi-otthon

Az 1-8. osztályban napközi-otthoni felügyeletet, foglalkozást vehetnek igénybe tanulóink.

A felzárkóztató foglalkozásokat is beiktattuk az oktatás keretébe a tanítók, osztályfőnökök, illetve szakértői vélemények alapján. Így ténylegesen az iskola szinte valamennyi tanulóját sikerül bevonnunk a fejlesztés valamely formájába.

A napközi célja

Kötelezően elkészíttetjük az írásbeli házi feladatot a résztvevő tanulókkal. (Szükség esetén szakmai segítségnyújtás.) Az aseptanuláson túl lehetőségnyújtás a hasznos időtöltésre, kikapcsolódásra (játék, baráti kapcsolatok építése stb.).

A napközi időtartama alatt az iskola teljes körű felelősséget vállal a gyermekekért (biztonság, fejlődés tekintetében).

Eszközők a cél megvalósításához

Kapcsolattartás az órán oktató tanárokkal:

Házi feladatok nyomon követése, ezzel kapcsolatban felmerülő problémák orvoslása.

Fegyelmezési szempontok egyeztetése.

Motivációs eszközök kidolgozása a tanulási cél elérésére. Jutalmazások, szaktanári dicséret, egyéb jutalmak kitűzése.

Intenzív kapcsolat a szülőkkel:

Írásban tájékoztatjuk a napközi-otthoni ellátás rendjéről a szülőket, melynek tudomásul vételét aláírásukkal igazolják.

Fogadóóra biztosítása az érintett szülők részére.

A napközi-otthonos ellátás alapvető szabályai

A tanulóidő alatt a tanulókra az iskolai tanórán érvényes szabályok a mérvadóak.

Rendhagyó esetek előzetes egyeztetést igényelnek (pl. edzés, zeneóra stb.).

Egyéb tevékenység órarendjének elhelyezése a tanteremben. (pl. zeneórák órarendje).

Az tanulószobában egyéni tanulás, tanuló párok együttműködése az elfogadott, csoportos megbeszélés a többi tanuló zavarása nélkül megengedett.

A házi feladattal nem rendelkező tanulók a tanulóidőn belül a tanár belátása szerint szorgalmi feladatra kötelezhetők.

A napközis tanulóra vonatkozó szabályok

Tiszteletadás az iskola dolgozó felé.

Az iskolai szabályok betartása.

A tanulóidő alatt az elvégzendő feladatokra való maximális koncentráció.

A tanterem elhagyásához minden esetben a tanár engedélye szükséges.

A különböző elfoglaltságokról való visszaérkezéskor jelezze a tanuló a megérkezését.

Tanári felügyelet, ill. engedély nélkül folyosón nem tartózkodhat tanuló.

A keresztyén alapelvek lelkületét a tanulók a tanórán kívül is kötelesek betartani.

A napközis nevelőtanár feladatai, felelősségi köre:

A tanulók mindennemű segítése a feladataik elvégzésére vonatkozóan.

Felelősséget vállal a napközi/tanulószoba időtartama alatt a tanulók mentális, erkölcsi és testi biztonságát és fejlődését illetően.

Együttműködik a tanulók érdekében az iskola dolgozóival és a szülőkkel.

Az iskola igazgatója által előírt mélységig köteles ellenőrzési tevékenységet folytatni a tanulók feladataira vonatkozólag.

Joga és kötelessége legjobb belátása szerint jutalmazni és fegyelmezni az iskola szabályainak megfelelően a rábízott diákokat.

Nem vállalunk felelősséget az írásbeli házi feladatok elkészítését illetően. Amennyiben a gyermek nem végez írásbeli, szóbeli házi feladatával a foglalkozás alatt, azt otthon köteles befejezni.

Tanulóidőn kívüli, napközi-otthonos tevékenységek

Ebédeltetés: Tanári felügyelettel az iskola által aktuálisan meghatározott ebédeltetési rend szerint.

Szabadidős tevékenységek: tanteremben, tornateremben, iskola udvarán tanár által irányított egyéni ill. csoportos játékok.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái és rendje

Témazáró dolgozat

Az egész osztályra kiterjedő, egy vagy több tantárgyi fejezet írásbeli számonkérésére szolgáló forma, melyet a dolgozat megírása előtt legalább egy héttel előbb közölni kell a tanulókkal. A tanulók túlterhelését elkerülendő egyazon napon két témazáró dolgozatnál több nem íratható. A témazáró dolgozat időtartama nem haladhatja meg a két tanórát. A témazáróra kapott érdemjegy a félévi és évi végi értékelésben súlyozottan számít be.

Iskolai felmérő írásbeli dolgozat

Csak kisebb tantárgyi egységet ölel fel, kiterjedhet az osztály egészére vagy csak néhány tanulóra. Időtartama nem haladhatja meg az egy tanórát. Az értékelésben betöltött szerepe a szóbeli feleletekkel egyenértékű. Tesztjellegű írásbeli feladatokat bizonyos tantárgyakból a tárgyi tudás mérésére lehet alkalmazni. Rendje, súlya megegyezik az írásbeli felmérő dolgozatokéval.

Házi dolgozat

Adott témakör önálló otthoni feldolgozására szolgál, melynek elkészítésére legalább két hét áll a tanulók rendelkezésére. A szaktanár döntése, hogy él-e a házi dolgozat íratásának lehetőségével. Súlya az írásbeli felmérőkével azonos.

Pótló dolgozatok

A hiányzó tanulók az osztály által korábban megírt dolgozatokat kötelesek pótolni a tanárral történő egyeztetés után, súlya adott dolgozat súlyával azonos.

Javító dolgozat

Gyengén sikerült írásbeli dolgozat esetén a tanulónak lehetősége a tanárral történt egyeztetés után újból megírni az adott témából a dolgozatot. A javító dolgozat írásának lehetőségét és az érdemjegyek súlyát a szaktanár mérlegelheti.

A házi feladatok rendje

A tanulók rendszeres otthoni felkészüléséhez szükségesnek tartjuk házi feladatok folyamatos feladását, melyek a tananyag elsajátítását, elmélyítését, gyakorlását szolgálják. Ez tantárgyakként más-más időigényű. A tanárok feladata a házi feladatok ütemezése, figyelemmel kell arra lenni, hogy a tanulónak öt-hat órára kell másnapra készülnie. Írásbeli feladatokat leginkább gyakorlásra illetve a hosszabb terjedelműeket önálló, alkotó jellegű feladatokra adjuk. A szóbeli feladatok feladásánál a szaktanár törekedjen arra, hogy a tanuló sajátítsa el a tömör, megszerkesztett válaszadás tartalmi, formai követelményeit.

A tanulók jutalmazása

Intézményünkben a jutalmazás, és a dicséret a nevelés fontos eszköze. Részletes eljárásrendjét a Házirend tartalmazza.

Az iskolai nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelés rendszere

Képességmérés, eredménymérés, hatásvizsgálat

Helyi gyakorlatunkban kiemelten szerepel a gyermek viselkedésének alapján történő megfigyelés. Az egyéni teljesítmények ismerete mellett minden gyermek esetében különös gonddal vizsgáljuk az ismeretszerzés jellemzőit, a motivációt, a szociális viselkedést. Figyelünk arra, hogy a gyermek egyéni

tevékenységében, megnyilvánulásaiban található-e eredeti, kreatív mozzanatok, van-e valami – a megszokottól eltérő – jel, ami a pedagógiai fejlesztés nézőpontjából érdekes, jelentőséggel bíró lehet.

A tudatos megfigyelést kiegészítjük folyamatos teljesítményméréssel. Az ismert tudásszintmérő eszközök mellett bizonyos időszakonként különféle képességmérő eszközökkel is dolgozunk.

A tanulók értékelése sokirányú és értékes funkciót tölt be az oktatási-nevelési folyamatban. A diákok tanulmányi előrehaladásnak, valamint képességeinek és személyiségfejlődésüknek értékelése mindenekelőtt tájékoztatás, visszajelzés a nevelő, a tanulók és a társadalom számára. Az értékelés az egész személyiség megítélése, része a személyiség fejlesztésének. Az eredményes oktatás, nevelés egyik feltétele az értékelési rendszer egységesítése és tudatos végrehajtása.

Értékelési rendszerünk alapelvei

2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 54.§-alapján.

A tanulók képességeinek, magatartásának és szorgalmának folyamatos értékelése, figyelembe véve személyiségük fejlődését.

A tanuló valamennyi, pedagógiai szempontból fontos tevékenységének értékelése – kiterjesztve a tanórán kívüli érdeklődésükre, magatartásukra.

A tanulók élettani sajátosságainak, a közösségben elfoglalt szerepük figyelembe vétele.

A tanulók tárgyyszerű tájékoztatása, a további tennivalók megbeszélése.

Az értékeléshez, az ellenőrzéshez a megfelelő légkör megteremtése.

Értékelés:

Féljegyekkel vagy alá-fölé húzott jegyekkel nem értékelünk.

Kötelező a jobb jegyet megadni az év végi jegyeknél számtani közép alapján, elégséges (2) értékelés azonban 1,75 átlag felett adható.

Ha a gyerekeknek nincs ott az ellenőrzője, a gyerek a felelős a jegy beírásáért, ill. az osztályfőnök havonta beszedi és megnézi.

A témazáró feladatlapokat, felméréseket, tesztek, amelyek az osztályozás tárgyát képezik, év végéig meg kell őrizni.

Az érdemjegyek az osztálynaplóba való bejegyzéssel egy időben az ellenőrző könyvbe is kerüljenek beírásra.

Az év végi osztályzat az évi teljesítményt értékeli, és tükrözza a fejlődést is. Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. (Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését.

Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését és a nevelőtestület ennek indokával nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyei alapján a tanuló javára módosíthatja.

Vizsgaszerkezet – a beszámoltatás módjai

Arra törekszünk, hogy ne a tanítás eredményességét, hanem a megtanult ismereteket mérjük. Célunk, hogy a gyermekek ne egymással versenyezzenek, hanem a saját képességeikhez képest értékeljük a teljesítményeiket.

A százalékokhoz kapcsolódó érdemjegyek a következők:

0% - 39%	1
40% - 59%	2
60% - 74%	3
75% - 89%	4
90% - 100%	5

A pedagógus joga, hogy ettől a százalékos értékeléstől eltérjen a dolgozat nehézségét és a tanulócsoport, vagy a tanuló képességeit figyelembe véve. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében egyénre szabottan történik az értékelés az akadályozottságnak megfelelően.

Tanulóink szóbeli feleleteinek értékelése:

A felelet akkor

5-ös, ha az általunk meghatározott anyagot önállóan, szabatosan, belekérdezés nélkül felmondja, és az ismétlő kérdésre pontos választ ad, valamint 1-2 segítő kérdésre hibátlan választ ad.

4-es: Ha önállóan mondja el feleletét a tanuló, néhány segítő kérdést kell feltenni neki és tudja rá a választ vagy pontatlanul tudja rá a választ.

3-as: Ha csak kérdések alapján tudja a meghatározott anyagot elmondani a tanuló.

2-es: 30-40%-ra tudja a kérdésekre a választ.

1-es: Ha 30% alatt teljesít.

Szöveges értékelés

	félévkor	év végén
1 osztály	szöveges értékelés	szöveges értékelés
2 osztály	szöveges értékelés	osztályzat
3. osztály	osztályzat	osztályzat

4. osztály	osztályzat	osztályzat
------------	------------	------------

Az értékelés rendszeressége

Tanév folyamán:

A naplóban és a tájékoztató füzetben, minden tantárgyat témakörönként értékelünk, az adott évfolyamnak megfelelő módon szöveggel és/vagy érdemjeggyel az írásbeli vagy szóbeli felelet során elért százalék alapján.

Félévkor, illetve év végén:

1-2. osztályban félévkor az elektronikus osztálynaplóban, a tájékoztató füzetben értékelünk. Év végén részletes szöveges értékelést készítünk, kitérve a gyermek jellemfejlődésére (magatartás), tanulásához való hozzáállására (szorgalom). Tantárgyanként értékeljük az egész éves teljesítményt, témakörönként részletezve, hogy milyen ismereteket sajátított el és mely területeken kell még fejlődnie.

2-8. osztályban osztályzattal értékelünk minden tantárgyat, a magatartást és a szorgalmat is.

A továbbjutás feltételei 1-4. osztályban

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Az első évfolyamon akkor utasítható évfolyamisméltésre a gyermek, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztások miatt nem tudta teljesíteni. Amennyiben a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt követelményeket, tanulmányait a szülő kérésére az évfolyam megisméltésével folytathatja. A második évfolyamtól kezdve, az évfolyamisméltésről való döntés a pedagógus illetve a nevelőtestület kizárólagos döntése, melyhez nem szükséges a szülő beleegyező nyilatkozata.

A magatartás és a szorgalom értékelése:

„Példás” a magatartása annak a tanulónak, akivel nincs probléma, elvállalja, vagy kezdeményezi a feladatokat, viselkedése kifogástalan. Viselkedésében, hangnemében, fegyelmezettségében folyamatosan jóra törekvő.

„Jó” a magatartása annak a tanulónak, aki a közösség életében részt vesz, alkalmanként kismértékben vét a házirend ellen, de nem állandóan. Szaktanári figyelmeztetéssel nem lehet példás, csak jó lehet (1-3 szaktanáriig). Összességében a magaviseletével semmi probléma nincs.

„Változó” a magatartása annak a tanulónak, aki alkalmanként vét a közösség ellen, ingadozik. 1 - 3 osztályfőnöki figyelmeztetésig legfeljebb változó lehet a magatartásjegy az adott félévben. Időnként tiszteletlen, udvariatlan. Részben tartja be a házirendet, közömbös. 3 szaktanári után osztályfőnöki jár.

„Rossz” a magatartása annak a tanulónak, aki szándékosan árt a közösségnek, szemben áll vele. Társaira gyakorolt hatása negatív, romboló. Nem tartja be a házirendet. Érdemtelen, viselkedése, hangneme durva, goromba. Ha van igazgatói figyelmeztetése, akkor csak rossz lehet a magatartása az adott félévben.

„Példás” a szorgalma annak a tanulónak, aki tanulmányi munkájában a tudás igénye nyilvánul meg. Önállóság, célszerűség jellemzi munkáját. A kötelezőn túl többletfeladatokat vállal (gyűjt, kutat, versenyen részt vesz). Önellenőrzése rendszeres. A képességeinek megfelelően teljesít és a képességei lehetővé teszik, hogy plusz feladatokat vállaljon. Továbbá annak a tanulónak, aki a nevelőtestület megítélése szerint a lehető legtöbbet megteszi azért, hogy képességeinek mértékében tanulmányaiban eredményesen előre haladjon.

„Jó” a szorgalma annak a tanulónak, akinél alkalmanként előfordul hiányosság, azonban általában képességeinek megfelelően tanul és teljesít. Érdeklődik a tananyag iránt.

„Változó” a szorgalma annak a tanulónak, aki a követelmények teljesítésében ingadozó, önállótlán, ritkán vállalkozik feladatok elvégzésére.

„Hanyag” a szorgalma annak a tanulónak, aki képességei alatt teljesít folyamatosan. Tanulmányi munkájában megbízhatatlan, érdektelen. Egyáltalán nem jellemzi önellenőrzés.

Egészségnevelési program

Alapelve, célja:

Segítse a gyermekeket a testi és a lelki egészség harmóniájának megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.

Fejlessze az életvezetési képességeket.

Fejlessze a gyermekek, tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.

Készítse fel a tanulókat a stresszhatások feldolgozására.

Segítse elő a környezeti- és egészség-tudatosság erősödését.

Valósítsa meg a mindennapi testedzést.

Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Tudatos és felelősségteljes magatartás a nemiséggel kapcsolatban.

Segítse a gyerekeket, hogy kellő toleranciával rendelkezzenek az átlagtól eltérő ütemben fejlődő társakkal.

A tanulók jelenlegi egészségügyi állapota az orvosi nyilvántartásban szerepel, valamint a tanulói fizikális, motoros képességeit nyilvántartó lapokon található.

Területei:

Egészségmegőrzés a helyes életmód kialakításával:

Mozgás, rendszeres testedzés, játéklehetőség

Táplálkozás szokások kialakítása egészségünk érdekében

Öltözködés

Higiénia, tisztálkodás

Ésszerű napirend kialakítása

Egészségkárosító szenvedélyek (drog, alkohol, cigaretta, gyógyszer, energiaital) megelőzése a nevelésben

Szűrővizsgálatok: pl.: gerincvizsgálat, szemészet, fogászat, stb.

Az egészségnevelés színterei:

Tantárgyközi integrációt természettudományos munkaközösségi megbeszéléseken fejlesztjük és bővítjük. Az alábbi témaköröket is ezeken a megbeszéléseken bontjuk le.

Minden tanulót egyformán érintő elemek:

Példamutató iskolai hatás

Termek, folyosók, udvar, élő sarok kialakítása

A pedagógusok, dolgozók példamutatása

Ösztönzés az egészséges életmód napi gyakorlattá tételében: pl.: otthoni torna, reggeli elfogyasztása, az évszaknak megfelelő öltözködés, stb.

Az iskola által biztosított étkeztetés étrendjére való odafigyelés.

Kötelező tanórai keretben végzett integrált egészségnevelés:

Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki óra, testnevelés óra, biológia óra, fizika, kémia, stb., alsóban természetismeret.

Erdei iskola

A kirándulások és az erdei iskola akkor valósulhat meg, ha a szülők a költségeit vállalják.

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek:

Szakkörök

Egészségnevelési akciók

Nyári táborok

Előadások, kiállítások

Védőnők, orvosok előadásai

Rendszeres, egészséges környezetben (pl.: hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

Óvodai, iskolai testnevelés órákon

Szervezett úszásoktatásban való részvétellel 5. osztályban testnevelés keretében

Néptánc oktatás alsó tagozaton testnevelés keretében

Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében

Családi túranap szervezése

Egészségnevelésünket segítő hasznos módszerek:

Drámajáték, Művészetek, Projektek, Kirándulás, tanulmányút, terepgyakorlat, Személyes példák, Kommunikáció (kiselőadás, poszterek, tablók), Faliújság, Szakcikk feldolgozás, Személyes példamutatás, Önismereti tesztek, kérdőíves felmérések kitöltése, Probléma megbeszélés, vita

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

Belső résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, iskolaorvos, védőnő, szülők

Külső partnerek: Sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők

Mérés és értékelés: a testnevelő és az iskolaorvos értékeli a program hatékonyságát.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül és a délutáni csoportfoglalkozásokon, projekt nap keretében valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb céljai: veszélyhelyzetek felismerése, életkornak megfelelő ismeretek közvetítése, az elsősegélynyújtás gyakorlati alkalmazása.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái, módszerei, eszközei, tanulásszervezési módjai:

Tanórán: pl. biológia, testnevelési, osztályfőnöki, vagy technika órán előadás, projekt, gyakorlat, IKT-eszközök használatával.

Tanórán kívül: pl. tanórán kívüli foglalkozás, kirándulás keretében.

Önálló ismeretszerzés: házi feladat, gyűjtőmunka, IKT eszközök használatával, projekt ill. kutatómunkával.

Külső erőforrások, kapcsolatrendszerek

A szervezet neve	Kapcsolattartó neve	Jellemző tevékenységi forma
Szülők Szülői munkaközösség	Szülői munkaközösség vezetője Osztályfőnökök, Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős	Megfelelő tájékoztatás és információátadás után aktív tevékenységükkel tudják támogatni az iskola egészség-nevelési programjait.
Iskolaorvos Iskolafogász, Védőnő	Iskolatitkár	szűrővizsgálatok, balesetvédelmi feladatok ellátása, Felvilágosító órák tartása a serdülőkori változásokkal kapcsolatban
Nevelési Tanácsadó, Szakértői Bizottság	Iskolai logopédus, osztályfőnökök, gyógypedagógusok	Tanulási képességek vizsgálata
Lelkipásztor	Osztályfőnökök, nevelőtestület, gyerekek, szülők	Lelki segítségnyújtás diákoknak, tanároknak, szülőknek,

A szervezet neve	Kapcsolattartó neve	Jellemző tevékenységi forma
		nevelőtestület számára továbbképzés
Gyermekjóléti Szolgálat	Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős	Családok segítése a gyermeknevelésben, gyermekes veszélyeztetésének megelőzése, bántalmazott, elhanyagolt gyermekkel kapcsolatos nehézségek megoldása
Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Pedagógiai Intézet	Gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök	Továbbképzések diákjogok- és köteleességek Szaktanácsadás, mérések, értékelések
Mentőszolgálat	Gyermek- és ifjúságvédelmi felelős	Baleset-megelőzés
Magyar Pütkösdi Egyház	Fenntartó képviselője	Közös programok
Ukrajnai Kisdobrony óvoda	óvodavezetés	Adományok küldése, missziós tevékenység

A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése

Évente két alkalommal gondoskodni kell a tanulók állapotának méréséről. A mérésre alkalmas tesztek egyszerűek, kevés szerigényűek és végrehajthatók. Megmutatják a gyerekek fizikai felkészültségének mértékét.

Iskolánk a NETfit-t alkalmazza minden tagozatán.

Környezetnevelési program

Alapelve: A teremtett világnak, mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése.

Célja: A környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel formálása.

Tanítványaink környezeti erkölcsének, társadalmi-természeti felelősségének megalapozása. Tanítványaink alakuló értéktudatának, együttműködési képességének, életviteli szokásainak, a személyes és a közös felelősségtudat alapjainak formálása. Épüljön a hagyományok védelmére. Globális összefüggések megszerzése.

Helyzetelemzés:

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők	Célok	Tevékenység, feladat hosszú távra!
ALACSONY FORGALOM	KÖZLEKEDÉSI BIZTONSÁG NÖVELÉSE	A még megvalósítandók, ill. folyamatos tevékenységek kiemelése
	Gyalogos közlekedés növelése	Közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelése Kerékpártárló kialakítása
Légszennyezés	Csökkentés	Zöldesítés az iskola környékén Az iskolában a növények gondozása, pótlása, parlagfű irtás
Szemét	Tiszta egészséges környezet	Szeméttárolók sűrűbb kihelyezése Szelektív hulladékgyűjtés, (papír, szárazelem, fémdoboz, műanyag, üveg), TESZEDD! akció Felvilágosító előadások az egészségkárosító anyagokról és a fertőzésekről. Az utak sózása helyett ásványi őrlemény használata.
Kevés játszótér	A gyerekek mozgásigényének kielégítése	Az iskolához közeli park játszótere eszközeinek bővítése, felújítása, Gyakori séták
Iskola belső környezete	Tiszta, barátságos, nyugodt, környezet	Festések, felújítások, a dekorációkhoz falitáblák, élősarok akváriummal, a mellékhelyiségben, szappan, WC-papír, spray, dohánytilalom fenntartása, Tantermek rendszeres portalanítása, atkák-allergia miatt. Gyakori szellőztetés. Lábtörlők váltócipő alkalmazása.
Energiafelhasználás - Fűtés	Takarékos fűtés	Programozható cirkó fűtésrendszer korszerűsítése, radiátor szelepek cseréje. A régi nyílászárók javítása, lehetőség szerint cseréje pályázati úton. Épület szigetelése.

Világítás	Egészséges, takarékos	Függöny használata a bejárati ajtónál A világítás korszerűsítése, vezetérendszer felülvizsgálata. Gyerekekben tudatosítani az energiatakarékos felhasználását
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	Víztakarékos öblítés ahol még nem ez van, csapok takarékos kezelése, karbantartása.
Csatorna	Csatorna karbantartása	Biológiai lebontók alkalmazása, szóda, borax, egyéb foszfátmentes tisztítószerek alkalmazása
Udvar	Biztonságos aljzat	Aszfaltozott, betonozott rész karbantartása, járólapok cseréje, szintezése, talajjegengetés
Iskola eszközellátottsága	Tanítás élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése, egészséges személyiség	A tantermekben lehetőség szerint számítógép, projektor működtetése. Esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltetőanyagok, könyvtár és médiatár.

Területei:

Az alábbi területek szolgálják környezeti nevelésünk gyakorlati megvalósítását:

Környezetkultúra: művészetek, kézművesség, mikrokörnyezet (óvoda, iskola, tanterem, iskolaudvar) kialakítása

Környezetvédelem: hulladékgyűjtés, növények, állatok védelme, tájvédelem, energiatakarékosság az intézményben, otthonokban, környezetbarát közlekedés.

A környezeti nevelés szinterei

A tantárgyközi integrációt természettudományi munkaközösségi megbeszéléseken fejlesztjük és bővítjük. Az alábbi témaköröket is a munkaközösségi megbeszéléseken bontjuk le.

Minden tanulót egyformán érintő elemek

Példamutató környezet:

Tantermek, folyosók, kialakítása,

Anyag és energiatakarékos, környezetbarát intézményműködtetés,

A pedagógusok, a dolgozók példamutatása,

Szelektív hulladékgyűjtés,

Óvodai, iskolai, faliújság.

Kötelező foglalkozási és tanórai keretben végzett környezeti nevelés:

A tantárgyakba, osztályfőnöki órákba beépített környezeti nevelés, az eltérő tanítási foglalkozásokon (erdei iskola, múzeumi, állatkerti órák, iskolai projektek).

A tanulókat különböző mértékben érintő, tanórán kívüli elemek

Szakkörök, táborok,

Környezetvédelmi akciók,

Előadások, kiállítások,

Természetjáró túrák,

Természet tiszteletéhez kapcsolódó megemlékezések

Látogatások múzeumba, állatkertbe, botanikus kertbe, nemzeti parkokba, szennyvíztisztítóba, hulladékégetőbe, amennyiben a szülők felvállalják a programok költségeit.

A környezeti nevelésünket szolgáló módszerek

A környezeti nevelés szempontjából is jelentősége van az élményalapú, tevékenységalapú módszerek minél sokoldalúbb alkalmazásának.

Játékok (szituációs, drámajáték, memóriafejlesztő),

Riport (kérdőíves felmérés),

Terepgyakorlati módszerek (terepgyakorlatok, térképkészítés, megfigyelések, mérések, táborok, iskolakert,

Aktív, kreatív munka (természetvédelmi munkák, madárvédelmi feladatok, szelektív hulladékgyűjtés, rend- és tisztasági verseny, pályázatok, versenyek, kiállítás, rendezése, faliújság készítése, kutatómunka),

Művészetek (vizuális művészetek a környezeti nevelésben, irodalmi alkotások, zeneművészet, népművészet, esztétikai érzékenység és élmény fejlesztése),

A település által szervezett programokba való bekapcsolódás lehetősége.

A környezeti nevelésében résztvevők

Humán erőforrások:

Gyermek és ifjúságvédelmi felelős, Logopédus, Szaktanárok speciális képzése, Mentálhigiénés szakember, Gyógypedagógus, Pályázati menedzser

Belső (iskolai) résztvevők: osztályfőnökök, szaktanárok

Külső résztvevők: szakemberek: környezetvédők, erdészek, meteorológusok, művészek, intézmények

Fogyasztóvédelmi program

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a **fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás** kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos pedagógiai megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszerek kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában.

Szükséges a társadalmi és **állampolgári kompetenciák** kialakítása, a jogukat érvényesíteni tudó a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése. A szociális és **társadalmi kompetenciák** fejlesztése a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási a gazdálkodási és a munkaképesség szoros összefüggése az ún. **cselekvési kompetenciák** fejlesztése.

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége, a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékosagot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

Környezettudatos fogyasztás: Egyfajta középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és fogyasztásmentesség között.

Kritikus fogyasztói magatartás: A fogyasztói jogok érvényesítése.

A fogyasztónak joga van:

az alapvető szükségleteinek kielégítéséhez

a veszélyes termékek és eljárások ellen való tiltakozáshoz

a választáshoz különböző termékek és szolgáltatások között

a megfontolt választáshoz szükséges tények ismeretéhez

a jogos panaszok tisztességes rendezéséhez

az egészséges és elviselhető környezetben való élethez

a kormány irányelveinek meghatározásába és végrehajtásába való beleszóláshoz.

Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem: Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai.

Tanórán kívüli elemek (vetélkedők, versenyek, rendezvények)

Hazai és nemzetközi együttműködések (más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel)

Az iskola fogyasztóvédelmi működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások

Módszertani elemek:

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák.

Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól

Helyi-, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása

Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel

Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel

Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)

Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

Módszertani elemek:

A módszereknek tartalmaznia kell az egyén és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés és a döntés alapján eltervezett cselekvés végrehajtásának módszereit.

Fontos hogy a diákok e módszereket minél többször valós helyi és globális problémákon és értékeken keresztül maguk alkalmazzák.

Interjúk, felmérések készítése az emberek vásárlási szokásairól

Helyi-, országos- és EU-s szabályozások tanulmányozása

Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel

Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével, értékeléssel

Viták, szituációs játékok (eladói és vásárlói érdekek összehangolása, fogyasztói kosár készítése)

Érveléstechnikai gyakorlatok (hatékony érdekérvényesítés)

Az intézmény nyilvános dokumentumai

A törvényes működés alapküldokumentumai és egyéb dokumentumai

Az intézmény törvényes működését az alábbi – a hatályos jogszabályokkal összhangban álló – alapdokumentumok határozzák meg, melyek lefektetik az intézmény stratégiai működését:

az alapító okirat

a szervezeti és működési szabályzat

a pedagógiai és nevelési program

a házirend

Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.

Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési adatok, valamint demográfiai, munkaerő-piaci és más külső mutatók azonosítása és értelmezése alapján készültek.

Az alapító okirat

Az alapító okirat tartalmazza az **intézmény legfontosabb jellemzőit**, aláírása biztosítja az intézmény **nyilvántartásba vételét, jogszerű működését**. Az intézmény alapító okiratát a fenntartó készíti el, illetve – szükség esetén – módosítja.

Pedagógiai és nevelési program,

A köznevelési intézmény pedagógiai programja képezi az intézményben folyó **nevelő-oktató munka tartalmi, szakmai alapjait**. Pedagógiai és nevelési programjának megalkotásához az intézmény számára a Köznevelési törvény 24. § (1) bekezdése biztosítja a szakmai **önállóságot**.

A pedagógiai és nevelési programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá.

Az intézmény pedagógiai és nevelési programja megtekinthető az igazgatói irodában, továbbá olvasható az intézmény honlapján.

Házirend

A házirendet minden intézményünkbe beiratkozott gyermek, vagy a szülő írásban megkapja a beiratkozás alkalmával. Megtalálható az intézményi honlapon. A házirend legfontosabb –változott- pontjaira külön fel kell hívni a figyelmet az első szülői értekezleten, osztályfőnöki órán, tanórai foglalkozáson.

Környezet-és egészségnevelési program

A dokumentum az iskola könyvtárban, a könyvtár nyitvatartási ideje alatt, ill. az intézmény honlapján olvasható. Megvalósításának aktuális eseményeit az éves munkaterv tartalmazza.

Ügyeleti rend

Az iskola ügyeleti rendje a tanári szobában és a folyosón kerül kifüggesztésre.

Az intézmény éves munkaterve

A munkaterv tanulókra, gyermekekre, osztályokra, szülőkre vonatkozó pontjait a pedagógusok, osztályfőnökök ismertetik a szülőkkal az első szülői értekezleten, a tanulókkal az első osztályfőnöki órán, illetve beiratkozáskor, első tanórai foglalkozáson az alapfokú művészetoktatásban. A teljes munkaterv a könyvtárban, a tanári szobában és a honlapon kerül elhelyezésre.

Ellenőrzés az intézményben

Az oktató-nevelő munka külső és belső ellenőrzése

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről egységes, fenntartótól független külső értékelési rendszer (pedagógiai-szakmai ellenőrzés – tanfelügyelet) működtetését írja elő.

Az értékelés alapját képező elvárások központilag kerültek meghatározásra – a pedagógusra, intézményvezetőre és intézményre megfogalmazott általános elvárások, az értékelési eljárások, módszerek és eszközök is egységes standardot alkotnak. A standardok alkalmazása fenntartótól függetlenül, külső ellenőrzés esetén külső szakértők (tanfelügyelők) bevonásával történik, önértékelés esetén pedig az intézményben az önértékelést végzők alkalmazzák.

Az önértékelési standardok – pedagógus, vezető és intézményi standard - az ajánlásnak megfelelően, szorosan kapcsolódnak a tanfelügyeleti standardokhoz, így az intézményi önértékelés egységesül.

Az értékelés területei, szempontjai, valamint az értékelés alapját képező pedagógusra, vezetőre és intézményre vonatkozó általános elvárások az önértékelésben is ugyanazok, mint a tanfelügyeleti ellenőrzés esetén.

A belső ellenőrzés célja

Az intézményi nevelő-oktató munkája folyamatos fejlődésének egyik meghatározó eleme a rendszeres ellenőrzés, értékelés. Ellenőrizni, értékelni kell az intézményi dokumentumokban megfogalmazott célok teljesülését, végrehajtásának módját és hatékonyságát, a kiadott vezetői utasítások teljesítésének színvonalát, az intézmény dolgozóinak munkáját, mely a teljesítményértékelés alapja. Az ellenőrzés, értékelés mindig írásban dokumentáltan történik.

Belső ellenőrzési tevékenységre jogosult munkatársak

Igazgató: minden területen, teljes jogkörrel.

Intézményvezető helyettes: az iskolai munkaközösségek és a pedagógusok.

óvodai tagintézmény vezető: óvodapedagógusok és dajkák,

művészeti iskolai intézményegység vezető: művészetoktatási munkaközösség, művészetpedagógusok

Munkaközösség-vezetők: a munkaközösségükbe tartozó pedagógusok szakmai munkája.

Külső szakértők: igazgatói megbízás alapján.

Az ellenőrzés módszerei

A Köznevelésért Felelős Államtitkárság az egységes alapelvek, eljárások, eszközök bevezetését kiemelkedően fontosnak tartja. Az egységes külső és belső értékelés az intézmények különböző önértékelési rendszereihez kapcsolódva képes objektív, fejlesztő értékelést adni valamennyi köznevelési intézmény számára úgy, hogy eközben egyszerre szülessen a köznevelési rendszer egészében egységesen értelmezhető, összehasonlítható 3 és csak az adott intézményre jellemző, az intézmény számára fontos értékelési eredmények, valamint a rájuk épülő intézkedési tervek.

Az egységes önértékelés és a külső értékelés alapját standardok adják, amelyeket e kézikönyv későbbi fejezeteiben megfogalmazott általános elvárások rögzítenek. Az intézmény az önértékelés során ezeket az elvárásokat értelmezi, adaptálja önmagára, továbbá meghatározza az elvárásokhoz képest az intézmény helyzetét, állapotát. Mindezek alapján az intézmények el tudják készíteni a következő 5 éves időszakra vonatkozó intézkedési, valamint a vezetőre és az egyes pedagógusokra vonatkozó önfejlesztési terveket. Az intézkedési tervek feladatait az intézmény éves munkatervében rögzítik. A köznevelés megújuló értékelési keretrendszere a pedagógusminősítéssel válik teljessé, amely szintén szoros kapcsolatban áll mind a tanfelügyeleti ellenőrzéssel, mind a pedagógusok önértékelésével.

Random óralátogatások.

Óralátogatások az óralátogatási –foglalkozási lapon meghatározott szempontok alapján, a pedagógusok által készített óvodai, iskolai dokumentumok ellenőrzése, tanórán kívüli tevékenységek, versenyeredmények, a feladatok határidőre történő teljesítése, ügyeletesi munka, országos méréseken elért eredmények összehasonlítása az előző mérések eredményeivel ugyanazon tanulók esetében.

Az ellenőrzés tapasztalatait a pedagógussal egyénileg meg kell beszélni. Az általánosítható tapasztalatokat - a feladatok meghatározásával - a tantestületi értekezleten összegezni, értékelni kell.

Az ellenőrzésről készült dokumentumok – feljegyzések, óralátogatási lapok, jegyzőkönyvek, határozatok – a pedagógusok személyi anyagának részét képezik.

A gyakornokok értékelése a "Gyakornoki szabályzat" alapján történik.

Nem pedagógus dolgozók

A nem pedagógus dolgozók munkáját a gazdasági vezető és az igazgató értékeli. Az értékelés évente, vagy a meghatározott célok elérésének határideje után történik. Az értékelés alapja a munkaköri leírásban foglaltak teljesítése, valamint az egyéni célfeladatok. A nem pedagógus dolgozók jutalmazása is pedagógusnapon, illetve karácsony előtt történik.

2013. szeptember 1-től, a pedagógus életpálya modell bevezetésével, a pedagógusok, az intézményvezető és az intézmény munkájának minősítése és ellenőrzése központilag, törvényi szabályzás alapján történik.

Az intézményi stratégiai alapidokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek.

☒ Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.

☒ Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.

☒ A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.

☒ Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben.

☒ Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.

Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.

Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló, demográfiai, munkaerő-piaci és más külső mutatók (például szociokulturális felmérések adatai) azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készül. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését.

A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik.

Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés.

Megtörténik a tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.

Az éves munkaterv összhangban kell, hogy legyen a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.

2. Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek.

Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja.

Mind a stratégiai, mind az operatív tervezés összhangban kell, hogy legyen a keresztény szemlélettel, erkölcsiséggel.

3. A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik.

Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például nevelési évre, gyermekcsoportra tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését kell, hogy szolgálják. A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik.

Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például tanévre, tanulócsoporthoz tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését kell, hogy szolgálják.

4. Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek.

A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése.

5. A stratégiai és operatív dokumentumokban megfogalmazott célok, feladatok – a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók adottságait figyelembe véve – meg kell, hogy jelenjenek a pedagógus tervező munkájában, és annak ütemezésében.

☑ A pedagógiai munka feleljen meg az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak legyenek.

☑ A teljes pedagógiai folyamat követhető legyen a tanmenetekben, a naplókban, valamint a tanulói produktumokban

Az egyéniesítést is figyelembe vesszük a stratégiai és operatív célok kitűzése és ütemezése során

6. Az intézményi stratégiai alapidokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végzünk.

☑ Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.

☑ Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.

☑ A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.

☑ Az ellenőrzések eredményeit felhasználjuk az intézményi önértékelésben.

☒ Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejleszthető területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.

7. Az intézmény vezetése gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról.

☒ Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása nevelőtestületi feladat.

☒ A belső és külső mérési eredmények elemzését felhasználva határozza meg az intézmény erősségeit és fejleszthető területeit.

☒ A fejleszthető területekre fejlesztési, intézkedési terveket fogalmazunk meg.

8. ☒ A tanulókövetésnek kialakult rendje, eljárása van.

☒ Az intézmény törekszik a kölcsönös kapcsolattartás kiépítésére és az információcsere fenntartására.

☒ A tanulók további eredményeit felhasználjuk a pedagógiai munka fejlesztésére.

Helyi tanterv

Az 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet szerinti kerettantervek alapján készült.

Célunk olyan alapvető ismeretek birtokába juttatni tanulóinkat, amelyek segítségével képesek bekapcsolódni az őket körülvevő mikrokörnyezet életébe, dönteni tudjanak továbbtanulásról, további életükről. Ugyanakkor nyitottak legyenek a haza, a nagyvilág történései iránt is.

Minden diákunknak esélyt, lehetőséget kívánunk teremteni arra, hogy mindenki tehetségének, adottságainak megfelelően bontakozhasson ki.

Szeretnénk elérni, hogy a tanuló alkotó része legyen a tanítás-tanulás folyamatának, ahol ötletei, játéka, feladatai, írásai, számítógépes programjai szervesen beépülnek az iskolai foglalkozásba, ahol megtanul helyesen tanulni, ahol felkeltették benne a tudás iránti vágyat, ahol felfedezheti az alkotás örömeit, ahol a problémákra, konfliktusokra megoldást keres és talál, ahol önismerete, önbizalma egyre jobban fejlődhet.

Erőfeszítést teszünk arra is, hogy a különböző tantárgyakban elsajátítandó ismereteket, képességeket összerendezzük – integráljuk – összefüggéseiket feltárjuk. Az integrációban kitüntetett szerepet biztosítunk a kommunikációnak, a tanulásnak, a testi-lelki egészségnek, a környezeti nevelésnek.

Minden műveltségi terület, tantárgy nevelése-oktatása során az előző bekezdésben foglaltakra különösen nagy figyelmet kell fordítani a pedagógusoknak.

Fontosnak tartjuk, hogy a diákok megismerjék az eredményes tanulás módszereit, technikáit, hogy fejlesszük az értő olvasást, az emlékezetet erősítsük, az önművelés igényét kialakítsuk.

Iskolánk helyi tantervének összeállításánál a fenti szempontok érvényesültek.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az iskolába lépés első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek csökkentése fontos feladatunk.

Az óvoda játékközpontú tevékenységéből az iskolai tanulás tevékenységközpontú, vagy sajátélményű rendszerébe vezetjük át tanulóinkat. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot fejlesszük. Ezen időszak célja, hogy esélyt teremtsen a sikeres iskolai pályafutás biztonságos megalapozásához, az egységes műveltségbeli alapok megszerzéséhez, személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel.

Ebben az időszakban fontos a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;

A személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával kívánunk hozzájárulni az egészséges énkép kialakításához.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Ezen évfolyamokon meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási tanulási folyamatok. Fokozatosan előtérbe kerül a Nat elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamat.

A tanulókat igyekszünk fogékonnyá tenni saját környezetébe, a természet, a társas kapcsolatok, majd a nagyobb közösségek értékei iránt. Nagy hangsúlyt fektetünk az alapvető képességek és alapképességek folyamatos fejlesztésére. Figyelembe vesszük a tanulók fejlettségi szintjét és fejlesztési szükségleteit, differenciálással fokozatosan növeljük a terhelést. Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása, esélyt adva az eredményesebb munkára. A szakrendszerű oktatás segítségével a tudástartalmak megalapozásának folytatását tűzzük ki célul. A 10-12 éves tanulók esetében az ismeretszerzés folyamatában a képi gondolkodás fejlesztése kerül előtérbe, mely a tapasztalatra, a felfedezésre épül.

Nagy hangsúlyt fektetünk a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátítására; a mentális képességek célirányos fejlesztésére; az önálló tanulás és az önművelés alapozására

7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Az egészséges életvitel kialakításához az egészségügy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni.

A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Nagy hangsúlyt fektetünk az önismeret alakítására, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésére, az együttműködés értékének tudatosítására a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.

Bibliai integráció

Szeretnénk, ha gyermekeink nemcsak hittanórákon hallanának Istenről, hanem a teljes tananyag feldolgozása során a tudományok megismerésével egyre szorosabbá válna kapcsolatuk Istennel, aki a természeti törvényszerűségeket is megalkotta. Hitünk szerint a tudomány nem mond ellent a Bibliának, hanem kölcsönösen kiegészítik egymást, a valóságnak más-más oldalát bemutatva.

A tanulói tankönyvtámogatás és az iskolai tankönyvellátás rendje

Szabályzatunkat az alábbi jogszabályok alapján készítettük:

a Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,

az emberi erőforrások minisztere 16/2013. (II.28.) EMMI rendelete VIII. fejezet, a tanulói tankönyvtámogatás és a tankönyvellátás rendje alapján.

Az iskolai támogatási és megrendelési igények felmérésének folyamata

Az iskola a felmérés alapján megállapítja, hogy hány tanuló esetében kell biztosítani a köznevelési törvény szerinti ingyenes tankönyveket,

A felmérés eredményéről az igazgató vagy annak megbízottja minden év január 20-áig tájékoztatja a nevelőtestületet, az iskolai szülői szervezetet, az iskolai diákönkormányzatot, és kikéri a véleményüket az iskolai tankönyvtámogatás rendjének meghatározásához.

Az iskola igazgatója vagy annak megbízottja a véleményezésre jogosultak véleménye alapján minden év január 25-éig meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét, és erről tájékoztatja a szülőt, vagy a nagykorú cselekvőképes tanulót.

A tankönyvek országos megrendelése, beszerzése és az iskoláknak történő eljuttatásának megszervezése, valamint a tankönyvek vételárának beszedése a tankönyvtörvény 4. § (6) bekezdés értelmében állami közérdekű feladat, amelyet a Könyvtárellátó Kiemelten Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Könyvtárellátó) lát el. A Könyvtárellátó tankönyvellátási szerződést köt az iskolával.

A tankönyvválasztás szempontjai

A pedagógusok a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;

a taneszköz legyen jól tanítható a helyi tantervben meghatározott, a rendelkezésre álló órakeretben;

a taneszköz segítségével a kerettantervben megadott fogalomrendszer jól megtanulható, elsajátítható legyen

a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására;

a taneszköz segítsen a megfelelő szemlélet kialakításához, ábraanyagával támogassa, segítse az anyag megértését, rögzítését;

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

amelyek két éven keresztül használhatók;

amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;

amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);

amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely interaktív táblán segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;

amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

Az iskolai tankönyvrendelés rendje

Az iskola a tankönyvrendelést közvetlenül a köznevelés információs rendszerének, továbbá a Könyvtárellátó által működtetett elektronikus információs rendszer alkalmazásával a Könyvtárellátónak küldi meg azzal, hogy:

a tankönyvrendelés határideje megegyezik az Emberi Erőforrások Minisztériuma által meghatározott határidőkkel,

Ha a minisztérium másként nem rendel:

a) az alaprendelés leadásának határideje: március utolsó munkanapja

b) a tankönyvrendelés módosításának határideje: június 15.

c) a pótrendelés határideje szeptember 5. (tankönyvrendelés és pótrendelés bármelyike vagy együtt a továbbiakban: tankönyvrendelés).

Az iskola tankönyvrendelést a körülményekhez képest elvárható legteljesebb körben teszi meg, legalább a kiválasztott tankönyvek címének, darabszámának, az érintett tanulók (ha ismertek) és a tanulókat esetlegesen megillető támogatások feltüntetésével. Az iskolának a megrendelés során azokat a tanulókat is feltünteti, akik számára nem rendel tankönyvet az okok megjelölésével.

A módosításra és a pótrendelésre csak indokolt esetben, így különösen az osztálylétszám változása esetén kerül sor. A módosítás és a pótrendelés során csak a végleges rendelésben megadott tankönyvek darabszámát lehet módosítani. A módosítás az eredeti rendelestől maximum 10%-ban térhet el.

A tankönyvrendeléseket a Könyvtárellátó 10-15 napon belül visszaigazolja.

Az iskola a pótrendelés leadásán túli időszakban a tankönyvellátási szerződésben meghatározott feltételekkel is jogosult tankönyvrendelést leadni.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A tankönyvrendelésnél az iskolába belépő új osztályok tanulójának várható, becsült létszámát is figyelembe kell venni.

Az iskola a tankönyvrendelés során elsősorban a tartós tankönyvek közül választ.

A tankönyvrendelés végleges elkészítése előtt az iskola lehetővé teszi, hogy azt a szülők megismerjék.

Ez ügyben a szülői szervezet véleménynyilvánítási joggal rendelkezik. A szülő nyilatkozhat arról, hogy gyermeke részére az összes tankönyvet meg kívánja-e vásárolni, vagy egyes tankönyvek biztosítását más módon, például használt tankönyvvel kívánja megoldani.

Az iskola igazgatója vagy annak megbízottja a Nemzeti alaptanterv felmenő rendszerű bevezetésével érintett iskolai évfolyamokon bármely tantárgyhoz, műveltségi területhez csak olyan tankönyvet rendel az iskolai tankönyvrendelés kereti között, amelyiknek a tankönyvvé nyilvánítása a kerettantervi rendelet kihirdetését követően történt feltéve, hogy az adott tantárgyhoz, műveltségi területhez a kerettantervi rendelet alapján került kiadásra vagy jóváhagyásra kerettanterv, továbbá szerepel ilyen tankönyv a hivatalos tankönyvjegyzéken.

Az iskolai tankönyvellátás rendje

A tankönyvrendelés elkészítésével egyidejűleg az iskola igazgatója megnevezi a tankönyvfelelőst, annak feladatait, és az iskolai tankönyvellátás során elvégzésre kerülő munka ellenértéke elismerésének elveit.

A tankönyvfelelős feladatai:

szereződést köt a Könyvtárellátóval,

a tankönyveket megrendeli az 1-4 pontokban leírtak figyelembevételével,

az iskolába kiszállított tankönyveket a Könyvtárellátótól a tanulók részére megbízásból értékesítésre átveszi,

az állam által biztosított ingyenes tankönyveket – a munkafüzetek kivételével – a könyvtáros segítségével az iskola könyvtári állományába veszi, ahol a továbbiakban az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezelik, és a tanuló részére a tanév feladataihoz rendelkezésre bocsátják.

a gazdasági megbízottal együtt a központi számlázó program segítségével a tankönyveket kiszámlázza a tanulók részére,

a tankönyveket a szülőknek vagy nagykorú tanulóknak átadja,

intézi a pótrendeléseket, az év közben érkező tanulók tankönyveinek megrendeléseit,

A visszarut a Könyvtárellátó rendelkezésére bocsátja,

Az igazgató által ezeken kívül kiadott feladatokat is elvégzi.

A mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27§(11) bekezdésében és a 20/2012 (VIII.31.) EMMI-rendelet 7.§ (1) bekezdésben meghatározottak szerint szervezzük meg a következő módon:

Minden évfolyamon biztosítjuk a heti 5 testnevelési órát.

Ha az alacsony osztálylétszámok indokolják az 5 testnevelés órát 2 évfolyamonként összevonva szervezzük meg tanulóinknak. Az 1-2. és a 3-4. évfolyamon igény szerint úszást és néptánc-oktatást is biztosítunk. Ezen órakereten kívül a tanulók igényeinek felmérése után indítunk délutáni sportköri foglalkozásokat.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportbontásokat az adott osztály létszáma alapján az igazgató javaslatára a fenntartó dönti el. Irányelvként követendő, hogy a nyelvoktatásban egy adott csoport létszáma 10-15 fő között legyen. Amennyiben indokolt, úgy a többi tantárgy esetében is alkalmazható a csoportbontás.

Kooperatív tanulás

A kooperatív tanulás optimális tanítási módszer. Több ember közösen végzett tevékenysége, amely során szoros kölcsönhatásban vannak egymással. Nemcsak a tanulás tananyaga a cél, hanem szociális folyamatok elsajátítása is. A közös munkával a gyerekeknek a személyiségfejlődés területén is lehetőségük van a haladásra, miközben az ismeretszerzésben is előbbre jutnak céljaik felé. A kooperatív tanulás hatására nő a gyerekek tanulási motivációja, csökken a szorongásuk, ezáltal erősödik pozitív beállítottságuk az iskolával, tanulással kapcsolatban. Javul a tanulási teljesítményük és segíti a problémamegoldó, kreatív gondolkodás fejlődését. Jó irányba alakul a gyerekek egymás iránti toleranciája is. Képesé válnak a társadalmi, etnikai, kulturális különbségek tisztább megértésére, előítéletük, elfogultságuk csökken.

A kooperatív munkafolyamat a diák aktív részvételére épül. Csoportban dolgoznak, mindenkinek megvan a pontos feladata, szükség esetén azonnal segítséget kaphatnak. Ezért nincs passzív szemlélődő, a munkában holtidő. Az anyagkiosztás egyszerre, egy időben történik, a csoportok feladatai egyszerre, egy időben olvashatók le a tábláról stb. Az egyének vagy csoportok fejlődése egymással szorosan összefügg. Egyetlen csoporttag sem lehet sikeres valamennyi résztvevő csoporttag sikere nélkül. Ennek értelmében beszélünk különféle területeket átfogó interdependenciáról, egymás közti kölcsönös függőségről. A munkavégzés során minden diák egyénileg is felelős a csoport teljesítményéért, sikeréért. Feladatvégzéséről egyéni beszámolója, ennek eredménye hozzájárul a csoport értékeléséhez. A szerepeket felosztják, munkamegosztás szerint dolgoznak.

Intézményünkben a tanárok a tananyag feldolgozásakor a megfelelő kooperatív technikák alkalmazásával igyekeznek hatékonyabbá tenni a tudás elsajátítását.

Témahetek: Intézményünk fontosnak tartja az állam által is biztosított lehetőséggel élve a Pénzügyi, Fenntarthatósági és Digitális témaheteken való részvételt. Ezek az alkalmak amellet, hogy korszerű tudást nyújtanak, és az esetleges bevont külső szakemberekkel valós tudást adnak, fontosak mert úgy adnak komplex tudást, hogy összekapcsolják a különböző témaköröket és tantárgyakat egy rendszerré.

A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat célja

Vizsgaszabályzatunk célja 20/2012 évi EMMI rendelet alapján a tanulók tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

A fenti jogszabályban foglalt szabályozás szerint

- tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a nevelőtestület a pedagógiai program alapján határozza meg és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

A tanulmányok alatti vizsgák célja: Azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni. A pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni. A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető.

Általános szabályok

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz: osztályozó vizsgákra, különbözeti vizsgákra, javító vizsgákra, és pótló vizsgákra vonatkozik. Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára: aki osztályozó vizsgára jelentkezik, akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít, aki különbözeti vizsgára jelentkezik, ill. akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít. Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira. Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

Osztályozó vizsga

Az intézményben az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni. Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani. Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása alól a szerint sajátos helyzete miatt, engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként maximum 45 perc. Egy napra legfeljebb három írásbeli vizsga szervezhető. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több. A tanulmányok alatti vizsgán a sajátos nevelési igényű tanulónál a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott. A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a Pedagógiai Programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta. Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg. Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdeni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely

tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres tovább haladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az Intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

Javítóvizsga

Ha a tanuló tanév végén – legfeljebb három tárgyból - elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet. Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között – szervezhető. A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító kollega legyen. A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell. Sikertelen javítóvizsga esetén a tanulót évfolyamismétlésre kötelezzük.

Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a Kormányhivatal Oktatási Főosztálya szervezi. A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni. A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei

A vizsgabizottság minimum három főből áll. Az általa ellátandó feladatok: elnöki, kérdező tanári és ellenőrző tanári. Az elnök felel a szabályok betartásáért, ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet, ha kell szavazást rendel el. A kérdező tanár(ok) megfelelő tanári végzettséggel rendelkezzenek. Lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte. Az igazgató felel a vizsgák szabályos lebonyolításáért. Ellenőrző tanár: lehetőség szerint szakos tanár, felel a vizsga szabályszerűségéért.

Írásbeli vizsgák általános szabályai

A tanteremben minden padban csak egy diák ülhet. A feladatlapot az iskola bélyegzőjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot. A feladatlap megoldásának maximális ideje 45 perc. A vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával. Egy vizsganapon három írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani. Ha a vizsgázó az írásbeli vizsgán szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felvezeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak.

Az írásbeli vizsga javítása

A szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot. Ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, rávezeti a feladatlapja és értesíti az igazgatót.

A szóbeli vizsga általános szabályai

Egy napon három szóbeli vizsga tehető le. A vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie. A vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani. A szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyokhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre. A felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő. A felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja. A felelet maximum 10 percet tarthat. Ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonyságot, egy alkalommal póttételt húz. Két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet. Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről. Szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

Gyakorlati vizsga általános szabályai

A gyakorlati oktatást vezető tanárnak kötelező a vizsgázót tájékoztatni a gyakorlati vizsga rendjéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsga feladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni

Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

Vizsgatárgyak részei

Irodalom	írásbeli + szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan	írásbeli
Történelem	szóbeli vizsga
Idegen nyelv	írásbeli + szóbeli vizsga, 3-4 évf csak írás
Matematika	írásbeli
Környezetismeret	írásbeli
Természetismeret	írásbeli
Fizika	szóbeli vizsga
Földrajz	szóbeli vizsga
Biológia	írásbeli
Kémia	szóbeli vizsga
Ének-zene	gyakorlati vizsga
Informatika/Digitális kultúra	gyakorlati vizsga
Testnevelés	gyakorlati vizsga
Rajz és vizuális kultúra	gyakorlati vizsga
Technika, életvitel és gyakorlat/technika és tervezés	gyakorlati vizsga

Projektoktatás, pedagógiai projekt

Valamely összetett, komplex, gyakran a mindennapi életből származó téma; a témafeldolgozáshoz kapcsolódó célok, feladatok meghatározása, a munkamenet és az eredmények megtervezése; az eredmények bemutatása. A projekt módszer egy sajátos tanulási egység, amelynek középpontjában egy probléma áll. A feladat nem egyszerűen a probléma megoldása vagy megválasztása, hanem a lehetőleg több vonatkozásnak és összefüggésnek a feltárása, amely a való világban az adott problémához organikusan kapcsolódik. Minden projekt végtelen és egyedi, hiszen a problémák nem elvontan jelennek meg, hanem a gazdag valóságukban. Nincs két egyforma projekt, hiszen más környezetben, más gyerekek, más tanárok dolgoznak rajta. A projekt módszer a tanulói tevékenységek tudatos tervezését igényli. A tervezés két fő szinten kell történni: Az első az egész folyamatra vonatkozik, amely során meghatározott ismeretekhez és képességekhez kívánjuk eljuttatni a tanulókat. A másik szint az egyes projektek megtervezését jelenti, amelyhez a tanári motiváció és segítség tudatos jelenléte szükséges. Lényeges vonása, hogy megszűnik a verbális képességek fölényhelyezete, az eltérő képességek egyenértékű szerephez jutnak a közösen választott feladat közös megoldásában. Kooperativitása a tanári és tanulói szerepek különbözőségének érvényesülése mellett valósul meg, a tanár irányító szerepe az együttműködésben szinte észrevétlenül működik, a közös tervezésben, cselekvésben és ellenőrzésben érvényesül. A végrehajtandó feladat sokszínűsége biztosítja a közös alkotáshoz való hozzájárulás sokféleségét. Minden külön módszertani erőfeszítés nélkül lehetővé teszi, hogy a résztvevők a korábbi élményeik, tapasztalataik, tehetségük és ambícióik szerint válasszanak részfeladatot. A projekt módszer átlép a hagyományos oktatáson, az iskola hagyományos időkeretein, falain, élet közeli problémákból indít, és minden résztvevő különféle tapasztalataira épít. A projektnapokat minden tanévben a tanév egyéb programjaihoz igazítva szervezzük meg.

Tantárgytömbösítés

Tantárgytömbösítés a tanórai foglalkozások ciklikus megszervezésének rendje, melynek keretei között - adott tantárgy, - adott műveltségterület - adott félévre számított tanórai foglalkozásait nem egyenletesen, minden tanítási hétre elosztva, hanem ciklikusan szervezik meg. Az osztályban végzett pedagógia munka sajátos eleme az epochális oktatás, amelynek keretén belül adott műveltségi terület ismeretanyagát legalább négy hetes oktatási szakaszokra kell felosztani, (epocha) – de ennél hosszabb epochális szakasz is kialakítható - és ennek keretein belül egy tanítási hétre lehet összevonni a tananyagot oly módon, hogy egy tanítási napon több egymást követő tanítási óra is felhasználásra kerülhet. Ez lehetővé teszi, hogy adott műveltségi terület ismeretanyagát szakaszolva, a tanítási év teljes időszaka helyett epochális szakaszokra elosztva teljesítsék, egy tanítási napon több egymást követő azonos műveltségi területhez kötődő tanítási óra felhasználásával.

Ez a szervezeti megoldás lehetővé teszi, hogy a gyermek figyelme, érdeklődése tartósan egy-egy műveltségterületre koncentrálódjon, változatos eszközökkel, projekt módszer támogatásával sajátítsanak el egy-egy tananyagot.

Jellemzői:

A tanítási ciklusoknak legalább két hetenként kell váltaniuk egymást,

A tantárgytömbösítésbe bevont tantárgyak, műveltségi területek tanítási óráinak legalább két egymást követő tanítási napra kell esniük

A tanítási napok közül az egyiken legalább három, a másikon legalább kettő a tantárgytömbösítésbe bevont tanítási órának kell lennie,

Az egy tanítási napon szervezett tanítási órákat egymást követően, egymáshoz kapcsolódóan kell megtartani.

A tantárgytömbösítés végrehajtásában az iskoláknak nagyfokú szabadsága van.

Az iskola dönti el, hogy a szakrendszerű oktatás melyik évfolyamán, melyik osztályban vezeti be a tantárgytömbösített oktatást.

Szemponatok a tantárgytömbösítés megszervezéséhez:

A tanulók heti óraszám

A pedagógusok kötelező óraszám

Tanítási időkeret

A tantárgy éves óraszám

Tantárgyfelosztás

A bevont és nem bevont osztályok órarendje

A tanítás minősége

A megvalósítás lehetséges:

Több évfolyamon egy tantárgyból

Több évfolyamon több tantárgyból

Egy évfolyamon több tantárgyból

Hitoktatás

20/2012. EMMI rendelet 182.§ alapján:

Egyházi intézmény lévén a törvény lehetővé teszi a hittan tantárgy oktatását heti egy órában. Egy óra hittant vezetünk be 1-8. évfolyamon és a szakközépiskolában. A hitoktatók az intézménnyel munkavállalói jogviszonyban vannak.

Forrás Oktatási Központ

Általános Iskola

Helyi tanterv 1.-4. osztály

Helyi tanterv

Az 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet szerinti kerettantervek alapján készült.

Célunk olyan alapvető ismeretek birtokába juttatni tanulóinkat, amelyek segítségével képesek bekapcsolódni az őket körülvevő mikrokörnyezet életébe, dönteni tudjanak továbbtanulásról, további életükről. Ugyanakkor nyitottak legyenek a haza, a nagyvilág történései iránt is.

Minden diákunknak esélyt, lehetőséget kívánunk teremteni arra, hogy mindenki tehetségének, adottságainak megfelelően bontakozhasson ki.

Szeretnénk elérni, hogy a tanuló alkotó része legyen a tanítás-tanulás folyamatának, ahol ötletei, játéka, feladatai, írásai, számítógépes programjai szervesen beépülnek az iskolai foglalkozásba, ahol megtanul helyesen tanulni, ahol felkeltették benne a tudás iránti vágyat, ahol felfedezheti az alkotás örömét, ahol a problémákra, konfliktusokra megoldást keres és talál, ahol önismerete, önbizalma egyre jobban fejlődhet.

Erőfeszítést teszünk arra is, hogy a különböző tantárgyakban elsajátítandó ismereteket, képességeket összerendezzük – integráljuk – összefüggéseiket feltárjuk. Az integrációban kitüntetett szerepet biztosítunk a kommunikációnak, a tanulásnak, a testi-lelki egészségnek, a környezeti nevelésnek.

Minden műveltségi terület, tantárgy nevelése-oktatása során az előző bekezdésben foglaltakra különösen nagy figyelmet kell fordítani a pedagógusoknak.

Fontosnak tartjuk, hogy a diákok megismerjék az eredményes tanulás módszereit, technikáit, hogy fejlesszük az értő olvasást, az emlékezetet erősítsük, az önművelés igényét kialakítsuk.

Iskolánk helyi tantervének összeállításánál a fenti szempontok érvényesültek.

A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az iskolába lépés első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek csökkentése fontos feladatunk.

Az óvoda játékközpontú tevékenységéből az iskolai tanulás tevékenységközpontú, vagy sajátélményű rendszerébe vezetjük át tanulóinkat. Fontosnak tartjuk, hogy az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot fejlesszük. Ezen időszak célja, hogy esélyt teremtsen a sikeres iskolai pályafutás biztonságos megalapozásához, az egységes műveltségbeli alapok megszerzéséhez, személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel.

Tantárgyi struktúra és óraszámok A 2020 NAT-ot felmenő rendszerben alkalmazva:

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez 4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+0,5	6+1	6+0,5
Idegen nyelvek		-	-1	2+1

Matematika	4+1	4+1	4	4
Hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+0,5	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Tánc és dráma	0	0,5	0,5	0,5
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Tantárgyi struktúra és óraszámok				
Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok 8. évfolyamon				
Óraterv a kerettantervekhez 8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4+1	3+1	4+0,5
Idegen nyelvek	3	3	3+1	3+1
Matematika	4+1	3+1	3+1	3+1,5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Természetismeret	2	2		
Biológia-egészségtan			1,5	1,5
Fizika			1,5	1,5
Kémia			1,5	1,5
Földrajz			1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és tánc/Hon- és népismeret*	1	1		
Informatika	1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

Tantárgyi óraszámok alsó és felső tagozaton, a 2020-2021. tanévtől, 1.3. és 5.-7. évfolyamon, illetve a továbbiakban felmenő rendszerben:

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020

Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.

Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.				
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	0,5	5	1	5	1	4		4	1	3	1	3				
Matematika	4	1	4	1	4		4		4	1	4		3	0,5	3	1			
Történelem									2		2		2		2				
Állampolgári ismeretek																1			
Hon- és népismeret																	1		
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1		1		1		1		1				
Környezetismeret					1		1												
Természettudomány									2		2		0		0				
Kémia																1		2	
Fizika																1		2	
Biológia																2		1	
Földrajz																2		1	
Első élő idegen nyelv						1	2	1	3		3		3	0,5	3				
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1				
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1				
Dráma és színház				0,5								1							
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1						
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1				
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5				
Osztályfőnöki									1		1		1		1				
Hittan egyházi intézményben	1		1		1		1		1		1		1		1				
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28				
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2			
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	22	2	22	1	22	2	22	2	22	2			
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30				
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30				

A szakképzés általános jellemzői

Célok, feladatok

A szakképző iskolai képzés különös hangsúlyt helyez arra, hogy a tanítási-tanulási folyamat megalapozza és tovább fejlessze a tanulók képességeit, motivációit az egész életen át tartó tanuláshoz; beépítse a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott tudásértelmezést, és ennek megfelelően az egész tanítási-tanulási folyamatot a szakmatanuláshoz nélkülözhetetlen kompetenciák fejlesztésének szolgálatába állítsa.

A szakképző iskola további célja, hogy az egyes integrált tartalmakat hordozó műveltségi területek segítségével érvényesítse a közismereti és szakmai tananyagok interdiszciplináris és problémaközpontú szemléletét és szervezését; valamint a tartalmak feldolgozása, elsajátítása során a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően érvényesüljön a Nemzeti alaptantervnek a tanulásról és a tanulás szervezéséről kialakított felfogása. E mellett azonban a szakképzés szervezése a Szakképzési tv. (új) - 2019. évi LXXX. törvény alapján szerveződik.

Az egyes műveltségi területek témakörei, témái a valóság problémáit és az azok felismeréséhez, megértéséhez, kezeléséhez szükséges tudásokat, képességeket is a mindennapi élet kontextusába helyezik, kiemelve ezzel a társadalmilag releváns, alkalmazható tudás fontosságát.

Fejlesztési területek – nevelési célok

A helyi tanterv kialakításakor törekedni kell arra, hogy az iskolatípus céljainak megvalósítása érdekében a tanulók közismereti tudása a szakmai ismeretek elsajátításához is hozzájáruljon. Továbbá a hároméves nevelési-oktatási-képzési folyamat után a tanuló számára a további tanulási utak is elérhetővé váljanak, azaz az egész életen át tartó tanulás megalapozása is fontos fejlesztési feladat.

Az erkölcsi nevelés

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak. Megérti és belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismer közösségi egyezségeket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Képes bizonyos értékkonfliktusok felismerésére, ismer eseteket, példákat ezek kezelésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosul benne munkásságuk jelentősége. Ismer a szakmája fejlődésével kapcsolatos fontosabb magyar találmányokat, szakmájában ismert kiemelkedő magyar személyiségeket. Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, hagyományaival. Ismeri lakóhelye és iskolája környékének természeti és kulturális örökségét. Ismeri a nemzeti kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait.

A családi életre nevelés

A tanuló jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékoság, takarékoskodás alapvető technikáit. Készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tud információkat szerezni a szexuális problémákkal kapcsolatban, ugyanakkor képes felismerni egyes információforrások veszélyeit. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. A tanuló értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

A testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné. Tájékozott az e témakörben meglévő elemi lakossági szolgáltatásokról, azok használatáról. Ismeri a kultúra szerepét a lelki egészség megőrzésében. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, tudatosan tartózkodik ezektől. Képes értelmezni a gyógyszerekhez tartozó betegtájékoztatót. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, tud példákat sorolni védőoltásokra.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét. Gyakorolja jogait és kötelességeit környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a helyi közösségekkel való jó együttműködésre. Ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

A tanulóban tudatosul, hogy számos olyan mindennapi élethelyzet van, ahol az ember személyisége alapvető befolyással bír céljai elérésére, a társas kapcsolatai alakítására, feladatai elvégzésére. Tisztában van a társas kapcsolatok építésének lényegével és az emberi együttműködés lehetőségeivel. Tud különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és tisztában van azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagukról alkotott képet. Felismeri a normakövetés szerepét, fontosságát.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mértén kötelességének érzi a segítségnyújtást és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

A tanulás tanítása

A tanuló megismer olyan alapvető tanulást segítő technikákat, amelyek segítségével hatékonyabbá teszi az önálló felkészülését, pl. a tanuláshoz szükséges külső (rend, fény, csend) és belső (munkakedv, jutalom, kíváncsiság, elérendő cél) feltételeket. Tud a tanult témák kapcsán tájékozódni a könyvtárban (pl. egyszerűbb kézikönyvekben) és a világhálón. Ismer tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. Képes gondolatait, megállapításait kifejezni, nyelvileg szabatosan indokolni. Megismeri saját tanulási stílusát, ezzel hatékonyabb információfeldolgozásra képes, tudatában van, mely területeket kell fejlesztenie. Elegendő önismerettel, önértékeléssel, önbizalommal rendelkezik ahhoz, hogy megfelelő teljesítményt nyújtson, de tisztában van vele, hogy ehhez megfelelő fizikai állapotban kell lennie. Ismer olyan módszereket, amelyekkel ezt megteremtheti.

Pályaorientáció

A tanuló tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Érti, hogy ezek közül melyek piacképesek és melyek állnak kapcsolatban az általa kitűzött céllal, illetve, hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik tervezett szakmájával kapcsolatban, munkaerőpiaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Rendelkezik ismeretekkel, és tapasztalatot szerez a felkészült álláskereséshez. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit a munkaadónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló törekszik arra, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten, tartalmasabb életvitelben elégítse ki. Érzékeli az anyagi és a kapcsolati tőke értékét és szerepét a társadalomban. Képes információkat keresni és értelmezni

különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni. Megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érti a fenntartható fejlődés jelentőségét. Belátja, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Ismer egyes globális problémák és a lokális cselekvések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanuló saját életvitelével tekintettel van a fenntarthatóság kritériumaira. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni. Érti a nemzetközi összefogás jelentőségét a fenntarthatósággal kapcsolatban.

Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Az Európai Unió által ajánlott, a Nat-ban meghatározott kulcskompetenciák, az ezeket célzó kompetenciafejlesztés a szakképző iskolák helyi tanterveinek kialakításakor is mérvadó.

A tanulás kompetenciái

A tanuló a 9-10. évfolyam végére képes figyelmét összpontosítva kitartóan, önállóan tanulni, saját tanulását megszervezni. A tanuláshoz való hozzáállása pozitív. Képes motivációja folyamatos fenntartására, felismeri képességeinek, készségeinek erős és gyenge pontjait, munkáját tárgyilagosan értékeli. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, támogatást kérjen. A tanuló megtanulja saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Ismeri és érti saját tanulási stratégiáit, felismeri szükségleteit és lehetőségeit. Képes arra, hogy szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A tanuló hétköznapi kommunikációs helyzetekben alkalmazza a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megosztására, megvédésére vagy korrekciójára. Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő szövegeket. Szabatosan használja a választott szakmacsoport tanult szakszókincsét. Mérlegelő módon vesz részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és információátadásban. Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet legfontosabb területein a papíralapú és az elektronikus műfajokban.

Törekszik a normakövető helyesíráásra, képes az önálló kézikönyvhasználatra. Képes egyes nem verbális természetű információk verbális leírására, értelmezésére.

Valós élethelyzetekben is tudja használni a tanult idegen nyelvet a produktív készségek (írás és beszéd) alkalmazásával is. Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Megérti és használja a gyakoribb mindennapi kifejezéseket és a nagyon alapvető fordulatokat, amelyek célja a mindennapi szükségletek konkrét kielégítése. Képes egyszerű interakcióra, ha a másik személy lassan, világosan beszél és segítőkész.

A digitális kompetenciák

A tanuló egyre motiváltabbá válik az IKT-eszközök használatában. A tanuló képes a számítógép használatára, lehetőségeinek önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Gyakorlottan kapcsolódik be az információmegosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének, választott szakterületének megfelelő együttműködő hálózatokban. Felismeri és ki is használja az IKT nyújtotta lehetőségeket a feladatok, problémák megoldásában saját szakterületén. A tanulóban kialakul az IKT alkalmazásának adekvát magatartása, elfogadja a kommunikáció és az információfelhasználás etikai elveit. Felismeri az IKT interaktív használatából adódó esélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A tanuló képes matematikai problémák megoldása során és mindennapi helyzetekben egyszerű modellek alkotására, illetve használatára. Felismer egyszerű ok-okozati összefüggéseket, logikai kapcsolatokat, és törekszik ezek pontos megfogalmazására. Gyakorlott a mindennapi életben is használt mennyiségek becslésében, a mennyiségek összehasonlításában. Képes következtetésre épülő problémamegoldás során egyszerű algoritmusok kialakítására, követésére. Kialakul az absztrakciós, az analízis és szintetizáló képessége. A tanuló mérlegelő gondolkodásának fejlesztése többek között a feladatok megoldása során kapott eredmények elemzésén és értékelésén keresztül történik.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A tanuló képes együttműködni társaival az iskolai és az iskolán kívüli életben egyaránt. Önként vállal feladatokat különböző, általa választott közösségekben. Képes társai számára segítséget nyújtani ismert élethelyzetekhez kapcsolódó problémák megoldásában. Megérti és elfogadja, hogy a közösség tagjai felelősek egymásért. Képes megfogalmazni véleményét a közösséget érintő kérdésekben, meghallgatja és képes elfogadni mások érvelését. A magyar és az európai kultúra, illetve hagyományok megismerésével kialakul a tanulóban az országhoz, a nemzethez és Európához való tartozás tudata.

A tanulmányok végére képes helyes döntéseket hozni, illetve segítséget elfogadni konfliktushelyzetekben. Képes a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Törekszik a személyes előítéletek leküzdésére, képes a kompromisszumra.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A tanuló képes korának megfelelő, különböző művészeti (zenei, irodalmi, dramatikus, képzőművészeti, fotó- és film-) élmények több szempontú befogadására, élvezetére. Képes szabad asszociációs játékokra, gondolatok, érzelmek, hangulatok kifejezésére különböző művészeti területeken alkalmazott kifejezőeszközök, módszerek, technikák alkalmazásával.

Felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosul benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Nyitott műalkotások befogadására, életkorának megfelelő szintű értelmezésére.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

A tanuló ismert élethelyzetekben egyre inkább képes mérlegelni, önálló döntéseket hozni és felmérni döntései következményeit. Terveket készít céljai megvalósításához és – esetenként segítséggel – meg tudja ítélni ezek realitását. Csoportos feladathelyzetekben részt tud venni a végrehajtás megszervezésében, a feladatok megosztásában. A tanuló felismeri, hogy a munkavégzés az egyén, a család és a társadalom létfenntartását biztosítja; belátja, hogy a munka sokszor küzdelmekkel jár, ugyanakkor személyiségépítő, társadalmi összetartozást is erősítő tevékenység. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére. Együttműködik társaival, képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre reálisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően. Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt.

Egységesség és differenciálás

A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.

Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő közismereti vagy szakmai teljesítményre képes tanulókat; segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el szakmájuk gyakorlása közben, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulászervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a közismereti és szakmai tárgyakat tanító pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket és az adott szakaszban megfelelő kihívások elé állítják őket.

A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okok felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal lehetőség szerint együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekekénél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra és a munkába állásra való felkészítés.

Az iskola a szakiskolai szakképzés keretében készíti fel tanulóit a szakmai vizsgára.

A szakiskolának három, az adott szakképesítés megszerzéséhez szükséges közismereti képzést és szakmai elméleti és gyakorlati oktatást magában foglaló szakképzési évfolyama van.

A 2020-2021 tanévtől induló szakközépiskolai képzések felmenő rendszerben a 2019. évi LXXX. törvény. (a szakképzésről). és a 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet (a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról) alapján szerveződnek. Ennek megfelelően az új szakképzési kerettantervek, illetve az új programtervek és képzési és kimeneti követelmények a mérvadók.

Az Szkt. 12. § szerint

„A szakképző intézményben a nevelő és oktató munka

a) a szakképzésben kötelezően alkalmazandó programterv és

b) a programterv alapján kidolgozott szakmai program szerint folyik.”

A közismereti tantárgyak óraelosztása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	9-11. óraszám összesen
Kommunikáció-magyar nyelv és irodalom	2	2	2	206
Idegen nyelv	2	2	2	139
Matematika	2	2	1	175

Közismereti oktatás	Történelem és társadalomismeret	3	0	0	108
	Természetismeret	3	0		108
	Testnevelés	4	1	1	211
	Osztályközösség-építő Program	1	1	1	103
	Pénzügyi és munkavállalói ism.			1	31
	Hittan	1	1	1	1081
Ágazati alapoktatás	16	0	0	576	
Szakirányú oktatás	0	25	25	1675	
Tanítási hetek száma	36	36	31		
Éves összes óraszám	1224	1224	1054	3502	
Rendelkezésre álló órakeret/hét	34	34	34		

A szakközépiskolai képzésben felmenő rendszerben a heti és éves szakmai óraszámok:

évfolyam	heti óraszám szabadsáv nélkül	éves óraszám szabadsáv nélkül	heti óraszám szabadsávval	éves óraszám szabadsávval
9. évfolyam	14,5 óra/hét	522 óra/év	17 óra/hét	612 óra/év
Ögy		140		140
10. évfolyam	23 óra/hét	828 óra/év	25 óra/hét	900 óra/év
Ögy		140		140
11. évfolyam	23 óra/hét	713 óra/év	25,5 óra/hét	791 óra/év
Összesen:		2343 óra		2583 óra

A közismereti tantárgyak óraelosztása

Tantárgyak	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam
Magyar – Kommunikáció	2 óra	1 óra	–
Idegen nyelv	2 óra	3 óra	2,5 óra
Matematika	2 óra	1 óra	+1 óra
Társadalomismeret	2 óra	1 óra	–
Természetismeret	3 óra	–	–
Testnevelés*	4 óra	3 óra	3 óra
Osztályközösség-építő Program	1 óra	1 óra	1 óra
Digitális kultúra	+1 óra	+1óra	+1 óra
Hittan	+1 óra	+1 óra	+1 óra
Összesen:	18 óra	11 óra	9,5 óra

05. ÉLELMISZERIPAR ágazathoz tartozó

4 0721 05 10

Kistermelői élelmiszer-előállító

SZAKMÁHOZ

A SZAKMA ALAPADATAI

Az ágazat megnevezése: Élelmiszeripar

A szakma megnevezése: Kistermelői élelmiszer-előállító

A szakma azonosító száma: 4 0721 05 10

A szakma szakmairányai: —

A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Élelmiszeripar ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: —

A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként

Évfolyam	1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszám	
Évfolyam összes óraszám	576	748	688	2012	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	18
	Álláskeresés	5			5
	Munkajogi alapismeretek	5			5
	Munkaviszony létesítése	5			5
	Munkanélküliség	3			3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11	11
	Önéletrajz és motivációs levél			20	20
	„Small talk” – általános társalgás			11	11
	Állásinterjú			20	20
Élelmiszeripari alapismeretek	Élelmiszerismeret	72	0	0	72
	Anyagismeret	36			36
	Élelmiszeripari technológiai alapok	36			36
	Műszaki alapismeretek	36	0	0	36
	Géprajzi alapismeretek	9			9
	Gépelemek	7			7
	Erőátviteli gépelemek	7			7
	Csővek, csővezetékek	7			7
	Villanymotorok, hajtóművek, áttételek	6			6

	Élelmiszervizsgálat	72	0	0	72
	Bevezetés a laboratóriumi munkába	8			8
	Mintavétel	8			8
	Tömegmérés	8			8
	Térfogatmérés	8			8
	Hőmérsékletmérés	8			8
	Sűrűségmérés	16			16
	Oldatok	16			16
	Alapozó gyakorlat	144	0	0	144
	Mérések	18			18
	Szakmaspecifikus alpműveletek	126			126
	Munkavédelem és higiénia	36	0	0	36
	Munkavédelem	18			18
	Higiénia	18			18
	Alágazati specializáció	198	0	0	198
Alágazati specializáció	198			198	
Tanulási terület összórászáma	558	0	0	558	
Kistermelői ismeretek	Élelmiszer-előállítási ismeretek	0	604	424	1028
	Táplálkozás-élettan		36		36
	Az állatgondozás és a növénytermesztés elméleti alapjai		72		72
	Kistermelői zöldség- és gyümölcsfeldolgozás		182		182
	Élelmiszeripari tartósítási alapok		72		72
	Kistermelői húsfeldolgozás		14	169	183
	Kistermelői tejtermék- és sajt készítés			169	169
	Kistermelői sütőipari termékek készítése		120		120
	Kistermelői száraztésztá-készítés		108		108
	Kistermelői édességkészítés			86	86
	Élelmiszer-biztonság	0	36	47	83
	Mikrobiológia		18		18
	Élelmiszer-higiénia		18		18
	Élelmiszer-biztonság, minőségbiztosítás és dokumentáció			47	47
	A vendéglátás alapjai	0	36	62	98
	Vendéglátási alapok		36		36
	Falusi vendégasztal üzemeltetése			62	62
	Tanulási terület összórászáma	0	676	533	1209
Gazdasági és vállalkozási ismeretek	Gazdasági és vállalkozási ismeretek	0	36	62	98
	Gazdasági alapismeret		18		18
	Vállalkozás alapítása		18		18
	Vállalkozás működtetése			31	31
	Kistermelői ügyvitel			31	31
	Tanulási terület összórászáma	0	36	62	98

Portfóliókészítés	Portfóliókészítés	0	36	31	67
	A portfóliókészítés alapjai		4		4
	Bemutakozás, célkitűzés		4		4
	Dokumentumgyűjtés		28	27	55
	Összegzés, reflexió			4	4
	Tanulási terület összóraszám	0	36	31	67
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	140		

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség:

- Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

alapvető fizikai mennyiségeket mérő eszközök (hossz-, tömeg-, térfogat-, hő-, sűrűségmérő eszközök)

alapvető általános gépelemek

alapvető élelmiszeripari gépek (nyersanyagtárolók, osztályozó-, tisztító-, aprító-, keverő-, töltő-, csomagoló-, termikus gépek)

munkavédelmi eszközök

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Aszaló berendezés

Gáztűzhely, sütő

Passzírozó, botmixer, gyümölcscentrifuga, lassú prés

Kézi hámozók, befőttes üvegek, dunsztoló eszközök

Húsdaráló, hurkatöltő

Sajtvászon, alvadékszűrő eszközök, sajtfarmázó eszközök

Tésztakeverő gép, házi tésztanyújtó,-vágó gép, nyújtófa, tésztaszaggató formák, kézi és gépi habverő

Hőmérők (-20 ÷ +220 °C méréstartományban)

Szakosított terméktároláshoz hűtők és fagyasztók

Rozsdamentes eszközök (asztalok, tepsik, fazekak, lábosok, tálak, tárolóedények, reszelők, merőkanalak, kések)

Tálalás eszközei (tányérok, kanalak, villák, kések, poharak)

Számítógépek, nyomtató

Egyéb a termékek előállításához szükséges kéziszerszámok,

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

Az alapoktatás olyan általános és széleskörű tudás és képesség megszerzését biztosítja, ami szükséges és hasznos minden élelmiszeripari ágazati szakmában betöltött munkakör esetén. Az alapoktatás végén a tanulók rálátnak az élelmiszeripari ágazat minden fontos részterületére, ezért megalapozott döntést hozhatnak a szakma kiválasztásánál.

Irányítással élelmiszerfeldolgozási alpműveleteket végez: tárol, osztályoz, tisztít, aprít, kever, termikus műveletek végez (hűt, fagyaszt, főz, süt), csomagol. Felismeri és csoportosítja az élelmiszeripar nyersanyagait, azonosítja, hogy mely iparágak használják fel azokat.

Rendelkezik az élelmiszer-előállításához szükséges műszaki alapismeretekkel: felismeri az élelmiszeriparban használatos szerkezeti anyagokat (fémek és nemfémek), 3D makett alapján vetületi ábrát készít geometriai alapelemekről (téglatest, henger, kúp), felismeri az alapvető gépelemeket (kötő gépelemek, hajtáselemek).

Laboratóriumi alpműveleteket végez (tömegmérés, térfogatmérés, oldatkészítés, sűrűségmérés). Ágazathoz kapcsolódó alapszámításokat végez (százalék, aránypár).

Ismeri és betartja a munkahelyi tűz-, munka-, és környezetvédelmi szabályokat. Ismeri és betartja a személyi- és az élelmiszer-előállítás higiéniai követelményeit.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Csoportokba rendezi az élelmiszeripari nyersanyagokat.	Alap szinten ismeri az élelmiszeripar növényi és állati eredetű nyersanyagait.	A munkavégzése során törekszik a pontosságra, szakszerűségre.	Irányítás mellett végzi munkáját. Felelősséget vállal saját munkájáért. Magára nézve kötelezőnek tartja a munka-, tűzvédelmi és higiéniai előírásokat. Felelősséget vállal saját munkájáért.
2	Munkáját a munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályok betartásával végzi.	Alap szinten ismeri a munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályokat.		
3	Élelmiszeripari alpműveleteket végez.	Alap szinten ismeri a tisztítás, aprítás, keverés, osztályozás, csomagolás, hőkezelés műveleteit.		
4	Kiválasztja az élelmiszeripari munkavégzéshez szükséges szerkezeti anyagokat.	Ismeri az alapvető szerkezeti anyagokat (fémek, nem fémek).		

5	Kiválasztja az alapvető kötő gépelemeket.	Ismeri a csavarokat, ékeket, reteszeket, szegecseket.	
6	Alapvető ágazati méréseket végez.	Ismeri a tömeg, hosszúság, térfogat, hőmérséklet, sűrűség fogalmát, mértékegységeit, mérésének módját és mérőeszközeit.	
7	Egyszerű mértani makettekéről vetületi ábrát készít.	Alapszinten ismeri a műszaki ábrázolást.	
8	Az élelmiszeripari termékek előállításához szükséges eszközöket, anyagokat kiválasztja, előkészíti.	Alapszinten ismeri a termékek előállításához szükséges anyagokat, eszközöket.	

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Előkészíti a zöldségeket és gyümölcsöket a további feldolgozásra.	Ismeri az alapanyagok jellemzőit, élettani hatásait. Érti az alapanyagok előkészítésének műveleteit és azok hatását a késztermékre. Azonosítja az alapanyag minőségi eltérései esetén azok felhasználási lehetőségeit.	Betartja a termékbiztonsági követelményeket. Alkalmazza a kistermelői élelmiszerelőállítás során a higiéniai előírásokat. Törekszik a gazdaságos anyagfelhasználás megvalósítására.	Felelős élelmiszer-előállítást végez a fogyasztó minőségi élelmiszerrel való ellátása érdekében. Kistermelői munka során betartja a tűz- és munkavédelmi szabályokat.
2	Zöldségeket-, gyümölcsöket tartósít szárítással és aszalással.	Tudatában van a szárítás paramétereinek (hőmérséklet, idő, légsebesség, páratartalom, aprítottság) hatásával a késztermékre.	Elkötelezett a környezettudatos hulladékkezelésben. Termékei megjelenésénél	Kistermelői tevékenységét a mindenkor hatályos jogszabályok szerint végzi.

3	Zöldségeket-, gyümölcsöket tartósít besűrítéssel. Lekvárt, dzsemet, zöldségsűrítményt és zöldség-, gyümölcs levet készít.	Érti a víztartalom és hő hatását az eltarthatóságra. Ismeri a passzírozással, centrifugálással és lassú préssel kinyert levek tulajdonságait.	törekszik az esztétikus, piacképes termék előállításra.	
4	Zöldségeket-, gyümölcsöket tartósít száraz dunsztolással.	Ismeri a száraz és nedves dunsztolási eljárásokat.		
5	Savanyúságot készít (savanyúkáposzta, kovászos uborka, ecetes uborka, ecetes almapaprika, ecetes cékla, vegyes savanyúság).	Ismeri a tejsavas erjesztést és az ecetsavas tartósítási eljárásokat.	Fontos számára a természetes erjedési folyamatok alkalmazása.	Önállóan határozza meg az erjesztés feltételeit, és eldönti az erjedés befejezését.
6	Tejet pasztőröz.	Érti a tej pasztőrözésének élelmiszerbiztonsági jelentőségét és paramétereit.	Betartja a termékbiztonsági követelményeket. Alkalmazza a kistermelői	Felelős élelmiszer-elő-állítást végez a fogyasztó minőségi élelmiszerrel való
7	Tej alapú italokat,	Ismeri a tejtermék		

	joghurtot, túrót, sajtot készít.	előállítás műveleteit, technológiáit, paramétereit és szükséges eszközeit.	élelmiszer-előállítás során a higiéniai előírásokat.	ellátása érdekében.
8	Házi tésztát, búzakenyeret, pogácsát, mézeskalácsot, törökmézet készít.	Ismeri a házi tészták, búzakenyér, pogácsa, mézeskalács, törökméz, alapanyagait és készítésének műveleteit.	Törekszik a gazdaságos anyagfelhasználás megvalósítására. Elkötelezett a környezettudatos hulladékkezelésben. Termékei megjelenésénél törekszik az esztétikus, piacképes termék előállításra.	Kistermelői munka során betartja a tűz- és munkavédelmi szabályokat. Kistermelői tevékenysége során felelősséget vállal munkájának jogszerűségéért.
9	Húsokat darabol (sertésrészec, baromfi).	Ismeri a vágóállatok testtájait és azok felhasználhatóságát. Ismeri a vágóállatok vágástechnológiáját.		

10	Hurkát, kolbászt, tepertőt, sózott és abált szalonnát készít.	Ismeri a húskészítmények főbb műveleteit (sózás, pácolás, füstölés, főzés, sütés, abálás, darálás, fűszerezés, töltés).		
11	Kínálja és értékesíti kézműves termékeit. Vendégasztalt készít elő. Alap szinten kommunikál idegennyelven vevőivel.	Ismeri a termékei fogyasztók számára előnyös tulajdonságait, felhasználhatóságát, értékesítési lehetőségeit, beleértve a vendégasztal üzemeltetését. Ismeri a kistermelői termékek jelölésére vonatkozó szabályokat.	A vevői tájékoztatás és értékesítés során udvarias magatartást tanúsít.	
12	Tájékoztatást ad vevőnek termékei élettani hatásairól.	Érti az emberi emésztés folyamatát és az egyes tápanyagok élettani hatásait.	A vevői igényeket szem előtt tartja termékfejlesztései során.	Önállóan határozza meg a termékeivel kapcsolatos tájékoztatás tartalmát.
13	Vállalkozását gazdaságosan üzemelteti.	Alap szinten ismeri az egyéni vállalkozás, őstermelő és gazdasági társaságok vállalkozási formáit és kapcsolódó fogalmait (jövedelmezőség, ráfordítás, árképzés, hozam, pénzügyi	Kistermelői tevékenysége során törekszik a vevői megelégedettség folyamatos növelésére és üzleti tevékenysége fejlesztésére.	Kistermelői tevékenysége során betartja a vállalkozások működtetésével kapcsolatos jogszabályokat.
		tranzakciók, hitel, adó, pályázat, eladásösztönzés, fogyasztóvédelem).		
14	Szerződéseket, megállapodásokat, számlákat, a kistermelői tevékenységhez előírt dokumentumokat tölt ki.	Ismeri a kistermelői tevékenység során szükséges dokumentumokat és azok helyes kitöltését.		

15	Nyilvántartást és dokumentációt vezet kistermelői termékeinek előállítására kapcsán számítógépes program használatával.	Számítógépes felhasználói alapismeretekkel rendelkezik. (Word, Excel).	
16	Elektronikus levelezést folytat kistermelői tevékenysége kapcsán és használja az internetet.	Alapszinten ismeri a levelező programok nyújtotta előnyöket, a hivatalos levél tartalmi elemeit.	
17	Kézműves termékei előállításánál gazdaságos és környezetkímélő anyagfelhasználást valósít meg.	Ismeri a gazdaságos anyagfelhasználás és hulladék minimalizálás alapelveit.	

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Élelmiszeripari alapismeretek

A vizsgatevékenység leírása

Az élelmiszeripari nyersanyagok csoportosítása és jellemzése 50%

Munkavédelmi, tűzvédelmi, higiéniai alapismeretek 50%

A feladatsornak legalább 15 legfeljebb 20 feladatot kell tartalmaznia.

Az írásbeli feladatokat az alábbi formában kell összeállítani:

tesztfeladatok ahol csak egy jó válasz lehetséges és legalább négy válaszlehetőséget kell megadni (a tesztfeladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 50%)

feleletválasztó feladatok a lehetséges válaszok felsorolásával (a feladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 30%)

rövidválaszos feladatok (a feladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 20%)

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 20%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Értékelési útmutató alapján Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31 %-át elérte.

Gyakorlati feladat

A vizsgatevékenység megnevezése: élelmiszeripari ágazati alapgyakorlat

A vizsgatevékenység leírása

A vizsgatevékenység egy részből áll: Komplex gyakorlati vizsgafeladat Élelmiszeripari alpműveletet végez, melynek során:

anyagokat kiválaszt,

a rendelkezésére bocsátott receptúra alapján anyagszükségletet számol és mér,

anyagokat, eszközöket előkészít,

élelmiszeriparban használt anyagok egyes fizikai vagy kémiai tulajdonságait méri, valamint az elvégzett műveletet dokumentálja,

élelmiszeriparban használt munkadarabot, fél- vagy készterméket állít elő, valamint az elvégzett műveletet dokumentálja,

meghatározott munkaműveleteket hajt végre.

Az iskola – saját lehetőségeinek figyelembevételével - a fenti tevékenységek közül legalább négyet tartalmazó tételsort állít össze.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 80%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

a megadott művelet szakszerű elvégzése	30% o a
munkavégzéshez szükséges eszközök, gépek szakszerű használata	30% o a megadott
műveleti sorrend betartása	10%
a mérés pontossága,	10%
a munkavégzés esztétikája	10% o a
munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályok betartása	10%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte.

Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek
-	-	-	-

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Kistermelői élelmiszer-előállító

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes

teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: kistermelői élelmiszerelőállító szakmai központi interaktív vizsga

8.3.2 A vizsgatevékenység leírása

A kistermelő élelmiszerelőállító központi interaktív szakmai vizsga a szakmai oktatás során megszerzett tanulási eredményekből áll. A kérdések a kistermelői tudás kategóriában meghatározott tanulási eredményeket mérik. Alapanyagok ismerete, technológiai folyamatok sorrendje, főbb paraméterei.

A feladattípusok az alábbi arányban tartalmazzák a tanulási eredményeket: állattenyésztés és növénytermesztés ismeretei 20% zöldség-, gyümölcs feldolgozás, tartósítás 20% tejtermék előállítás 20% háztészta-, búzakenyér-, pogácsa-, törökméz készítés 20% húsalapú termékek előállítása 20%

Az írásbeli feladatokat úgy kell összeállítani, hogy a következő feladattípusokat tartalmazzák:

feleletválasztós (ahol, csak egy jó válasz lehetséges és legalább négy válaszlehetőséget van megadva)

igaz-hamis állítás felismerése

az alapfogalom leírásához párosítható

fogalomfelismerés 20% folyamatára értelmezése

20% munkafolyamat sorrendjének felállítása.

20%

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Értékelési útmutató alapján A feladatokat az alábbiak arányok szerint kell értékelni

állattenyésztés és növénytermesztés ismeretei 20% zöldség-, gyümölcs feldolgozás, tartósítás 20% tejtermék előállítás

20% o házitészta-, búzakenyér-, pogácsa-, törökméz készítés
húsalapú termékek előállítás

20%

20% o

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: kistermelői élelmiszerelőállító szakmai projektfeladat

A vizsgatevékenység leírása

A projektfeladat két részből áll.

Gyakorlati feladat (90 %)

Portfólió (10 %)

Gyakorlati feladat

A tanuló a kistermelői szakmai képzésen begyakorolt feladatsorból húz egy feladatot vagy részfeladatot, melyet a megadott időkereten belül megvalósít. A tanuló félkész vagy készterméket állít elő. Az elkészítendő termékek a következőkből választhatók:

pasztőrözött zöldség- vagy gyümölcsle,

zöldséglé sűrítvény, savanyúság, lekvár, dzsem,

sajt,

házitészta,

búzakenyér, pogácsa,

mézescalács, törökméz,

bontott baromfi,

kolbász, tepertő, abált szalonna,

A feladat kapcsán a tanuló ismerteti az adott eljárást, a feldolgozás menetét a vizsgabizottság tagjaival, velük szakmai beszélgetést folytat.

Portfólió

Portfólió tartalma:

90%

Bemutakozás: a tanuló bemutatkozása: név, életkor, intézményben folytatott tanulmányok, a tanuló erősségei, fejlesztendő képességei, a tanult szakma bemutatása, kitűzött céljai, elvárásai. Szakmai és személyes fejlődés bemutatása: Fontosabb gyakorlati feladatok megvalósításának bemutatása, melyeket a tanulmányai során elsajátított. A feladatok során elsajátított ismeretek, kompetenciák

bemutatása. A tanulási folyamat során kialakult személyes kompetenciák bemutatása, pl. digitális, kommunikációs, együttműködési, probléma-megoldási stb.

kompetenciák. Ezen kompetenciákban mikor, hol, milyen tevékenységek kapcsán, milyen szinten sikerült fejlődni.

Elért eredmények: Tanulmányai során létrehozott termékek, elért eredmények, sikerélmények, esetleges kudarcok tanulságai és azok jövőbeni hasznosíthatósága. A kitűzött célok elérésének kiértékelése.

A leírtakat javasolt fotódokumentációval vagy más módon illusztrálni.

Szóbeli bemutatása 10%

A portfólió formai követelményei:

Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sortávolság, sorkizárás, 2,5 cm-es margó.

A dokumentumokban szereplő táblázatok, ábrák, fényképek, animációk, filmes elemek forrását jelölni kell.

A dokumentumok készítéséhez felhasznált forrásokat (könyvek, folyóiratok, internetes források, egyéb források), a dokumentum végén fel kell tüntetni.

A portfólió formája, hitelesítése:

A dokumentumok valóságát - a vizsgát megelőzően - hitelesíteni kell.

A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő:

A szakképző iskolai oktatás esetén a 10-11. évfolyam, az kétéves képzés esetében a 13-14. évfolyam. Félévenként legalább egy, a szakmai munkához köthető dokumentum elkészítése szükséges.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 240 perc 8.4.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Gyakorlati feladat

A tanuló személyi és munkahigiéniai szintje az értékeléskor 15 %

A munkavégzés szakszerűsége 15%

A produktum minőségi (szín, íz, illat, alak, állomány, megjelenés) és mennyiségi követelményeinek teljesítése 50 %

A feladat végrehajtásának ismertetése a vizsgabizottság felé 20 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A portfólió értékelésének szempontjai:

Az értékelés szempontjai:

a bemutatott dokumentumok mennyisége és szakmai tartalma 40 %

a tanuló eredményei, fejlődése, teljesítménye, attitűdjei 40 %

a portfólió megjelenítésének színvonala, áttekinthetősége, felépítése 20 %

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A központi interaktív vizsga teljes időtartamára álljon rendelkezésre rendszergazda.

A projektfeladat teljes időtartama alatt álljon rendelkezésre szakmai ismeretekkel és kellő helyismerettel rendelkező, műszaki probléma esetén hatékony segítséget nyújtó személyzet. 8.6 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Az interaktív vizsga lebonyolításához szükséges számú számítógép és internet elérésének biztosítása.

A projektfeladat megvalósításához szükséges munkaállomások és a feladat végrehajtásához szükséges eszközök és berendezések, amelyek megegyeznek az 5.2 pontban leírtakkal.

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 10 %, Szakmai vizsga: 90%

Mezőgazdaság és erdőszet ágazathoz tartozó

4 0812 17 05

Kertész

SZAKMÁHOZ

A SZAKMA ALAPADATAI

Az ágazat megnevezése: Mezőgazdaság és erdőszet

A szakma megnevezése: Kertész

A szakma azonosító száma: 4 0812 17 05 A szakma szakmairányai: — A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

Ágazati alapoktatás megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás

Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Kerti munkás, Növényházi munkás

A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv). A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

A tanulási területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámát évfolyamonként

Évfolyam	1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszám	
Évfolyam összes óraszám	576	720	724	2020	
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	18
	Álláskeresés	5			5
	Munkajogi alapismeretek	5			5
	Munkaviszony létesítése	5			5
	Munkanélküliség	3			3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11	11
	Önéletrajz és motivációs levél			20	20
	„Small talk” – általános társalgás			11	11
	Állásinterjú			20	20
Mezőgazdaság és erdőszet ágazati alapoktatás	Általános alapozás	144	0	0	144
	Bevezetés	2			2
	Éghajlat	19			19
	Talajtan	21			21
	Növénytan	21			21
	Állattan	21			21
	Géptan	21			21
	Földmérés	21			21
	Munka- tűz- és környezetvédelem	18			18
Szakmai alapozás	Szakmai alapozás	414	0	0	414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132			132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75			75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76			76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban, képzőközpontokban	131			131
	Tanulási terület összórása	558	0	0	558
Kertészeti növények	Növényismeret	0	72	0	72
	Zöldegnövények, palánták és magvak felismerése		19		19
	Gyümölcsstermő növények, termőrészek felismerése		18		18
	A szőlőnövény részeinek felismerése		14		14
	Gyomnövények felismerése		21		21
	Termesztéstechnológiák	0	486	414	900

	Szaporítás		90	90	180
	Ültetés, telepítés		36	108	144
	Növényápolás		213	126	339
	Betakarítás, tárolás		126	72	198
	Értékesítés		21	18	39
	Termesztőberendezések	0	36	31	67
	Termesztőberendezések		18		18
	Termesztőberendezések létesítése		18	31	49
	Tanulási terület összórászáma	0	594	445	1039
Műszaki ismeretek	Műszaki ismeretek	0	126	124	250
	Kéziszerszámok		18		18
	Műszaki alapismeretek		38		38
	Erőgépek		39		39
	Talajművelő gépek		31		31
	Permetezőgépek			18	18
	Kisgépek			34	34
	Termesztőberendezések gépei, berendezései			18	18
	Az öntözés gépei, berendezései			18	18
	A tápanyagutánpótlás gépei			18	18
	A betakarítás gépei, eszközei			18	18
	Tanulási terület összórászáma	0	126	124	250
Vállalkozási ismeretek	Vállalkozási ismeretek	0	0	93	93
	A vállalkozás belső környezete			43	43
	A vállalkozás kapcsolata a külső környezettel			50	50
	Tanulási terület összórászáma	0	0	93	93
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	70		

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség:

Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra • számítógép internet kapcsolattal

projektor

interaktív tábla

talajvizsgáló eszközök

talajművelési eszközök

meteorológiai mérőeszközök

digitális kamerával felszerelt drón

mikroszkóp

állat- vagy növényállomány

hagyományos és digitális távmérő eszközök

erőgép, vagy gépjármű, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépek

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

szántóföldi univerzális traktor, és pótkocsi

talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei (ekék, váltvaforgató ekék, kombinátorok, kultivátorok, talajmarók, tárcsák, boronák és hengerek, kombinátorok, altalajlazítók, simítók)

szerves- és műtrágyaszóró gépek, trágyakihozás eszközei

növényvédelem gépei, eszközei • ültető-, palántázógépek

vetőgép, szemenkéntvető gép

kertészeti kisgépek

metszés gépei, eszközei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

háti-, szántóföldi és kertészeti permetezőgép

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek

kéziszerszámok (kertészeti szerszámok, metsző és szedőállványok, göngyölegek, kötözőanyagok, mérleg, mérő- és jelölő eszközök)

termesztő-berendezések (szaporítóház, üvegház, fólia)

szabadföldi termesztésre alkalmas terület (zöldségeskert, szőlő- és gyümölcsültetvény)

támberendezés ültetvények létesítéséhez

öntözőberendezések

kertészeti anyagok (termesztőedények, termesztő közegek, növényi szaporítóanyagok, tápanyagok, növényvédő szerek)

meteorológiai eszközök

szakirodalom (könyvek, folyóiratok, prospektusok, kezelési-karbantartási utasítások stb.) • digitális infrastruktúra

egyéni védőfelszerelések

munkabiztonsági berendezések

környezetvédelmi berendezések

elsősegélynyújtó felszerelések

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

Az alapoktatást követően a tanuló egyszerű meteorológiai megfigyeléseket végez, adatokat gyűjt, jellemzi az időjárási elemeket, meghatározza adott hely klimatikus viszonyait. Elvégzi a talajok egyszerű, helyszíni fizikai, kémiai, biológiai vizsgálatait, megfigyeli a talajképződés jegyeit, jellemző folyamatait, a talajhibákat, meghatározza a talajjavítás és a talajvédelem lehetőségeit. A sejtten, szövettan, morfológia, rendszertan alapján növények szaporítását végzi. Felveszi a gazdasági állatok testméreteit, vizsgálja külső értékmérő tulajdonságait és viselkedésüket. Irányítás mellett kezeli a mezőgazdasági erőgépeket és elvégzi napi karbantartásukat. Használja a földmérésben alkalmazott hossz-, terület mértékegységeket, méretarányt, területet számít. Térképet olvas, alapvető földügyi adatokat azonosít és gyűjt. A mérések során digitális mérőeszközöket használ. Munkája során alkalmazza az ágazati munka-, tűz-és környezetvédelmi előírásokat, valamint figyelembe veszi a biológiai sokféleség megőrzési szempontokat.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Megfigyeli Magyarország éghajlati jellemzőit.	Ismeri Magyarország agrometeorológiáját, a meteorológiai mérőeszközöket.	Törekszik a meteorológiai adatok pontos leolvasására.	A meteorológiai adatokat adekvát módon értelmezi.

2	Éghajlati és távérzékelő, drónos meteorológiai adatokat gyűjt.	Ismeri az éghajlatot befolyásoló tényezőket és a meteorológiai internetes adatbázisokat.	Nyitott az új meteorológiai adatközlő felületek kezelésére.	Szakmai irányítás mellett részben önállóan méréseket végez.
3	Helyszíni talajvizsgálatot végez.	Ismeri a talajok összetételét, tulajdonságait, típusait, javítását és védelmét.	Elkötelezett a talajvédelem iránt.	Önállóan bemutatja a talajtípusokat.
4	Megfigyeli a talajképződés jegyeit, jellemző folyamatait.	Ismeri a talajképződést befolyásoló tényezőket.	Elkötelezett a fenntartható mezőgazdasági tevékenységek iránt.	Önállóan jegyzetet készít a talajképződés megfigyelése folyamán.
5	Mikroszkóp segítségével növényi sejteket, szöveteket, szerveket vizsgál, növény szaporítást végez.	Ismeri a sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapjait, a növényi szaporodás- és szaporítás módokat.	Törekszik az új fajták szaporítás módjának elsajátítására.	Önálló javaslatot fogalmaz meg a szakmája szempontjából fontos növényfajok felhasználási

				lehetőségeire.
6	Elemzi a gazdasági állatok eredetét, házasítását, rendszerezését és felveszi méreteiket.	Tisztában van az állattenyésztés gazdasági jelentőségével.	Elkötelezett a szabályszerű, helyes állattartás iránt.	A gazdasági állatok és állati termékek mérési adatainak rögzítését önállóan és pontosan végzi.
7	Megfigyelései alapján elemzi a gazdasági állatok magatartásformáit.	Ismeri a gazdasági állatok speciális viselkedési formáit.	Törekszik az állattartás szabályainak betartására. A gazdasági állatok viselkedése alapján pontos következtetést von le.	Irányítás mellett a gazdasági állatok napi ellátását felelősségteljesen elvégzi.

8	Felismeri a mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti természetben használt erőgépek főbb szerkezeti egységeit.	Ismeri a mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti erő- és munkagépek csoportosítását, alkalmazási területeit, szerkezeti egységeit.	Elkötelezett az erőgépekkel kapcsolatos szabályos munkavégzés mellett.	Útmutatók alapján ellenőrzi az erőgépek főbb szerkezeti egységeit.
9	A mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti természetben használt erő-és munkagépeken olajsintet ellenőrzi.	Ismeri a mezőgazdasági erő- és munkagépek karbantartását.	Igyekszik elkerülni a munkavédelmi szabálytalanságokat.	Útmutatók alapján ellenőrzi a karbantartási műveleteket.
10	Használja a földmérésben alkalmazott hossz- és terület mértékegységeket, méretarányt, területet számol.	Ismeri a Föld és a térképek jellemzőit, tartalmukat, jelöléseit, földügyi alapismeretekkel bír.	Hosszmérésében és területszámításaiban pontos, alapos. Adekvát módon olvassa a térképeket.	Térkép alapján önállóan számol hossz mértéket és terület nagyságot.
11	Egyszerű terepi idomok felmérésénél digitális mérőeszközöket használ.	Ismeri a felmérő eszközök működését, használatát, elvárható pontosságát.	Törekszik az újabb digitális mérőeszközök megismerésére.	Szakszerű irányítás mellett digitális méréseket végez.
12	Alkalmazza a munka-, tűz- és környezetvédelem szabályait.	Ismeri az ágazathoz kötődő munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat.	Szabálykövető a munka-, tűz és környezetvédelem területén.	Utasítás alapján az adott mezőgazdasági tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.

Szakirányú oktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
---------	-----------------------	-----------	-----------------------------------	---------------------------------

1	Elemzi a szőlő és gyümölcstermő növényeket és azok termőrészeit, terméseit.	Felismeri és megnevezi a szőlő és gyümölcstermő növényeket, a növényi részeit, a termőrészeit, a terméseket.	Törekszik a szőlő és gyümölcstermő növényekkel kapcsolatos új információk befogadására.	Megállapítja, hogy a gyümölcstermő növények növényi részei, termőrészei, termései az elvárásoknak megfelelően fejlődnek-e.
2	Elemzi a zöldségnövényeket és azok magvait, palántáit, terméseit.	Felismeri és megnevezi a természetben lévő zöldségnövényeket, a zöldségnövények magvait, palántáit, terméseit.	Fontosnak tartja a zöldségnövényekkel kapcsolatos új ismeretek megszerzését.	Eldönti, hogy a zöldségnövények magvai, palántái, termései megfelelnek-e minőségi követelményeknek.
3	Elkülöníti a legismertebb gyomnövényeket.	Felismeri és megnevezi a kertészeti kultúrák leggyakoribb gyomfajait.	Nyitott a kertészeti kultúrák gyomnövényfajainak megismerésére, törekszik azok irtására.	Önállóan dönt a gyomirtás szükségességéről, módjáról.
4	Ellátja a szőlőtermesztés, a gyümölcstermesztés és a zöldségtermesztés általános ápolási munkáit.	Alapszinten ismeri a szőlő növény, a gyümölcstermő növények és a zöldségnövények általános ápolási igényeit.	A kertészeti kultúrák növényápolása során, törekszik a precíz munkavégzésre.	Önállóan végzi a kertészeti termesztés során általános ápolási feladatokat, a saját tevékenységéért felelősséget vállal.
5	Ellátja a szőlőtermesztés, a gyümölcstermesztés és a zöldségtermesztés speciális ápolási munkáit.	Alapszinten ismeri a szőlő növény, a gyümölcstermő növények és a zöldségnövények speciális ápolási igényeit.	A kertészeti kultúrák speciális ápolási munkái során törekszik a precíz, pontos munkavégzésre.	Szakmai irányítás mellett végzi a kertészeti termesztés speciális ápolási feladatait, a saját tevékenységéért felelősséget vállal.
6	Kertészeti kultúrákban tápanyag-ellátó, talajművelő, öntöző gépeket, berendezéseket üzemeltet és karbantart.	Ismeri a kertészeti termesztés tápanyagellátásának, talajművelésének, öntözésének módjait.	Nyitott a korszerű gépek, berendezések alkalmazására. Elkötelezett a talaj termékenységének megőrzése iránt.	Másokkal együttműködve a termesztett kertészeti növények tápanyag-ellátását, talajművelését, öntözését végzi.
7	Különböző növényvédelmi	Ismeri a kertészeti növények fő	A növényvédelmi tevékenység során	Felügyeli a kertészeti kultúra

	technológiákat alkalmaz (fizikai, vegyszeres, agrotechnikai, biológiai).	károsítóit és az ellenük való védekezés módjait.	elkötelezett a környezetvédelem és a biodiverzitás megőrzése iránt.	növény-egészségügyi állapotát, a védekezésre javaslatot tesz.
8	Termesztőberendezéseket üzemeltet, karbantart.	Ismeri a különböző termesztő-berendezéseket, a termesztő-berendezések részeit, anyagait, berendezéseit.	Nyitott a korszerű termesztő-berendezésekben alkalmazható anyag és energiatakarékos megoldások, technológiák alkalmazása iránt.	A termesztőberendezést önállóan üzemelteti, tevékenységéért felelősséget vállal.
9	Gyümölcsstermő növényeket szaporít.	Alapszinten ismeri a gyümölcsstermő növényeknél alkalmazott szaporítási módokat.	Nyitott a korszerű szaporítási módok (mikroszaporítás) megismerésére.	Irányítás mellett képes a gyümölcsstermő növények különböző szaporítási feladatait végrehajtani, korrigálja saját hibáját.
10	Zöldségnövényeket szaporít.	Alapszinten ismeri a zöldségnövényeknél alkalmazott szaporítási módokat, felsorolja az új szaporítási eljárásokat.	Érdeklődik az alkalmazott szaporítási módok iránt, nyitott a zöldségnövények oltási módjainak megismerésére.	Útmutatással a különböző zöldségszaporítási feladatokat végrehajtja, a saját tevékenységéért felelősséget vállal.
11	Szőlőszaporítást végez.	Alapszinten ismeri a szőlőtermesztésben alkalmazott szaporítási módokat, azonosítja és felsorolja a szőlő részeit.	Nyitott a szőlő szaporítási módjainak elsajátítására, figyelemmel kíséri az új fajták felhasználási lehetőségeit.	Szakmai irányítás mellett elvégzi a különböző szőlőszaporítási feladatokat, képes az önellenőrzésre és saját hibáinak kijavítására.
12	Működteti és karbantartja a kertészeti termesztésben használatos erő- és munkagépeket.	Alapszinten ismeri a kertészeti termesztésben használatos erő- és munkagépek üzemeltetését, a karbantartásukra vonatkozó szabályokat és előírásokat.	A kertészeti erő-, és munkagépek kezelése során szabálykövető, elkerüli a munkavédelmi szabálytalanságokat.	Útmutatók alapján ellenőrzi az erőgépek főbb szerkezeti egységeit.

13	Működteti, karbantartja és javítja a kertészeti kéziszerszámokat.	Ismeri a kertészeti kéziszerszámokat, azok szakszerű használatát, karbantartását.	Javítás és karbantartás közben törekszik a balesetmentes munkavégzésre.	Önállóan ellenőrzi, karbantartja a kéziszerszámait.
14	Elvégzi a gyümölcsstermő	Alapszinten ismeri a gyümölcsstermő	Minőségorientált a gyümölcs-	Útmutatás alapján betakarítást végez, a

	növények betakarítási munkáit.	növények érési folyamatát, a betakarítás lehetséges módjait.	betakarítás során, törekszik a precíz munkavégzésre.	saját tevékenységéért felelősséget vállal.
15	Elvégzi a zöldségnövények betakarítási munkáit.	Alapszinten ismeri a zöldségnövények technológiai és biológiai érettségének fogalmát, a zöldségfélék betakarításának lehetséges módjait.	Nyitott a különböző zöldségfajok betakarítási módjainak elsajátítására, a felmerülő problémák kreatív megoldására.	
16	Elvégzi a szőlő betakarítását.	Alapszinten ismeri a szőlő érési folyamatát, a betakarítás lehetséges módjait.	A betakarítás során törekszik a minőség megőrzésére.	
17	Elvégzi a különböző gyümölcsfajok tárolásának, áruvá készítésének munkáit.	Alapszinten ismeri a különböző gyümölcsfajok tárolásának és áruvá készítésének módjait.	Minőségorientált, törekszik a precíz, pontos munkavégzésre.	Irányítással gyümölcsöt tárol, áruvá készít, a rábízott munkáért felelősséget vállal.
18	Elvégzi a zöldségek tárolásának, áruvá készítésének munkáit.	Alapszinten ismeri a különböző zöldségfajok tárolásának és áruvá készítésének módjait.		Irányítással zöldséget tárol, áruvá készít, a rábízott munkáért felelősséget vállal.
19	Betartja a munka-, baleset- és tűzvédelmi előírásokat.	Tisztában van a kertész szakma munka-, baleset- és tűzvédelmi előírásaival, szabályaival.	Szabálykövető a munka-, tűz- és környezetvédelem területén.	Utasítás alapján az adott kertészeti tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.

20	Önálló vállalkozást alapít és működtet.	Használja az ügyfélkapu szolgáltatásait, ismeri a gazdálkodó szervezetek jellemzőit, az egyéni és társas vállalkozások formáit, alapítását, a szükséges szakmai és jogi kifejezéseket.	Az érdeklődésének megfelelő szakterület, az elvégzett munka iránt elkötelezett, munkájára értékékként tekint.	Vállalkozásának alapítása és működtetése közben betartja és betartatja a vonatkozó jogszabályokat.
----	---	--	---	--

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Egyszerű mezőgazdasági alapgyakorlatok

A vizsgatevékenység leírása:

Portfólió elkészítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása. A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező szempontrendszer, értékelést és értékelőlapot dolgoz ki. A tanulónak a portfóliót a képző intézmények által meghatározott időpontig, de legkésőbb a vizsga napja előtt két héttel be kell adniuk. A portfóliót intézményenként egységesen, papír alapon vagy elektronikus formában kell beadni és bemutatni.

portfólió szakmai tartalma lehet pl. szakmai előadások, bemutatók, üzem- illetve céglátogatások jegyzete, beszámoló szakmai gyakorlatokról, állati vagy növényi folyamatok megfigyelése, éghajlati és/vagy talajtani megfigyelések leírása. A portfólió terjedelme minimum 4 oldal A/4-es kézzel, vagy géppel írt dokumentum, ábrákkal, képekkel kiegészítve, vagy 16 diából álló Power Point prezentáció. A portfólió kötelező eleme a választott helyszín, terület, növény vagy állat részletes bemutatása.

Egyszerű talajvizsgálat végzése

vizsgarész során a vizsgázó egyszerű gyúrópróbát végez, Arany féle kötöttséget mér, vagy talaj pH-t mér.

Éghajlati adatok gyűjtése

vizsgarész során a vizsgázó a méréshez szükséges meteorológiai mérőeszközzel hőmérsékletet, légnyomást vagy páratartalmat mér.

Motor olajsint ellenőrzése

vizsgarész során a vizsgázó erőgépen, vagy gépjárművön, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépen olajsintet ellenőriz.

Területmérés hagyományos vagy elektronikus eszközzel és területszámítás

vizsgarész során a vizsgázó egyszerű terepi idom alakjelző méreteit megméri, ebből területet számol.

Állati-vagy növényi méretfelvétel. A méretfelvétel során az alábbi négy tevékenység közül

lehet egyet választani:

vizsgarész során a vizsgázó gazdasági állatok marmagasságának, szárkörméretének, övméretének felvételét végzi. Tojásméretet mér, méret szerint osztályoz.

Fa magasságát és törzsátmérőjét megméri. Díszcserje magasságmérését elvégzi.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc (6 x 15 perc) 7.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 100 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Portfólió terjedelme, szakmai tartalma, formai és esztétikai kivitelezése. Előadásmód, a témához kapcsolódó szakszavak használata és a kérdésre adott válaszok szakmaisága.

Egyszerű talajvizsgálatnál a mintavétel szakszerűsége és a mért vagy érzékelt értékek pontossága.

Éghajlati adatgyűjtésnél a mérőműszerek szakszerű használata és a mért adatok pontossága.

Motorolajsint ellenőrzésnél a munkafolyamat szakszerűsége, a helyes következtetések levonása és a munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályok betartása.

Területmérés és számítás esetén a mérőeszközök kezelése, a hossz mérés és a területszámítás pontossága.

Az állattal való bánás, illetve a növénykezelés szakszerűsége, a méretfelvétel pontossága,

az eszközök szakszerű használata.

A gyakorlati vizsgarészek feladatai során felvett adatok és elvégzett számítások a vizsgaszervező által készített feladatlapon kerülnek rögzítésre.

A gyakorlati vizsgarészek mindegyike 15%-kal számít, kivéve a portfóliót, amit 25%-os súllyal kell figyelembe venni az értékelés során.

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31 %-át elérte.

Alapvizsgálattal betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapképzés megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése	Alapvizsgálattal betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	-	-	-

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Kertész

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

Szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Kertészeti ismeretek központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység leírása

A feladatsor legalább 30 kérdésből álló, elektronikusan, számítógép által generált és értékelt feladatból áll. A feladatok között egyenlő arányban legyen: teszt, rövid választ igénylő feladatok, feleletválasztós rész, ahol a helyes választ három, négy lehetséges válasz közül kell kiválasztani; reláció analízis, számítási feladatok, ábrafelismerés a következő tanulási eredményekre vonatkozóan:

a szőlő és gyümölcsstermő növények, növényi részei, termőrészei, termései, a zöldségnövények, magvai, palántái, termései

a legfontosabb gyomnövények: parlagfű, selyemmályva, csattanó maszlag, fenyércirok

a szőlő, a gyümölcsstermő növények és a zöldségnövények szaporítása

a szőlő, a gyümölcsstermő növények, a zöldségnövények ápolása

a szőlő, a gyümölcsstermő növények és a zöldségnövények növényvédelme

a szőlő, a gyümölcsstermő növények és a zöldségnövények betakarítása, tárolása, áruvá készítése

termesztőberendezések üzemeltetése, karbantartása

talajművelés, tápanyagutánpótlás

a kertészeti termesztésben használatos erő- és munkagépek, kertészeti kéziszerszámok üzemeltetése, karbantartása

a munka-, baleset- és tűzvédelmi előírások

vállalkozással kapcsolatos feladatok

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc 8.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.

Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, a hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.

- A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Kertészeti ismeretek projektfeladat 8.4.2 A vizsgatevékenység leírása:

A) vizsgarész: portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió a tanulási eredmények és dokumentumok rendszerezett gyűjteménye, amelyek a tanulási folyamat során keletkeznek.

A portfóliónak tartalmaznia kell a 10. és 11. évfolyamokon (kétéves képzésben a 13-14. évfolyamon) készített, évfolyamonkénti 2-2 dokumentumot. A dokumentumok minimum 2 oldal terjedelműek legyenek. A portfólió elemeinek elkészítését a képző intézmény hitelesíti.

A 10. évfolyamon (kétéves képzésben az első, 13. évfolyamon):

Egy szabadon választott, a gyakorlati helyén termesztett kertészeti növény termesztéstechnológiájának saját megfigyelésekkel, fotókkal dokumentált leírása a szaporítástól az értékesítési állapotig.

Egy termesztő üzemről vagy szakmai rendezvényről készített dokumentum, amely saját megfigyeléseket, fotókat is tartalmaz.

A 11. évfolyamon :

Egy szabadon választott kertészeti növényről készített, annak fenológiai fázisait bemutató dokumentum, amely tartalmazza az adott időszak jellemző időjárási jellemzőit, a növény fenológiai fázisairól készített fényképeket.

Egy számítógépen elkészített, Europass típusú szakmai önéletrajz.

Formája: Elektronikus Word dokumentum vagy Power Point prezentáció, kinyomtatható, vagy projektoros bemutatásra alkalmas dokumentum. A portfólió terjedelme Word dokumentum esetében legalább 10 db A/4-es oldal, Power Point prezentáció esetében legalább 15 diából álló dokumentáció. A vizsgázónak a portfóliót az akkreditált vizsgaközpont által meghatározott időpontig be kell adnia.

B) vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka, amely vizsgarész két egymástól elkülönülő részből áll: egy kertészeti termesztési vagy gépüzemeltetési és egy növényismereti feladatból.

B1: Egy, az adott vizsga időpontjában aktuális kertészeti termesztéstechnológiai (gyümölcs-, szőlő-, zöldségtermesztés) témakörbe tartozó munkafolyamat elvégzése (pl.: növényápolás, talaj-előkészítés, magvetés, ültetés, ültető gödör kiásása, metszés, betakarítás, áruvá készítés), vagy a kertészeti termesztés gépeinek működtetése, karbantartása.

B2: A központilag meghatározott növénylistákból összeállított 40 db gyomnövény, mag, palánta, növény, növényi rész, termőrész felismerése és írásban történő megnevezése a növényi részek, illetve a növények magyar nevével.

A növényismereti feladat összeállításánál csak élő növények, illetve növényi részek használhatók. A 40 db felismerendő növény, illetve növényi rész az alábbi megoszlásban kell, hogy szerepeljen:

8 db zöldségnövény és/vagy gyümölcsstermő növény (termés, hajtás, stb.)

6 db gyomnövény

6 db zöldség palánta

6 db zöldség mag

8 db termőrész

6 db szőlő növényi rész

C) Vizsgarész: A vizsgarész során a vizsgabizottság, a B) vizsgarészben meghatározott munkafolyamattal kapcsolatos szakmai beszélgetést folytat a vizsgázóval, kérdéseket tesz fel neki, amelyek érintik a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

vizsgarész: 10 perc

vizsgarész: 100 perc (B1: 60 perc, B2: 40 perc)

vizsgarész: 10 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész: portfólió készítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása.

A portfólió akkor fogadható el, ha tartalma alapján legalább 40%-osra értékelhető.

A portfólió értékelésének sajátos szempontjai: A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező intézmény szempontrendszer, értékelést és értékelőlapot készít, az alábbi pontok figyelembevételével:

- a leírt tapasztalatok szakmai tartalma
- az összefüggő nyári szakmai gyakorlat bemutatása
- saját megfigyelések minősége, mennyisége
- kötelező gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés
- egyéni meglátások szakmai megalapozottsága
- külső, szerkesztés, szerkezet, helyesírás

Az A) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 20%.

vizsgarész: A gyakorlat helyszínén végzett gyakorlati vizsgamunka

B1 vizsgafeladatok:

Egy, az adott vizsga időpontjában aktuális kertészeti termesztéstechnológiai (gyümölcs-, szőlő-, zöldségtermesztés) témakörbe tartozó munkafolyamat elvégzése (pl.: növényápolás, talaj-előkészítés, magvetés, ültetés, ültető gödör kiásása, metszés, betakarítás, áruvá készítés stb.), vagy a kertészeti termesztés gépeinek működtetése, karbantartása.

Termesztéstechnológiai feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Eszközök kiválasztása a vizsgafeladat elvégzéséhez	10
A vizsgafeladat elvégzésének szükséges előkészítés menete, minősége	5
Növényanyag előkészítése	10
A konkrét vizsgafeladat elvégzése	40
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10

A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	5
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	5
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	5
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

Gépkezelési feladat

Vizsgafeladat	Adható pontszámok
Gép átvétele, indítás előtti ellenőrzés elvégzése	10
Motor indítása és a feladat végrehajtása	25
Üzemeltetés utáni karbantartási feladatok elvégzése	20
Az eszközök, anyagok szakszerű használata	10
A munka-, tűz- és környezetvédelmi előírások betartása	10
A feladat begyakorlottsága, önállóság, precizitás	5
A szükséges szakmai ismeretek helyén való alkalmazása	10
Szakmai kérdésekre adott válasz	10

Az adható pontszámok a vizsgafeladat jellegétől függően eltérhetnek.

B2 vizsgafeladat:

A központilag meghatározott növénylistából összeállított növényismeret értékelése az alábbiak alapján történik: A növények/növényi részek helyes megnevezése esetén egy növény/növényi rész megnevezésére 1 pont adható. Így a maximálisan adható pontszám 40 pont. A nagyon helytelenül, olvashatatlanul leírt megnevezésekért nem jár pontszám.

A B) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 70%. (B1: 50% B2: 20%)

Vizsgarész:

A vizsgabizottság a valóságos üzemi munkatevékenységhez kapcsolódóan komplex módon értékeli a tanuló felkészültségét, a munkához, a szakterülethez való viszonyát, a szakmai nyelv helyén való alkalmazását.

A C) vizsgarész értékelésének százalékos aránya a vizsgatevékenységen belül: 10%.

●.4 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 40%-át elérte.

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A számítógépes feladatokhoz informatikus, rendszergazda.

8.6 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Növényismereti jegyzékben szereplő növények, növényi részek, magvak és palánták

Termesztő-berendezések

Szőlő- és gyümölcsültetvény

Zöldséges kert

Kertészeti kéziszerszámok

Palántanevelés anyagai és eszközei

Termesztőedények, termesztő közegek

Mérő- és jelölőeszközök

Kertészeti szaporítóanyagok

Erő- és munkagépek

Kertészeti kisgépek

Gépüzemeltetéshez szükséges anyagok és eszközök

Számítógép, projektor vagy interaktív tábla

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi súlyarányal kell beszámítani: Ágazati alapvizsga: 5%, Szakmai vizsga: 95%

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:

- számológép használata megengedett.

a

17. MEZŐGAZDASÁG ÉS ERDÉSZET

ágazathoz tartozó

4 0811 17 04

GAZDA

SZAKMÁHOZ

1 A SZAKMA ALAPADATAI

1.1 Az ágazat megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet

1.2 A szakma megnevezése: Gazda

1.3 A szakma azonosító száma: 4 0811 17 04

1.4 A szakma szakmairányai: Állattenyésztő, Lovász, Növénytermesztő

1.5 A szakma Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

1.6 A szakma Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

1.7 Ágazati alapoktatás megnevezése: Mezőgazdaság és erdészet ágazati alapoktatás

1.8 Kapcsolódó részsakmák megnevezése: Aranykalászos gazda, Állatgondozó, Mezőgazdasági munkás

2 A KÉPZÉS SZERKEZETE ÉS TARTALMA

A programtervvel kitöltött időkeret – a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020 (II. 7.) Korm. rendelet 13.§ (4) bekezdésének megfelelően – tartalmaz a szakképző intézmény által a helyi gazdasági környezet egyedi elvárásaihoz igazodó szakmai célokra szabadon felhasználható időkeretet (szabad sáv).

A szabad sáv szakmai tartalmáról a szakképző iskola szakmai programjában kell rendelkezni.

Az elmélet és a gyakorlat a dokumentumban nem kerül élesen elválasztásra. A cél az, hogy lehetőség legyen a gyakorlat során is elméletet oktatni, hatékonyabbá téve ezzel az oktatást. Az egyes tantárgyaknál történik annak meghatározása, hogy a tantárgy teljes tartalmát tekintve az

órakeretnek minimálisan hány százalékát kell gyakorlati körülmények között (tanműhelyben, termelőüzemben stb.) oktatni. Ez az adott tantárgy egészének gyakorlatigényességét mutatja, és minél magasabb ez az arány, annál inkább ösztönöz az elméleti tudáselemek gyakorlatba ágyazottan történő oktatására.

A szakirányú oktatásban a tantárgyakra meghatározott időkeret és tartalom kötelező érvényű, a témakörökre kialakított óraszám, valamint a tantárgyak és témakörök óraszámának évfolyamonkénti megoszlása és sorrendje – a szakmai vizsga követelményeire tekintettel – pedig ajánlás.

A kizárólag szakmai vizsgára történő felkészítés során az ágazati alapoktatáshoz tartozó tantárgyak oktatását a szakmai oktatás első félévében kell megszervezni.

	Szakmai alapozás	414	0	0	414
	Szakmai ágazati tevékenységek végzése	132			132
	Szakmai üzemek, intézmények, cégek látogatása	75			75
	Szakosító tartalmú előadások hallgatása	76			76
	Szakosító tartalmú gyakorlatok tanüzemekben, tangazdaságokban,	131			131
	Tanulási terület összórárszáma	558	0	0	558
Agrárvállalkozás	Agrárvállalkozási ismeretek	0	36	62	98
	Közgazdasági és pénzügyi alapfogalmak		6		6
	A mezőgazdasági vállalkozással és tevékenységgel kapcsolatos fogalmak		20		20
	A gazdálkodáshoz kapcsolódó fogalmak		10		10
	Vállalkozási ismeretek			16	16
	Mezőgazdasági vállalkozások, termékek marketingje, értékesítése, beszerzése, készletgazdálkodása			16	16
	Termékértékesítési szerződések			6	6
	Üzleti terv, fedezeti diagram, fedezeti pont			6	6
	Fogyasztóvédelmi ismeretek			8	8
	Európai uniós ismeretek, Közös Agrárpolitika			10	10
	Tanulási terület összórárszáma	0	36	62	98
	Növénytermesztés	Növénytermesztés	0	108	62
A növény és környezete			16		16
A növénytermesztés alapjai			18		18
A talajművelés műveletei			22		22
Talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, talajvizsgálat			16		16
Talajművelési rendszerek, talajhasználat			18		18
	Tápanyagpótlás, trágyázás		14		14
	A növények szaporítása és vetése		4	16	20
	Növényápolás és öntözés			24	24
	Betakarítás és tartósítás, termények tárolása			22	22
	Részletes növénytermesztés	0	72	62	134
	A gabonafélék termesztéstechnológiája		44		44
	A hüvelyes növények termesztéstechnológiája		20		20
	A gyökér- és gumós növények termesztéstechnológiája		8	10	18
	Az ipari növények termesztéstechnológiája			18	18
	A szálas- és tömegtakarmányok termesztéstechnológiája			16	16
	Gyepgazdálkodási ismeretek			18	18
	Tanulási terület összórárszáma	0	180	124	304

Kertészet	Zöldségtermesztés	0	108	52	160
	Általános zöldségtermesztési ismeretek		20		20
	Termesztés természetőberendezésben		30		30
	Burgonyafélék termesztése		22		22
	Káposztafélék termesztése		16		16
	Kabakosok termesztése		10	8	18
	Gyökérezőzöldségfélék termesztése		10	8	18
	Hüvelyesek termesztése			8	8
	Hagymafélék termesztése			8	8
	Levélzöldségek és egyéb zöldségfélék termesztése			10	10
	Zöldségfélék áruegységkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás			10	10

A tanulási

területekhez rendelt tantárgyak és témakörök óraszámja évfolyamonként az Állattenyésztő szakmairány számára

Évfolyam		1/9.	2/10.	3/11.	A képzés összes óraszámja
Évfolyam összes óraszámja		576	792	730	2098
Munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	18	0	0	18
	Álláskeresés	5			5
	Munkajogi alapismeretek	5			5
	Munkaviszony létesítése	5			5
	Munkanélküliség	3			3
Munkavállalói idegen nyelv	Munkavállalói idegen nyelv	0	0	62	62
	Az álláskeresés lépései, álláshirdetések			11	11
	Önéletrajz és motivációs levél			20	20
	„Small talk” – általános társalgás			11	11
	Állásinterjú			20	20
Mezőgazdaság és erdősziget ágazati alapoktatás	Általános alapozás	144	0	0	144
	Bevezetés	2			2
	Éghajlat	19			19
	Talajtan	21			21
	Növénytan	21			21
	Állattan	21			21
	Géptan	21			21
	Földmérés	21			21
	Munka-, tűz- és környezetvédelem	18			18

	Szőlő- és gyümölcsstermesztés	0	36	52	88
	Általános gyümölcsstermesztési ismeretek		12		12
	A gyümölcsstermő növények ápolási munkái		14		14
	A gyümölcs betakarítása, tárolása, áruelőkészítés		10		10
	Az almatermésű gyümölcsök termesztése			8	8
	A csonthéjas gyümölcsök termesztése			4	4
	A bogyóstermésű gyümölcsök termesztése			10	10
	Héjas (száraz) termésű gyümölcsök termesztése			4	4
	Különleges gyümölcsök termesztése			4	4
	Szőlőstermesztési ismeretek és technológiák			12	12
	A szőlő feldolgozása, alapvető pinceműveletek			10	10
	Tanulási terület összóraszám	0	144	104	248
Állattartás, állattenyésztés	Állattartási ismeretek	0	72	36	108
	Állat és környezete		12		12
	Egészség, csökkent termelőképesség, betegség		24		24
	A betegség gyógykezelése és megelőzése		24		24
	Az állatok jóléte és az állatvédelem		12		12
	A gazdasági állatok értékelése			18	18
	A gazdasági állatok szaporítása, a nemesítés folyamata			18	18

	Állattenyésztés	0	72	72	144
	A testtájak csontos alapjai		16		16
	Az emlősök és a madarak testtájai		14		14
	A gazdasági állatok emésztőkészülékének felépítése, az emésztés folyamata és az anyagforgalom		22		22
	A gazdasági állatok hím és női nemi készülékének anatómiai felépítése és működése, a szaporítás		20		20
	A szarvasmarha tenyésztése és tartása			16	16
	Sertés tenyésztése és tartása			14	14
	A juh és a kecske tartása és tenyésztése			14	14
	A ló tartása és tenyésztése			14	14
	Baromfifélék tartása és tenyésztése			14	14

Takarmányozástan	0	72	62	134
A takarmányozás alapjai		20		20
Takarmányismeret		20		20
Takarmányok tartósítása, tárolása		16		16
A takarmányozás végrehajtása		16	24	40
Takarmányadag összeállítása			38	38
Részletes állattenyésztés	0	72	72	144
Szarvasmarha tartása és tenyésztése 2.		32		32
Sertés tartása és tenyésztése 2.		32		32
Juh és kecske tartása és tenyésztése 2.		8	12	20
Ló tartása és tenyésztése 2.			32	32
Baromfifélék tartása és tenyésztése 2.			28	28
Tanulási terület összórászáma	0	288	242	530

Géptan	Erőgépek	0	72	32	104
	Műhelyek felszerelései, mérőeszközök		4		4
	A műszaki rajz alapfogalmai		10		10
	Anyagismeret		12		12
	Gépelemek, szerkezeti egységek		16		16
	Villamosság a mezőgazdaságban		12		12
	A mezőgazdasági erőgépek felépítése és működése, a belső égésű motorok		18		18
	Teljesítményátviteli rendszer			8	8
	Járószervezet, kormányzás, fékezés			10	10
	Mezőgazdasági erőgépek alváza, felépítménye, elektromos berendezései			8	8
	A precíziós gazdálkodást segítő elektronikai berendezések az erőgépeken			6	6
	Mezőgazdasági munkagépek	0	72	68	140
	Munkagépek általános jellemzői		6		6
	A talajművelés gépei		18		18
	A tápanyag-visszapótlás gépei		12		12
	Vető-, ültető- és palántázógépek		12		12
	A növényvédelem és az öntözés gépei		12		12
	Szálaktakarmány-betakarító gépek		12	8	20
	Szemestermény-betakarító gépek			16	16
	Gumós növények betakarításának gépei			8	8
	A szállítás, anyagmozgatás gépei			10	10
	Állattartás gépei és épületei			26	26
	Tanulási terület összórászáma	0	144	100	244

Kiegészítő tevékenységek	Kiegészítő tevékenység	0	0	36	36
	Higiéniai alapfogalmak			4	4
	A falusi vendéglátás és a turizmus alapfogalmai			6	6
	Élelmiszertartósítási módok			10	10
	Hagyományos termékfeldolgozás			16	16
	Tanulási terület összórászáma	0	0	36	36
Egybefüggő szakmai gyakorlat:		0	140		

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: Alapfokú iskolai végzettség

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

számítógép internet kapcsolattal

projektor

interaktív tábla

talajvizsgáló eszközök

talajművelési eszközök

meteorológiai mérőeszközök

digitális kamerával felszerelt drón

mikroszkóp

állat- vagy növényállomány

hagyományos és digitális távmérő eszközök

erőgép vagy gépjármű, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépek

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

a) A növénytermesztő és az állattenyésztő szakmairányhoz ●állategészségügyi vizsgáló műszerek, állatgyógyászati eszközök,

anyaállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök,

állatápolás, elletés/fiaztatás, egyedi megjelölés eszközei,

arató- és cséplőgép,
baromfi istálló állatokkal, ápolás és gondozás, tojáskezelés eszközei, berendezései,
bálázógép és/vagy fóliázó gép,
bizonylatok, gépkönyvek, nyilvántartások,
fejés és tejkezelés gépei,
földterület a gépbeállítási és gépüzemeltetési gyakorlatokhoz,
gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok,
hāti-, szántóföldi és kertészeti permetezőgép,
hídmérleg,
juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal, műszaki felszereléssel, az ápolás és gondozás eszközeivel, ●
kertészeti kisgépek,
kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek,
legelő, karám és berendezései, ● magtisztító- és csávázó gépek,
vetőgép, szemenkéntvető gép,
növényvédelmi eszközök, anyagok, növényvédőszer-, műtrágya-, anyag- és eszközraktár,
növényház, fóliasátor, zöldségeskert,
növényvédelem gépei, eszközei,
pótkocsik, rakodógépek,
szakirodalom (könyvek, folyóiratok, prospektusok, kezelési-karbantartási utasítások stb.),
szálastakarmány betakarítás eszközei, gépei
szántóföldi univerzális traktor és pótkocsi,
szerves- és műtrágyaszóró gépek, trágyakihordás eszközei,
szőlő- és gyümölcsültetvény,
takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei, anyagai
talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei (ekék, váltvaforgató ekék, kombinátorok, kultivátorok,
talajmarók, tárcsák, boronák és hengerek, kombinátorok, altalajlazítók, simítók),
támrendszer ültetvények létesítéséhez,
●takarmánytárolás eszközei, gépei, terményszárító, terménytárolás és kezelés gépei,
ültető- és palántázógépek,
villanypásztor berendezés és tartozékai.

Kimeneti követelmények

Az ágazati alapoktatás szakmai követelményeinek leírása

Az alapoktatást követően a tanuló egyszerű meteorológiai megfigyeléseket végez, adatokat gyűjt, jellemzi az időjárási elemeket, meghatározza adott hely klimatikus viszonyait. Elvégzi a talajok egyszerű, helyszíni fizikai, kémiai, biológiai vizsgálatait, megfigyeli a talajképződés jegeit, jellemző folyamatait, a talajhibákat, meghatározza a talajjavítás és talajvédelem lehetőségeit. A sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapján növények szaporítását végzi. Felveszi a gazdasági állatok testméreteit, vizsgálja külső értékmérő tulajdonságait és viselkedésüket. Irányítás mellett kezeli a mezőgazdasági erőgépeket és elvégzi napi karbantartásukat. Használja a földmérésben alkalmazott hossz -, terület mértékegységeket, méretarányt, területet számít. Térképet olvas, alapvető földügyi adatokat azonosít és gyűjt. A mérések során digitális mérőeszközöket használ. Munkája során alkalmazza az ágazati munka-, tűz-és környezetvédelmi előírásokat, valamint figyelembe veszi a biológiai sokféleség megőrzési szempontokat.

Ágazati alapoktatás szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Megfigyeli Magyarország éghajlati jellemzőit.	Ismeri Magyarország agrometeorológiáját, a meteorológiai mérőeszközöket.	Törekszik a meteorológiai adatok pontos leolvasására.	A meteorológiai adatokat adekvát módon értelmezi.
2	Éghajlati és távérzékelte, drónos meteorológiai	Ismeri az éghajlatot befolyásoló	Nyitott az új meteorológiai adatközlő felületek	Szakmai irányítás mellett részben

	adatokat gyűjt.	tényezőket és a meteorológiai internetes adatbázisokat.	kezelésére.	önállóan méréseket végez.
3	Helyszíni talajvizsgálatot végez.	Ismeri a talajok összetételét, tulajdonságait, típusait, javítását és védelmét.	Elkötelezett a talajvédelem iránt.	Önállóan bemutatja a talajtípusokat.
4	Megfigyeli a talajképződés jegeit, jellemző folyamatait.	Ismeri a talajképződést befolyásoló tényezőket.	Elkötelezett a fenntartható mezőgazdasági tevékenységek iránt.	Önállóan jegyzetet készít a talajképződés megfigyelése folyamán.

5	Mikroszkóp segítségével növényi sejteket, szöveteket, szerveket vizsgál, növényzaporítást végez.	Ismeri a sejttan, szövettan, morfológia, rendszertan alapjait, a növényi szaporodás- és szaporításmódokat.	Törekszik az új fajták szaporítási módjának elsajátítására.	Önálló javaslatot fogalmaz meg a szakmája szempontjából fontos növényfajok felhasználási lehetőségeire.
6	Elemzi a gazdasági állatok eredetét, házasítását, rendszerezését, és felveszi méreteiket.	Tisztában van az állattenyésztés gazdasági jelentőségével.	Elkötelezett a szabályszerű, helyes állattartás iránt.	A gazdasági állatok és állati termékek mérési adatainak rögzítését önállóan és pontosan végzi.
7	Megfigyelései alapján elemzi a gazdasági állatok magatartásformáit.	Ismeri a gazdasági állatok speciális viselkedési formáit.	Törekszik az állattartás szabályainak betartására. A gazdasági állatok viselkedése alapján pontos következtetést von le.	Irányítás mellett a gazdasági állatok napi ellátását felelősségteljesen elvégzi.
8	Felismeri a mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti természetben használt erőgépek főbb szerkezeti egységeit.	Ismeri a mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti erő- és munkagépek csoportosítását, alkalmazási területeit, szerkezeti egységeit.	Elkötelezett az erőgépekkel kapcsolatos szabályos munkavégzés mellett.	Útmutatók alapján ellenőrzi az erőgépek főbb szerkezeti egységeit.
9	A mezőgazdasági, kertészeti vagy erdészeti természetben használt erő- és munkagépeken olajsintet ellenőrzi.	Ismeri a mezőgazdasági erő- és munkagépek karbantartását.	Igyekszik elkerülni a munkavédelmi szabálytalanságokat.	Útmutatók alapján ellenőrzi a karbantartási műveleteket.

10	Használja a földmérésben alkalmazott hossz- és terület mértékegységeket, méretarányt, területet számol.	Ismeri a Föld és a térképek jellemzőit, tartalmukat, jelöléseit, földügyi alapismeretekkel bír.	Hosszmérésében és területszámításaiban pontos, alapos. Adekvát módon olvassa a térképeket.	Térkép alapján önállóan számol hossz mértéket és terület nagyságot.
11	Egyszerű terepi idomok felmérésénél digitális mérőeszközöket használ.	Ismeri a felmérő eszközök működését, használatát, elvárható pontosságát.	Törekszik az újabb digitális mérőeszközök megismerésére.	Szakszerű irányítás mellett digitális méréseket végez.
12	Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelem szabályait.	Ismeri az ágazathoz kötődő munka-, tűz- és környezetvédelmi szabályokat.	Szabálykövető a munka-, tűz- és környezetvédelem területén.	Utasítás alapján az adott mezőgazdasági tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.

Szakmairányok közös szakmai követelményei: Állattenyésztő, Növénytermesztő, Lovász szakmairány

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Elvégzi az istálló munkákat, fenntartja az istállórendet. Szakszerűen takarmányozza a gazdasági állatokat.	Ismeri az istálló munkák módját, eszközeit, a gazdasági állatok takarmányozási alapelveit.	Az istálló munkákat, az állatok takarmányozását körültekintően, pontosan végzi, szakmai munkája során szabálykövető és együttműködő.	A telep munkatársaival együttműködve, a vezetők irányítása mellett vizsgálja és megvalósítja az egyes egyedek eltérő igényei szerinti ellátást.
2	Gondoskodik a gazdasági állatok biztonságos elhelyezéséről	Ismeri a gazdasági állatok környezeti igényeit,	Elkötelezett az állatok higiénikus tartásának megvalósításáért	Döntéseket hoz az egyedek elhelyezésével kapcsolatban.

	.	szükségeit, a tartási módokat.	.	
3	Szakszerűen elvégzi a gazdasági állatok gondozását.	Ismeri a gazdasági állatok napi és időszakos ápolásának feladatait.	Az állatok gondozása során (etetés, itatás, ápolás) törekszik a precíz, gyors munkavégzésre.	Az ápolási feladatokat irányítás mellett végzi.
4	Felismeri, elkülöníti és gondozza a beteg állatot. Elsősegélyt nyújt, szükség szerint értesíti az állatorvost.	Ismeri az állatbetegségek jellemző tüneteit és az elsősegélynyújtás szabályait.	Törekszik a közös munkára a telepen dolgozókkal, érdeklődik, igényli a telep tapasztalt munkatársainak segítségét.	Viselkedésének, tüneteinek megfelelően megítéli az egyes állatok állapotát, az állatorvos utasításainak megfelelően ápolja őket.
5	Felismeri a gazdasági állatok ivarzását, közreműködik a pároztatásban, a termékenyítésben.	Ismeri az ivarzás jellemző tüneteit, a pároztatás és a mesterséges termékenyítés menetét.	Elővigyázatos, törekszik a pároztatás során az etikai és munkabiztonsági szabályok betartására.	Instrukciók alapján, részben önállóan vagy irányítás mellett részt vesz a szaporítási folyamatokban.
6	Segítséget nyújt az ellésnél, gondozza az újszülött állatot.	Ismeri az ellés jeleit, szakaszait, a segítségnyújtás lehetőségeit, az ellési rendellenességeket, a teendőket az újszülöttel és az anyaállattal	Szem előtt tartja, elfogadja az ellésnél és az újszülött gondozásánál a szakmaetikai elveket.	Másokkal együttműködve végzi az újszülött állatok gondozását, vezetői vagy állatorvosi irányítás mellett.
7	Támogatási kérelmet előkészít, adatokat szolgáltat a kitöltéshez, benyújt.	Ismeri a hazai és az EU-s támogatási rendszereket, a hozzá tartozó elektronikus felületeket.	Az adminisztratív feladatokat pontosan végzi, ellenőrzi a számításokat.	Felelősséget vállal a kérelemben általa közölt adatok pontosságáért.

8	Alkalmazza a munka-, tűz és	Ismeri a munka-, tűz- és	Magára és környezetére nézve	Felelősséget vállal önmaga és társai
	környezetvédelmi előírásokat.	környezetvédelmi általános és a munkaterület ére vonatkozó speciális szabályokat.	kötelezőnek fogadja el a biztonsági előírásokat.	biztonságáért, a védőberendezéseket és védőfelszereléseket szabályszerűen használja.
9	Állatok nyilvántartására digitális és IT eszközöket használ.	Ismeri a digitális és IT eszközök kezelését, használatát.	Folyamatosan fejleszti digitális ismereteit.	Felelősséget vállal az adatok pontosságáért.

Szakmairányok szakmai követelményei

A Gazda-Állattenyésztő és a Gazda-Növénytermesztő szakmairányok közös szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Költséget (önköltséget, értékcsökkenést) számol növénytermesztési és állattenyésztési vállalkozásánál.	Ismeri az önköltség, hozam, termelési költség, ráfordítás, amortizáció, bekerülési érték, élettartam fogalmát.	Elkötelezett a szabályszerű, helyes munkavégzés iránt, pontosan számol.	A szakmai számítások pontosságáért felelősséget vállal.
2	Terméket értékesít, bizonylatot állít ki (számla, nyugta, értékesítési betétlap) kézzel és elektronikusan.	Ismeri a számla, nyugta, bizonylatok kötelező és nem kötelező elemeit.	Pecíz az adminisztrációs feladatok elvégzésében.	Felelős a számla, nyugta, bizonylatok és egyéb dokumentumok tartalmáért.

3	Növénytermesztő üzemek, állattartó telepek napi adminisztratív feladatait látja el: permetezési naplót, bevételi,	Ismeri a termékek nyilvántartás a, értékesítése során használt dokumentumokat, azok	Fogékony az állattartó telepek adminisztratív feladataival kapcsolatos információk elektronikus rendszerben	A nyilvántartások, dokumentációk használatára új (elektronikus) megoldásokat, eljárásokat
---	---	---	---	---

	kiadási dokumentációt vezet, kitölti kézzel és elektronikusan	tartalmi elemeit, alaki követelményeit.	történi nyilvántartására, kezelésére.	vezet be saját gazdaságában, vagy kezdeményezi azok használatát munkahelyén.
4	Terményt szállít, szállítólevelet, átvételi dokumentációt tölt ki, átutalási megbízást állít ki kézzel és internetes rendszerben.	Ismeri a mezőgazdasági termékekhez kapcsolódó szállítási, vásárlási, értékesítési és adminisztrációs feladatokat, az elektronikus rendszer kezelését.	A termények szállításával, átvételével kapcsolatos dokumentációkat, nyomtatványokat precízen, pontosan tölti ki, ellenőrzi a leírtakat, a pénzügyi és személyes adatokat körültekintően kezeli.	Felelősséggel tartozik a telepről történő ki- és beszállításkor a szállított áruk átadásáért, átvételéért, az adatok pontosságáért, a használt információk kezeléséért.
5	Gazdasági állat számára megfelelő férőhelyet alakít ki, állatot megjelöl, nyilvántartásba veszi, gondoskodik az állatok biztonságos elhelyezéséről.	Ismeri az állatok környezeti igényeit, szükségleteit, a tartási módokat, az ENAR krotália használatát.	Elkötelezett a helyes állattartás iránt, érdeklődik a gazdasági állatok élettana iránt.	A gazdasági állatok igényeinek megfelelő elhelyezést önálló felelősséggel, vagy közös munkavégzés keretében végzi, betartja az állatvédelem követelményeit.

6	Fertőtlenítő oldatot készít, és használja a különböző tisztítási, fertőtlenítési feladatokhoz (személyi higiénia, eszközök, telepek, állatok stb.).	Ismeri a fertőtlenítés szabályait, a biológiai, kémiai fertőtlenítési eljárásokat.	Együttműködik a munkavédelemért, a környezetvédelemért felelős szakértőkkel, figyeli a környezetvédelmi előírásokat.	Felelősséget vállal az oldat előírt %-os értékére, körültekintően jár el a vegyszerek alkalmazásakor, védőeszközöket használ.
7	Takarmányt készít megadott receptúra	Ismeri a takarmány előkészítési technológiákat	A takarmányok előkészítését, kiosztását szabályszerűen,	A receptúrákat alkotó módon alkalmazza, tisztában van a

	alapján, elvégzi az állatok napi, egyedi, vagy csoportos takarmányozását, kezeli az etető- és itató, takarmánykiosztó berendezéseket. Érzékszervi vizsgálatot végez a takarmányok használata során.	at (darálás, őrlés, főzés), a zöld-, gyökér- és gumós-, erjesztett takarmányok, gabona-, hüvelyes, olajos magvak, ipari abrakkeverékek felhasználatát.	pontosan végzi, elkötelezett az állatok igényeinek megfelelő tartás, takarmányozás iránt.	gondozó egyéni felelősségével az állatok szakszerű, pontos ellátása és fejlődése érdekében.
8	Megvizsgálja a világító berendezéseket, kipróbálja a világítási programot, a fűtőberendezés működését, és vizsgálja az istálló hőmérsékletét.	Ismeri a természetes és mesterséges világítás hatását a termelésre, az állatok testhőmérsékletét, az optimális istállóhőmérsékletet nyitott és zárt istálló esetén.	Tudatosan gondoskodik az állatok számára legkedvezőbb környezeti feltételek kialakításáról, fenntartásáról (fűtés, világítás, szellőztetés).	Képes az önellenőrzésre és a hibák önálló javítására az állattartó telepek műszaki berendezéseinek kezelése során.

9	Felkészíti az állatokat a pároztatási időszakra, takarmányozza a és ápolja a vemhes állatot.	Ismeri az ivar- és a tenyészettség fogalmát, a takarmányozás fontosságát (fehérje, ásványi anyag tartalom, takarmány minősége).	Törekszik a közös munkára a telep többi dolgozójával az állatok zavartalan ellátása és fejlődése érdekében.	Az állatorvos, illetve a telepvezető utasításai szerint végzi az állatok ápolását, takarmányozását.
10	Elemzi a közeledő ellés jeleit, és előkészül az ellésre, biztosítja a szükséges	Ismeri az ellés jeleit, az eszközök, műszerek, használatát, a fertőtlenítést és az egyéb	Szívesen részt vesz az ellést segítő felelősségteljes, összehangolt munkában, az ellés levezetését	Tudatosan végrehajtja az irányító szakember intézkedéseit az ellés és az újszülött

	eszközöket, ápolja az újszülöttet.	szükséges teendőket (köldökszín r, nyílások tisztítása stb.).	irányító szakember (állatorvos) utasításai szerint.	gondozása során.
11	Elvégzi és értékeli a talajmunkákat, kezeli a gépeket, megvizsgálja, méri a talajfelszín egyenletességét, munkamélységet, előkészíti a magágyat.	Ismeri a talajművelés fogalmát, célját, alapműveleteit, eszközeit, a gépek munkáját, beállítását, a gépek kezelését, a magágykészítést és követelményeit.	Elkötelezett a növénytermesztés és, a gondos talajművelés iránt.	Felelősséget érez a talajmunkák időben és pontosan történő elvégzéséért, mert a minőségi munka a következő évi eredményes termés érdekében szükséges.

12	Gondoskodik a vetőmagvak tárolásáról, elvégzi a mintavételt, felismeri a szántóföldi kultúrnövények magjait. Megvizsgálja a vetőmagvak minőségét, előkészíti a kiszállítást (mérés, zsákolás, zárás).	Ismeri a vetőmagvak értékmérő tulajdonságait, a mintavétel szabályait, a magvak tárolását, előkészítését, a vetés módját, idejét, sor- és tőtávolságát, mélységét.	Elkötelezett a vetőmagvak gondos kezeléséért, a vetés szakszerű elvégzéséért, mert érzi, hogy a jövő évi eredmény alapja a vetés minőségi végrehajtása.	Vezetői irányítással, útmutatással végzi a vetőmagvak előkészítését, az előírt technológia szerint.
13	Elvégzi a vetés előtt szükséges talajelőkészítési eljárásokat, a magok vetését, a kultúrnövények folyamatos ápolását, gondozását, növényvédelmét, öntözését.	Ismeri a talajművelési eljárások új formáit, felkészült a talajelőkészítő, a vető, ültető, palántázó, talajápoló, növényápológépek üzemeltetésére, a gépek kezelésére.	Törekszik a talajelőkészítési, vetési, növényápolási munkák biztonságos végzésre. Érdeklődik az új talajművelési információk iránt, motivált az új technológiák alkalmazására.	Folyamatosan ellenőrzi a munkák pontos elvégzését (munkamélység, magveszteség, öntözés stb.) a termelés teljes időtartama alatt.
14	Kijuttatja a	Ismeri a	Meglátja és	Felelősséggel

tápanyagokat a technológiai előírás szerinti időpontban, működteti az öntözőberendezéseket, beállítja az öntözés időpontját, a víz mennyiségét.	tápanyagutánpótlás lehetőségeit szerves és műtrágyákkal, a kijuttatás módjait, az öntözés feladatait, az öntözési lehetőségeket, a növények vízigényét, az öntözési módokat.	kritikusan értékeli a növénytermesztésben végzett egész éves munkája eredményét a végső termelési eredményekben.	tartozik az előírt mennyiség kiszórásáért. Az előírt mennyiséget környezetvédelmi és talajvédelmi szempontból is ellenőrzi.
---	--	--	---

15	Betakarítja a terményt, tárolóhelyre szállít, tárolásra vagy értékesítésre előkészíti, kezeli, beállítja a gépeket, rendszeresen vizsgálja a termények nedvességtartalmát, tisztaságát.	Megállapítja a növények érettségét, ismeri a gabonafélék, a hüvelyes, gyökér- és gumós, az ipari, a szálas- és takarmánynövények jellemzőit, termesztését, kártevőit, betegségeit, kezelését, szállítását, értékesítését.	Együttműködik a közösen végzendő, egymásra épülő feladatokban (szállításbetakarítás). Törekszik a munkavégzéshez kapcsolódó szabályok betartására, igényli a minőségi munkavégzést saját magától és munkatársaitól.	Kezdeményez összerepet vállal a technológiai változások bevezetésében.
16	Elvégzi a lucerna, a gyeper alkotó növények telepítési, gondozási, betakarítási munkálatait.	Ismeri a lucernatermesztés feladatait, a gyeper alkotó növények jellemzőit, telepítését, ápolását.	Igényli a pontos, precíz és felelős munkavégzést a lucerna telepítési, a lucernás és a gyeperes felületek gondozási, betakarítási munkáinak elvégzésénél.	Felelősséget érez a gazdasági állatok takarmányellátásáért a lucernás és a gyeperes felületek gondozása során.
17	Előkészíti a talajt, a szaporító tálcát, ládát, tűzdel, végzi a palántanevelés	Ismeri a zöldségtermesztés jelentőségét, folyamatát, a különböző zöldségnövények	Elkötelezett az egyes növényeknél alkalmazott szakmai technológiai előírások betartására, de	Önállóan végzi a palánta előállítás feladatait, a technológiai utasítások szerint: talaj előkészítés,

t, a palántázást, öntöz, gondozza a növényeket.	szaporítását, gondozását.	nyitott új eljárásokra, új növények termesztésére.	magvetés, palántanevelés és gondozás.
---	---------------------------	--	---------------------------------------

18	Gondozza, ápolja a szabadföldön és a természetőberendezéseken termelt zöldségnövényeket, érettséget vizsgál, megállapítja a szedési időt, begyűjt, tisztít, csomagol, értékesít.	Ismeri a növényházi és a szabadföldi zöldségnövények termesztésének, a gondozás, a begyűjtés, az ápolási munkák, a termények értékesítésre vagy feldolgozásra történő előkészítésének feladatait.	Elkötelezett a zöldségtermesztés és fejlesztéséért, különösen a minimális vegyszerhasználat vagy a biotermesztés irányában.	Betartja és betartatja az élelmiszeripari és egészségügyi és higiéniai előírásokat, felelősséget érez az eredményes zöldségtermesztésért.
19	Kitűzi a telepítési területen a fák helyét, elülteti a csemetéket, metszi a gyümölcsfákat, a kórképek alapján meghatározza a növényvédelmi eljárásokat, a betakarítás idejét az érettségi fok ismeretében, betakarítja, szedi, válogatja, osztályozza, csomagolja, tárolja a terményeket.	Ismeri a gyümölcsösök telepítésének lehetőségeit, a trágyázás, a talajelőkészítés, az öntözés, a metszés célját, az ültetvény gondozását, a tápanyagutánpótlás feladatait, az érettség megállapítását, a betakarítás, válogatás, osztályozás, csomagolás, tárolás módjait.	Érdeklődik a gyümölcstermesztés iránt. Elfogadja, alkalmazza a munkaterületre vonatkozó szabályokat, előírásokat. Törekszik a környezetben dolgozó szakemberekkel az együttműködés kialakítására.	A faültetést az adott fajra, fajtára vonatkozó előírások szerint végzi (sor, töltés, mélység, ápolás), felelősséget érez a telepített gyümölcsfák gondozásáért.
20	Folyamatosan végzi a gyümölcsösben az aktuális munkálatokat	Ismeri az almatermésűek, csonthéjasok, bogyógyüm	Elkötelezett a gyümölcstermesztés iránt, elfogadja a szakmai	Együttműködik az értékesítés területén más termelőkkel.

	(telepítés, metszés, talajmunka, növényvédelem, tápanyagutánpótlás stb.), betakarítja a terményt, gondoskodik a tárolásról, értékesítésről.	ölcsűek telepítésével, gondozásával, növényvédelmével, szedésével, válogatásával, tárolásával, értékesítésével kapcsolatos teendőket.	javaslatokat, érdeklődik az új fajták termesztése iránt.	
21	Előkészíti a talajt gyökeres szőlővessző telepítéséhez, ültet, gondozza a növényeket, betakarít.	Rendelkezik a szőlő telepítésével, gondozásával, az érettség megállapításával, a betakarítással kapcsolatos alapvető ismeretekkel.	Érdeklődik a szőlőtermesztés iránt.	A szőlőtelepítést irányító/felügyelő szakemberekkel együttműködve végzi a talaj előkészítését, a növények gondozását, a termény betakarítását.
22	Műszaki, szerelési rajzokat, jelképes ábrázolásokat olvas, megkülönbözteti a fémeket, nemfémes anyagokat, szereli a gépelemeket, szerkezeti egységeket, számításokat végez.	Ismeri a műszaki rajzokat, a jelképes ábrázolásokat, a szerkezeti anyagokat, a fémeket, a nemfémes anyagokat, a gépelemeket, a hajtásátvitel, a szivattyúk, a munkahenger felépítését, feladatait.	Érdeklődik az új technológiák, a szerkezeti anyagok részletesebb jellemzői iránt, keresi felhasználási lehetőségeiket. Alapvető számításokat végez (hajtásátvitel, teljesítmény, öntözővíz mennyisége).	Önállóan olvassa, értelmezi a jelképes ábrázolásokat, a műszaki és működési rajzokat, szereli a gépelemeket, szerkezeti egységeket.

23	Mezőgazdasági munkát végez elektromos munkagépekkel, kezeli az elektromos kéziszerszámokat, villanymotorokat,	Ismeri a villamos áram élettani hatását, az elektromos berendezések kezelését, felhívja a figyelmet a veszélyekre.	A balesetveszélyre figyelemmel végzi munkáját az elektromos gépek, eszközök használata során, vigyáz a környezetben	Önállóan kezeli az elektromos berendezéseket, betartja a vezetékek és az elektromos eszközök használatával kapcsolatos
----	---	--	---	--

	kat, szivattyúkat, egyéb berendezéseket.		dolgozók testi épségére. Figyelemmel kíséri a gépek, vezetékek állapotát.	előírásokat.
24	Elvégzi a mezőgazdasági erőgépek napi karbantartását, indulás előtt megnézi az üzemanyag-, hűtő-, hidraulika-, kenőrendszert, a biztonsági berendezéseket, a járószerkezetet, a gumibroncsok állapotát, valamint fékpróbát végez.	Ismeri a mezőgazdasági erőgépek felépítését, kezelőszerveit, napi karbantartását, a belsőégésű motorok működését, a kenési, üzemanyagellátó és hűtési rendszert, a járószerkezetet, a kormányzást, a fékrendszereket, a gumibroncs feladatát.	Gondoskodik a környezet tisztántartásáról, rendjéről. Motivált az erő- és munkagépek szakszerű, előírt rendszerességű karbantartásának elvégzésében.	Betartja és betartatja a munkahely, a környezet tisztántartásával kapcsolatos általános és helyi szabályokat, a használt gépekre vonatkozó kezelési, karbantartási előírásokat.

25	<p>Üzembe helyezi az új munkagépet a gyári (kezelési) utasítások szerint, összekapcsolja az erő- és munkagépet, a művelő eszközöket beállítja a megadott értékre, elvégzi a karbantartásokat.</p>	<p>Ismeri a teljesítményátviteli rendszert, a teljesítményleadó tengely kapcsolását, a munkagépek csoportosítását, felépítését, a munkára történő előkészítést, beállítását, karbantartását.</p>	<p>Tudatosan felkészül az új munkagépek kezelésére, elkötelezett a biztonságos, szakszerű használat megvalósítására.</p>	<p>Az előírt technológiákat (munkamélység, sebesség, időpont stb.) szigorúan betartja. Felelősséget érez az új gépek üzembehelyezésében. Együttműködik a gépek kezelését, szerelését végző szakemberekkel.</p>
26	<p>Előkészíti az állatot a szállításra, testtömeget mér, megszervezi a</p>	<p>Ismeri a gazdasági állatok szállítására vonatkozó előírásokat,</p>	<p>Nyitott az állatok szállításával kapcsolatos szigorú előírások</p>	<p>Felelős a biztonságos szállítás lebonyolításáért, a munkavédelmi</p>

	<p>mezőgazdasági termékek, állatok szállítását.</p>	<p>szabályokat (fejlettség, testtömeg), a mérleg használatát, a szállítás, az anyagmozgató gépeit, a biztonságtechnikai, munkavédelmi előírásokat.</p>	<p>betartására, a szállítás dokumentációinak az informatikai eszközök használatával történő elkészítésére.</p>	<p>, egészségügyi, állatszállításra vonatkozó előírások szerint.</p>
--	---	--	--	--

27	Alkalmazza a munka előtti, közbeni és a munka utáni higiénia (ruházat, tisztálkodás), az étel- és italbiztonság előírásait.	Ismeri az étel- és italbiztonság, a személyi higiénia előírásait, az egészségügyi követelményeket.	Vállalja a szakmai elvek betartását. Szem előtt tartja a higiéniai követelményeket, törekszik a személyi és az üzemi higiéniai szabályok megvalósítására.	Betartja és betartatja a tűzvédelmi, munkavédelmi szabályokat és higiéniai előírásokat.
28	Felméri a falusi vendéglátás lehetőségeit, feladatait, kidolgozza és kialakítja személyi, tárgyi feltételeit.	Ismeri a falusi vendéglátás sajátosságait, folyamatát, személyi és tárgyi feltételeit.	Elfogadja és alkalmazza a falusi vendéglátásra vonatkozó szabályokat, előírásokat.	Önállóan képes a falusi vendéglátás feladatainak elvégzésére.
29	Előkészíti a falusi disznóvágást, bemutatja a műveleteket, alkalmazza és megköveteli a higiéniai szabályok betartását, előkészíti ennek tárgyi feltételeit.	Ismeri a kisüzemi/falusi disznóvágás előkészítését, műveleteit, feltételeit, a helyi körülmények között készíthető húskészítmények receptjeit és a tartósításuk, tárolásuk szabályait.	Törekszik a biztonságos disznóvágás lebonyolítására, kezdeményezi a helyi hagyományos disznóvágási termékek elkészítését, értékesítését.	Felelősséget érez a vendégek, látogatók iránt, hogy az általuk elvárt, megfelelő minőségű kiszolgálást megkapják. Segíti a hagyományőrzést.

A Gazda-Állattenyésztő szakmairány szakmai követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
---------	-----------------------	-----------	-----------------------------------	---------------------------------

1	Elvégzi az adott állat (egyed) speciális napi ápolási feladatait.	Ismeri a szarvasmarha, sertés, juh, ló, baromfi ápolási feladatait.	Elkötelezett a felelős, gondos, szakszerű állattenyésztés iránt.	Az állat által megszokott, naponta azonos időpontban végzi az ápolási feladatokat, betartja az állategészségügyi előírásokat.
2	Küllemi bírálatot végez, gondozza, neveli és hizlalja az állatokat.	Ismeri a küllemi bírálat célját, a küllem és a termelőképesség, a testméretek, testarányok változását.	Elfogadja a szakmapolitikai elveket, kész a bírálók többségi véleményét elfogadni.	Küllemi bírálatot végez, több szakértővel együttműködve.
3	Gépi fejest végez a higiéniai előírásoknak megfelelően, végrehajtja a munka után a karbantartást, tisztítást.	Ismeri a fejest előtti és utáni teendőket, a gépek, eszközök használatát, ellenőrzi a fejest, a tejleadás és a tejkezelés folyamatát.	Törekszik a biztonságos fejesre, a higiénia betartására, és figyeli a gépek működését, állapotát.	A fejest mindig azonos időpontban végzi, szigorúan betartja az állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai előírásokat.
4	Kiválasztja az ivarzó egyedeket.	Ismeri az ivarzás fajonként eltérő jeleit, tüneteit, az ivarzási ciklusokat.	Igényli és elfogadja a tapasztaltabb munkatársak segítségét.	Az ivarzó egyedek kiválasztását vezetői vagy állatorvosi irányítással végzi.
5	Ápolja a juhok körmét, gondoskodik az időszakos feladatok végrehajtásáról (pl. fűrésztés).	Ismeri az állategészségügyi előírásokat, a juhtartás mindennapi és az időszakos feladatait.	Elkötelezett a juhtenyésztés iránt, pontos, precíz munkát végez, figyelemmel kíséri a juhok mozgását.	A körmözést a telep tapasztalt munkatársaival együttműködésben végzi.

6	Előkészíti a fiaztató kutricát és a fiaztatáshoz szükséges eszközöket.	Ismeri a sertéstartó telepek és a kistermelői sertéstartás jellemzőit, a trágyakezelés szabályait, az elletőkutricák berendezését.	Törekszik a magasabb minőségű sertéshúsárú előállítására, kezdeményezi a minőségorientált hizlalás bevezetését.	Felelősen végzi a fiaztató kutricák és a szükséges segédeszközök előkészítését, szükség esetén segítséget vesz igénybe, betartja az állategészségügyi előírásokat.
7	Üzemelteti a keltetőgépeket.	Ismeri az asztali, a szekrényes és a természetes keltetőgépek kezelését, a keltetési technológia előírásait.	Nyitott új technológiák, gépek alkalmazására, új, nemesített tyúkfajták tenyésztésbe állítására.	Önállóan, felelősségteljesen végzi a keltetőgépek üzemeltetését.
8	Kezeli az állattartó telepek, épületek műszaki berendezéseit, gondoskodik az állatfaj számára legkedvezőbb környezeti feltételek folyamatos biztosításáról.	Ismeri az állattartó telepek épületeit, az épületek szerkezeteit, az épületek csoportosítását, a szellőztetési és a fűtési rendszereket.	Tiszteletben tartja a szakmai elveket, figyelemmel kíséri az üzemi elvárásokat.	Önálló, felelősségteljesen tevékenységet végez az állattartó telepek műszaki berendezéseinek karbantartása, kezelése során.
9	Kiszámítja a takarmányok energiaértékét, összehasonlítja az adott állatok számára elvárt értékekkel.	Ismeri az emészthető táplálókvalitással, az energiákkal kapcsolatos számításokat.	Kész a közös munkára a takarmányok betakarítása, az energiaérték számítása során.	A telep termelési és gazdasági adatait vezetői irányítással, a munkatársaival együttműködve készíti el.

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Meteorológiai adatokat mér, talajmintát vesz, laboratóriumba küldi, eredményeit számítógépen rögzíti, egyszerű talajvizsgálatokat végez.	Ismeri a talaj tulajdonságait, a talajmintavételt, a meteorológiai adatok értékelését, a számítógépes rögzítés folyamatát, a precíziós gazdálkodás alapjait.	Érdeklődik az új talaj- és meteorológiai vizsgálati eljárások, adatok, a precíziós gazdálkodás iránt.	Felkészül a precíziós gazdálkodáshoz szükséges rendelkezésre álló infokommunikációs adatok használatára.
2	Felismeri a növények betegségeit, felméri a kártételeket.	Ismeri a károsítókat, kórokozókat, azok tüneteit.	Elkötelezett a szakszerű növénytermesztés és, növényvédelem iránt.	Felelős a növénybetegségek, a károsítók és a kórokozók felismeréséért, szigorúan betartja a növényvédelemre vonatkozó előírásokat.
3	Védekezik a gyomnövények kártétele ellen.	Ismeri a gyomnövények biológiai és alaktani tulajdonságait.	Elkötelezett a környezetvédelem iránt, a vegyszeres növényvédelemben a minimális vegyszerhasználatra törekszik.	Felelős a gyomnövények elleni védekezésért.
4	Előkészíti a növényvédelmi eszközöket, gépeket, elvégzi a szükséges növényvédelmi feladatokat.	Ismeri a permetezőgép működését, beállításait, rendeltetés szerű használatát.	A vegyszerek kijuttatásával járó adminisztratív feladatokat pontosan végzi.	Felelős a növényvédelmi gépek előkészítéséért, szigorúan betartja a növényvédelmi jogszabályi előírásokat.

5	Előkészíti és elvégzi a vetőmag-csávázást és a talajfertőtlenítés	Ismeri a csávázás és talajfertőtlenítés célját, eszközeit és	Törekszik a preventív célú, vegyszermentes növényvédelmi eljárások	Felelősen kezeli a vegyszereket, szigorúan betartja a
	t.	a felhasznált anyagokat.	alkalmazására a csávázásnál.	munka és élelmezés-egészségügyi jogszabályokat
6	Működteti a különböző öntözőberendezéseket, beállítja az öntözés időpontját, a vízmennyiséget	Ismeri az öntözés jelentőségét, az öntözési lehetőségeket, módokat, a növények vízigényét.	Elkötelezett az öntözés iránt, nyitott az új technológiákra, törekszik a talajkímélő és a víztakarékos öntözés bevezetésére.	Önállóan, felelősen végzi az öntözés teljes folyamatát, méri a kijuttatott víz mennyiségét.
7	Megismerteti az új dolgozókkal és a látogatókkal a munka- és egészségügyi várakozási idő fogalmát, fontosságát, elhelyezi a permetezett területeken a használt növényvédőszer alkalmazásánál szükséges jelöléseket.	Ismeri a növényvédelem jelentőségét, a vegyszerek és azoknak a környezetre, a termékekre gyakorolt hatását.	Érdeklődik a környezetet kímélő technológiák bevezetése iránt, a szántóföldi növénytermesztésben és a kertészetekben.	Betartja és mindenki betartatja a munka- és egészségügyi várakozási időt.

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga: -

Gyakorlati vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Egyszerű mezőgazdasági alapgyakorlatok

A vizsgatevékenység leírása:

A vizsgatevékenység a következő hat vizsgarészből áll:

Portfólió elkészítése, a vizsga napján történő szóbeli bemutatása, és az ahhoz kapcsolódó szakmai kérdések megválaszolása. A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez a vizsgaszervező szempontrendszer, értékelést és értékelőlapot dolgoz ki. A tanulónak a portfóliót a szakmai oktatást végző intézmények által meghatározott időpontig, de legkésőbb a vizsga napja előtt két héttel be kell adniuk. A portfóliót intézményenként egységesen, papír alapon vagy elektronikus formában kell beadni és bemutatni.

portfólió szakmai tartalma lehet pl. szakmai előadások, bemutatók, üzem- illetve céglátogatások jegyzete, beszámoló szakmai gyakorlatokról, állati vagy növényi folyamatok megfigyelése, éghajlati és/vagy talajtani megfigyelések leírása. A portfólió terjedelme minimum 4 oldal A/4-es méretű, kézzel, vagy géppel írt dokumentum, ábrákkal, képekkel kiegészítve, vagy 16 diából álló PowerPoint prezentáció. A portfólió kötelező eleme a választott helyszín, terület, növény vagy állat részletes bemutatása.

Egyszerű talajvizsgálat végzése

vizsgarész során a vizsgázó egyszerű gyúrópróbát végez, Arany-féle kötöttséget vagy talaj pH-t mér.

Éghajlati adatok gyűjtése

vizsgarész során a vizsgázó a méréshez szükséges meteorológiai mérőeszközzel hőmérsékletet, légnyomást vagy páratartalmat mér.

Motor olajsint ellenőrzése

vizsgarész során a vizsgázó erőgépen vagy gépjárművön, illetve kertészeti vagy erdészeti motoros kisgépen olajsintet ellenőriz.

Területmérés hagyományos vagy elektronikus eszközzel és területszámítás

vizsgarész során a vizsgázó egyszerű terepi idom alakjelző méreteit megméri, ebből területet számol.

Állati vagy növényi méretfelvétel. A méretfelvétel során az alábbi négy tevékenység közül lehet egyet választani:

vizsgarész során a vizsgázó gazdasági állatok marmagasságának, szárkörméretének, övméretének felvételét végzi. Tojásméretet mér, méret szerint osztályoz.

Fa magasságát és törzsátmérőjét megméri. Díszcserjének a magasságmérését elvégzi.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc (6 x 15 perc) 7.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 100 % 7.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

A portfólió terjedelme, szakmai tartalma, formai és esztétikai kivitelezése. Előadásmód, a témához kapcsolódó szakszavak használata és a kérdésre adott válaszok szakmaisága.

Egyszerű talajvizsgálatnál a mintavétel szakszerűsége és a mért vagy érzékelt értékek pontossága.

Éghajlati adatgyűjtésnél a mérőműszerek szakszerű használata és a mért adatok pontossága.

Motorolajszint-ellenőrzésnél a munkafolyamat szakszerűsége, a helyes következtetések levonása és a munka- tűz és környezetvédelmi szabályok betartása.

Területmérés és -számítás esetén a mérőeszközök kezelése, a hossz-mérés és a területszámítás pontossága.

Az állattal való bánás, illetve a növénykezelés szakszerűsége, a méretfelvétel pontossága, eszközök szakszerű használata.

A gyakorlati vizsgarészek feladatai során felvett adatok és elvégzett számítások a vizsgaszervező által készített feladatlapon kerülnek rögzítésre.

A gyakorlati vizsgarészek mindegyike 15 %-kal számít, kivéve a portfóliót, amit 25 %os mértékkel kell figyelembe venni az értékelés során.

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31 %-át elérte érte.

Alapvizsgával betölthető munkakör FEOR száma

Ágazati alapoktatás megnevezése	FEORszám	FEOR megnevezése	Alapvizsgával betölthető munkakör(ök), tevékenységek
Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás	-	-	-

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakmairány megnevezése: Gazda - Állattenyésztő szakmairány

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése. 8.2.2 A szakmához kötődő további sajátos követelmények:

szakmai vizsga megkezdésének előfeltétele a mezőgazdasági vontató vezetésére érvényes vezetői engedély megszerzése (T, illetve C+E, C1+E kategória, vagy B kategória). A vizsga megkezdése előtt az akkreditált vizsgaközpontnak be kell mutatni az érvényes vezetői engedélyt.

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése:

Mezőgazdasági ismeretek (azonos a Gazda-Növénytermesztő szakmairány Központi interaktív vizsgánál leírt előírásokkal)

A vizsgatevékenység leírása:

Gazda tanulási eredmény alapú kimeneti követelményeiben előírt kompetenciákból összeállított feladatsor, amely a következő munkafeladatokkal kapcsolatos tanulási eredményeket méri: agrárvállalkozás, állattartás, állattenyésztés, gazda kiegészítő tevékenységei, mezőgazdasági erő- és munkagépek, növénytermesztés, zöldségtermesztés, szőlő- és gyümölcsstermesztés, takarmányozás.

A szakmai vizsga interaktív vizsgatevékenysége teszt jellegű, 30 kérdésből álló, elektronikusan, gép által értékelt feladatsorból áll. Szerepelhet a kérdések között rövid, egyszerű számítás, fényképről, rajzról történő felismerés (állat, testtájak, csontok, állatfajták, tenyésztett állatfajok, ivarzó és beteg állatok, takarmányok, takarmánynövények, fertőtlenítő és egyéb használt anyagok, gépek, gépelemek, szerszámok, szántóföldi és kertészeti növények, növényi részek, gyomnövények, kártevők, kórokozók, kártételek, kórképek, zöldségfélék, gyümölcsök, termések, magok, egyéb, a munkafeladatok során használt eszközök, műtrágyák, talajtípusok, nyomtatványok), feleletválasztásos, feleletalkotásos meghatározás, műszer, mérőeszköz leolvasás, mértékegység átváltás. Az agrárvállalkozás feladatai a mindennapi gazdasági/üzemi elvárásokat tartalmazzák: adatlapok kitöltése, adminisztráció, pályázat, értékesítés, szerződés, pénzügy, százalékszámítás.

A feladatok szakterületek közötti súlyaránya:

25 % állattartás, állattenyésztés,

25 % növénytermesztés 20 % erőgépek, munkagépek, 15 % kertészeti alapismeretek,

15 % agrárvállalkozási ismeretek.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 70 perc

(kérdésenként általában 2 perc, a számítási, kitöltési vagy egyéb, hosszabb munkaidőt igénylő feladatoknál 5 perc áll rendelkezésre)

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: ● Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.

● Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, a hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A Projektfeladat két részből áll

A vizsgatevékenység megnevezése: Mezőgazdasági termelési feladatok

A) vizsgarész: Portfólió elkészítése és védése (az állattenyésztéssel kapcsolatos tanulási eredmények bemutatása)

B) vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgatevékenység leírása:

A) vizsgarész részletes leírása: Portfólió elkészítése és védése

A tanuló a második évben szakmairányt választ, ezt követően az összefüggő nyári gyakorlat és a harmadik évfolyam elvégzése során kidolgozza személyes dokumentumát, majd a szakmai vizsgán beszámol tevékenységéről, megvédi az általa leírtakat.

A Tanulói portfólió személyes dokumentum, a Gazda képzés során készült projektmunka, amely tartalmazza a tanuló hosszabb időszakon át végzett egyéni munkáját, a kiadott egyéni feladatokat, tapasztalatokat, szakmai tevékenységet. A dokumentumot a tanuló önállóan készíti el az akkreditált vizsgaközpont által kiadott szempontrendszer, a szakmai és formai előírások szerint.

Tartalmazhat szöveg-, rajz-, fotó-, animáció-, film- vagy hanganyagot, prezentációt. Szerepelhetnek benne a sikeres iskolai vagy tanulmányi versenyek eredményei, a gyakorlaton elvégzett munkák, az otthoni szakmai tevékenységek, a megismert új technológiák, a felnevelt állatok fényképei. Belekerülhetnek egyes dolgozatok, de nem lehet azok gyűjteménye. A szakmai fejlődés bemutatása mellett az iskolán kívüli sikerekről is készülhetnek fényképek, bemutatók, amelyek a vizsgázó életpályaalképzéseit érzékeltetik.

A portfólió kötelező elemei:

A tanuló kiválasztja a szakirányát (állattenyésztés), majd egy gazdasági állatot (fajt, fajtát, csoportot, egyedi állatot), és ennek életjelenségeit egy gazdasági éven keresztül folyamatosan figyelemmel kíséri, dokumentálja, tanárai, oktatói segítségével értékeli, tapasztalatait rögzíti. Megfigyeli a választott

gazdasági állat tartásának és takarmányozásának, fejlődésének változásait, a gazdaságban és az élelmiszerellátásban betöltött szerepét.

Terjedelme: 2-5 oldal, fényképekkel, rajzzal, leírással.

Az összefüggő nyári gyakorlaton végzett munkák összefoglalása, a gyakorlati munkanapló legfontosabb elemeinek, eredményeinek kiemelésével. Terjedelme: 2-3 oldal, fényképekkel, rajzzal, leírással.

Europass önéletrajz készítése, csatolása.

A portfólió nem kötelező elemei:

A portfólió készítője leírhatja véleményét, tapasztalatait, sikereit, tanulmányi tapasztalatait, szerepeltetheti a szakma iránti érdeklődését bizonyító dokumentumokat (dicséret, sikeres dolgozat, internetes keresés során a szakterülettel kapcsolatos információk stb.).

A vizsgázó által készített tárgy vagy gyakorlati feladat bemutatása, saját gazdaságban/gyakorlóüzemben előállított termék, nevelt növény, állat vagy arról készült dokumentum, amely munkában a tanuló részt vett.

Szakmai rendezvényen vagy tanulmányi versenyen történő részvétel bemutatása (mezőgazdasági kiállítás, tanulmányi verseny, termékbemutató, gépkiallítás stb.).

Saját érdeklődési köréről, iskolán kívüli sikerekről, tevékenységekről szóló dokumentumok, fotók, filmek, életpálya elképzelések, a gyakorlaton elvégzett munkák, a megismert új technológiák.

Csak az a jelentkező bocsátható szakmai vizsgára, akinek portfólióját a képző intézmény kijelölt oktatója hitelesíti, azaz igazolja, hogy a portfólióban megjelenő adatok, információk a vizsgára jelentkező által kerültek összegyűjtésre, elvégezte azokat a munkafolyamatokat, amelyeket a munkájában bemutatott.

A portfólió teljes (maximális) terjedelmét az akkreditált vizsgaközpont határozza meg, de nem lehet kevesebb 15 oldalnál (diánál). Javasolt a 12-es betűnagyság és a képek aránya ne haladja meg a 30 %-ot.

Leadás: A vizsgázónak a szakmai oktatást végző intézmény által hitelesített portfólióját a szakmai vizsga megkezdése előtt legalább 30 nappal le kell adnia a vizsgaközpontnak.

Formája: A vizsgázó által kézzel vagy számítógéppel készített prezentáció, ppt vagy pdf összeállítás, szerkesztett és a képző intézmény által biztosított online felületen a tárhelyre feltöltött dokumentum.

A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő: 1-1,5 év.

A vizsgabizottság a szakmai vizsgán értékeli a bemutatott anyagot, kapcsolódó beszélgetést folytat a vizsgázóval.

B) vizsgarész részletes leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgázó állattenyésztési, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tételapon szerepeljen, valamennyi kiadott, elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen, és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvégzése.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes munkafeladatokat.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára három feladattípusból áll:

feladattípus: állattenyésztés

feladattípus: növénytermesztés, kertészet

feladattípus: gépüzemeltetés

A feladatok elvégzésének folyamata:

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a növények, állatok felismerésének, tartásának, illetve termesztéstechnológiájának, a használatos munkaeszközöknek, gépeknek, termelési eredményeknek, az előállított termékek felhasználásának, beltartalmának, értékesítésének, az üzem, vállalkozás működtetésének, valamint a végzett munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyet komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el. I.) feladattípus:

Az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányadag összeállítása, takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, alapvető vizsgálatok elvégzése, tejvizsgálat, küllemi bírálat, méretfelvétel, takarmány-, alom-, trágyakészlet mennyiségének felmérése, érzékszervi minősítésük, termésbecslés, számla kiállítása az állattenyésztésben, alkalmazott alap- és összesítő bizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

feladattípus:

szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti termesztés napi és időszakos feladatainak elvégzése: alapvető vizsgálatok elvégzése, talajvizsgálatok, vetőmagvizsgálat, vetőmagszükséglet, tápanyagutánpótlás számítások, egyszerű növénytermesztési munkák végzése, tárolóhely előkészítés, számla kiállítása a mezőgazdasági termelésben, alkalmazott alap- és összesítő bizonylatok, nyilvántartások kitöltése, kertészeti munkafolyamatok elvégzése, talajelőkészítés magvetéshez, magvetés szabadföldre, magvetés szaporítóládába/-tálcába, palántázás, vegetatív szaporítás, ültető gödör kiásása, ültetés, öntözés, metszés, gyümölcs betakarítás, osztályozás, minősítés, tárolás, csomagolás, szőlőművelés és metszés.

feladattípus:

szántóföldi növénytermesztésben és az állattartásban alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, talajművelés gépei, tápanyag-visszapótlás gépei, vetés, ültetés, növényápolás gépei, betakarítás gépei, növénytermesztési munkagépek kiszolgálása, öntözőberendezések, rakodás, takarmányelőkészítés gépei, itatás, trágyaeltávolítás, fejés, tejkezelés gépei, állatápolás gépei, tojásgyűjtés és –kezelés eszközei, keltetőgépek, nyírás eszközei, állattartó épületek klímaszabályozása, mosás és fertőtlenítés gépei, elektromos kerítések, mérlegelés, állatszállítás eszközei, járművei.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:

vizsgarész: a rendelkezésre álló időtartam: 30 perc, amelyből a felkészülési idő 15 perc, portfólió védés 15 perc.

vizsgarész: a rendelkezésre álló időtartam összesen 120 perc, a szakmai beszélgetés időtartama maximum 15 perc lehet.

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész: 40 %

vizsgarész: 60 % (feladattípusonként 20 – 20 %)

A) vizsgarész vizsgatevékenységének értékelési szempontjai:

a leírt tapasztalatok szakmai tartalma,

az összefüggő nyári szakmai gyakorlatok bemutatása, saját megfigyelések minősége, mennyisége,

kötelező tananyag, gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés, egyéni meglátások szakmai megalapozottsága, külalak, szerkesztés, szerkezet, helyesírás.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez az akkreditált vizsgaközpont szempontrendszerrel dolgoz ki, melyet a képző intézmények rendelkezésére bocsát.

B) vizsgarész vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

munkavégzés megkezdése előtti feladatok: munkaterület kijelölése, gépek, eszközök, szerszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése, az állatokkal történő bánásmód, a gépek munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések), precíz, gondos munkavégzés, a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása (információk ismerete vagy megszerzése, pl. kezelési, karbantartási utasítások írásban, vagy internetről), összbenyomás, beszédkésztség, hozzáállás.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerzhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

8.5 A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: **A)**

vizsgarész:

A vizsga zavartalan lebonyolításához felelős rendszergazda rendelkezésre állása szükséges.

B) vizsgarész: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Központi interaktív vizsgarész: lebonyolításához tanterem, a tanulók létszámának megfelelő számú számítógép, internet szükséges.

vizsgarész: a portfolióval kapcsolatos vizsgatevékenység tárgyi feltételei:

vizsgaterem (tanterem), számítógép, internet elérhetőség.

vizsgarész: a gyakorlati szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

szakirodalom (könyvek, prospektusok, kezelési utasítások stb.)

irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)

műszerek, mérőeszközök, mintavétel eszközei

egyéni védőfelszerelések, elsősegélynyújtó-felszerelések

állategészségügyi műszerek, az állatgyógyászat alapvető eszközei, állatápolás, elletés/fiaztatás, egyedi megjelölés eszközei

baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal és műszaki felszereléssel

baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei, berendezései, anyagai

juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei

villanypáztor és berendezései, tartozékai

hídmérleg, terménytárolás és kezelés eszközei

növényvédelmi tárolóhelyek, eszközök, anyagok

földterület a gépbeállítási és gépüzemelési gyakorlathoz

termesztő berendezések, fóliák

növényház, szőlőültetvény, gyümölcsös, támrendszer

univerzális mezőgazdasági erőgépek és pótkocsik

talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei

vető-, ültető- és palántázó gépek

fűkasza, rendsodró, szárzúzó, silózógép, bálázógép

permetezőgép, növényvédelem gépei, eszközei

trágyakiherdés eszközei, szerves- és műtrágyaszóró gépek

öntözőberendezések

arató-cséplőgép adapterekkel

magtisztító- és csávázó gépek

kertészeti kisgépek

takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

takarmánytárolás eszközei, gépei

fejés és tejkezelés gépei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi aránnyal kell beszámítani: 5 %, (Szakmai vizsga: 95 %)

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:
Központi interaktív vizsga:

A számítási feladatok végezhetőek az akkreditált vizsgaközpont által kiadott, lepecsételt lapon, a számológép használata megengedett. A számításhoz használt lapokat a vizsga befejezésekor névvel ellátva le kell adni és csatolni a vizsgázó által készített portfólióhoz. Projektfeladat:

vizsgarész: használható a tanuló által készített portfólió, a hozzá kapcsolódó egyéb dokumentumok, elkészített saját tárgy vagy gyakorlati feladat bemutatása, saját gazdaságban/gyakorló üzemben előállított termék, növény, állat vagy arról készült dokumentum.

vizsgarész: minden eszközt, dokumentumot a vizsgáztató szervezet biztosít.

Szakmairány megnevezése: Gazda - Növénytermesztő szakmairány

. Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

Valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat

eredményes teljesítése

A szakmához kötődő további sajátos követelmények:

A szakmai vizsga megkezdésének előfeltétele a mezőgazdasági vontatóra érvényes vezetői engedély megszerzése (T, illetve C+E, C1+E kategória, vagy B kategória). A vizsga megkezdése előtt a vizsgabizottságnak be kell mutatni az érvényes vezetői engedélyt.

Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése:

Mezőgazdasági ismeretek (azonos a Gazda-Állattenyésztő szakmairány Központi interaktív vizsgánál szereplő előírásokkal)

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

A Gazda tanulási eredmény alapú kimeneti követelményeiben előírt kompetenciákból összeállított feladatsor, amely a következő munkafeladatokkal kapcsolatos tanulási eredményeket méri: agrárvállalkozás, állattartás, állattenyésztés, gazda kiegészítő tevékenységei, mezőgazdasági erő- és munkagépek, növénytermesztés, zöldségtermesztés, szőlő- és gyümölcsstermesztés, takarmányozás.

A szakmai vizsga interaktív vizsgatevékenysége teszt jellegű, 30 kérdésből álló, elektronikusan, gép által értékelt feladatsor. Szerepelhet a kérdések között rövid, egyszerű számítás, fényképről, rajzról történő felismerés (állat, testtájak, csontok, állatfajták, tenyésztett állatfajok, ivarzó és beteg állatok, takarmányok, takarmánynövények, fertőtlenítő és egyéb használt anyagok, gépek, gépelemek, szerszámok, szántóföldi és kertészeti növények, növényi részek, gyomnövények, kártevők, kórokozók, kártételek, kórképek, zöldségfélék, gyümölcsök, termések, magok, egyéb, a munkafeladatok során használt eszközök, műtrágyák, talajtípusok, nyomtatványok), feleletválasztásos, feleletalkotásos meghatározás, műszer, mérőeszköz leolvasás értéke, mértékegység átváltás. Az agrárvállalkozás feladatai a mindennapi gazdasági/üzemi elvárásokat tartalmazzák: adatlapok kitöltése, adminisztráció, pályázat, értékesítés, szerződés, pénzügy, százalékszámítás.

A feladatok szakterületek közötti súlyaránya:

- 25 % állattartás, állattenyésztés
- 25 % növénytermesztés
- 20 % erőgépek, munkagépek
- 15 % kertészeti alapismeretek
- 15 % agrárvállalkozási ismeretek

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 70 perc

(kérdésenként általában 2 perc, a számítási, kitöltési, vagy egyéb, hosszabb munkaidőt igénylő feladatoknál 5 perc áll rendelkezésre)

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Online vizsgafeladat automatikus kiértékeléssel.

Olyan feladatoknál, ahol több jó válasz is lehetséges, hibás jelölés esetén pontlevonást kell alkalmazni.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A Projektfeladat két részből áll

8.13.1. A vizsgatevékenység megnevezése: Mezőgazdasági termelési feladatok

A) vizsgarész: Portfólió elkészítése és védése (a növénytermesztéssel kapcsolatos tanulási eredmények bemutatása)

B) vizsgarész: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgatevékenység vagy részeinek leírása:

A) vizsgarész részletes leírása: Portfólió elkészítése és védése

A tanuló a második évben szakmairányt választ, ezt követően az összefüggő nyári gyakorlat és a harmadik évfolyam elvégzése során kidolgozza személyes dokumentumát, majd a szakmai vizsgán beszámol tevékenységéről, megvédi az általa leírtakat.

A Tanulói portfólió személyes dokumentum, a Gazda képzés során készült projektmunka, amely tartalmazza a tanuló hosszabb időszakon át végzett egyéni munkáját, a kiadott egyéni feladatokat, tapasztalatokat, szakmai tevékenységét. A tanuló önállóan készíti az akkreditált vizsgaközpont által kiadott szempontrendszer, a szakmai és formai előírások szerint.

Tartalmazhat szöveges, rajzos, fotós, animációs, filmes, vagy hanganyagot, prezentációt. Szerepelhetnek benne a sikeres iskolai, vagy tanulmányi versenyek eredményei, a gyakorlaton elvégzett munkák, az otthoni szakmai tevékenységek, a megismert új technológiák, a gondozott növények fényképei. Belekerülhetnek egyes dolgozatok, de nem lehet azok gyűjteménye. A szakmai fejlődés bemutatása mellett az iskolán kívüli sikerekről is készülhetnek fényképek, bemutatók, amelyek a tanuló életpálya elképzeléseit érzékeltetik.

A portfólió kötelező elemei:

A tanuló kiválasztja a szakirányát (növénytermesztés), majd egy gazdasági növényt, és ennek életjelenségeit fejlődése során folyamatosan figyelemmel kíséri. Bemutatja, dokumentálja a talajelőkészítést, a magvetést/ültetést, gondozást, a betakarítást, tanárai, oktatói segítségével értékeli, tapasztalatait rögzíti. Megfigyeli a választott gazdasági növény fejlődésének változásait, a gazdaságban és az élelmiszerellátásban betöltött szerepét.

Terjedelme: 2-5 oldal, fényképekkel, rajzzal, leírással.

Az összefüggő nyári gyakorlaton végzett munkák összefoglalása, a gyakorlati munkanapló legfontosabb elemeinek, eredményeinek kiemelésével. Terjedelme: 2-3 oldal, fényképekkel, rajzzal, leírással.

Europass önéletrajz készítése, csatolása.

A portfólió nem kötelező elemei:

A portfólió készítője leírhatja véleményét, tapasztalatait, sikereit, tanulmányi tapasztalatait, szerepeltetheti a szakma iránti érdeklődését bizonyító dokumentumokat (dicséret, sikeres dolgozat, internetes keresés során a szakterülettel kapcsolatos információk stb.).

A tanuló által készített tárgy vagy gyakorlati feladat bemutatása, saját gazdaságban/gyakorlóüzemben előállított termék, növény, állat vagy arról készült dokumentum, amely munkában a tanuló részt vett.

Szakmai rendezvényen vagy tanulmányi versenyen történő részvétel bemutatása (mezőgazdasági kiállítás, tanulmányi verseny, termékbemutató, gépkiallítás stb.).

Saját érdeklődési köréről, iskolán kívüli sikerekről, tevékenységekről szóló dokumentumok, fotók, filmek, életpálya elképzelések, a gyakorlaton elvégzett munkák, a megismert új technológiák.

Csak az a jelentkező bocsátható szakmai vizsgára, akinek portfólióját a képző intézmény kijelölt oktatója hitelesíti, azaz igazolja, hogy a portfólióban megjelenő adatok, információk a vizsgára jelentkező által kerültek összegyűjtésre, elvégezte azokat a munkafolyamatokat, amelyeket a munkájában bemutatott.

A portfólió teljes (maximális) terjedelmét az akkreditált vizsgaközpont határozza meg, de nem lehet kevesebb 15 oldalnál (diánál). Javasolt a 12-es betűnagyság, és a képek aránya ne haladja meg a 30%-ot.

Leadás: A vizsgázónak a szakmai oktatást végző intézmény által hitelesített portfólióját a szakmai vizsga megkezdése előtt legalább 30 nappal le kell adnia a vizsgaközpontnak.

Formája: A vizsgázó által kézzel vagy számítógéppel készített prezentáció, ppt, vagy pdf összeállítás, szerkesztett és a képző intézmény által biztosított online felületen a tárhelyre feltöltött dokumentum.

A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő: 1-1,5 év.

A vizsgabizottság a szakmai vizsgán értékeli a bemutatott anyagot, kapcsolódó beszélgetést folytat a vizsgázóval.

B) vizsgarész részletes leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgázó állattenyésztési, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tételapon szerepeljen, valamennyi kiadott elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen, és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvégzése.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes munkafeladatokat.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára három feladattípusból áll:

feladattípus: állattenyésztés

feladattípus: növénytermesztés, kertészet

feladattípus: gépüzemeltetés

A feladatok elvégzésének folyamata:

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben, vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a növények, állatok felismerésének, a tartás, illetve termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, termelési eredmények, az előállított termékek felhasználásának, beltartalmának, értékesítésének, az üzem, vállalkozás működtetésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét.

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyet komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el.

I. feladattípus:

Az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányadag összeállítása, takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, alapvető vizsgálatok elvégzése, tejvizsgálat, küllemi bírálat, méretfelvétel, takarmány-, alom-, trágyakészlet mennyiségének felmérése, érzékszervi minősítésük, termésbecslés, számla kiállítása az állattenyésztésben, alkalmazott alap- és összesítő bizonylatok, nyilvántartások kitöltése. II. feladattípus:

A szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti termesztés napi és időszakos feladatainak elvégzése: alapvető vizsgálatok elvégzése, talajvizsgálatok, vetőmagvizsgálat, vetőmagszükséglet,

vetőmagelőkészítés, csávázás, kiszórt növényvédőszer vizsgálata, tápanyagutánpótlás számítások, egyszerű növénytermesztési munkák végzése, növényvédelmi munkák, növényvédőszerkezelése, tárolóhely előkészítés, számla kiállítása a mezőgazdasági termelésben, alkalmazott alap- és összesítő bizonylatok, nyilvántartások kitöltése, kertészeti munkafolyamatok elvégzése, talajelőkészítés magvetéshez, magvetés szabadföldbe, magvetés szaporító ládába/tálcába, palántázás, vegetatív szaporítás, ültető gödör kiásása, ültetés, öntözés, metszés, gyümölcs betakarítás, osztályozás, minősítés, tárolás, csomagolás, szőlőművelés és metszés, gyümölcsök tárolása: tárolási módok, tároló típusok, manipulálás műveletei. III. feladattípus:

A szántóföldi növénytermesztésben és a kertészetekben alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, talajművelés gépei, tápanyag-visszapótlás gépei, vetés, öntözés, ültetés, palántázás gépei, növényápolás gépei, betakarítás gépei, növénytermesztési munkagépek kiszolgálása, öntözőberendezések, rakodás, növényvédelmi gépek, háti- és motoros permetező gépek, csávázógépek, kertészetekben alkalmazott erőgépek és munkagépei, speciális talajművelő gépek, talajfertőtlenítő gépek, gőzölőberendezések, tápkockás palántázó gép, gyümölcstelepítés, területrendezés gépei, tereptisztítás, támrendszerépítés gépei, síkfalmetszők, kézi metszőollók karbantartása, élezése, pneumatikus metszőollók felszerelése, üzemeltetése, gyümölcsbetakarítás gépei, segédeszközei, manipulálás gépei, csomagolás, gyümölcsszállítás gépei, eszközei, természetőberendezéseknél alkalmazott anyagok, szerkezetek, természető berendezések fűtőberendezései, szellőztetés, öntözőberendezések, mikroöntözés.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: **A) vizsgarész:** a rendelkezésre álló időtartam: 30 perc, amelyből a felkészülési idő 15 perc, portfólió védés 15 perc.

B) vizsgarész: a rendelkezésre álló időtartam összesen 120 perc, a szakmai beszélgetés időtartama maximum 15 perc lehet.

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

vizsgarész: 40 %

vizsgarész: 60 % (feladattípusonként 20 – 20 %)

A) vizsgarész vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

a leírt tapasztalatok szakmai tartalma,

az összefüggő nyári szakmai gyakorlatok bemutatása, saját megfigyelések minősége, mennyisége,

kötelező tananyag, gyakorlaton kívüli szakmai érdeklődés, egyéni meglátások szakmai megalapozottsága, külalak, szerkesztés, szerkezet, helyesírás.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A portfólió szakmai tartalmához, formai kivitelezéséhez az akkreditált vizsgaközpont szempontrendszerrel dolgoz ki, melyet a képző intézmények rendelkezésére bocsát.

B) vizsgarész vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

munkavégzés megkezdése előtti feladatok: munkaterület kijelölése, gépek, eszközök, szerszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése

az állatokkal történő bánásmód

a gépek munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések) - precíz, gondos munkavégzés

a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása (információk ismerete vagy megszerzése, pl. kezelési, karbantartási utasítások írásban, vagy internetről)

összbenyomás, beszédkézség, hozzáállás

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi

feltételek: **A) vizsgarész:**

A vizsga zavartalan lebonyolításához felelős rendszergazda rendelkezésre állása szükséges. **B) vizsgarész:**

-

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

Központi interaktív vizsgarész: lebonyolításához tanterem, a tanulók létszámának megfelelő számú számítógép, internet szükséges.

vizsgarész: a portfólióval kapcsolatos vizsgatevékenység tárgyi feltételei: vizsgahelyiség (tanterem), számítógép, internet elérhetőség, nyomtató.

vizsgarész: a gyakorlati szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

szakirodalom (könyvek, prospektusok, kezelési utasítások stb.)

irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)

műszerek, mérőeszközök, mintavétel eszközei

egyéni védőfelszerelések, elsősegélynyújtó-felszerelések

állategészségügyi műszerek, állatgyógyászat alapvető eszközei, állatápolás, elletés/fiaztatás, egyedi megjelölés eszközei

baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal és műszaki felszereléssel

baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei, berendezései, anyagai

juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei

villanypásztor és berendezései, tartozékai
hídmérleg, terménytárolás és -kezelés eszközei
növényvédelmi tárolóhelyek, eszközök, anyagok
földterület a gépbeállítási és gépüzemelési gyakorlathoz
termesztő berendezések, fóliák
növényház, szőlőültetvény, gyümölcsös, támrendszer • univerzális mezőgazdasági erőgépek és pótkocsik
talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei • vető-, ültető- és palántázógépek
fűkasza, rendsodró, szárzúzó, silózógép, bálázógép
permetezőgép, növényvédelem gépei, eszközei
trágyakihordás eszközei, szerves- és műtrágyaszóró gépek
öntözőberendezések
arató-cséplőgép adapterekkel
megtisztító- és csávázógépek
kertészeti kisgépek
takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei
takarmánytárolás eszközei, gépei
fejés és tejkezelés gépei
gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok
kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek

A szakmai vizsga eredményébe az ágazati alapvizsgát az alábbi aránnyal kell beszámítani: 5 % (Szakmai vizsga: 95 %)

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok:
Központi interaktív vizsga:

A számítási feladatok végezhetőek az akkreditált vizsgaközpont által kiadott, lepecsételt lapon, a számológép használata megengedett. A számításához használt lapokat a vizsga befejezésekor névvel ellátva le kell adni és csatolni a vizsgázó által készített portfólióhoz. Projektfeladat:

vizsgarész: használható a vizsgázó által készített portfólió, a hozzá kapcsolódó egyéb dokumentumok, elkészített saját tárgy vagy gyakorlati feladat bemutatása, saját gazdaságban/gyakorló üzemben előállított termék, növény, állat vagy arról készült dokumentum.

vizsgarész: minden eszközt, dokumentumot a vizsgáztató szervezet biztosít.

Részsakma

Részzakma alapadatai

A részzakma megnevezése: Aranykalászos gazda

A részzakma órakerete: 480 – 720 óra

A részzakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részzakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3 10.1.5. A részzakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint:

A részzakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Az aranykalászos gazda általános mezőgazdasági szakismeretekkel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez elengedhetetlen elméleti, fizikai és gyakorlati felkészültséggel, a vállalkozói tevékenységhez szükséges alapismeretekkel rendelkező szakember. A mezőgazdasági termelési feladatokat gazdaságosan, szakszerűen, környezetkímélő módon végzi, ismeri az állattartás, a szántóföldi növénytermesztés és a kertgazdálkodás alapjait. Képes a talajelőkészítést, vetést, növényápolást, a talaj termőképességének fenntartásával kapcsolatos feladatokat ellátni, az élelmezési és a takarmányozási célra termesztett növényeket betakarítani, tárolni, tartósítani, állatjóléti és -higiéniai, tartástechnológiai feladatokat végrehajtani, állatot szaporítani, takarmányozni, zöldségtermesztési, gyümölcs- és szőlőtermesztési feladatokat ellátni, mezőgazdasági munkagépeket, építményt karbantartani, egyszerű javítást végezni, környezet-, tűz- és munkavédelmi előírásokat betartani és betartatni, kereskedelmi, vállalkozási, szervezési és ügyviteli tevékenységet végezni, önálló agrárgazdasági vállalkozást működtetni.

Az aranykalászos gazda tevékenységi körének ellátásához szükséges a mezőgazdasági vontató vezetésére érvényes vezetői engedély, amelynek megszerzésére - külön hatósági vizsga keretében - a képzés alatt lehetőség van.

A részzakma legjellemzőbb FEOR száma

Részzakma megnevezése	FEOR-szám	FEOR megnevezése
Aranykalászos gazda	6130	Vegyesprofilú gazdálkodó
	6130	Önálló gazda
	6130	Őstermelő
	6111	Szántóföldinövénytermesztő
	6130	Aranykalászos gazda

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozáségszégügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges 10.5. Eszközjegyzék a részzakmákra

Állategészségügyi vizsgáló műszerek

Állatgyógyászati eszközök

Állatjelölő eszközök

Anyaállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök

Egyéni védőfelszerelés

Elletés, fiaztatás eszközei

Építőipari kisgépek

Épületkarbantartás szerszámai, eszközei

Gépi fejés berendezései

Gépkarbantartás szerszámai, eszközei

Gyümölcskertészet kisgépei, eszközei

Istállók, ólak berendezései

Kertészeti kéziszerszámok

Kéziszerszámok

Ló, szarvasmarha, sertés, juh ápolás és gondozás eszközei

Mérlegek

Mérőeszközök

Meteorológiai mérőeszközök

Munkabiztonsági berendezések

Növényápolási eszközök

Növényház, fóliasátor

Növényvédelem gépei, eszközei

Öntözőberendezések

Szerelőszerszámok

Szőlészeti kisgépek

Takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

Talajművelő eszközök, erő- és munkagépek

Talajvizsgáló eszközök, műszerek

Terménytárolás gépei, eszközei

Tojáskezelés eszközei, berendezései

Villanypásztor berendezés és tartozékai

Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelmi szabályait.	Ismeri az ágazathoz kötődő munka-, tűz- és környezetvédelmi	Szabálykövető a munka-, tűz és környezetvédelem területén.	Utasítás alapján az adott mezőgazdasági tevékenységhez szükséges

		alapelveket.		védőfelszereléseket használja.
2	Elvégzi az istálló munkákat, fenntartja az istállórendet.	Ismeri az istálló munkák eszközeit. Ismeri a gazdasági állatok takarmányozási alapelveit.	Az istálló munkákat precízen, pontosan, körültekintően végzi, együttműködő és szabálykövető.	Másokkal együttműködve megítéli az egyes egyedek eltérő igényeit.
3	Felismeri a gazdasági állatok ivarzását. Közreműködik a pároztatásban, a termékenyítésben.	Ismeri az ivarzás jellemző tüneteit, a pároztatás és a mesterséges termékenyítés menetét.	Elővigyázatos, törekszik a munkavégzés során a munkabiztonsági szabályok betartására.	Instrukciók alapján, közreműködik a szaporítási folyamatokban.
4	Segítséget nyújt az ellésnél, gondozza az újszülött állatot.	Ismeri az ellés jeleit, a teendőket az újszülöttel és az anyaállattal.	Szem előtt tartja, elfogadja a szakmai elveket.	Végzi az újszülött állatok gondozását, vezetői irányítás mellett.
5	Terméket értékesít, bizonylatot állít ki (számla, nyugta).	Ismeri a számla, nyugta, bizonylatok kötelező elemeit.	Precíz az adminisztrációs feladatok elvégzésében.	Felelős a termékértékesítési dokumentumok tartalmáért.

6	Terményt szállít, szállítólevelet, átvételi dokumentációt tölt ki, kézzel és internetes rendszer használatával.	Ismeri a mezőgazdasági termékek szállítási, adminisztrációs feladatait, az elektronikus rendszer kezelését.	A dokumentációkat, nyomtatványokat precízen, pontosan, tölti ki, ellenőrzi a leírtakat.	Felelősséggel tartozik az áruk átvételéért.
7	Fertőtlenítő oldatot készít, utasítás szerint használja.	Ismeri a fertőtlenítés szabályait, az alapvető eljárásokat.	Együttműködik a munkavédelemért, a környezetért felelős szakértőkkel.	Felelősséget vállal az oldat előírt %-os értékére.
8	Takarmányt előkészít, elvégzi az	Ismeri a takarmány előkészítési	Szabályszerűen, pontosan végzi a takarmányok	Tisztában van a gondozó egyéni

	állatok napi takarmányozását, megvizsgálja az etető- és itató, berendezéseket.	technológiákat, az abrakkeverékek felhasználását.	előkészítését, kiosztását.	felelősségével, az állatok takarmányozása, valamint az etető-itató berendezések karbantartása során.
9	Elvégzi az adott állat speciális napi ápolási feladatait.	Ismeri a szarvasmarha, sertés, juh, ló, baromfi ápolási feladatait.	Elkötelezett a felelős állattenyésztés iránt.	Mindig azonos időben, felelősen gondozza az állatokat.
10	Kipróbálja a világítást, a fűtőberendezést, megméri az istálló hőmérsékletét.	Ismeri az optimális istálló hőmérsékletet és a szabályozás lehetőségeit.	Törekszik az állatok számára legkedvezőbb környezeti értékek betartására.	Figyeli az állatok napi viselkedését, az eltérő, szokatlan mozgást, fekvést, étvágyat jelenti a vezetésnek.

11	Gépi fejest végez a higiéniai előírások szerint, tisztít, karbantart.	Ismeri a fejes előtti és utáni teendőket.	Szigorúan betartja a higiéniai előírásokat a fejes közben és a gépek tisztítása során.	Betartja a fejes időpontjára vonatkozó előírásokat.
12	Előkészíti a fiatzató kutricát, a szükséges eszközöket.	Ismeri sertéstartás jellemzőit, az elető kutricaberendezését.	Betartja az állategészségügy i előírásokat.	Felelősen végzi az eszközök, a fiatzató előkészítését.
13	Elvégzi a talajmunkákat, kezeli a gépeket, előkészíti a magágyat.	Ismeri a talajművelés fogalmát, célját, alpműveleteit, eszközeit.	Elkötelezett a növénytermesztés, a gondos talajművelés iránt.	Felelősséget vállal a talajmunkák során a talaj jó előkészítéséért.
14	Gondoskodik a vetőmagvak tárolásáról, előkészíti vetésre.	Ismeri a vetőmagvak tulajdonságait, előkészítését, a vetés módját, idejét.	Lelkiismeretesen figyeli, méri a vetőmagvak tárolásához előírt környezeti tényezőket.	Vezetői útmutatással végzi, az előírt technológia szerint a vetőmagvak előkészítését.
15	Elvégzi a	Ismeri a	Törekszik a	Folyamatosan

	talajelőkészítés t, a vetést, a növények ápolását, gondozását.	talajelőkészítő, a vető-, ültető- és talajápoló gépek kezelését.	biztonságos munkavégzésre a talajmunkák, a vetés és a növények ápolása közben.	ellenőrzi a talajelőkészítést, a vetési munkák pontos elvégzését, valamint a növények fejlődését.
16	Betakarítja a terményt, tárolóhelyre szállítja, méri a nedvességtartalmát, tisztaságát.	Ismeri a gabonafélék, a hüvelyes, gyökér- és gumós, az ipari, a szál- és takarmánynövények jellemzőit.	Együttműködik a közösen végzendő, egymásra épülő feladatok elvégzésében.	Ellenőrzi, figyelemmel kíséri a termények szállítási útvonalát.

17	Védekezik a gyomnövények kártétele ellen.	Ismeri a gyomnövények biológiai és alaktani tulajdonságait.	Belátja, hogy a mechanikai növényápolás (kultivátor) hatásos gyomtalanítási eljárás.	Felelős a gyomtalanítás/gyomirtás elvégzéséért.
18	Működteti az öntözőberendezéseket.	Ismeri az öntözési lehetőségeket.	Elkötelezett a víztakarékos csepegtető öntözési eljárás iránt.	Önállóan kezeli az öntözőberendezéseket.
19	Elvégzi a lucerna, a gyepterelítési, gondozási, betakarítási munkáit.	Ismeri a lucerna termesztési feladatait, a gyepterelítő növényeket.	Igényli és megvalósítja a gondos, felelős munkavégzést a lucerna telepítési, gondozási és betakarítási munkáknál.	Felelős a gazdasági állatok takarmányellátásáért.
20	Végzi a palántanevelést, vet, tűzdel, öntöz, gondozza a növényeket.	Ismeri a zöldségtermesztés jelentőségét, a különböző zöldségnövényeket.	Belátja az egyes növényekre előírt szakmai technológiai előírások fontosságát.	Önállóan végzi a palántanevelés feladatait.
21	Gondozza a zöldségnövényeket, begyűjt, tisztít, csomagol, értékesít.	Rendelkezik a zöldségnövények termesztésének ismereteivel.	Betartja és betartatja a higiénia és az élelmiszer-egészségügy előírásait.	Felelősséget érez az eredményes zöldségtermesztésért.
22	Végzi a gyümölcsös aktuális munkálatait, betakarítja a terményt, értékesíti.	Ismeri a gyümölcsös gondozását, a szedés, válogatás, értékesítés feladatait.	Elkötelezett a zöldségtermesztésért és annak fejlesztéséért, különösen a minimális vegyszerhasználattal, vagy a biotermesztés irányában.	Együttműködik más termelőkkel az időszerű ápolási, a növényvédelmi és a betakarítási munkákban.

23	Mezőgazdasági munkát végez, kezeli az elektromos kerti munkagépeket.	Ismeri az elektromos berendezések kezelését, karbantartását.	Vigyáz a környezetben dolgozók testi épségére, a gépek, vezetékek állapotára.	Felelős az elektromos gépek és vezetékek használatával kapcsolatos előírások betartásáért.
24	Elvégzi indulás előtt a mezőgazdasági erő- és munkagépek napi karbantartását.	Ismeri a mezőgazdasági erő- és munkagépek felépítését, kezelőszerveit.	Szigorúan betartja a közlekedésbiztonsági előírásokat.	Felelős a környezet tisztántartásáért, az általa gondozott gépek állapotáért.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Mezőgazdasági termelési feladatok

A vizsgatevékenység leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése

A vizsgázó állattenyésztési, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tételapon szerepeljen, valamennyi kiadott elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvégzése.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes vizsgarészek munkafeladatait.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára négy vizsgarészből áll:

feladattípus: állattartás, állattenyésztés

feladattípus: növénytermesztés, kertészet

C.) feladattípus: gépüzemeltetés

D) feladattípus: szakmai beszélgetés A vizsgarészek elvégzésének folyamata:

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben vagy a munka befejezése után a vizgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a növények, állatok felismerésének, a tartás, illetve a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét, valamint a növények, állatok, magvak, eszközök, gépelemek felismerésével kapcsolatos ismereteket is.

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyeket komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el.

feladattípus: állattartási, állattenyésztési feladatok végrehajtása

Az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, alapvető vizsgálatok elvégzése, tejvizsgálat, küllemi bírálat, méretfelvétel, a takarmány és alom érzékszervi minősítése, termésbecslés, számla kiállítása az állattenyésztésben, alkalmazott alap bizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

feladattípus: növénytermesztési, kertészeti feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti termesztés napi és időszakos feladatainak elvégzése: alapvető vizsgálatok elvégzése, talajvizsgálatok, vetőmagvizsgálat, vetőmagszükséglet, egyszerű növénytermesztési munkák végzése, számla kiállítása a mezőgazdasági termelésben, alkalmazott alapbizonylatok, nyilvántartások kitöltése, kertészeti munkafolyamatok elvégzése, talajelőkészítés magvetéshez, magvetés szabadföldbe, magvetés szaporító ládába/tálcába, palántázás, vegetatív szaporítás, ültetőgödör kiásása, ültetés, öntözés, metszés, gyümölcsbetakarítás, osztályozás, minősítés, tárolás, csomagolás, szőlőművelés és metszés.

C) feladattípus: gépüzemeltetési feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztésben és az állattartásban alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, talajművelés gépei, tápanyag-visszapótlás gépei, vetés, ültetés, palántázás gépei, növényápolás gépei, betakarítás gépei, kertészeti kisgépek, kerti traktorok, talajfertőtlenítő gépek, metszőollók, gyümölcsbetakarítás és manipulálás gépei, gyümölcsök tárolásának berendezései, természetberendezések fűtőberendezései és a szellőztetés, öntözőberendezések, takarmány-előkészítés gépei, itatás, trágyaeltávolítás, fejtés, tejkezelés gépesítése, tojásgyűjtés és –kezelés eszközei, keltetőgépek, nyírás eszközei, állattartó épületek klímaszabályozása, mosás és fertőtlenítés gépei, elektromos kerítések, mérlegelés, állatszállítás eszközei.

D) feladattípus: szakmai beszélgetés

A vizsgabizottság kérdései a végzett munkával kapcsolatos tevékenységre, a növények, állatok, használt munkaeszközök ismereteire terjedjenek ki. A vizsgázó által adott válaszokat összefoglalóan kell értékelni, a három feladat elvégzése után.

A szakmai beszélgetés időtartama: 20 perc

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc 10.7.3. A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

munkavégzés előtti feladatok: munkaterület kijelölése, gépek, eszközök, szerszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése - az állatokkal történő bánásmód

a gépek munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések) - precíz, gondos munkavégzés

a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása

összbenyomás, beszédkészség, hozzáállás

Az A), B) és C) feladattípus esetében az értékelés súlyaránya:30 % - 30 % - 30 %.

A szakmai beszélgetés értékelési súlyaránya: 10 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai beszélgetés akkor eredményes, ha legalább 40 %-osra értékelhető.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi

feltételek: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

bizonylatok, gépkönyvek

irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)

mintavétel eszközei, egyéni védőfelszerelések

elsősegélynyújtó-felszerelések

állatápolás eszközei

baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal

baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei

juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei

terménytárolás és kezelés eszközei

földterület a gépbeállítási és gépüzemelési gyakorlathoz

termesztő berendezések, fóliák

gyümölcsös

univerzális mezőgazdasági erőgépek és pótkocsik

talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei

vető-, ültető- és palántázó gépek

fűkasza, rendsodró, szárzúzó, silózógép, bálázógép

öntözőberendezések

arató-cséplőgép

kertészeti kisgépek

takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

takarmánytárolás eszközei, gépei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályozás:

Segédeszköz nem használható.

Részzakma

. Részzakma alapadatai

A részzakma megnevezése: Mezőgazdasági munkás

A részzakma órakerete: 240 – 360 óra

A részzakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részzakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 2

A részzakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 2

A részzakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

A mezőgazdasági munkás általános, alapvető mezőgazdasági szakismerettel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez szükséges, fizikai és gyakorlati felkészültséggel rendelkező szakember, aki irányítás alatt képes a szakszerű munkafeladatok ellátására, az egyszerű mezőgazdasági munkák végzésére. A részzakképesítéssel rendelkező földmunkát, talajelőkészítést, talajmunkát, vetést, palántázást, ültetést, növényápolást végez, ellátja a talaj termőképességének fenntartásával kapcsolatos feladatokat, betakarítja, válogatja, tisztítja, tárolásra előkészíti, tartósítja, tárolja az élelmiszer- és takarmány céljára termesztett növényt, elvégző gyümölcs-, szőlő- és zöldségtermesztési alapfeladatokat, irányítás mellett állatot gondoz, takarmányoz, elláthat tartástechnológiai feladatokat, gépet, épületet, építményt karbantart, egyszerű javításokat végez, betartja, a környezet-, tűz- és munkavédelmi, a személyi és élelmiszerhigiéniai követelményeket, előírásokat. Szakmai irányítás mellett, részt vesz a szántóföldi és kertészeti (gyümölcs, zöldség, szőlő) növények termelésével, gazdasági állatok tartásával és tenyésztésével, értékesítésével kapcsolatos feladatok megvalósításában, elvégzi a számára megjelölt egyszerű vagy idényjellegű mezőgazdasági munkafeladatokat.

. A részzakma legjellemzőbb FEOR száma

Részzakma megnevezése	FEORszám	FEOR megnevezése
Mezőgazdasági munkás	6130	Vegyes profilú gazdálkodó

Mezőgazdasági munkás	9331	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású
Mezőgazdasági munkás	6111	Szántóföldinövény-termesztő

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapkú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

Eszközjegyzék a részsakmákra

Állatjelölő eszközök

Elletés, fiaztatás eszközei

Anyaállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök

Mérlegek

Ló, szarvasmarha, sertés, juh ápolás és gondozás eszközei

Gépi fejés berendezései

Tojáskezelés eszközei, berendezései

Takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

Terménytárolás gépei, eszközei

Istállók, ólak berendezései

Villanypásztor berendezés és tartozékai

Talajvizsgálati eszközök, műszerek

Meteorológiai mérőeszközök

Talajművelő eszközök, erő- és munkagépek

Öntözőberendezések

Növényápolási eszközök

Növényvédelem gépei, eszközei

Gépkarbantartás szerszámai, eszközei

Kéziszerszámok

Szerelőszerszámok

Építőipari kisgépek

Mérőeszközök

Növényház, fóliasátor

Kertészeti kéziszerszámok

Szőlészeti kisgépek

Kertészet kisgépek, eszközei

Épület karbantartás szerszámjai, eszközei

Egyéni védőfelszerelés

Munkabiztonsági berendezések

Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvart viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Ismeri az munka-, tűz- és környezetvédelmi, higiéniai alapelveket.	Alkalmazza a munka-, tűz és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Önállóan használja a kiadott munkatevékenység végzéséhez szükséges védőfelszereléseket
2	Elvégzi az előírt istálló munkákat.	Ismeri az istálló munkák eszközeit.	Pontosan végzi az istálló munkákat, körültekintő az állatok takarmányozásánál.	Felelősen végzi az etetést, hogy az előírt, szükséges takarmányadagot kapják az állatok.
3	Értesíti a vezetőjét, ha különlegesen viselkedő	Ismeri az egészséges és a beteg állat viselkedési	Törekszik a közös munkára az állatok ellátása,	Figyeli az állatok viselkedését, étkezését,

	állatot észlel.	szokásait.	gondozása terén, igényli a tapasztaltabb munkatársak segítségét.	étvágyát, értesíti a vezetőt a feltűnő esetről.
4	Segítséget nyújt az ellésnél, a gondozásnál.	Ismeri az ellés jeleit, a szükséges eszközöket, feladatokat.	Szigorúan betartja a higiéniai előírásokat.	A vezető/állatorvos irányításával végzi a rábízott feladatokat.

5	Kitölti a jelenléti íveket, a munkanaplót.	Ismeri a munkanaplót, a kitöltés szabályait.	Pontosan végzi a jelenléti ívek, munkanaplók kitöltését.	Felelősséggel tartozik a jelenléti ívek szabályos kitöltéséért.
6	Átvész, átadja a szállított anyagokat, termékeket.	Ismeri az átvétel szabályait, a dokumentáció kitöltését.	Ellenőrzi a szállított termékek mennyiségét, minőségét.	Felelős az áruátvételért, átadásért (mennyiség, minőség).
7	Elvégzi az állatok napi takarmányozását.	Ismeri a takarmányokat, megvizsgálja azok minőségét.	Pontosan betartja az egyedenként előírt mennyiség kijuttatását.	Tisztában van felelősségével, hogy az előírt mennyiség időben kerüljön az állatok elé.
8	Elvégzi a talajmunkákat, vetőágyat készít.	Ismeri a talajművelés feladatait, a magágykészít és eszközeit.	Elkötelezett a növénytermesztés és a talajművelési munkák pontos végzése iránt.	Önállóan végzi a vezetők által előírt/kiadott talajmunkákat.
9	A munkagépkézeltől irányításával végzi talajápoló, vető, ültető gépek karbantartását (tisztítás, feltöltés, beállítás, kezelés).	Ismeri a talajápoló-, vető- és ültetőgépek felépítését, beállítását, kezelését.	Törekszik a biztonságos, precíz munkavégzésre, ellenőrzi a talajápoló-, vető és ültetőgépek beállítását.	Önálló felelősséggel figyeli a gép folyamatos munkáját, ellenőrzi a beállított értékeket.
10	A munkagépkézeltől irányításával végzi szerves-	Ismeri a szerves- és műtrágyaszórógépek felépítését,	Igyekszik a gépek pontos beállítására, melyek fontosságát a	Folyamatosan ellenőrzi a szórás egyenletességét.

	és műtrágyaszóró , ültető gépek karbantartását (tisztítás, feltöltés, beállítás, kezelés).	beállítását, kezelését.	termelési eredmények mutatják.	
11	Védekezik a gyomnövények kártétele ellen.	Ismeri a gyomnövények jellemzőit, kártételüket.	Elkötelezett a mechanikai gyomirtás iránt.	Felelős a gyomnövények elleni védekezés hatékonyságáért.
12	Részt vesz a betakarítás, szállítás, tárolás, értékesítés munkafolyamataiban, vezetői irányítással.	Ismeri a különböző szántóföldi és kertészeti növényeket, a tárolt terményeket, azok hivatalos és a köznyelvben használt neveit.	Együttműködik az egymásra épülő közös feladatok végrehajtásában (szállítás, rakodás, betakarítás), segíti az időben történő betárolást.	Figyeli és ellenőrzi a munka- és értékbiztonságot, a beszállítási útvonal forgalmát, az időjárás változásait.
13	Részt vesz a gyepek, a lucerna telepítési, gondozási munkálataiban	Ismeri a lucerna, a gyepek jellemzőit, a gondozási feladatokat.	Igényli és megvalósítja a gondos, felelős munkavégzést a lucerna telepítési, gondozási és betakarítási munkáknál.	Irányítás mellett felelős a gazdasági állatok takarmány- ellátásának biztosításáért.
14	Előkészíti a palántanevelés hez szükséges talajt, eszközöket, irányítás mellett részt vesz a palántanevelési folyamatokban	Felismeri a talajokat, magokat, a használt eszközöket, a leggyakrabban használt palántákat.	Ügyel a tisztaságra, a környezet rendjére a talajelőkészítésnél és a palántanevelés minden szakaszában.	Felelős a palántanevelés ben használt szerszámok, eszközök műszaki állapotáért, a környezet tisztaságáért. rendjéért.

15	Részt vesz a zöldség növények termesztésében, gondozásában, betakarításában	Ismeri a vetés, ápolás, betakarítás legfontosabb feladatait.	Elkötelezett a zöldségtermesztés és fejlesztéséért, különösen a minimális vegyszerhasználat vagy a	Felelősséget érez a megtermelt áruk minőségéért.
	n.		biotermesztés irányában.	
16	Részt vesz gyümölcs- és szőlőtermesztés gondozási, ápolási, betakarítási feladataiban.	Ismeri az ültetvények gondozását, az osztályozás, csomagolás, tárolás feladatait.	Érdeklődik a gyümölcs- és szőlőtermesztés iránt.	Elfogadja és betartja az élelmiszer-egészségügyi és - higiéniai előírásokat
17	Mezőgazdasági munkát végez elektromos kertészeti munkagéppel, kezeli a kéziszerszámokat.	Ismeri a villamos áram élettani hatását, balesetveszélyes jellegét.	Elővigyázatosan végzi munkáját, a környezetben dolgozók figyelmét felhívja a balesetveszélyre.	Felelősséget vállal a villamos áram használata közben, a vezetékek, gépek hibátlan állapotáért.
18	A traktorvezető irányítása mellett részt vesz a mezőgazdasági erő- és munkagépek tisztításában, karbantartásában, beállításában.	Ismeri a traktorok és a mezőgazdasági munkagépek felépítését, feladatát, munkáját, a karbantartáshoz szükséges eszközöket, anyagokat.	Gondoskodik a környezet tisztántartásáról, rendjéről, betartja a gépekre és a környezetre vonatkozó utasításokat.	Felelős a csúszásveszély kialakulásának megakadályozásáért, elhárításáért, folyamatosan ellenőrzi a munkaterületet.
19	Tisztítja, kezeli az állattartó telepek műszaki berendezéseit, vezetői irányítás mellett.	Ismeri az állattartó telepek, épületek, berendezések feladatait, kezelését, karbantartását.	Elfogadja az üzemi elvárásokat, megérti és alkalmazza a környezet rendjére, tisztántartására vonatkozó előírásokat.	Figyelemmel végzi a vezetői utasítások szerint a berendezések, eszközök tisztítását, kezelését.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Mezőgazdasági termelési feladatok

A vizsgatevékenység leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése A vizsgázó állattartási, növénytermesztési és gépüzemeltetési feladatokat végez el, az akkreditált vizsgaközpont által meghatározottak szerint. A munkafeladatokat úgy kell összeállítani, hogy a három kérdéskör egy tétellapon szerepeljen, valamennyi kiadott elvégzendő feladatcsoport összességében azonos nehézségű legyen, és megközelítőleg azonos időtartamot vegyen igénybe a munkafeladatok elvégzése.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti el az egyes vizsgarészek munkafadatait.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára négy vizsgarészből áll:

feladattípus: állattartás

feladattípus: növénytermesztés, kertészet

C.) feladattípus: gépüzemeltetés

D) feladattípus: szakmai beszélgetés

A vizsgarészek elvégzésének folyamata:

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a növények, állatok felismerésének, a tartás, illetve a termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, az előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munkaegészségügyi, környezetvédelmi és biztonságtechnikai feltételek kérdéskörét, valamint a növények, állatok, magvak, eszközök, gépelemek felismerésével kapcsolatos ismereteket is.

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyeket komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el.

feladattípus: állattartási feladatok végrehajtása

Az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, méretfelvétel, takarmány-, alom-, trágyakészlet kezelése, érzékszervi vizsgálatok, tojások kezelése, nyilvántartások, adatlapok kitöltése, alkalmazott alap bizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

feladattípus: növénytermesztési, kertészeti feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztés és a kertészeti termesztés napi és időszakos feladatainak elvégzése: egyszerű növénytermesztési munkák végzése, talajművelés, talajjavítás, talajvédelem, talajmintavétel, a növények szaporítása és vetése, növényápolás és öntözés, betakarítás és tartósítás, termények tárolása, kertészeti munkafolyamatok elvégzése, talaj-előkészítés magvetéshez, magvetés szabadföldre, magvetés szaporító ládába/tálcába, palántázás, vegetatív szaporítás, ültetőgödör kiásása, ültetés, termesztés termesztő-berendezésben, zöldségfélék áru előkészítése, tisztítás, elsődleges feldolgozás,

gyümölcsbetakarítás, osztályozás, tárolás, csomagolás, szőlőművelés, számla kiállítása a mezőgazdasági termelésben, alkalmazott alabizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

C) feladat: gépüzemeltetési feladatok végrehajtása

A szántóföldi növénytermesztésben, a kertészetekben és az állattartásban alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések kezelése, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, talajművelés gépei, tápanyag-visszapótlás gépei, vetés, ültetés, palántázás gépei, növényápolás gépei, betakarítás gépei, növénytermesztési munkagépek kiszolgálása, öntözőberendezések, rakodás, tárolóhely előkészítése, takarmány-előkészítés gépei, itatás, trágyaeltávolítás, állatápolás gépei, tojásgyűjtés és -kezelés eszközei, nyírás eszközei, állattartó épületek, mosás és fertőtlenítés gépei, elektromos kerítések, mérlegelés, állatszállítás eszközei, növénytermesztési munkagépek kiszolgálása, rakodás, kertészeti kisgépek üzemeltetése, kerti traktorok, metszőollók, talajfertőtlenítő gépek, szellőztető és öntözőberendezések.

D) feladat: szakmai beszélgetés

A vizsgabizottság kérdései a végzett munkával kapcsolatos tevékenységre, a növények, állatok, használt munkaeszközök ismereteire terjedjenek ki. A vizsgázó által adott válaszokat összefoglalóan kell értékelni, a három feladat elvégzése után.

A szakmai beszélgetés időtartama: 15 perc

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc 11.7.3. A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

munkavégzés előtti feladatok: munkaterület kijelölése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése

az állatokkal történő bánásmód

precíz, gondos munkavégzés

a szükséges lexikális felkészültség alkalmazása

összbenyomás, beszédkésztség, hozzáállás

Az A), B) és C) feladattípus esetében az értékelés súlyaránya: 30 % - 30 % - 30 %.

A szakmai beszélgetés értékelési súlyaránya: 10 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai beszélgetés százalékos aránya a vizsgarész teljes feladatsorán belül: 10 % A szakmai beszélgetés akkor eredményes, ha legalább 40 %-osra értékelhető.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: -

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

bizonylatok, gépkönyvek

irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)

mintavétel eszközei, egyéni védőfelszerelések

elsősegélynyújtó-felszerelések

állatápolás eszközei

állatjelölő eszközök

villanypásztor berendezés és tartozékai

baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal

baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei

juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei

terménytárolás és kezelés eszközei

termesztő berendezések, fóliák

gyümölcsös

talajművelő eszközök, talajművelés munkagépei

vető-, ültető- és palántázógépek

fűkasza, rendsodró, szárzúzó, silózógép, bálázógép

öntözőberendezések

arató-cséplőgép

kertészeti kisgépek

takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

takarmánytárolás eszközei, gépei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei, emelőgépek

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:

-

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

A vizsgán segédeszköz nem használható.

Egyebek -

Részzakma

Részzakma alapadatai

A részzakma megnevezése: Állatgondozó

A részzakma órakerete: 400 – 600 óra

A részzakma besorolása az Európai Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részzakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint: 3

A részzakma besorolása a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 3

A részzakma keretében ellátható legjellemzőbb tevékenység, valamint a munkaterület leírása

Az állatgondozó általános állattenyésztési szakismerettel, a mezőgazdasági munkák végzéséhez szükséges, fizikai és gyakorlati felkészültséggel rendelkező szakember, aki irányítás alatt képes munkát végezni. Feladata a gazdasági állatok (szarvasmarha, juh, kecske, sertés, baromfifajok) gondozása, takarmányozása az állathigiéniai, állatjóléti, munka-, tűz- és környezetvédelmi követelmények betartásával.

A részzakképesítéssel rendelkező képes gondozni az állatokat, tartástechnológiai feladatokat végrehajtani, állatot takarmányozni (etetni, itatni), az állattartás gépeit működtetni, gépet, épületet, építményt karbantartani, egyszerű javítást végezni, környezet-, tűz- és munkavédelmi előírásokat betartani.

Szakmai irányítás mellett részt vesz a gazdasági állatok tartásával és tenyésztésével, értékesítésével kapcsolatos feladatok megvalósításában, elvégzi a számára megjelölt egyszerű vagy idényjellegű mezőgazdasági munkafeladatokat a gazdasági állatok tartásával és tenyésztésével, értékesítésével kapcsolatban.

A részzakma legjellemzőbb FEOR száma

Részzakma megnevezése	FEORszám	FEOR megnevezése
Állatgondozó	6121	Szarvasmarha-, ló-, sertés-, juhtartó és -tenyésztő
Állatgondozó	6122	Baromfitartó és -tenyésztő
Állatgondozó	6130	Vegyes profilú gazdálkodó
Állatgondozó	9331	Egyszerű mezőgazdasági foglalkozású

A szakképzésbe történő belépés feltételei

Iskolai előképzettség: alapfokú iskolai végzettség vagy a Dobbantó program elvégzése

Alkalmassági követelmények

Foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vizsgálat: szükséges

Pályaalkalmassági vizsgálat: nem szükséges

12.5. Eszközjegyzék a részszakmákra

Etető-, itató-berendezések

Takarmány-előkészítő, -keverő és -kiosztó gépek, eszközök

Takarító-, fertőtlenítő eszközök

Almozás eszközei, berendezései

Állatjelölő eszközök

Elletés, fiaztatás eszközei

Anyaállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök

Mérlegek

Baromfi, ló, szarvasmarha, sertés, juh tartására alkalmas épület, istálló, ól

Ló, szarvasmarha, sertés, juh, baromfi ápolás és gondozás eszközei

Villanypásztor berendezés és tartozékai

Gépkarbantartás szerszámai, eszközei

Kéziszerszámok

Szerelőszerszámok

Építőipari kisgépek

Egyéni védőfelszerelés • Munkabiztonsági berendezések

Részszakma szakmai kimeneti követelményei

Sorszám	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1	Alkalmazza a munka, tűz- és környezetvédelem, a higiénia szabályait.	Ismeri az munka-, tűz- és környezetvédelmi, higiéniai alapelveket.	Szabálykövető a munka-, tűz és környezetvédelem, a higiénia területén.	Utasítás alapján a tevékenységhez szükséges védőfelszereléseket használja.

2	Elvégzi az előírt istálló munkákat.	Ismeri az istálló munkák feladatait, eszközeit, az állatok takarmányozásának alapelveit.	Elkötelezett az állattartás iránt, lelkiismeretes, az az etetést, itatást körültekintően végzi, szabálykövető.	Megítéli, a kor- és hasznosítási csoportok eltérő igényeit. Ez alapján egyedi takarmányozást, valósít meg.
3	Gondoskodik a gazdasági állatok	Ismeri a gazdasági állatok	Elkötelezett az állatok higiénikus	Dönt az egyedek elhelyezésével

	biztonságos elhelyezéséről.	környezeti igényeit, a tartási módokat.	tartásának megvalósításáért.	kapcsolatban.
4	Szakszerűen végzi a gazdasági állatok gondozását.	Ismeri a gazdasági állatok napi és időszakos ápolását.	Értékként tekint az állatokra, empatikus	Végzi az egészséges és a beteg állatok ápolási feladatait, önállóan vagy munkacsoportban.
5	Értesíti a vezetőjét, ha különlegesen viselkedő állatot észlel.	Ismeri az egészséges és a beteg állat viselkedési szokásait.	Törekszik a közös munkára az állatok ellátása, ápolása és figyelése területén, igényli a tapasztaltabb munkatársak segítségét.	Viselkedésének, tüneteinek megfelelően megítéli az állat állapotát.
6	Felismeri, elkülöníti és gondozza a beteg állatot. Elsősegélyt nyújt.	Ismeri az állatbetegségek jellemző tüneteit és az elsősegélynyújtás szabályait.	Törekszik a közös munkára a beteg állatok gondozása során, igényli a tapasztaltabb munkatársak segítségét.	Ápolja a beteg állatot az állatorvos utasításainak megfelelően.

7	Felismeri a gazdasági állatok ivarzását, közreműködik a pároztatásban.	Ismeri az ivarzás jellemző tüneteit, a pároztatás és a mesterséges megterméke nyítés menetét.	Elővigyázatos, törekszik a pároztatás során az etikai és munkabiztonsági szabályok betartására.	Instrukciók alapján, részben önállóan részt vesz a szaporítási folyamatokban.
8	Segítséget nyújt az ellésnél.	Ismeri az ellés jeleit, a szükséges eszközöket, feladatokat.	Betartja a higiéniai szabályokat az ellés során, végrehajtja az orvos utasításait.	Az állatorvos irányítása mellett részt vesz az elléselőkészítésben, levezetésében.
9	Gondozza az újszülött állatot.	Ismeri, a teendőket az újszülöttel és az anyaállattal.	Elfogadja a szakmai elveket. Törekszik a legnagyobb figyelemmel gondozni az	Másokkal együttműködve végzi az újszülött állatok gondozását, vezetői

			állatokat.	irányítás mellett.
10	Kitölti, aláírja, összesíti a jelenléti íveket, a munkanaplót.	Ismeri a munkanapló kitöltési szabályait.	A munkanaplók kitöltését ellenőrzi, figyeli az állatok napi viselkedését.	Felelősséggel tartozik a jelenléti ívek szabályos kitöltéséért.
11	Átvesz, átadja a szállított termékeket.	Ismeri az átvétel szabályait, az elismervények, szállítólevelek kitöltését.	A szállított termékek mennyiségét, minőségét ellenőrzi.	Felelősséggel tartozik az áruk átvételéért.
12	Elvégzi az állatok napi takarmányozását.	Felismeri a takarmányokat, minőségüket értékeli.	Ellenőrzi az előírt mennyiség kiadását.	Tisztában van az állatok egészsége és fejlődése szempontjából, a takarmányozás fontosságával.

13	Gazdasági állat számára megfelelő férőhelyet alakít ki, állatot megjelöl, nyilvántartásba vesz.	Ismeri az állatok környezeti igényeit, szükségleteit, a tartási módokat, az ENAR krotália használatát.	Elkötelezett a helyes állattartás iránt, betartja az állatvédelem követelményeit.	Önállóan végzi az állatok számára a megfelelő férőhely kialakítását, felelős az egyedek megjelöléséért, nyilvántartásba vételért.
14	Fertőtlenítő oldatot készít, és használja a különböző tisztítási, fertőtlenítési feladatokhoz.	Ismeri a fertőtlenítés szabályait, a biológiai, kémiai fertőtlenítési eljárásokat	Együttműködik a munkavédelemért, a környezetvédelemért felelős szakértőkkel, figyel a környezetvédelmi előírásokra.	Felelősséget vállal az oldat előírt %-os értékére, körültekintően jár el a vegyszerek alkalmazásakor, védőeszközt használ.
15	Takarmányt készít, elvégzi az állatok napi, egyedi vagy csoportos takarmányozását, érzékszervi vizsgálatot folytat.	Ismeri a takarmány-előkészítési technológiákat, az abrakkeverékek felhasználását.	Meghatározott időpontokban, szabályszerűen, pontosan végzi a takarmányok előkészítését, kiosztását.	Alkalmazza az előírt receptúrákat, tisztában van egyéni felelősségével a takarmányozás pontosságát

				tekintve.
16	Kipróbálja a világítóberendezést, a fűtőberendezést, és méri az istálló hőmérsékletét.	Ismeri a világítás hatását a termelésre, az állatok és az istálló hőmérsékletét.	Törekszik az állat számára a legkedvezőbb környezeti feltételek fenntartására.	Képes a fűtő- és a világítóberendezések ellenőrzésére, a hibák önálló javítására.
17	Küllemi bírálatot végez, gondozza, neveli és hizlalja az állatokat.	Ismeri a küllemi bírálat célját, feladatát, folyamatát.	Elfogadja a szakpolitikai elveket, kész a kompromisszumra a küllemi bírálat során.	Másokkal együttműködve, irányítás mellett végzi, illetve vesz részt a küllemi bírálatban.

18	Felkészíti az állatokat a pároztatásra, ápolja a vemhes állatot.	Ismeri az ivar- és tenyészerettséget, a takarmányozás, fontosságát.	Törekszik a közös munkára a telep többi dolgozójával, az állatok zavartalan ellátása érdekében.	Az állatorvos, illetve a telepvezető utasításai szerint végzi munkáját.
19	Jelzi a vezetőnek az ellés jeleit és előkészül az ellésre, előkészíti a szükséges eszközöket, ápolja az újszülöttet.	Tisztában van az ellés jeleivel; rendelkezik az eszközök, műszerek, ismeretével, a fertőtlenítés el és egyéb teendőkkel.	Törekszik az összehangolt munkára az ellés során, az ellés levezetését irányító szakember (állatorvos) utasításai szerint jár el.	Tudatosan végrehajtja az irányító szakember intézkedéseit az ellés és az újszülött gondozása során.
20	Irányítás mellett részt vesz az állattartó telepek, berendezések tisztításában, kezelésében.	Ismeri az állattartó telepek, épületek, berendezések feladatait, kezelését, szerkezetét.	Elfogadja az üzemi és az állategészségügyi, higiéniai előírásokat.	Másokkal együttműködve végzi a berendezések, eszközök tisztítását, kezelését.
21	Gépi fejést végez a higiéniai előírásoknak megfelelően, végrehajtja a munka után a karbantartást, tisztítást	Ismeri a fejés előtti és utáni teendőket, a gépek, eszközök használatát, ellenőrzi a fejés és a tejleadás folyamatát.	Törekszik a biztonságos fejésre, a higiénia betartására, és figyeli a gépek állapotát.	A fejést mindig azonos időpontban végzi, szigorúan betartja az állategészségügyi és élelmiszerhigiéniai előírásokat.
22	Ápolja a juhok körmét, gondoskodik az időszakos feladatok végrehajtásáról (fűrészés).	Ismeri az állategészségügyi előírásokat, a mindennapi, és az időszakos feladatokat.	Elkötelezett az állattenyésztés iránt, pontos, precíz munkát végez.	A körmözést a telep tapasztalt munkatársaival együttműködésben végzi.

A részszakma követelményeinek teljesítését mérő szakmai vizsga

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele: a részszakma megszerzésére irányuló képzés teljesítése

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: Állattartási feladatok

A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása: Gyakorlati vizsgamunka végzése A vizsgázó állattartással, takarmányozással, gépüzemeltetéssel és karbantartással összefüggő komplex feladatokat old meg.

Az akkreditált vizsgaközpont készíti elő az egyes vizsgarészek munkafadatait.

A gyakorlati vizsgamunka minden vizsgázó számára három vizsgarészből áll:

Állattartás gyakorlati feladat elvégzése

Állattartó telep műszaki berendezéseinek kezelése, karbantartása

Szakmai beszélgetés a végzett tevékenységről

A vizsgarészek elvégzésének módja és folyamata:

A gyakorlati vizsgamunka végrehajtása közben vagy a munka befejezése után a vizsgabizottság az adott tevékenységgel kapcsolatos beszélgetést folytat a vizsgázóval. Kérdéseket tesz fel, amelyek érintik a tartás, illetve termesztéstechnológia, a használatos munkaeszközök, gépek, előállított termékek felhasználásának, értékesítésének, a munka egészségügyi és biztonságtechnikai feltételeinek kérdéskörét, valamint a növények, állatok, takarmányok, eszközök, gépelemek felismerésével kapcsolatos ismereteket.

A gyakorlati vizsgamunka feladatait az akkreditált vizsgaközpont jelöli ki, készíti el az értékelőlapokat. Valamennyi feladattípus tartalmazzon végrehajtandó és felismerési feladatot, amelyeket komplex feladatban kell előkészíteni. A felismerési feladat a gyakorlati feladatoktól nem választható el.

feladattípus: Állattenyésztési feladatok végrehajtása

Állattenyésztési feladat gyakorlati végrehajtása: az állattartás, az állatápolás napi és időszakos munkáinak elvégzése: takarmányadag összeállítása, takarmányok érzékszervi vizsgálata, takarmány-előkészítés, takarmánykiosztás, itatás, kitrágyázás, állatápolás, legeltetés, trágyakezelés, takarítás, fertőtlenítés, alapvető vizsgálatok elvégzése, tejvizsgálat, küllemi bírálat, méretfelvétel, takarmány-, alom-, trágyakészlet mennyiségének felmérése, érzékszervi minősítésük, termésbecslés, számla kiállítása az állattenyésztésben, alkalmazott alap- és összesítő bizonylatok, nyilvántartások kitöltése.

feladattípus: Állattartó telep műszaki berendezéseinek kezelése, karbantartása Az állattartásban alkalmazott erő- és munkagépek, berendezések üzemeltetése, karbantartása, munkájuk ellenőrzése, beállítása, egyszerűbb karbantartási feladatok végrehajtása: mezőgazdasági erőgépek, takarmány-előkészítés gépei, etetés, itatás, trágyaeltávolítás, fejés, tejkezelés, állatápolás gépei, tojásgyűjtés és –kezelés eszközei, keltetőgépek, nyírás eszközei, állattartó épületek klímaszabályozása, mosás és fertőtlenítés gépei, elektromos kerítések, mérlegelés, állatszállítás eszközei, járművei, rakodás, állatszállítás eszközei, járművei.

feladattípus: szakmai beszélgetés a végzett tevékenységről

A vizsgabizottság kérdései a végzett munkával kapcsolatos tevékenységre, az állatok, a használt munkaeszközök ismereteire terjedjenek ki. A vizsgázó által adott válaszokat összefoglalóan kell értékelni, a két munkafeladat elvégzése után.

A szakmai beszélgetés időtartama: 15 perc

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 120 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 100 %

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

munkavégzés előtti feladatok: munkaterület kijelölése, eszközök, szerszámok előkészítése, a biztonságos munkatevékenység feltételeinek ellenőrzése

az állatokkal történő bánásmód

a használt eszközök munka előtti ellenőrzése (műszaki, biztonsági, munkavédelmi kérdések)

precíz, gondos munkavégzés

összbenyomás, beszédkésztség, hozzáállás

Az 1.) és 2.) feladattípus esetében az értékelés súlyaránya: 45 % - 45 % A 3.) feladattípus esetében az értékelés súlyaránya: 10 %

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek:

-

szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

bizonylatok, gépkönyvek

irodahelyiség, eszközök (számítógép, nyomtató, telefon stb.)

egyéni védőfelszerelések, elsősegélynyújtó-felszerelések

műszerek, mérőeszközök, mintavétel eszközei

állatápolás eszközei, takarító-, fertőtlenítő eszközök

baromfi, juh, ló, sertés, szarvasmarha istálló állatokkal

baromfi ápolás és gondozás eszközei, tojáskezelés eszközei

juh, ló, sertés, szarvasmarha ápolás és gondozás eszközei

állatápolás, elletés/fiaztatás, egyedi megjelölés eszközei

elletés, fiaztatás eszközei

mérlegek

etető-, itató-berendezések

fejés és tejkezelés gépei

villanypásztor berendezés és tartozékai

almozás eszközei, berendezései

anyaállat és újszülött ápolásához szükséges eszközök

terménytárolás és kezelés eszközei

takarmány előkészítés, kiosztás gépei, eszközei

takarmánytárolás eszközei, gépei

gépüzemeltetéshez szükséges szerszámok, eszközök, anyagok

kézi és gépi anyagmozgatás eszközei

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

A vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok

A vizsgán segédeszköz nem használható

Felnőttoktatás:

KISTERMELŐI ÉLELMISZER-ELŐÁLLÍTÓ SZAK

1.A SZAKMA ALAPADATAI

1.1 Az ágazat megnevezése:

Élelmiszeripar

1.2. A szakma megnevezése:

élelmiszer-előállító

Kistermelői

1.3. A szakma azonosító száma:

4 0721 05 10

1.4. Európai Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

1.5. Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintje: 4

1.6. Ágazati alapoktatás megnevezése:

ágazati

alapoktatás

Élelmiszeripar

1.7. Kapcsolódó részsakmák megnevezése:

- 1.8. Képzés nyilvántartásba-vételi száma:
- 1.9. A képzés célja:
- 1.10. A képzés célcsoportja:
- 1.11. Egybefüggő szakmai gyakorlat időtartama: 140 óra
- 1.12. A szakirányú oktatásra egy időben fogadható 12 fő

2 . A SZAKMA KERETÉBEN ELLÁTHATÓ LEGJELLEMZŐBB TEVÉKENYSÉG, VALAMINT A MUNKATERÜLET LEÍRÁSA

Kis mennyiségű, elsősorban általa megtermelt alaptermékeket, illetve ezekből előállított élelmiszereket állít elő és értékesít végső fogyasztók számára. Az általa megtermelhető alaptermékek köre vágóállatok, tej, tojás, méz, növényi eredetű termények. A kistermelő munkája során érvényesíti a termékeinek kézműves jellegét. Kistermelői keretek között zöldség-, gyümölcs- és húsfeldolgozást végez, tejtermékeket és sütőipari termékeket állít elő. A biztonságos termék-előállítás érdekében szakszerűen irányítja az élelmiszer előállítás folyamatait. A termék-előállításához kapcsolódó termék- nyomon követési és termékbiztonságot igazoló dokumentumokat vezet. Termékeit értékesítheti vendégasztal üzemeltetése keretében is.

Munkáját a gazdaságossági elvek, minőségbiztosítási, élelmiszerhigiéniai, technológiai, tűz- munka-és környezetvédelmi és egyéb vonatkozó előírások betartásával (4-es szint)/betartásával és betartatásával (5-ös szint) végzi.

Az alapoktatás olyan általános és széles körű tudás és képesség megszerzését biztosítja, ami szükséges és hasznos minden élelmiszeripari ágazati szakmában betöltött munkakör esetén. Az alapoktatás végén a tanulók rálátnak az élelmiszeripari ágazat minden fontos részterületére, ezért megalapozott döntést hozhatnak a szakma kiválasztásánál.

Irányítással élelmiszer-feldolgozási alpműveleteket végez: tárol, osztályoz, tisztít, aprít, kever, termikus műveletek végez (hűt, fagyaszt, főz, süt), csomagol. Felismeri és csoportosítja az élelmiszeripar nyersanyagait, azonosítja, hogy mely iparágak használják fel azokat.

Rendelkezik az élelmiszer-előállításához szükséges műszaki alapismeretekkel: felismeri az élelmiszeriparban használatos szerkezeti anyagokat (fémek és nemfémek), 3D makett alapján vetületi ábrát készít geometriai alapelemekről (téglatest, henger, kúp), felismeri az alapvető gépelemeket (kötő gépelemek, hajtáslemek).

Laboratóriumi alpműveleteket végez (tömegmérés, térfogatmérés, oldatkészítés, sűrűségmérés). Ágazathoz kapcsolódó alapszámításokat végez (százalék, aránypár).

Ismeri és betartja a munkahelyi tűz-, munka-, és környezetvédelmi szabályokat. Ismeri és betartja a személyi- és az élelmiszer-előállítás higiéniai követelményeit.

3. A SZAKKÉPZÉSBE TÖRTÉNŐ BELÉPÉS FELTÉTELEI

3.1 Iskolai előképzettség:

Intézményünkben : érettségi vagy szakképző iskolai, befejezett 11 évfolyam, vagy a hatályos szakképzésben szereplő közismereti tárgyak tartalmával legalább 70 %-ban megegyező beszámítható bizonyítvány..

3.2. Alkalmassági követelmények:

egészségügyi alkalmassági vizsgálat:
szükséges

Foglalkozás-

vizsgálat: nem szükséges

Pályaalkalmassági

3.3 Előzetesen elvárt ismeretek:

Nem szükséges

3.4. Egyéb feltételek

Nincs

3. A KÉPZÉS SORÁN MEGSZEREZHETŐ KOMPETENCIÁK

Készségek, képességek	Ismeretek	Önállóság és felelősség mértéke	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Általános és szakmához kötődő digitális kompetenciák
Megfogalmazza saját karriercéljait.	Ismeri saját személyisége jellemvonásait, annak pozitívumait.	Teljesen önállóan	Önismerete alapján törekszik céljai reális megfogalmazására. Megjelenésében igényes, viselkedésében visszafogott.	
Szakképzési munkaviszonyt létesít.	Ismeri a munkaszerződés tartalmi és formai követelményeit.	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett a szabályos foglalkoztatás mellett. Törekszik a saját munkabérét érintő változások nyomon követésére.	
Felismeri, megnevezi és leírja az álláskeresés módszereit.	Ismeri a formális és informális álláskeresési technikákat.	Teljesen önállóan		Internetes álláskeresési portálokon információkat keres, rendszerez.

<p>Internetes álláskereső oldalakon és egyéb fórumokon (újsághirdetések, szaklapok, szakmai kiadványok stb.) álláshirdetéseket keres. Az álláskereséshez használja a kapcsolati tőkéjét.</p>	<p>Ismeri az álláskeresést segítő fórumokat, álláshirdetéseket tartalmazó forrásokat, állásokat hirdető vagy álláskeresésben segítő szervezeteket, munkaközvetítő ügynökségeket.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Hatékonyan tudja álláskereséshez használni az internetes böngészőket és álláskereső portálokat, és ezek segítségével képes szakmájának, végzettségének, képességeinek megfelelően álláshirdetéseket kiválasztani.</p>
<p>A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő önéletrajzot fogalmaz.</p>	<p>Ismeri az önéletrajz típusait, azok tartalmi és formai követelményeit.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>	<p>Törekszik kompetenciáinak reális megfogalmazására, erősségeinek hangsúlyozására idegen nyelven. Nyitott szakmai és személyes kompetenciáinak fejlesztésére. Törekszik receptív és produktív készségeit idegen nyelven fejleszteni (olvasott és hallott szöveg értése, íráskészség,</p>	<p>Ki tud tölteni önéletrajzsablonokat, pl. Europass CVsablon, vagy szövegszerkesztő program segítségével létre tud hozni az adott önéletrajztípusoknak megfelelő dokumentumot.</p>
<p>A tartalmi és formai követelményeknek megfelelő motivációs levelet ír, melyet a megpályázandó állás sajátosságaihoz igazít.</p>	<p>Ismeri a motivációs levél tartalmi és formai követelményeit, felépítését, valamint tipikus szófordulatait az adott idegen nyelven.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>	<p>írás-készség, valamint beszédprodukció). Szakmája iránt elkötelezett. Megjelenése visszafogott, helyzethez illő. Viselkedésében törekszik az adott helyzetnek megfelelni.</p>	<p>Szövegszerkesztő program segítségével meg tud írni egy önéletrajzot, figyelembe véve a formai szabályokat.</p>
<p>Kitölti és a munkaadóhoz eljuttatja a szükséges nyomtatványokat és dokumentumokat az álláskeresés folyamatának figyelembevételével.</p>	<p>Ismeri az álláskeresés folyamatát.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		<p>Digitális formanyomtatványok kitöltése, szövegek formai követelményeknek megfelelő létrehozása, emailek küldése és fogadása, csatolmányok letöltése és hozzáadása.</p>

Felkészül az állásinterjúra a megpályázni kívánt állásnak megfelelően, és céljait szem előtt tartva kommunikál az interjú során.	Ismeri az állásinterjú menetét, tisztában van a lehetséges kérdésekkel. Az adott szituáció megvalósításához megfelelő szókinccsel és nyelvtani tudással rendelkezik.	Teljesen önállóan		A megpályázni kívánt állással kapcsolatban képes az internetről információt szerezni.
Az állásinterjún, az állásinterjúra érkezéskor vagy a kapcsolódó telefonbeszélgetések során csevegést (small talk) kezdeményez, a társalgást fenntartja és befejezi. A kérdésekre megfelelő válaszokat ad.	Tisztában van a legáltalánosabb csevegési témák szókinccsével, amelyek az interjú során, az interjút megelőző és esetlegesen követő telefonbeszélgetés során vagy az állásinterjúra megérkezéskor felmerülhetnek.	Teljesen önállóan		

Kiválasztja az élelmiszeripar növényi eredetű alapanyagait.	Ismeri az élelmiszeripari nyersanyagokat és jellemzőiket.	Teljesen önállóan	Felelősségérzet, felelős, biztonságos munkavégzés az élelmiszerek előállításakor	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Kiválasztja az élelmiszeripar állati eredetű nyersanyagait.	Ismeri az élelmiszeripari nyersanyagokat és jellemzőiket.	Teljesen önállóan	Elkötelezettség a megfelelő és jó minőségű alap- és védőtápanyagok kiválasztása és felhasználása, a jó minőségű és biztonságos termékek	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Felismeri a védőtápanyagokat.	Ismeri a védőtápanyagokat és jelentőségüket.	Teljesen önállóan	előállítása iránt	
Felismeri az egyes nyersanyagok érzékszervi hibáit.	Ismeri az élelmiszerromlás fogalmát,	Instrukció alapján részben önállóan		

	jellemzőit, veszélyeit.			
--	----------------------------	--	--	--

Felismeri a különböző szerkezeti anyagokat.	Ismeri az alapvető szerkezeti anyagokat (fémek, nemfémek).	Instrukció alapján részben önállóan	Elkötelezett a mérések pontos kivitelezése, dokumentálása iránt, fontosnak tartja a műveleti sorrend betartását, ezzel csökkentve a hibás munkadarabok számát.	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Vetületi ábrázolást készít egyszerű mértani alakzatokról.	Ismeri a merőleges vetítés szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		
Papírmodell készíti egyszerű mértani alakzatokról.	Ismeri a képsíkok síkba forgatását.	Teljesen önállóan		
Egyszerű mértani alakzatokat átméretez.	Ismeri a kicsinyítés, nagyítás fogalmát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata
Felismeri és kiválasztja az alapvető kötő gépelemeket.	Ismeri a csavarokat, ékeket, reteszeket, szegecsket.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Felismeri a műszaki rajzon a tengely, csapágy jelét.	Ismeri a csapágy, tengely jelképi jelölését.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Felismeri a műszaki rajzon az egyes erőátviteli gépelemeket.	Ismeri az erőátviteli gépelemek jelképi jelölését.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Kiválasztja az egyes hajtásokhoz alkalmazható erőátviteli gépelemet.	Ismeri a közelfekvő, illetve távolfekvő tengelyek esetén alkalmazható hajtáselemeket.	Instrukció alapján részben önállóan		

Felismeri a technológiai csővezetéseket, idomokat, szigeteléseiket.	Ismeri a csövek és idomok feladatát.	Teljesen önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
---	--------------------------------------	-------------------	--	--

Alkalmazza a biztonságos munkavégzés szabályait.	Ismeri a laboratóriumi munka szabályait, a vegyszerek tulajdonságait, felhasználását, kezelését, és a laboratóriumi eszközöket.	Teljesen önállóan	Törekszik a szakmai ismeretek pontos használatára, a szakszerű munkavégzésre, a munkavédelmi előírások betartására.	Digitális tankönyvtár használata, információ gyűjtése, prezentáció készítése
Alkalmazza a mintavételi, mintaelőkészítési eljárásokat a laboratóriumi munkában.	Ismeri a minta előkészítésének és tárolásának elméleti alapjait, fizikai és kémiai eljárásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és alkalmazása.
Alkalmazza az alapvető tömegmérési módszereket.	Ismeri a tömeg fogalmát, a mértékegységeket, az átváltásokat, a mérések fajtáit, a bruttó és a nettó tömeget, a mérleg használatát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.
Alkalmazza a térfogatmérési módszereket.	Ismeri a térfogat fogalmát, a mértékegységeket, az átváltásokat, a térfogatmérő eszközök használatát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.
Alkalmazza a hőmérsékletmérési módszereket.	Ismeri a hőmérséklet fogalmát, mérésének módját, a hőmérsékleti skálát.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.

Alkalmazza a sűrűség meghatározásának és mérésének módszereit.	Ismeri a sűrűség fogalmát, mértékegységét, a különböző halmazállapotú anyagok sűrűségének mérését.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.
Oldatokat készít.	Ismeri az oldatok definícióját, fajtáit, a százalékos oldatok készítési módját.	Teljesen önállóan		Digitális mérőeszközök használata.

Kiválasztja az élelmiszeripar alapanyagait.	Ismeri az élelmiszeripari nyersanyagokat.	Teljesen önállóan		
Az alapanyagokon vagy munkadarabokon méréseket végez.	Ismeri a mértékegységeket, az átváltásokat és az egyszerű mérőeszközök kezelését.	Teljesen önállóan	Fontosnak tartja, hogy munkáját pontosan, az előírásoknak megfelelően és precízen végezze.	Digitális mérőeszközök használata
Oldatokat készít.	Ismeri a százalék, az oldott anyag és az oldószer fogalmát.	Teljesen önállóan		
Átalakítási műveleteket végez.	Ismeri az anyagok átalakításához szükséges műveletek célját és sorrendjét.	Teljesen önállóan		

Szabályszerűen használja a munkaruhákat és védőeszközöket.	Ismeri a munka- és védőruhákra vonatkozó előírásokat.	Teljesen önállóan	Elkötelezett a munkavédelmi és higiéniai szabályok betartása és betartatása iránt.	
Alkalmazza a munkavédelmi szabályokat.	Ismeri az üzemre vonatkozó alapvető szabályokat.	Teljesen önállóan		Elektronikusan tárolt dokumentumok használata

Azonosítja a munkavédelmi eszközöket.	Ismeri az üzemben alkalmazott munkavédelmi eszközöket és használatukat.	Teljesen önállóan		
Használja a higiéniai felszereléseket, megfelelően tisztálkodik, és betartja az üzemi higiéniai szabályokat.	Ismeri az ételmszerhigiénia fogalmát, a higiéniai eszközöket és helyes használatukat.	Teljesen önállóan		
Alkalmazza a higiéniai szabályokat, értelmezi a figyelmeztető táblákat.	Ismeri a vonatkozó szabályzatokat.	Teljesen önállóan		
Munkavégzés közben az ételmszerhigiéniai előírásokat betartja, és figyelemmel kíséri betartásukat.	Ismeri a rá és a munkatársaira vonatkozó higiéniai szabályokat.	Teljesen önállóan		

Előkészíti a zöldségeket és gyümölcsöket a további feldolgozásra.	<p>Ismeri az alapanyagok jellemzőit, élettani hatásait.</p> <p>Érti az alapanyagok előkészítésének műveleteit és azok hatását a késztermékre.</p> <p>Tudja, hogy az eltérő minőségű alapanyagoknak mely felhasználási lehetőségek felelnek meg.</p>	Teljesen önállóan	<p>mesztésének megvalósítására.</p> <p>Betartja a termékbiztonsági követelményeket.</p> <p>Alkalmazza a higiéniai előírásokat a kistermelői ételmszer-előállítás során.</p> <p>Törekszik a gazdaságos</p>	Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
---	---	-------------------	---	--

<p>Zöldségeket, gyümölcsöket tartósít szárítással és aszalással.</p> <p>Zöldségeket, gyümölcsöket tartósít besűrítéssel.</p> <p>Lekvárt, dzsemet, zöldségsűrítményt és zöldség-, gyümölcslevet készít.</p> <p>Zöldségeket, gyümölcsöket tartósít száraz dunsztolással.</p> <p>Savanyúságot készít (savanyúkáposzta, kovászos uborka, ecetes uborka, ecetes alma paprika, ecetes cékla, vegyes savanyúság).</p>	<p>Tisztában van a szárítás paramétereinek (hőmérséklet, idő, légsebesség, páratartalom, aprítottság) hatásával a késztermékre. Érti a víztartalom és hőhatását az eltarthatóságra.</p> <p>Ismeri a passzírozással, centrifugálással és lassú préssel kinyert levek tulajdonságait.</p> <p>Ismeri a száraz és nedves dunsztolási eljárásokat, a tejsavas erjesztést és az ecetsavas tartósítási eljárásokat.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>	<p>anyagfelhasználás megvalósítására.</p> <p>Elkötelezett a környezettudatos hulladékkezelés iránt. Termékei megjelenésénél törekszik az esztétikus, piacképes külső kialakítására.</p> <p>Fontos számára a természetes erjedési folyamatok alkalmazása.</p> <p>Termékfejlesztései során szem előtt tartja a vevői igényeket.</p>	<p>Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása</p>
<p>Tejet pasztőröz. Tejalapú italokat, joghurtot, túrót, sajtot készít.</p>	<p>Érti a tej pasztőrözésének élelmiszerbiztonsági jelentőségét és paramétereit.</p> <p>Ismeri a tejtermék-előállítás műveleteit, technológiáit, paramétereit és eszközeit.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		
<p>Házi tésztát, búzakenyeret, pogácsát, mézeskalácsot, törökmézet készít.</p>	<p>Ismeri a házi tészták, búzakenyér, pogácsa, mézeskalács, törökméz alapanyagait és készítésének műveleteit.</p>	<p>Teljesen önállóan</p>		

Húsokat darabol (sertésrészek, baromfi). Hurkát, kolbászt, tepertőt, sózott és abált szalonnát készít.	Ismeri a vágóállatok testtájit és azok felhasználhatóságát. Ismeri a vágóállatok vágástechnológiáját és a húskészítmények főbb műveleteit (sózás, pácolás, füstölés, főzés, sütés, abálás, darálás, fűszerezés, töltés).	Teljesen önállóan		
Tájékoztatót ad vevőnek termékei élettani hatásairól.	Érti az emberi emésztés folyamatát és az egyes tápanyagok élettani hatásait.	Instrukció alapján részben önállóan		Nyomatott tájékoztatók készítése

Termékeit a vonatkozó jogszabályok előírásainak betartásával állítja elő.	Ismeri az élelmiszerek előállítására vonatkozó előírásokat.	Teljesen önállóan	Munkája során teljes mértékben törekszik az élelmiszerek biztonságos előállítására, a szabályok betartására. Fontosnak tartja termékei fogyasztóinak egészségét és bizalmát. Pontosan betartja az élelmiszerek biztonságos előírásaira vonatkozó szabályokat.	
Betartja a biztonságos élelmiszerelőállítás szabályait	Ismeri az élelmiszerbiztonsági előírásokat.	Teljesen önállóan		A vonatkozó szabályok változásainak követése interneten
Minőségbiztosítási ellenőrzéseket végez	Ismeri a minőségbiztosítási ellenőrzések lépéseit, műveleteit és szabályos lebonyolítását.	Teljesen önállóan		
Minőségbiztosítási dokumentációt vezet.	Ismeri a minőségbiztosítási dokumentumokat és azok vezetésének szabályait.	Teljesen önállóan		Elektronikus dokumentáció

Betartja az élelmiszerek előállításával kapcsolatos higiéniai szabályokat.	Ismeri az élelmiszer-higiéniai előírásokat.	Teljesen önállóan		
Takarítási, tisztítási és fertőtlenítési műveleteket végez.	Ismeri a takarítási és fertőtlenítési utasításokat.	Teljesen önállóan		

Tájékoztatást ad a vevőnek termékei élettani hatásairól.	Érti az emberi emésztés folyamatát és az egyes tápanyagok élettani hatásait.	Teljesen önállóan	A vevői tájékoztatás és értékesítés során udvarias magatartást tanúsít. Termékfejlesztései során szem előtt tartja a vevői igényeket.	
Kézműves termékei előállításánál gazdaságos és környezetkímélő anyagfelhasználást valósít meg.	Ismeri a gazdaságos anyagfelhasználás és hulladékminimalizálás alapelveit.	Teljesen önállóan		
Kínálja és értékesíti kézműves termékeit. Vendégasztalt készít elő. Idegen nyelven is kommunikál vevőivel.	Ismeri a termékei fogyasztók számára előnyös tulajdonságait, felhasználhatóságát, értékesítési lehetőségeit.	Teljesen önállóan		Termékek hirdetése az interneten

Értelmezi, és munkája során használja a tanult gazdasági alapfogalmakat.	Ismeri a gazdasági alapfogalmakat (szükséglet, gazdálkodás, piac, adózás).	Instrukció alapján részben önállóan	Nyitott, érdeklődő a környezetében működő gazdasági szereplők tevékenysége iránt. Elkötelezett a vállalkozások, illetve a gazdaság szabályos, törvényes	
Bemutatja a vállalkozási formákat és lehetőségeket.	Ismeri a társas vállalkozási formákat és az	Instrukció alapján részben önállóan		Prezentációkészítő program használata a különböző típusú

	egyéni vállalkozás fő jellemzőit.		működtetése mellett.	vállalkozások bemutatásához
Bemutatja a vállalkozás létrehozásának folyamatát.	Ismeri a vállalkozás létrehozásának folyamatát.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása
Bemutatja a vállalkozás működésének folyamatát.	Ismeri a vállalkozás működtetésének folyamatát és szabályait.	Instrukció alapján részben önállóan		Prezentációkészítő program használata a különböző típusú vállalkozások bemutatásához
Bemutatja a vállalkozás megszüntetésének folyamatát.	Ismeri a vállalkozás megszüntetésének folyamatát.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális tartalmak keresése, böngészése, szűrése és felhasználása

A portfólió készítése során alkalmazza a portfóliókészítés alapvető ismeretanyagait.	Ismeri a portfólió készítésének célját, a portfólió funkcióját, tartalmi elemeit, formáját, készítésének menetét, az értékelés szempontjait.	Instrukció alapján részben önállóan	Belátja a portfóliókészítés jelentőségét. Törekszik a megfelelő számú és mélységű, szakmához köthető dokumentum létrehozására.	
Kiválasztja a bemutatkozáshoz szükséges dokumentumokat, bemutatja saját magát, megfogalmazza, hogy miért választotta a szakmáját, milyen célokat kíván elérni, melyek a saját erősségei és	Ismeri az írásban történő bemutatkozás szabályait, dokumentumait.	Instrukció alapján részben önállóan	Alkotó módon, kreatívan vesz részt a munkában. Elfogadja a szakmailag megalapozott kritikai észrevételeket	Irodai programcsomag ismerete, használata (Word, Excel, PowerPoint)

azok a tanulással kapcsolatos kompetenciái, amelyek fejlesztésre szorulnak.				
Megtervezi, előkészíti és elkészíti a portfólió dokumentumait. A dokumentumokat szerkeszti. Reflexiót ír.	Ismeri a portfólió lehetséges dokumentumainak körét, a portfólió készítésének lépéseit.	Instrukció alapján részben önállóan		Szövegszerkesztő program ismerete, használata
A portfólió lezárásaként összegzést ír.	Ismeri a portfólió összegzésének tartalmi elemeit.	Instrukció alapján részben önállóan		Digitális eszközök segítségével dokumentálás, beszámoló, összegzés készítése

4. A SZAKMAI OKTATÁS MEGSZERVEZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES TÁRGYI FELTÉTELEK

A szakmai oktatás megszervezéséhez szükséges tárgyi feltételek

Eszközjegyzék ágazati alapoktatásra

alapvető fizikai mennyiségeket mérő eszközök (hossz-, tömeg-, térfogat-, hő-, sűrűségmérő eszközök)

alapvető általános gépelemek

alapvető élelmiszeripari gépek (nyersanyagtárolók, osztályozó-, tisztító-, aprító-, keverő-, töltő-, csomagoló-, termikus gépek)

munkavédelmi eszközök

Eszközjegyzék szakirányú oktatásra

Aszaló berendezés

Gáztűzhely, sütő

Passzírozó, botmixer, gyümölcscentrifuga, lassú prés

Kézi hámozók, befőttes üvegek, dunsztoló eszközök

Húsdaráló, hurkatöltő

Sajtvászon, alvadékszűrő eszközök, sajtformázó eszközök

Tésztakeverő gép, házi tésztanyújtó,-vágó gép, nyújtófa, tésztazagató formák, kézi és gépi habverő

Hőmérők (-20 ÷ +220 °C méréstartományban)

Szakosított terméktároláshoz hűtők és fagyasztók

Rozsdamentes eszközök (asztalok, tepsik, fazekak, lábosok, tálak, tárolóedények, reszelők, merőkanalak, kések)

Tálalás eszközei (tányérok, kanalak, villák, kések, poharak)

Számítógépek, nyomtató

Egyéb a termékek előállításához szükséges kéziszerszámok,

5. A programban való részvétel feltételei

4.1.	Részvétel követésének módja	Jelenléti ív
4.2.	Megengedett hiányzás
Maximálisan (igazolt és igazolatlan)a képzés	órakeretének 20%-a
4.3.	Egyéb feltételek A hiányzást pótolni kell. Rendkívüli esetben egyedi elbírálás estén a pótlástól a cég eltekinthet.	

6. Tervezett képzési idő 2 ÉV

5.1.	Elméleti órák száma	370
5.2.	Gyakorlati órák száma	443
5.3.	Összes óraszám	813

7. A tananyagegységek

Tantárgyak óraszámja évfolyamonként

	9.		10.		11.		Össz. órasz
	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	elmélet	gyakorlat	
Munkavállalói ismeretek	8						8
Munkavállalói idegen nyelv					25		25
Élelmiszerismeret	29						29
Műszaki alapismeretek	15						15
Élelmiszervizsgálat		29					29
Alapozó gyakorlat		58					58
Munkavédelem és higiénia	7	8					15
Álágazati specializáció		80					80
Élelmiszer-előállítási ismeretek			96	146	68	102	412
Élelmiszer-biztonság			12	3	15	4	34
A vendéglátás alapjai			10	5	17	8	40
Gazdasági és vállalkozási ismeretek			15		25		40
Portfóliókészítés			15		13		28
Összesen	59	175	148	154	163	114	813
Éves óraszám	234		302		277		813
Kötelező nyári gyakorlat			140				

7.1. Élelmiszeripari alapismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszámja:

226/226 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A tanulási terület megalapozza az élelmiszeripar szerteágazó szakmáihoz szükséges tudást.

7.1. Élelmiszerismeret tantárgy

29/29 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja megismertetni az élelmiszeriparban feldolgozott anyagokat, illetve azokat az élelmiszereket, amelyeket az élelmiszeripar kész vagy félkész termékként állít elő, bemutatni az élelmiszerek és alapanyagaik csoportosítását, jellemzőit, változásait és táplálkozásélettani értékeit.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Kémia, biológia

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.1.1 Anyagismeret

Az állati eredetű nyersanyagok csoportjai, jellemzői

A növényi eredetű nyersanyagok csoportjai, jellemzői

A védőtápanyagok csoportjai, szerepük a táplálkozásban

Az ásványi anyagok szerepe a táplálkozásban

A víz szerepe az életfolyamatokban

Az ivóvíz jellemzői, követelményei

7.1.2 Élelmiszeripari technológiai alapok

A technológiai műveletek és folyamatok szerepe és célja

A technológiai alpműveletek jellemzői és iparági szerepük: tisztítás, aprítás, keverés, osztályozás, termikus műveletek (hőkezelés, főzés, sütés, hűtés és fagyasztás, tartósítás, csomagolás, préselés)

7.2 Műszaki alapismeretek tantárgy

15/15 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az általános műszaki műveltség kialakítása, amely megalapozza a szakmai tantárgyakat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Matematika, fizika, természetismeret

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.2.1 Géprajzi alapismeretek

Írás, elemi szerkesztések, vonalfajták, hosszúságbecslés, elemi vetületi ábrázolás, papírmódel készítése

A rajzkészítés alapszabályai, rajzlapméretek, méretarányok, vonalfajták, nyomtatott írás

Szabályos sokszög szerkesztése, érintő szerkesztése különböző sugarú körhöz

Egyszerű mértani test ábrázolása két képsík rendszerben – kocka, téglatest, henger, kúp
Papírmódel készítése a képsíkok síkba forgatásával

7.2.2 Gépelemek

Csavarok, „facsavar”, szegecsek, tömítések, csapágak

Oldható és nem oldható gépelemek

Csavarok – különböző menetprofilok jellemző alkalmazási területe

Csavarok szabványos jelölése – M24x100 és jelentése

Csavarok jelképi jelölése műszaki rajzon

Tengelyek, csapok feladata, jelképi jelölése műszaki rajzon

Tengelykötés ékkel vagy retesszel

Csapágak csoportosítása, feladata, tömítési megoldások

7.2.3 Erőátviteli gépelemek

Szíjak, dörzshajtás, fogaskerékshajtás, lánchajtás, áttételek

Nyomatékátszármaztató hajtások csoportosítása

A laposszíjhajtás elemei, elrendezési módjai, szíjfeszítése, szíj végtelenítése, fő alkalmazási területe

Az ékszíjhajtás elemei, alkalmazási területe

A dörzshajtás, lánchajtás alkalmazási területei

Áttétel számítása, lassító, gyorsító áttétel

A fogaskerékshajtás alkalmazási területe, alapfogalmak

A csigahajtás, fogasléc alkalmazási területe

7.2.4 Csövek, csővezetékek

Anyag, szigetelés, csőidom, csőkötés

Csővezetékek az élelmiszeriparban: technológiai csővezetékek, energiaellátást szolgáló csövek, szállítócsövek

A csövek anyaga alkalmazási terület szerint (fém, üveg, műanyag stb.)

Karimás csökötés, csőlíra, csőidomok

Csővezetékek tömítése, szigetelése

7.2.5. Villanymotorok, hajtóművek, áttételek

Villanymotorok, hajtóművek, áttételek működési elvei, teljesítményei, alkalmazásai

Villanymotor elvi működése, kiválasztása teljesítmény és kimenő fordulatszám alapján

Hajtóművek alkalmazási területei

7.3. Élelmiszervizsgálat tantárgy

29/29 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja, hogy a tanulók átfogó elméleti tudást és gyakorlati ismereteket szerezzenek az élelmiszervizsgálat területén, s így munkájuk során képesek legyenek döntéseiket előkészíteni, az alapméréseket önállóan, pontosan, precízen dokumentálva és balesetmentesen elvégezni.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Fizika, kémia, természetismeret

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.)

kell lebonyolítani.

7.3. 1 Bevezetés a laboratóriumi munkába

Laboratóriumi rend- és munkaszabályok, eszközök, vegyszerek, veszélyes anyagok tárolása, eszközök ismerete és használata

7.3. 2 Mintavétel

A minták fajtái, típusai, mintavételi szabályok, minták tárolása

7.3. 3 Tömegmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, mérlegek használata

7.3. 4 Térfogatmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, mérőeszközök használata

7.3. 5 Hőmérsékletmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, hőmérők használata

7.3. 6 Sűrűségmérés

Alapfogalmak, mértékegységek, átváltás, mérések, mérőeszközök használata

7.3. 7 Oldatok

Alapfogalmak, oldatok, százalékos oldatok használata

7.4. Alapozó gyakorlat tantárgy

58/58 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az élelmiszeripari kompetenciák fejlesztése szakmaspecifikusan szervezett gyakorlati foglalkozásokon keresztül.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.)

kell lebonyolítani.

7.4.1 Mérések

Mérési műveletek, mérleg használata, térfogatmérés, recept szerinti mérések, dokumentáció használata, hosszúságmérés

7.4.2 Szakmaspecifikus alpműveletek

Előkészítő műveletek, iparági műveletek, eszközök és berendezések használata, előkészítési és feldolgozási műveletek, sorrendjük, végrehajtásuk

7.5. Munkavédelem és higiénia tantárgy

15/15 óra

A tantárgy megismerteti a munkavédelmi alapfogalmakat, az üzemek egységes munkavédelmi szabályait, a biztonságos és balesetmentes munkavégzés feltételeit, megalapozza a higiénikus

és biztonságos élelmiszer-előállítási szemléletet, és felkészíti a tanulót a higiénikus élelmiszer-előállítás iránti felelősségvállalásra.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés órakeretének legalább 50%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.5.1 Munkavédelem

A biztonságos munkakezdés feltételei, védőeszközök, balesetek, elsősegélynyújtás, foglalkozási ártalmak, betegségek, tűzvédelem, érintésvédelem, előírások, szabályok, alapvető munkavédelmi jogszabályok

Felelősségvállalás a saját és a munkatársak biztonsága érdekében

7.5.2 Higiénia

Üzemi higiénia, személyi higiénia, előírások, szabályok, élelmiszerbiztonsági előírások, a nyersanyagtárolás higiénijája, a feldolgozás higiénijája

Élelmiszerekkel terjedő betegségek

Élelmiszerhigiéniai kockázatok kiküszöbölése, megelőzése

7.6. Alágazati specializáció tantárgy

80/80 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy oktatásának célja az élelmiszeripari alágazatok speciális ismereteinek közvetítése a tanulók szakmaválasztásának elősegítése érdekében. Ezen érdekében az tantárgy során a szakmai tárgyak alapjaival ismerkednek, úgymint sütőipar, húsipar, teipar, édesipar, tartósítóiipar.

A tanuló megismerkedik az alágazathoz tartozó alapfogalmakkal, és alapvető munkafolyamatokkal.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés órakeretének 100%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.6.1. Alágazati specializáció

A specializáció során választott szakmához szükséges esetleges további elsajátítandó témakörök

7.7. Kistermelői ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 486/486 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A kistermelői ismeretek tanulási terület magában foglalja a kistermelői élelmiszer-előállító képzés teljes szakmai tananyagát. Tartalmazza a kistermelői élelmiszerek előállításának folyamatait, az élelmiszerek minőségi követelményeit. Betekintést nyújt a kistermelői élelmiszerek előállításához szükséges állati és növényi nyersanyagok eredetébe, ismerteti az állatgondozás és a növénytermesztés elméleti alapjait. A tanítási terület a legjellemzőbb kistermelői termékek előállításának elméleti és gyakorlati ismereteit tartalmazza. Ezeken kívül az élelmiszer-előállításhoz nélkülözhetetlen mikrobiológiai, higiéniai, minőségbiztosítási, gazdasági és ügyviteli feladatokat tartalmazza a szakképesítéshez szükséges szinten.

7.7. Élelmiszer-előállítási ismeretek tantárgy 412/412 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok megismerjék a kistermelői élelmiszerek előállításához szükséges állati és növényi nyersanyagok eredetét, az állatgondozás és a növénytermesztés elméleti alapjait, valamint megismerjék és elsajátítsák a legjellemzőbb kistermelői termékek előállításának elméletét, illetve gyakorlatát.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Élelmiszer-ismeret, élelmiszeripari technológiák, élelmiszer-vizsgálat, alapozó gyakorlatok

A képzés órakeretének legalább 60%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.7.1 Táplálkozás-élettan

Tápanyagok jellemzése (növényi eredetű, állati eredetű, védőtápanyagok)

Tápanyagok csoportosítása (szénhidrátok, fehérjék, zsírok, vitaminok, ásványi anyagok, nyomelemek, víz) A tápcsatorna részei

Az emésztés folyamata

A helyes táplálkozás alapelvei

Allergének

7.7.2 Az állatgondozás és a növénytermesztés elméleti alapjai

Az állattartás jelentősége

Az állattenyésztés feltételei Állatjólét

Állati termékek hasznosítása

Takarmányozás

Állategészségügy

Az állat védelmének általános szabályai

Az állatok ápolása, gondozása A növénytermesztés jelentősége

Talaj, termőhely, szántó föld

Vetésforgó, vetésváltó

Talajművelés

Tápanyagellátás

Vetés

Növényápolás, növényvédelem

Öntözés

Betakarítás

7.7.3 Kistermelői zöldség- és gyümölcsfeldolgozás

Gyümölcsfélék csoportosítása, főbb jellemzőik, tulajdonságaik

Zöldségfélék csoportosítása, főbb jellemzőik, tulajdonságaik

Tárolási műveletek, változások a tárolás során

Zöldségek és gyümölcsök előkészítése: válogatás, mosás, hámozás, száreltávolítás, kocsányozás, magozás

Hőkezelési műveletek (főzés, előfőzés, párolás, sütés)

Aprítás, homogenizálás, passzírozás, préselés műveletei

Zöldségpürék, zöldségkrémek és zöldséglevek készítése

Savanyúságok készítése

Aszalványok készítése

Gyümölcslevek készítése

Ízek, pulpok készítése

Befőttek készítése

Aszalt és kandírozott gyümölcsök készítése

Csomagolási műveletek

Nyersanyag-szükséglet kiszámítása

Csomagolóanyag-szükséglet kiszámítása

Oldatok készítéséhez szükséges anyagok kiszámítása

A hulladékok szakszerű kezelése

Higiéniai műveletek

7.7.4 Élelmiszeripari tartósítási alapok

A tartósítás célja A tartósítás története

Tartósítási módok

Fizikai tartósítási eljárások és jellemzőik

Kémiai tartósítási eljárások és jellemzőik

Biológiai tartósítási módok és jellemzőik

A csomagolás célja, szerepe, csomagolóanyagok

A csomagolás gépei és eszközei

7.7.5 Kistermelői húsfeldolgozás

A vágóállatok fajtái, csoportosítása, jellemzői, tulajdonságai

A vágóállatok anatómiai (szervezeti) felépítése

A vágópont előírásai, felépítése

Vágástechnológiák, műveletek

Húsvizsgálat

Sertésrészek és baromfi bontása, konyhatechnikai műveletek

A hús szerkezete, tulajdonságai, részei és azok felhasználhatósága

A húsrészek csoportosítása

Burkolóanyagok

Húskészítmények előállítása: füstölt, főtt, nyers és érlelt kolbászok, szalámik, hurkafélék, sajtfélék, pácolt és füstölt termékek, étkezési szalonnafélék

Zsír sütés, tepertőkészítés, pörckészítés

A hulladékok szakszerű kezelése

Receptek alkalmazása

Nyersanyagszükséglet, burkolóanyag- és csomagolóanyag-szükséglet kiszámítása Higiéniai műveletek

7.7.6 Kistermelői tejtermék- és sajtkészítés

Tejipari alapanyagok

A tejtermékek mikrobiológiai kultúrái, oltók
A tejtermékek adalék- és ízesítőanyagai
Tej átvétele, pasztörizálása, hűtése
A tejtermékek készítésének műveletei, jellemzői
A tejkészítmények készítésének műveletei, jellemzői
Vajkészítmények előállítása
Sajtok csoportosítása, alapanyagai
Sajtkészítési eljárások
Sajtok kistermelői előállítása
Túrókészítéshez felhasznált anyagok jellemzői
Túrókészítés kistermelői körülmények között
Tejtermékek, tejkészítmények, sajtok és túrófélék előállításának gépei, berendezései, eszközei
Receptúrák alkalmazása
Nyersanyag- és csomagolóanyag-számítások A tejtermékek előállításának higiéniai előírásai

7.7.7 Kistermelői sütőipari termékek készítése

Sütőipari nyersanyagok csoportosítása
Lisztek jellemzése
Nyersanyagok tárolása, előkészítése
Kovászos tésztakészítés
Kovász nélküli tésztakészítés péksüteményekhez, kalácsokhoz és pogácsákhoz
Kovászos búzakenyér készítése
Kalácsok és pogácsák készítése
Termékek minőségi követelményei
Receptúrák alkalmazása, nyersanyagszükséglet-számítás
A sütőipari termékek előállításának higiénijája

7.7.8 Kistermelői száraztészták-készítés

Száraztészták csoportosítása
Lisztek jellemzése
Tojás tárolása, előkészítése
Száraztészták készítésének technológiai szakaszai
A szárítás folyamata természetesen és mesterségesen

A száraztésztagyártás higiéniai előírásai

A száraztészták készítésének dokumentumai

A száraztészták minőségi követelményei

Receptúrák alkalmazása, nyersanyagszükséglet-számítás

7.7.9 Kistermelői édességkészítés

Az édességek csoportjai

Törökméz, gyúrt és kevert omlós teasütemények készítése

Az édességkészítés nyersanyagai

Törökméz készítése: alapanyagok, olatok készítése, besűrités, karamellizálás, lazítás, hűtés, csomagolás

Teasütemények készítése: nyersanyagok, hőmérsékletek beállítása, gyúrás vagy keverés, formázás, sütés, töltés, bevonás, áthúzás, mártás, talpazás, díszítés, csomagolás

Mézes tészták és mézes jellegű termékek készítése

Termékek technológiája, tésztakészítési eljárások, lazítási módok, termékek töltése, díszítés, csomagolás

Receptúrák alkalmazása, nyersanyagszükséglet-számítás

7.8. Élelmiszer-biztonság tantárgy

34/34 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok tisztában legyenek az élelmiszer-előállítás felelősségével, ismerjék a biztonságos élelmiszer-előállítás szabályait, dokumentációját, a nyomon követhetőség jelentőségét, dokumentálásának módját. Kialakuljon bennük a minőségorientált szemlélet, fejlődjön a pontosság és a precizitás iránti igényük. A tantárgy tanításának további célja, hogy a tanulók megismerjék az élelmiszerekre vonatkozó jogszabályokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak Kémia, biológia

A képzés órakeretének legalább 20%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.8. 1 Mikrobiológia

A mikroorganizmusok jellemzése (baktériumok, gombák, vírusok)

A mikroorganizmusok élettevékenységei (víz, hőmérséklet, pH, oxigén jelenléte)

Hasznos és káros mikroorganizmusok, kórokozók

Élelmiszerek romlása

Mikroorganizmusok szaporodása

Mikroorganizmusok tevékenységének szabályozása, gátlása

7.8. 2 Élelmiszer-higiénia

A higiénia szerepe a biztonságos élelmiszer-előállításban

A személyi higiénia előírásai (munkaruha, tisztálkodás, orvosi vizsgálatok, egészségügyi alkalmasság)

Kistermelői közvetlen munkakörnyezet higiénijája

Kistermelői üzem környezetének higiénijája

Kistermelői szállítás higiénijája

Kistermelői árusítás higiénijája

Takarítási, tisztítási és fertőtlenítési szabályok és előírások

Takarítási műveletek, takarító- és tisztítószerek, eszközök

7.8. 3 Élelmiszer-biztonság, minőségbiztosítás és dokumentáció

Élelmiszerek előállítására vonatkozó jogszabályok

Az élelmiszer-biztonság elemei

Az élelmiszerek veszélyei

A technológiai szakaszok élelmiszerbiztonsági veszélyei

A forgalmazás veszélyei

A minőség fogalma

A minőség szabályozás jogi alapjai

Az élelmiszer-biztonság elemei

A minőségbiztosítás története

A minőségbiztosítási rendszerek felsorolása

A jó gyártási gyakorlat elemei

A kritikus pontok azonosítása

Az élelmiszerek előállításával és a nyomon követhetőséggel kapcsolatos dokumentumok
Termékösszetételek nyilvántartása

Nyilvántartások készítése

Működési engedély

Kistermelői dokumentáció vezetése Kritikus pontok ellenőrzése

Technológiai paraméterek ellenőrzése
Üzemi környezet és feltételek ellenőrzése
Javaslat a változtatásokra
Közreműködés a hatósági ellenőrzéseken
Termékminták vétele, tárolása, nyilvántartása
Élelmiszerek jelölése

7.9. A vendéglátás alapjai tantárgy

40/40 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A vendéglátás alapjai tantárgy a falusi vendégasztal üzemeltetésének szabályait, a falusi vendéglátásnak a kistermelőkre vonatkozó tartalmát foglalja magába. A tantárgy célja, hogy a kistermelői élelmiszer-előállító tisztában legyen termékeinek vendégasztal célú kínálásával, felszolgálásának lehetőségeivel és felelősségével.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelv, kommunikáció, minőségbiztosítás, higiénia

A képzés órakeretének legalább 30%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.9.1 Vendéglátási alapok

A vendéglátás fogalma, szerepe

A turizmus fogalma, szerepe

A magyarországi vendéglátás története, erősségei

A helyi vendéglátás szerepe a közösségek erősítésében

Turizmus mint gazdasági tényező

A vendéglátás személyi és tárgyi feltételei

A vendéglátás kommunikációja, viselkedéskultúra

A vendégfogadás szabályai, feladatai A vendéglátás kistermelői tevékenységei

7.9.2 Falusi vendégasztal üzemeltetése

Falusi vendégasztal fogalma

Falusi vendégasztal működtetésének feltételei

Falusi vendégasztal higiénijája

Falusi vendégasztal vendéglátási szabályai
Falusi vendégasztal üzemeltetése
Termékkínálat kialakítása, vendégigények felmérése
Terítési feladatok
Termékkínálás, tájékoztatás, kommunikáció
A vendégelégedettség mérése
Falusi vendégasztal élelmiszer-biztonsága
Falusi vendégasztal üzemeltetésének dokumentációja

7.10. Gazdasági és vállalkozási ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 40/40 óra

A tanulási terület ismerteti a gazdasági alapfogalmakat és alapfolyamatokat, a vállalkozás különböző fajtáit, működésük módját, alapításuk és megszüntetésük folyamatát, valamint a működtetésükkel kapcsolatos alapvető feladatokat.

7.10. Gazdasági és vállalkozási ismeretek tantárgy 40/40óra

A tantárgy tanításának célja, hogy a diákok megismerjék és a gyakorlatban is alkalmazni tudják az üzemi gazdálkodási fogalmakat. Megismerjék az élelmiszeriparban leggyakrabban előforduló vállalkozási formákat és elsajátítsák a létrehozásukkal, működtetésükkel, megszüntetésükkel kapcsolatos feladatokat.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.10.1 Gazdasági alapismeret

Gazdaság fogalma, működése

Szükségletek, áru és szolgáltatás fajtái

A pénz fogalma, áramlása, szerepe a gazdaság működésében

Az állam szerepe a gazdaság szabályozásában

Jogszabályok hierarchiája

Vagyon, mérlegek, leltárak Adózási alapok, adófajták, adónemek

Szerződések fajtái, kötelmi jog Kereskedelem fogalma, fajtái

Tárgyi és személyi erőforrások

Munkaerő

Munkaviszony fogalma, munkaszerződések

Bér és juttatás

Munkaviszony létesítése, módosítása, fajtái

Munkavállalók joga és kötelességei, munkavállaló jogai és kötelességei

Munkaügyi jogorvoslati lehetőségek

7.10.2 Vállalkozás alapítása

Vállalkozások típusai, szerepe a gazdaság működtetésében

Egyéni és társas vállalkozások

A vállalkozások tőkeigénye

Tevékenységi körök

Vállalkozások alapítása, hatósági eljárások

Társaságok, társasági szerződések

Székhely és telephely létesítése

Bejelentési kötelezettségek

7.10.3 Vállalkozás működtetése

A vállalkozások működésének általános és speciális feladatai

Adózási ismeretek

Adónemek, adófajták, bevallási és megfizetési kötelezettségek

A vállalkozások dokumentációs kötelezettségei

Munkavállalókkal kapcsolatos kötelezettségek

Hatósági ellenőrzések, hatóságokkal való együttműködés

A vállalkozások tevékenységének bővítése

Szigorú számadású dokumentumok kezelése

Árajánlatok készítése

Vállalkozásokkal kapcsolatos tisztességes piaci magatartás és vállalkozásetika

Vállalkozások megszüntetése

7.10.4 Kistermelői ügyvitel

Kistermelői ügyvitel

Kistermelőkre vonatkozó jogszabályok

Termék-előállításra, -forgalmazásra vonatkozó jogi szabályozás, rendeletek

Kötelező nyilvántartások

7.11. Portfóliókészítés megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám: 28/28 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A portfóliókészítés megnevezésű tanulási terület tanításának célja, hogy a tanuló munkáiból olyan gyűjtemény jöjjön létre, amely segítségével nyomon követhető a tanuló tudása, teljesítménye, fejlődése. A létrejött portfólió, amely a tanuló iskolai karrierjét, attitűdjeit, tulajdonságait teljességében mutatja meg, jól használható a fejlesztő (formatív) értékeléshez, illetve a szakmai vizsgának részét is képezi.

7.11. Portfóliókészítés tantárgy

28/28 óra

A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanuló munkáiból olyan gyűjtemény jöjjön létre, amely segítségével nyomon követhető a tanuló tudása, teljesítménye, fejlődése. A létrejött portfólió, amely a tanuló iskolai karrierjét, attitűdjeit, tulajdonságait teljességében mutatja meg, jól használható a fejlesztő (formatív) értékeléshez, illetve a szakmai vizsgának részét is képezi.

A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

A kommunikáció, magyar nyelv és irodalom tantárgyak alapozzák meg a helyes nyelv- és szóhasználatot, a jó kommunikációs készséget.

A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.11.1 A portfóliókészítés alapjai

A portfólió értelmezése, célja, funkciója

A portfólió tartalmi elemei

A portfólió formája, formai követelményei

A portfólió készítésének menete

A portfólió értékelésének szempontjai

7.11.2 Bemutakozás, célkitűzés

Az írásban történő bemutatkozás szabályai, dokumentumai

Bemutakozó kártya, levél, önéletrajz, motivációs levél írása

7.11.3 Dokumentumgyűjtés

A dokumentumok lehetséges köre

A portfólió készítésének lépései: a dokumentumgyűjtés tervezése, előkészítése, dokumentumkészítés, szerkesztés, reflexió.

7.12 Munkavállalói ismeretek megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

8/8 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

A Munkavállalói ismeretek tanulási terület elsajátításával a tanuló önismeretet szerez, meghatározza a céljait. Megismerkedik környezetének munkaerőpiaci helyzetével. Megtanulja, milyen foglalkoztatási formában tud majd elhelyezkedni munkavállalóként. Megismeri, hogy tanulói jogviszonyában is foglalkoztatható szakképzési munkaviszony keretében. Megtanulja az ehhez a jogviszonyhoz kapcsolódó jogait és kötelezettségeit. A tanuló megismeri a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismereteket, amelyeket a gyakorlati, mindennapi tevékenysége során alkalmazni tud.

7.12.1 Munkavállalói ismeretek tantárgy

8/8 óra

7.12.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tanuló általános felkészítése az álláskeresés módszereire, technikáira, valamint a munkavállaláshoz, a munkaviszony létesítéséhez szükséges alapismeretek elsajátítására.

7.12.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

7.12.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

7.12.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.12.5 A tantárgy témakörei

7.12.5.1. Álláskeresés Karrierlehetőségek feltérképezése: önismeret, reális célkitűzések, helyi munkaerőpiac ismerete,

mobilitás szerepe, szakképzések szerepe, képzési támogatások (ösztöndíjak rendszere) ismerete

Álláskeresési módszerek: újsághirdetés, internetes álláskereső oldalak, személyes kapcsolatok, kapcsolati hálózat fontossága

7.12.5.2 Munkajogi alapismeretek

Foglalkoztatási formák: munkaviszony, megbízási jogviszony, vállalkozási jogviszony, közalkalmazotti jogviszony, közszolgálati jogviszony

A tanulót érintő szakképzési munkaviszony lényege, jelentősége

Atipikus munkavégzési formák a munka törvénykönyve szerint: távmunka, bedolgozói munkaviszony, munkaerő-kölcsönzés, egyszerűsített foglalkoztatás (mezőgazdasági, turisztikai idénymunka és alkalmi munka)

Speciális jogviszonyok: önfoglalkoztatás, iskolaszövetkezet keretében végzett diákmunka, önkéntes munka

7.12.5.3 Munkaviszony létesítése

Felek a munkajogviszonyban. A munkaviszony alanyai

A munkaviszony létesítése. A munkaszerződés. A munkaszerződés tartalma.

A munkaviszony kezdete létrejötte, fajtái. Próbaidő

A munkavállaló és munkáltató alapvető kötelezettségei

A munkaszerződés módosítása

Munkaviszony megszűnése, megszüntetése

Munkaidő és pihenőidő

A munka díjazása (minimálbér, garantált bérminimum)

7.12.5.4 Munkanélküliség

Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ). Álláskeresőként történő nyilvántartásba vétel

Az álláskeresési ellátások fajtái

Álláskeresők számára nyújtandó támogatások (vállalkozóvá válás, közfoglalkoztatás, képzések, utazásiköltség-támogatások)

Szolgáltatások álláskeresőknek (munkaerő-közvetítés, tanácsadás)

7.13. Munkavállalói idegen nyelv megnevezésű tanulási terület

A tanulási terület tantárgyainak összóraszám:

25/25 óra

A tanulási terület tartalmi összefoglalója

Állások megpályázása idegen nyelven. Önéletrajz és motivációs levél megfogalmazása, az állásinterjú során megfelelő idegen nyelvű kommunikáció.

7.13.1 Munkavállalói idegen nyelv tantárgy

25/25 óra

7.13.1.1 A tantárgy tanításának fő célja

A tantárgy tanításának célja, hogy a tanulók idegen nyelven is képesek legyenek álláshirdetésre jelentkezni, ismerjék az álláskeresés lépéseit, s nyelvi szintjüknek megfelelően hatékonyan és eredményesen meg tudják valósítani a kommunikációs célokat egy állásinterjú során.

Megértsék a munkájukhoz kapcsolódó idegen nyelvű álláshirdetéseket, képesek legyenek a munkavállaláshoz kapcsolódóan egyszerű formanyomtatványokat kitölteni, önéletrajzot írni és motivációs levelet megfogalmazni a formai és tartalmi követelményeknek megfelelően, nyelvi panelek és gyakori kifejezések segítségével.

Az állásinterjú során legyenek képesek idegen nyelven, a személyes és szakmai vonatkozást is beleértve bemutatkozni. Az állásinterjú bevezető részében, az általános társalgás során feltett kérdéseket egyszerű mondatokkal meg tudják válaszolni. Az interjú során tudjanak szándékaikról, elképzeléseikről, jövőbeli terveikről beszélni. Ki tudják fejezni erősségeiket, gyengeségeiket egyszerűbb mondatok, nyelvi szerkezetek segítségével. Rendelkezzenek megfelelő szókinccsel ahhoz, hogy tanulmányaikról és munkatapasztalatukról be tudjanak számolni. Megértsék az adott cég/vállalat honlapján közzétett információkat, és ezzel kapcsolatosan fel tudjanak tenni munkájukat érintő egyszerűbb kérdéseket.

A tantárgy az utolsó évfolyamon kerül oktatásra, így épít a tanulók közismereti tantárgyak keretében elsajátított idegennyelv-tudására, alapvető mondatszerkesztési ismereteire, valamint a főbb igeidők ismeretére. A tantárgy tanulása során a tanuló ezen ismereteit aktiválja és a munkavállalói szókinccset is alkalmazva gyakorolja.

7.13.1.2 A tantárgyat oktató végzettségére, szakképesítésére, munkatapasztalatára vonatkozó speciális elvárások

A tantárgy tanítása idegen nyelven zajlik, ezért az oktatónak rendelkeznie kell az adott idegen nyelvből nyelvtanári végzettséggel.

7.13.1.3 Kapcsolódó közismereti, szakmai tartalmak

Idegen nyelvek

7.13.1.4 A képzés órakeretének legalább 0%-át gyakorlati helyszínen (tanműhely, üzem stb.) kell lebonyolítani.

7.13.1.5. A tantárgy témakörei

7.13.1.6.1 Az álláskeresés lépései, álláshirdetések

A tanuló megismeri az álláskeresés lépéseit, és megtanulja az ahhoz kapcsolódó szóincset idegen nyelven (végzettségek, egyéb képzettségek, megkövetelt tulajdonságok, szakmai gyakorlat stb.).

Képesé válik a szakmájához kapcsolódó álláshirdetések megértésére, és fel tudja ismerni, hogy saját végzettsége, képzettsége, képességei mennyire felelnek meg az álláshirdetés követelményeinek. Az álláshirdetésnek és szakmájának megfelelően begyakorolja az egyszerűbb, álláskereséssel kapcsolatos űrlapok helyes kitöltését.

Az álláshirdetések és az űrlapok szövegének olvasása során a receptív kompetencia fejlesztése történik (olvasott szöveg értése), az űrlapkitöltés során pedig produktív kompetenciákat fejlesztünk (írás-készség).

7.13.1.6.2 Önéletrajz és motivációs levél

A tanuló megtanulja az önéletrajzok típusait, azok tartalmi és formai követelményeit, tipikus szófordulatait. Képesé válik saját maga is a nyelvi szintjének megfelelő helyességgel és igényességgel, önállóan megfogalmazni önéletrajzát.

Megismeri az állás megpályázásához használt hivatalos levél tartalmi és formai követelményeit. Begyakorolja a gyakran használt tipikus szófordulatokat, a szakmájában használt gyakori kifejezéseket, valamint a szakmája gyakorlásához szükséges kulcsfontosságú kompetenciák kifejezéseit idegen nyelven. Az álláshirdetések alapján begyakorolja, hogy tipikus szófordulatok és nyelvi panelek segítségével hogyan lehet az adott hirdetéshez igazítani levelének tartalmát.

7.13.1.6.3 „Small talk” – általános társalgás

A small talk elengedhetetlen része minden beszélgetésnek, így az állásinterjúknak is. Segíti a beszélgetésben részt vevőket ráhangolódni a tényleges beszélgetésre, megtöri a kínos csendet, oldja a feszültséget, segít a beszélgetés gördülékeny menetének fenntartásában és a beszélgetés lezárásában. Fontos, hogy a small talk során érintett témák semlegesek legyenek a beszélgetőpartnerek számára, és az adott szituációhoz, fizikai környezethez passzoljanak. Ilyen tipikus témák lehetnek pl. az időjárás, közlekedés (odajutás, parkolás, épületen belüli tájékozódás), étkezési lehetőségek (cégnél, környéken), család, hobbi, szabadidő (szórakozás, sport). A tanulók begyakorolják a megfelelő kérdésfeltevést és a beszélgetésben való aktív részvétel szabályait, fordulatait.

7.13.1.6.4 Állásinterjú

A témakör végére a tanuló képes egyszerűbb mondatokkal és megfelelő koherenciával hatékony kommunikációt folytatni az állásinterjú során. Be tud mutatkozni szakmai vonatkozással is. Elsajátítja azt a szakmai jellegű szókincset, amely alkalmassá teszi arra, hogy a

munkalehetőségekről, munkakörülményekről tájékozódjon. Ki tudja emelni erősségeit, és egyszerűbb kérdéseket tud feltenni a betölteni kívánt munkakörrel kapcsolatosan.

A témakör tanulása során elsajátítja a közvetlenül a szakmájára vonatkozó, gyakran használt kifejezéseket.

8. A képzésben részt vevő teljesítményét értékelő rendszer leírása

8.1 Ágazati alapvizsga

Ágazati alapvizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Az ágazati alapvizsgára bocsátás feltétele: valamennyi előírt képzési évfolyam eredményes teljesítése.

Írásbeli vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: Élelmiszeripari alapismeretek

A vizsgatevékenység leírása

Az élelmiszeripari nyersanyagok csoportosítása és jellemzése	50%
Munkavédelmi, tűzvédelmi, higiéniai alapismeretek	50%

A feladatsornak legalább 15 legfeljebb 20 feladatot kell tartalmaznia.

Az írásbeli feladatokat az alábbi formában kell összeállítani:

tesztfeladatok ahol csak egy jó válasz lehetséges és legalább négy válaszlehetőséget kell megadni (a tesztfeladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 50%)

feleletválasztó feladatok a lehetséges válaszok felsorolásával (a feladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 30%)

rövidválaszos feladatok (a feladatok aránya az összes feladathoz képest legfeljebb 20%)

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 20%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Értékelési útmutató alapján

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 31 %-át elérte.

Gyakorlati feladat

A vizsgatevékenység megnevezése: élelmiszeripari ágazati alapgyakorlat

A vizsgatevékenység leírása

A vizsgatevékenység egy részből áll: Komplex gyakorlati vizsgafeladat Élelmiszeripari alpműveletet végez, melynek során:

-anyagokat kiválaszt,

-a rendelkezésére bocsátott receptúra alapján anyagszükségletet számol és mér,

-anyagokat, eszközöket előkészít,

-élelmiszeriparban használt anyagok egyes fizikai vagy kémiai tulajdonságait méri, --valamint az elvégzett műveletet dokumentálja,

-élelmiszeriparban használt munkadarabot, fél- vagy készterméket állít elő, valamint az -- elvégzett műveletet dokumentálja,

-meghatározott munkaműveleteket hajt végre.

Az iskola – saját lehetőségeinek figyelembevételével - a fenti tevékenységek közül legalább négyet tartalmazó tételsort állít össze.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 180 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes ágazati alapvizsgán belül: 80%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

a megadott művelet szakszerű elvégzése
30%

a munkavégzéshez szükséges eszközök, gépek szakszerű használata 30%

a megadott műveleti sorrend betartása
10%

a mérés pontossága,
10%

a munkavégzés esztétikája
10%

a munka-, tűzvédelmi és higiéniai szabályok betartása
10%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerzhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte.

A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei:-

A szakmai vizsga leírása, mérésének, értékelésének szempontjai

Szakma megnevezése: Kistermelői élelmiszer-előállító

Szakmai vizsgára bocsátás feltétele:

valamennyi előírt képzési évfolyam és az egybefüggő szakmai gyakorlat eredményes teljesítése.

szakmához kötődő további sajátos követelmények: -

8.2. Központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység megnevezése: kistermelői élelmiszerelőállító szakmai központi interaktív vizsga

A vizsgatevékenység leírása

A kistermelő élelmiszerelőállító központi interaktív szakmai vizsga a szakmai oktatás során megszerzett tanulási eredményekből áll.

A kérdések a kistermelői tudás kategóriában meghatározott tanulási eredményeket mérik. Alapanyagok ismerete, technológiai folyamatok sorrendje, főbb paraméterei.

A feladattípusok az alábbi arányban tartalmazzák a tanulási eredményeket:

állattenyésztés és növénytermesztés ismeretei
20%

zöldség-, gyümölcs feldolgozás, tartósítás
20%

tejtermék előállítás
20%

háztészta-, búzakenyér-, pogácsa-, törökméz készítés
20%

húsalapú termékek előállítása
20%

Az írásbeli feladatokat úgy kell összeállítani, hogy a következő feladattípusokat tartalmazzák:

-feleletválasztós (ahol, csak egy jó válasz lehetséges és legalább négy válaszlehetőséget van megadva)

20%

-igaz-hamis állítás felismerése
20%

az alapfogalom leírásához párosítható fogalomfelismerés
20%

folyamatábra értelmezése
20%

munkafolyamat sorrendjének felállítása.
20%

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 90 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 20
%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: Értékelési útmutató alapján

A feladatokat az alábbiak arányok szerint kell értékelni

állattenyésztés és növénytermesztés ismeretei
20%

zöldség-, gyümölcs feldolgozás, tartósítás
20%

tejtermék előállítás
20%

házitészta-, búzakenyér-, pogácsa-, törökméz készítés
20%

húsalapú termékek előállítása
20%

Az értékelés százalékos formában történik.

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

Projektfeladat

A vizsgatevékenység megnevezése: kistermelői élelmiszerelőállító szakmai projektfeladat

A vizsgatevékenység leírása

A projektfeladat két részből áll.

Gyakorlati feladat (90 %)

Portfólió (10 %)

Gyakorlati feladat

A tanuló a kistermelői szakmai képzésen begyakorolt feladatsorból húz egy feladatot vagy részfeladatot, melyet a megadott időkereten belül megvalósít. A tanuló félkész vagy készterméket állít elő. Az elkészítendő termékek a következőkből választhatók:

pasztőrözött zöldség- vagy gyümölcslé,
zöldséglé sűrítmény, savanyúság, lekvár, dzsem,
sajt,
házitészta,
búzakenyér, pogácsa,
mézeskalács, törökméz,
bontott baromfi,
kolbász, tepertő, abált szalonna,

A feladat kapcsán a tanuló ismerteti az adott eljárást, a feldolgozás menetét a vizsgabizottság tagjaival, velük szakmai beszélgetést folytat.

Portfólió

Portfólió tartalma:

90%

Bemutkozás: a tanuló bemutatkozása: név, életkor, intézményben folytatott tanulmányok, a tanuló erősségei, fejlesztendő képességei, a tanult szakma bemutatása, kitűzött céljai, elvárásai. Szakmai és személyes fejlődés bemutatása: Fontosabb gyakorlati feladatok megvalósításának bemutatása, melyeket a tanulmányai során elsajátított. A feladatok során elsajátított ismeretek, kompetenciák bemutatása. A tanulási folyamat során kialakult személyes kompetenciák bemutatása, pl. digitális, kommunikációs, együttműködési, probléma-megoldási stb.

kompetenciák. Ezen kompetenciákban mikor, hol, milyen tevékenységek kapcsán, milyen szinten sikerült fejlődni.

Elért eredmények: Tanulmányai során létrehozott termékek, elért eredmények, sikerélmények, esetleges kudarcok tanulságai és azok jövőbeni hasznosíthatósága. A kitűzött célok elérésének kiértékelése.

A leírtakat javasolt fotódokumentációval vagy más módon illusztrálni.

Szóbeli bemutatása

10%

A portfólió formai követelményei:

Times New Roman betűtípus, 12-es betűméret, másfeles sortávolság, sorkizárás, 2,5 cm-es margó.

A dokumentumokban szereplő táblázatok, ábrák, fényképek, animációk, filmes elemek forrását jelölni kell.

A dokumentumok készítéséhez felhasznált forrásokat (könyvek, folyóiratok, internetes források, egyéb források), a dokumentum végén fel kell tüntetni.

A portfólió formája, hitelesítése:

A dokumentumok valódiságát - a vizsgát megelőzően - hitelesíteni kell.

A portfólió elkészítésére rendelkezésre álló idő:

A szakképző iskolai oktatás esetén a 10-11. évfolyam

évfolyam. Félévenként legalább egy, a szakmai munkához köthető dokumentum elkészítése szükséges.

A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam:
240 perc

A vizsgatevékenység aránya a teljes szakmai vizsgán belül: 80
%

A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

Gyakorlati feladat

A tanuló személyi és munkahigiéniai szintje az értékeléskor 15
%

A munkavégzés szakszerűsége
15%

A produktum minőségi (szín, íz, illat, alak, állomány, megjelenés) és mennyiségi követelményeinek teljesítése
50 %

A feladat végrehajtásának ismertetése a vizsgabizottság felé 20
%

A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a tanuló a megszerezhető összes pontszám legalább 40 %-át elérte.

A portfólió értékelésének szempontjai:

a bemutatott dokumentumok mennyisége és szakmai tartalma	40 %
a tanuló eredményei, fejlődése, teljesítménye, attitűdjei %	40
a portfólió megjelenítésének színvonala, áttekinthetősége, felépítése	20 %

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: A központi interaktív vizsga teljes időtartamára álljon rendelkezésre rendszergazda.

A projektfeladat teljes időtartama alatt álljon rendelkezésre szakmai ismeretekkel és kellő helyismerettel rendelkező, műszaki probléma esetén hatékony segítséget nyújtó személyzet.

A szakmai vizsga vizsgatevékenységeinek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

9 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek:

A vizsga helyszíne a cég telephelyén. Időpontja: minden feltétel teljesülése esetén minden évben meghatározandó.

Az alapfokú művészeti iskola

– „A nemzet felemelkedésének zálogaként a magyar oktatásügy nemes hagyományait a jelen kor elvárásaival és a jövő lehetőségeivel ötvözve, a felnövekvő nemzedékeknevelése és minőségi oktatása érdekében az Alaptörvényben foglalt művelődéshez való jog..... megvalósítása, továbbá korszerű tudást biztosító köznevelési rendszer irányítása és működtetése céljából az Országgyűlés....” megalkotta a 2011. évi CXC. törvényt a nemzeti köznevelésről. A nevelő és oktató munka pedagógiai program szerint folyik az intézményekben.

– A pedagógiai program az iskola szakmai stratégiai programja, mely meghatározza a nevelés, a tanítás-tanulás folyamatának helyi pedagógiai elveit, tanterveit, gyakorlatát, működésének feltételeit.

– A nevelőtestület által létrehozott és elfogadott, a fenntartó által jóváhagyott szakmai alapidokumentum, mely átfogja az iskola működésének minden területét. Összefoglalja mindazt, ami az iskolahasználók számára fontos információ, rögzíti a szakmai tartalmakat, a nevelés-oktatás folyamatát, a fejlesztési stratégiát.

Az intézmény működését érintő jogszabályok – Az oktatást érintő legalapvetőbb törvények és rendeletek, melyek figyelembevételével készült az Alapfokú Művészeti Iskola pedagógiai programja: • 2011.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről és ennek módosításai • 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról • 326/2013. (VIII.30.) Kormány rendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény módosításáról, valamint a

pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról • 3/2011 (I. 26.) NEFMI rendelet az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998 (VI. 10.) MKM rendelet módosításáról

– Az oktatás szabályozását, az intézmény működését közvetlenül érintő jogszabályok mellett fontos az éves költségvetésről, a pedagógus továbbképzéséről és az államháztartásról szóló jogszabályok ismerete.

AZ ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

A művészetoktatás létjogosultsága

Mária Teréziának a Ratio Educationis–ában 1777-ben rögzített gondolata: „Az iskolapolitikum” nyilvánvalóvá tette a társadalmi berendezkedés, a politika és az oktatás célzottságának szoros összefüggéseit. A felismerés nem új, „csak” rárimel a Platón Államában megfogalmazott elvekre: a nevelésnek jelentős szerepe van az állam megerősítésében. Világtendencia azonban, hogy a reál-tárgyak a technikai fejlődés rendkívüli felgyorsulása következtében nagyobb teret hódítanak, s a humán tárgyakat maguk alá rendelik. A piac törvényei a praktikum felé sodorva erősen befolyásolják szakemberek, pedagógusok, szülők, s nem kevésbé tanulóink gondolkodásmódját.

Egy fontos tényező marad csupán figyelmen kívül, amelynek a bizonyítása nehéz, mert időigényes: művészeti nevelés nélkül, és egyáltalán művészet nélkül sivárabb, érzelmileg szegényebb az ember élete.

Mivel az ember nemcsak értelmi lény, hanem érzelmei is vannak, ezért nem lehet az emberi ténykedéseket csupán a piac törvényei alá rendelni. A versenyben az értelmi tényezők érvényesülése, illetve kizárólagossága elsorvasztja azokat az érzelmeket, amelyek az embert szociális lényé teszik.

Hogyan van létjogosultsága a művészetnek ebben a létért, profitért folytatott küzdelemben? A művészet bármely ága valami olyat tesz az emberrel, ami kiemeli a mindennapi lét rohanásából. Gondolatot, emóciót ébreszt. Nincs olyan művészeti ág, amely valamely formai jegyével ne kötné le, ne orientálná figyelmünket, s ne sodorná a finomabb megkülönböztetések felé. Zene, színdarab, tánc, költemény, művészeti alkotás, festmény, szobor, regény, film, mind lehetőséget ad helyzetekkel, hangulatokkal, hőssel való azonosulásra. Megannyi modell a mindennapi élethez, érzéseink kifejezéséhez, a Másikhoz való közeledéshez, a Másik megérintéséhez. Ehhez időre van szükségünk, s el kell időznünk! Hogy érjenek gondolataink, hogy érettebbé váljanak érzelmeink. Hogy összehasonlíthassuk a művet a valósággal. Hogy összehasonlítsuk az egyik művet a másikkal. Hogy az összehasonlítás eredményét megfogalmazzhassuk: egyik többet mond, a másik kevesebbet. Az egyik érték, a másik csak a napi használatra szolgál. Az érték – hosszabb, hosszú érvényességű, a használati értéknek csak a pillanatra szóló érvényessége van. A művészi érték, az igazi – túlmutat önmagán, s morális üzenetet is hordoz, emberi, közösségi üzenete van. Minden művészi tevékenység – önmegvalósító, fejlesztő, kreatív, kommunikatív, következképpen: közösségi. És nem kevésbé cselekvésre hívó, aktiváló, motiváló. Erő. Energia, amely máshol is kifejti hatását, mint az a ténylegesen szűk tér, amelyben éppen megnyilvánul. Idő kell hozzá. És abban való hit, hogy gondozza és karban tartja a személyiséget, a lelki egészséget. Mérhetetlen nagy az az áramlat, áramlás, ami sodor, elsodor, azokat kiváltképp, akiknek nincs mércéjük, belső iránytűjük. Tudatunk kell környezetünkkel, növendékeinkkel, hogy vannak nemzeti hagyományaink, értékeink. Nem terebélyesedhet a fa, a növény koronája, ha nincsenek gyökerei. A művészeti nevelés segíti tradícióink megőrzését is. Nyerhetünk vele egy összetartóbb nemzeti közösséget, motiváltabb individuumokat, kreatívabb személyiségeket, és egymás iránt is felelősebb közösségi embereket.

A zeneoktatás célja, feladata

Az alapfokú művészetoktatás lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az érték megőrzés formáinak kialakítására. Alkalmat ad az érdeklődő és

fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására, művelésére készítse fel.

Célja:

- az érzelmi és esztétikai nevelés eszközeivel a tanuló zenei készségeinek és képességeinek fejlesztése
- az alkotómunkával együtt járó pozitív élmények segítségével a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakítása
- a kultúra iránt nyitott magatartás, az esztétikai érzékenység kialakítása
- kiemelkedő képességű tanulók felkészítése zenei pályára, szakirányú továbbtanulásra

Feladatai, fejlesztési követelményei:

- a zenei műveltség megalapozása és fejlesztése
- a zenei képességek fejlesztése – hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása
- a zenei írás – olvasás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése
- a technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása
- rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása
- a zenei műszavak és jelentésük megismertetése
- a zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése
- a főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése
- a kortárs zene befogadására nevelés
- a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése
- az értékes zene megszerettetése, a növendék zenei ízlésének formálása
- tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés, a társzművészetek iránti nyitottság kialakítása
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben
- tehetséggondozás
- a zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra
- a növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése
- a tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése
- közreműködés a város, egyéb intézmények kulturális rendezvényein
- zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusokban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés
- cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel

A tehetséggondozás feladatai:

Az alapfokú zeneoktatás egyik célja az arra alkalmas tanulók felkészítése a szakirányú továbbtanulásra, megyei, területi, országos versenyeken való részvételre. Ennek nem előfeltétele, de útja lehet a „B” tagozaton való felkészítés. Így lehetőség van magasabb óraszámban folytatni az oktatást, és ez feltétlenül szükséges is az eredményes felkészítéshez. Nyitva kell hagyni ennek a lehetőségét azonban olyan tanulók előtt is, akik nem készülnek zenei pályára.

Oktató-nevelő munkánk kiemelt céljai az alábbiak:

- egyénre szabott motiválással a tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése,
- nagyobb esélyegyenlőség biztosítása,
- az önfejlesztés, az önművelés, az önértékelés igényének fenntartása,
- tudásszerzésre való igény kialakítása a tanulóknban és pedagógusban egyaránt.

A tehetséggondozás hatékonysága, megőrzése érdekében:

- a problémafelismerő, problémamegoldó képesség igényének fenntartása,
- a tanulás és munkafegyelem megőrzése,
- komplex személyiségfejlesztő program alkalmazása
- a kiemelkedő képességű tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra

A nagyobb esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- a szociális hátrányok kompenzálása,
- a kreativitás fejlesztése,
- továbbtanulási esélyek növelése.

Az alapfokú művészetoktatásban részt vevő tanulók számára a program a következő cél- és feladatrendszert határozza meg:

- a látás és látványértelmező képesség fejlesztése,
- a látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- a megjelenítő és a kompozíciós képesség fejlesztése,
- a vizuális gondolkodás képességeinek fejlesztése: az elemzés,
az elvont gondolkodás,
a képi gondolkodás,
- a képzettársítás és a szintetizálás (sűrités) képességeinek fejlesztése,
jártasság a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben,
jártasság kialakítása az anatómiai ismeretekben,
- a plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátíttatása,
az egyes festői és szobrászi technikák, valamint a médiaművészet (intermédia) megismerése, alkalmazása,

a vizuális kifejező képesség fejlesztése, a személyiségfejlődés segítése,

a művészi alkotások iránti aktivitás kialakítása, továbbá a művészi szemléletmód elősegítése, megteremtődése a tanulóknál.

A nevelés-oktatás elvei

A szakosított pedagógiai programban és tantervi irányelveiben képviselt értékek azt a célt szolgálják, hogy a tanulók által választott művészeti ismeretek, készségek, képességek tanulása járuljon hozzá a NAT-ban megfogalmazott minél teljesebb személyiség kibontakoztatásához. A művészeti nevelésnek a személyiség fejlesztésére kell törekednie oly módon, hogy a gyermek személyisége gazdagodjék, és tehetsége kibontakozzon. Olyan sajátos tulajdonságokat, készségeket fejleszt, amelyekre a gyermek nyitott és az átlagnál jobb képességeket mutat fel. A tanulók életkori fejlettségi szintjének megfelelő és képességeinek fejlődéséhez szükséges irányelvek, követelmények meghatározásával orientálja a személyiségfejlesztő oktatást. A pedagógiai program biztosítani hivatott, hogy fejlődjön a tanuló: esztétikum iránti érzékenysége és fogékonysága, önismerete és önértékelése, magatartási és együttműködési kultúráltsága, nemzeti identitása, empátiája és érzelmi gazdagsága, kultúrált életmódja és szocializációja, az értékekkel való azonosulása és azok alkotása. A középpontban a tanulók művészeti ismereteinek, tudásának, készségeinek, képességeinek, érzelmeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése, gazdagodása áll.

A gyermeket, mint fejlődő személyiséget védelem illeti meg. Az őt érintő döntésekben a gyermek mindenek felett álló, mindenkori érdekeit figyelembe kell venni. A gyermek nevelése elsősorban a család, valamint az általánosan képző iskolák feladata. Ugyanakkor a gyermekek rendelkeznek olyan sajátos érdeklődéssel, tulajdonságokkal, készségekkel, amelyek kibontakoztatása, illetve fejlesztése a művészetoktatási szakintézmények feladata.

A gyermek alapvető érdeke, hogy számára biztosított legyen – amit tehát biztosítanunk kell – a speciális művészeti képzés lehetősége. A NAT-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban – minél teljesebben kibontakoztathassák ki személyiségüket. A tanulók az alapismereteket, az alpműveltséget a közismereti intézményekben sajátítják el. Az alapfokú művészeti ismereteket és készségeket pedig az iskolán kívüli rendszerben működő művészeti iskolában szerezhetik meg. Az alapfokú művészeti iskolák a tanulók speciális művészeti érdeklődésére, képességeire épülve végzik pedagógiai tevékenységüket a tehetségek gondozására és a személyiség gazdagodására irányultan.

A tanulók eredményes és hatékony személyiségfejlesztése érdekében rendkívül fontos, hogy iskolánk pedagógiai együttműködést alakítson ki a tanulók közismereti iskolájával, annak osztályfőnökével, pedagógusaival. Az együttműködés során kölcsönös tájékoztatásra van szükség a tanuló tanulmányi teljesítményéről, a művészetoktatási intézményben elért eredményeiről, fejlődéséről és különös tekintettel a pályorientációjáról. A művészeti iskolában megszerzett ismeretek, készségek és képességek a tanulót számos kulturális közösségi, amatőr művészeti tevékenység művelésére teszi alkalmassá. Ezért fontos, hogy a tanuló a művészeti iskolában eltöltött tanulmányi éve alatt megismerkedjen a közösségi művészeti tevékenység szépségeivel a közös zenélés, éneklés tánc, alkotó tevékenység semmi mással nem helyettesíthető élményével.

A fő cél olyan magatartás és szokás kialakítása, amely biztosíték lehet arra, hogy a tanulónak ez irányú nyitottsága és igénye nem szakad meg a művészeti iskolai tanulmányok befejezésével, hanem felnőtt korában is keresni fogja a kapcsolatot érdeklődésének megfelelő kulturális közösségekkel. Ez akkor érhető el, ha az alapfokú művészeti iskola szakmai segítséget nyújt a művészeti közösségek alakulásához, működéséhez, valamint együttműködik a közösséget fenntartó és működtető kulturális intézményekkel,

egyesületekkel. A gyermek művészeti tanulmányai, tanítási órákra, foglalkozásokra való felkészülése, a gyakorlás körülményeinek megteremtése, rendszeres és folyamatos biztosítása, az órákon való megjelenés – különösen a kisiskolás korban – igényli a szülők, a családok szervező és segítő tevékenységét. A művészeti iskola átlagban napi 1-2 óra időtartamban foglalkoztatja a tanulót. Fontos tehát, hogy a művészeti iskola a tanuló foglalkoztatását arányosan és a gyermek életkorának (terhelhetőségének) figyelembevételével szervezze meg.

A művészeti iskolában kell elsősorban ügyelni arra, hogy a tanulók közismereti iskolai elfoglaltságaihoz igazodva alakuljanak ki az arányos terhelést biztosító elfoglaltságok rendje. Mindezek érdekében az iskola alakítson ki rendszeres együttműködést a családokkal, szülőkkel, hogy a gyermeket megóvja az esetleges túlterheléstől.

Amatőr és professzionális képzés, tehetséggondozás

Az alapfokú művészetoktatás legfőbb értéke a művészetet értő, és kedvelő közönség nevelése. A növendéklétszám arányait tekintve közel 100%-os azok száma, akik a muzsikálás, a tánc, a festés amatőr szintjét választják. A kor kihívásának megfelelően növendékeink a művészeti tudás mellett informatikai, - és nyelvtudás megszerzésére is törekuszenek, emellett az iskolák számos fakultatív foglalkozást kínálnak számukra – a színjátszó köröktől a közlekedési ismeretekeken át a sportfoglalkozásokig, a paletta színes, a választás nehéz. Versenyben maradni óriási feladat a művészeti iskola számára. Rohanó világunkban pedig egyre kevesebben választják az időigényes és hosszútávon megtérülő tevékenységeket, amilyen például a művészettel való foglalatzkodás. Az értékek közvetítéséről nem mondhatunk le éppen akkor, amikor a gyermekek sokszor nem tudják megkülönböztetni a jót a rossztól, az ízléseset az ízléstelentől, a klasszikus értelemben vett értéket a használati értéktől. Akkor, amikor a médiából árad az idegrendszerre károsan ható műsor. A szülők egyre kevesebb időt töltenek gyermekeikkel. Ők pedig a szülőkkel való beszélgetés helyett a saját kortársaiktól várják problémáik megoldását. Az általános és középiskolai követelményrendszer oly mértékben emelkedett, hogy annak teljesítése nagyobb terhet ró a gyermekekre. A kikapcsolódásra, egyéb fakultációs foglalkozásokra nem sok idő jut. A változó körülményekhez, életfelfogáshoz azonban alkalmazkodnunk kell. Első lépés, ha markáns különbséget teszünk az amatőr és professzionális képzés között. Az amatőr, un. „A” tagozatos növendékek számára a legfontosabb az élményszerű oktatás. Az egyéni foglalkozás lehetővé teszi a növendékek tehetségének, személyiségének a megfelelő haladási tempót, a személyre szabott oktatást. Játékosan kell bevezetni a gyermeket a zene, a tánc, a rajz világába! Természetes mozgással, természetes környezetben. Az ismeretek átadása fontos tényező, azonban építeni kell a gyermek fantáziájára, kreativitására, próbálkozásaira.

A művészeti iskola arculatát és színvonalát elsősorban a tehetséges növendékek határozzák meg. Itt nem csak a művészi pályára készülő növendékekről lehet szó, hiszen az „A” tagozaton tanulókból választódik ki az a pár növendék, aki „B” tagozaton, kiemelten foglalkozik a zene, tánc, képző tanulással, s választja élethivatásául, vagy egyszerűen magas szinten műveli azt. A tehetséges „A” és „B” tagozatos növendékekkel való foglalkozás kiemelt feladat a pedagógusok számára. A tehetség felismerése, elfogadása, fejlesztése döntő fontosságú a tanulás folyamatában, ezért kiemelt feladatként kell kezelni.

A tehetség képességek rendszere összetett. A tehetség egyik megnyilvánulása, hogy kreatív, s ez nem függ az életkortól. A kreativitás ismérvei: az eredetiség, képzelőerő, függetlenség, nyitottság, érzékenység, megszállottság, önzés, dominanciára törekvés, tehát komplex jelenség. A tehetségre jellemző a divergens, a „másképp” gondolkodás, az eredetiség, az ötletgazdagság, a flexibilitás (mentális rugalmasság), a szokatlan problémák meglátása és az új megoldások keresése, sőt megtalálása. A tehetség egy megfelelő értelmi szintet, intelligenciát feltételez.

Wechsler szerint: „Az intelligencia az egyénnek az az összesített vagy globális képessége, amely lehetővé teszi, hogy célszerűen cselekedjék, hogy racionálisan gondolkodjék, és eredményesen bánjék környezetével.”

A tehetségnek biológiai háttere van, az örökletesség fontos szerepet játszik. A környezeti tényezők is forrásai a tehetségnek. Fontos szerep jut az utánzás képességének is. A veleszületett adottság képességgé, tehát teljesítménnyé válásához számos más személyiség – összetevőre (akarat, kitartás, becsvágy stb.), valamint megfelelő társadalmi feltételekre és alkalmakra is szükség van.

E feltételeket, alkalmakat biztosítja a művészeti iskolai oktatás rendszere, egy jól szervezett, kiváló munkát végző pedagógus testület.

Személyi feltételek

– A pedagógiai tevékenység alapfeltétele, hogy a tanár ismerje meg növendéke személyiségét, képességét, tehetségét. Ennek ismeretében tervezze az elsajátítandó tananyagot, és ehhez alakítsa ki a hatékony módszereket.

A pedagógusnak tudnia kell, hogy a művészeti nevelés az általános nevelésnek szerves része, továbbá tudnia kell azt is, hogy a tanulók legnagyobb része nem lesz hivatásos művész, hanem az eredményes nevelőmunka alapján a művészeteket szerető, értő és befogadó személy. Mindezek mellett a szaktanárnak különös gonddal kell foglalkozni a tehetséges növendékekkel, a művészeti pályára készülő tanulókkal.

– Munkánk középpontjában a gyermek áll. Az ő képességei, szorgalma határozza meg az eredményeket, de mindig jól érzékelhető a hozzáadott pedagógusi munka. A különböző tanáregyéniségek más és más úton jutnak el a célhoz, egy azonban közös kell legyen: minden a gyermek érdekét kell, hogy szolgálja. – Különös gondot fordítunk a kezdő kollégák segítésére, hiszen mindannyian tapasztaltuk, hogy az első évek nem könnyűek, sok probléma adódhat.

– Igyekszünk megoldást találni arra, hogy a gyermekek igényeit szem előtt tudjuk tartani oly módon, hogy igényfelmérést végzünk rendszeresen a kívánt szakok indítása, fenntartása érdekében. Ez egy ilyen kis létszámú iskolában, mint a miénk, nem egyszerű feladat, hiszen nagyon fontosnak tartjuk, hogy a beiratkozó gyermekek száma ne aprózódjon el a tanszakok között, de mégis legyen lehetőségük olyan hangszer tanulni, amelyet szeretnének. Ezt szeretnénk egyensúlyban tartani, és az ehhez szükséges személyi feltételek megoldására törekszünk rész munkaidős és óraadó pedagógusok foglalkoztatásával.

– Nagy súlyt szeretnénk fektetni a továbbképzésekre. Legfőbb elképzelésünk az, hogy olyan korszerű ismeretekre tegyünk szert, mely a mindennapi munkánkban hasznosítható.

Tárgyi feltételek, épület, hangszerellátottság, infrastruktúra

– A legalapvetőbb feltétel, hogy a művészeti iskola rendelkezzen a tanulók létszámának és a tanszakainak megfelelő tantermekkel, személyi feltételekkel, felszerelésekkel, eszközökkel.

Az esztétikai nevelés megkívánja, hogy az oktatás környezete esztétikus, kultúrált legyen. Az iskola hangulatában, díszítésében, otthonosságában sajátos vonzó és alkotó hangulatot kell, hogy teremtsen.

A zeneművészeti oktatásra általában jellemző az egyéni oktatás, ezért fontos, hogy az iskola az egyéni és csoportos foglalkozás feltételeinek megfelelő tantermekkel rendelkezzen. A tantermek kialakításánál az

akusztikai követelményeket is figyelembe kell venni. A művészeti oktatás alapvető feltétele a megfelelő nagyságú, megfelelő burkolattal ellátott és szellőztethető terem, az előírt felszereltséggel.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet határozza meg a nevelőmunkát segítő eszközök jegyzékét, az egyes művészeti ágak és tanszakok követelményei szerint.

A minisztérium által előírtakhoz képest találunk hiányosságot, mind épületben, mind egyéb tekintetben, mert néhol zajos körülmények között, nagy áthallással, visszhangos termekben folyik az oktatás. Mindazonáltal szeretnénk folyamatosan fejleszteni ezeket az adottságokat, hogy a művészetoktatás megfelelő környezetben folyhasson.

A művészet közvetítéséhez nélkülözhetetlen eszköz a hangszer. A zeneoktatás alapvető feltétele a megfelelő minőségű és mennyiségű hangszerekkel való ellátottság.

Hangszerparkunk bővítése folyamatos. Évről-évre bővül a kottatárunk a hangszereink mennyisége is. Hangszereink kiválasztásánál fő szempontunk az, hogy a növendékeink országos ill. nemzetközi versenyen is magas szinten szerepelhessenek az iskolai hangszereinkkel.

Kiemelt célok

Oktatási feladatunk az általános műveltség megalapozása. A legfontosabb, hogy megszerettessük a zenét és a képzőművészetet, hogy művészetet szerető és értő közönséget neveljünk ebből a gyermekrétegből. Éléményszerűen vezessük el a gyerekeket a művészet varázslatos, lelket nemesítő hatalmához. Tudatosítsuk a növendékekkel a tanultak rendszeres művelésének szükségességét. A dicséret és bírálat egyaránt fontos nevelői eszköz, éljük vele a megfelelő időben.

Fontos a gyengébb képességű növendékeknél a fokozottabb, ill. intenzívebb foglalkozás speciális módszerekkel. Minden kisgyermek fejleszthető valamilyen szintre. Ösztönözzük őket arra, hogy kitartóan foglalkozzanak a művészet bármely területével. Karoljuk fel a hátrányos helyzetű növendékeinket.

Tehetséggondozás, pályaorientáció

Az iskola feladata az is, hogy felismerjük, kiválasszuk a kiemelkedő tehetségeket és tehetséggondozó pedagógiai tevékenységünkkel segítsük, irányítsuk pályaválasztásukat.

Révész Géza 1918-ban megjelent: A tehetség korai felismerése című könyvében kifejti, hogy a tehetség a következő hajlamokon nyugszik:

- intelligencia (átlagon felüli értelmi képesség)
- intuíció, spontaneitás
- a gyermek szellemi – erkölcsi magatartása és akaratereje (a feladat iránti elkötelezettség, motiváció)

Ezeket a képességeket a zenei tehetség, a muzikalitás, a kifejezőerő, a mozgáskoordináció és a pódiumképesség, a rajzképesség stb. szemszögéből minden esetben vizsgálat tárgyává kell tenni! Esetenként konzultáció formájában is. A tehetséggondozás része a munkaképesség fejlesztése, a növendékek fizikai felkészítése, hogy alkalmas legyen a kedvező feltételek kihasználására.

A tehetséggondozást iskolánkban a következő módon valósítjuk meg:

- nagyobb időtartamú „B” tagozatos 2 x 45 perces főtárgyi óra – jelentős versenyek, illetve felvételi előkészítés ideje alatt plusz óraszám beiktatását szeretnénk megvalósítani
- csoportos órákon belül egyéni foglalkoztatás szervezése

- a differenciálást szolgáló taneszközök beszerzése, és biztosítása pl.: kották, CD-k, felvételek
- amennyiben szükséges a kiemelkedő képességű növendékek részére kis létszámú (2-3 fős) csoportok szervezése
- a pedagógusok továbbképzése, hogy a tehetséggondozás feladatait el tudják látni
- a tanulók szerepeltetése megyei, országos versenyeken, találkozók, kurzusokon, ami a növendék megmérettetését és a tanár szakmai tájékozódását egyaránt szolgálja.
- konzultációs lehetőség biztosítása a konzervatóriumokban, és a középfokú művészeti iskolákban
- hangversenyeken, városi rendezvényeken való szereplési lehetőség biztosítása
- a kamarazenélésben való aktív részvétel ösztönzése

A művészeti iskola oktató-nevelő munkája lebonyolításának irányelvei

A Működési Szabályzatban és az éves munkatervben rögzített feladatokat, kötelezettségeket a demokratikus együttgondolkodás határozza meg, minden gondunkat, problémánkat, valamennyi feladatunkat közösen beszéljük és oldjuk meg.

Alapvető fontosságú a művészeti iskolai munkát meghatározó hármasság: a szülő-diák-tanár kapcsolat működőképességének biztosítása. Ez részben könnyű feladat, hiszen a hangszeres, egyszemélyes oktatási forma állandó, közvetlen kapcsolatot jelent növendékekkel, szülővel, s így a tanár pontosan ismerheti, alakíthatja a növendék személyiségét, természetesen szorosan együttműködve a szülővel. Másrészt viszont nehéz feladat a közösségi munka szervezése szempontjából, mert növendékeink nagy része az általános iskolás korosztályhoz tartozik, s a délutáni szervezett fakultációs programok, szakkörök olyan mértékű leterheltséget jelentenek, és olyan sok időt emésztnek fel, hogy a csoportosan szervezett művészeti iskolai programok kialakítását erőteljesen megnehezítik. A csoportos foglalkozások alkalmával is törekedni kell arra, hogy a növendékek az egyéni sajátosságainak megfelelően fejlődjenek, tehetségüket kibontakoztathassák.

Ösztönözni kell, és lehetőséget biztosítani a kollégáknak ahhoz, hogy a szakmai továbbképzéseken, versenyeken rendszeresen vegyenek részt. Támogatni kell az aktív muzsikusi és művészi tevékenységet, mely szintén a szakmai fejlődés irányába hat.

A muzsika aktív művelésével igyekszünk példát mutatni növendékeink számára, bár ez a pedagógusi munka mellett igen nehéz.

Az iskola kapcsolatai szakmai szervezetekkel, más zeneiskolákkal, művészeti alap- közép-és felsőfokú intézményekkel. – Munkánkban kiemelkedő fontosságú, hogy tevékenységünket nyitottan, érdeklődően, s ne a világtól elzárva végezzük

Rendszeresen a megyei és országos versenyek, találkozók. Az ezeken való részvételt mindenképpen támogatni szükséges, mert ezek azok az alkalmak, ahol a kollégák megismerkedhetnek más tanárok munkájával, eredményeivel, s ez mindig jó összehasonlítási alap.

A MŰVÉSZETI ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK RÉSZLETES LEÍRÁSA

A művészeti iskola működése

– A Művelődési és Köznevelési Miniszter a 27/1998. (VI. 10.) MKM rendeletében rendelkezik a zeneiskolák működéséről, nevelési - oktatási terveiről, a különböző tanszakok óraszámáról, követelményrendszeréről. Ez eltér koncepciójában és tartalmában a köznevelési intézmények tartalmi szabályozásától, a Nemzeti Alaptantervtől. A NAT alapelveket, követelményeket ír elő, a művészetoktatás tantervi programja részletezett kerettanterv jellegű. Ezért a programok alkalmasak a helyi tantervek készítésére. A rendelet 2011-ben átdolgozásra került. Iskolánk a 3/2011 (I. 26.) számú NEFMI rendelet alapján dolgozta át pedagógiai programját és helyi tantervét. – Az alapfokú művészetoktatás követelményei, és tantervi programja tartalmazza a részletes évfolyamonként meghatározott tananyagot, továbbá a kötelező eszköz- és felszerelési jegyzéket meghaladó, az optimális feladat ellátást szolgáló, ajánlott tárgyi feltételeket.

A pedagógiai programban megfogalmaztuk a művészeti terület cél és feladat rendszerében a specifikus, de még mindig általános nevelési elveket. A helyi tantervekben az adott tantárgyra, hangszerre vonatkozó feladatokat határoztuk meg. A követelmények az egyes tanszakokon az adott szakaszokban (alapfok, továbbképző) a tanulók elérendő tudását, készség szintjét határozzák meg.

A működés alapelvei

Az Alapfokú Művészeti Iskola alapfokú művészetoktatási intézmény.

A művészeti iskolában indítható tanszakokat, a képzés idejét, a felvehető maximális gyermek- tanuló létszámot a fenntartó által elfogadott alapító okirat határozza meg. A művészeti oktatás az előképző foglalkozásokon, valamint az alsó fokú és továbbképző osztályokban történik.

– A hangszeres tanulást megelőzheti a szolfézs előképző foglalkozás, de van lehetőség előképző évfolyamokra jelentkezni zene-, és képzőművészeti szakokon egyaránt. Az előképző kihagyásával az első évfolyamba felvehető az, akiről a felvételi vizsgán megállapítottuk, hogy az előképző anyagnak megfelelő ismeretekkel rendelkezik, és a választott hangszer, vagy tanszak tanulására alkalmas. Magasabb évfolyamba vehető fel az a tanuló, aki magánúton, zeneoktató munkaközösségben vagy máshol a művészeti tudást már megszerezte.

– A tanuló kérelméről a felvételi bizottság különözetű vizsga alapján dönt, az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján. A felvételre az e célra szervezett bizottság – felvételi vizsga alapján – javaslatot tesz az igazgatónak.

A hangszeres oktatásra való jelentkezésnél a hangszer megválasztásában adunk tanácsot a szülőknek és a gyermekeknek. Új tanuló felvételéről az igazgató dönt. Felvehető az a tanuló, aki az előző évet egy másik zeneiskolában, vagy művészeti iskolában eredményesen befejezte és tanulmányai során nincs megszakítás.

A művészeti iskolába az új és régi tanulóknak egyaránt be kell iratkozni. Régi tanulók a beiratkozáskor benyújtják a bizonyítványukat.

Törölni kell a tanulók névsorából azt a tanulót, aki egész évben tíz vagy ennél több órát igazolatlanul mulasztott.

A művészeti iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a magánúton tanuló növendék az alapfokú művészetoktatási intézményben vizsgát tehesen.

– A vizsgát egy hónappal előtte írásban köteles kérni az intézmény vezetőjétől. A vizsgáért vizsgadíjat köteles fizetni, melynek mértéke a mindenkori igazgatási díj összege. A sikeres vizsga esetén a bizonyítványba a „magánvizsgát tett” bejegyzést kell beírni.

A művészeti iskola alsó fokú osztályait sikeresen befejező tanuló zenei tanulmányait a művészeti alapvizsga letétele után felvételi vizsgát tehet szakirányú szakközépiskolába, konzervatóriumba.

A tanév rendje határozza meg, hogy a művészeti alapvizsgát mely időpontban kell megszervezni. A vizsgabizottság elnökét az igazgató kéri fel és bízta meg a feladat ellátásával.

Tanulói jogviszony

Beiratkozás

A művészeti iskolába az új, és a régi tanulóknak egyaránt minden évben be kell iratkozni. Régi tanuló a beiratkozásnál a bizonyítványát nyújtja be. A beiratkozás ideje: a tanévzárót követő két munkanap. A beiratkozásról szóló felhívást a beiratkozás előtt legalább 30 nappal közzé kell tenni. Azok a tanulók, akik a beiratkozás napján nem tudnak megjelenni, azt a tanévnyitás előtti munkanapon, pótbeiratkozáskor megtehetik. Lakóhelyváltozás, vagy egyéb rendkívüli indok miatt a tanuló a tanév közben is kérheti felvételét, átvételét egy másik intézménybe.

Vendégtanuló

– A tanuló az előírt követelményeket (pl. kötelező tárgyat) másik alapfokú oktatási intézményben is elsajátíthatja. Ilyen esetben a két intézmény megállapodása, illetve a szülői nyilatkozat szükséges.

A művészeti iskolai tanulmányok megszűnése

Törölni kell a tanulók névsorából azt a tanulót, aki:

- fő és melléktárgyakból egész évben összesen 10 órát igazolatlanul hiányzott, és erről az iskola a szülőt írásban értesítette
- a tanév végén hangszeres főtárgyból elégtelen osztályzatot kapott
- tanév közben bejelentette, hogy kimarad, kiskorú tanulónál a szülő írásbeli beleegyezése szükséges
- akinek tanulói jogviszonya jogerős fegyelmi határozattal szűnt meg.

Mulasztások igazolása

– A tanuló előzetes engedély nélkül csak indokolt esetben (betegség, iskolai elfoglaltság) maradhat távol a főtárgyi és kötelező óráiról. A hiányzást az első órán igazolni kell. Az igazolást a tájékoztató füzetbe be kell vezetni. Orvosi igazolást, az általános iskolai ellenőrzőbe bevezetett igazolást, és a szülő szóbeli értesítését is el lehet fogadni. Ha az igazolatlan hiányzások ismétlődnek, a szülőket írásban értesíteni kell. A tanuló hiányzásait a naplóban vezetni kell.

Jutalmazás

– A jutalmazás lehetőségei: szaktanári dicséret, igazgatói dicséret. A dicséretben részesült tanulót a tanév végén az intézményvezető oklevéllel, könyvvel vagy más egyéb módon jutalmazhatja. Az intézményvezető feladata, hogy a kiemelkedő eredményt elért tanuló közismereti iskoláját is értesítse.

Fegyelmi eljárások

Azt a tanulót, aki a művészeti iskolai rendszabályokat súlyosan megsérti, fegyelmi eljárás keretében kiszabott büntetéssel kell súlytani. A kiszabható fegyelmi büntetések: megrovás, szigorú megrovás, kizárás.

ZENEMŰVÉSZETI ÁG

Klasszikus zene

Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmas az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúrák közvetítő eszközeinek alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA, ÓRATERVE, TANTÁRGYAI

Hangszeres tanszakok: furulya, fuvola, oboa, gitár, zongora, hegedű, ütő

Elméleti tanszakok, tantárgyak: szolfézs.

Egyéb tanszak: kamarazene

„A” tagozaton

- 2+6+4 évfolyam (furulya, fuvola, gitár, zongora, hegedű, ütő.)

- 2+4+4 évfolyam (oboa)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

„B” tagozaton

- 5+4 évfolyam (furulya, fuvola, gitár, zongora, hegedű, ütő.)

- 3+4 évfolyam (oboa)

„B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően az alapfok második évfolyamától javasolt irányítani. Az első számjegy az alapfok „B” tagozat évfolyam számainak, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti.

Elmélet és egyéb főtanszakok

„A” tagozaton

- 4+4 évfolyam (szolfézs)

- 4 évfolyam (kamarazene)

„B” tagozaton

- 3+4 évfolyam (szolfézs)

Az első számjegy az alapfok, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti, a kamarazene főtanszak számjegye a továbbképző évfolyamszámát jelöli. „B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően, az alapfok második évfolyamától javasolt irányítani.

Az iskola hangszeres és elméleti főtanszakai:

KLASSZIKUS ZENE

Tanszakok és tantárgyak

Fafúvós tanszak tantárgyai: furulya, fuvola, oboa.

Akkordikus tanszak tantárgyai: gitár, ütő

Billentyűs tanszak tantárgyai: zongora

Vonós tanszak: hegedű

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret

Kamarazene tanszak tantárgyai: kamarazene

Hangszeres tanszakok – egyéni képzés

Az előképzőt a növendéknek nem kötelező elvégezni.

Főtárgy: Hangszeres tanszakokon egyéni, elméleti és kamarazenei tanszakokon csoportos.

Kötelező tantárgy: Szolfézs (csoportos), „B” tagozat esetén zongora (egyéni).

Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni. Indokolt esetben a tanuló felmenthető a kötelező, ill. kötelezően választható tantárgyak látogatása alól. Ez esetben az intézmény ezt köteles figyelembe venni a normatíva igénylésénél.

Kötelezően választható tantárgyak: Szolfézs, zeneismeret, kamarazene.

Választható tantárgyak: Szolfézs, zeneismeret, kamarazene, második hangszer (egyéni).

Kötelező kiegészítő foglalkozás: Korrepetíció (zongorakiséret) a hangszeres (kivéve gitár, zongora) főtárgyakhoz szorosan kapcsolódó kötelező foglalkozás.

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más művészeti ág (képző-és iparművészet) képzéseibe is bekapcsolódhat, illetve azok óráin részt vehet.

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok ideje tanítási hetenként értendő.

Hangszeres és elméleti tanszakok:

„A” tagozat, 2 + 6 + 4 évfolyam

„B” tagozat (2) +6+4 évfolyam

Kötelezően választható tárgy: „A” tagozat 5-10 évfolyamon 2 x 45’(csoportos)

Választható tárgy: Elmélet 1 vagy 2 x 45’ (csoportos), zongora vagy második hangszer 1 x 30’ (egyéni).

Kamarazene: Csoportlétszám 2-8 fő maximum 15 fő 1 x 45’

A kamarazene főtárgyként csak az alapfokú hangszeres évfolyamok elvégzése után, kötelezően választható tantárgyként a 4. évfolyam elvégzése után tanulható.

„B” tagozat

Hangszeres és elméleti tanszakok-alapfok 2. évfolyamtól javasolt. Kiemelkedő tehetségű tanulók 1. évfolyamtól is „B” tagozatra vehetők, intézményvezetői és szaktanári javaslat alapján.

Kötelező zongora: „B” tagozat 1 x 30’ (egyéni), a 3. évfolyamtól.

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	2	2	2	2	2	2						
Kötelezően választható tárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ÖSSZESEN	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A TANÍTÁSI ÓRÁK SZÁMÁRA ÉS KÉPZÉSI IDEJÉRE VONATKOZÓ RENDELKEZÉSEK

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egyheti időtartamra értendő.

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos (hosszú) tanszakok

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakiséret) ideje:

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc
- 2-3. évfolyamon 10 perc
- 4. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- 1-2. évfolyamon 10 perc
- 3-4. évfolyamon 15 perc
- 5. évfolyamtól 20 perc

Kötelező tárgy: a képzési ideje minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5-10. évfolyamig

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától egy vagy két foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)
- hangszer minimum 2x30 perc (egyéni)

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2-8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, kórus: minimum 2x45 perc

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

„A” és „B” tagozat, rövid tanszakok

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakiséret) ideje:

Hangszeres tanszakon

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc
- 2. évfolyam 10 perc

- 3. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyam 10 perc

- 2. évfolyam 15 perc

- 3. évfolyamtól 20 perc

Magánének tanszakon

„A” tagozaton minimum 20 perc

„B” tagozaton minimum 30 perc

Kötelező tárgy: a képzési idő minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton az utolsó évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy „A” tagozaton az 5. évfolyamtól:

- elmélet: minimum 1x45 perc

- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc

- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Kamarazene: minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2-8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, kórus: minimum 2x45 perc

Kötelező zongora: minimum 1x30 perc

A zeneoktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI, FELADATAI

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása.

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.

A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.

A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

A kortárs zene befogadására nevelés.

A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

Az értékes zene megszerettetése. A tanulók zenei ízlésének formálása.

A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés.
A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.

Tehetséggondozás.

A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.

Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

Az amatőr zenekarokban, kamaragyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.

Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia:

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

– A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).

– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

– A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

– Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

– Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség), azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.

– Esélyegyenlőség.

Módszertani kompetencia

– Tanulás módszerének tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

– Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.

– A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

– A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadó-művészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

– A kortárs zene befogadására nevelés.

– A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.

– A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.

– Tehetséggondozás.

– Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás.

– A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A művészeti alapvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével- az iskola helyi tanterve tartalmazza.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti

alapvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret.

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs.

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret.

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret

Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs.

Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret.

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy.

A vizsgák ideje

Hangszeres főtárgyak

Gyakorlati vizsga

„A” tagozat minimum 10 perc

„B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti tantárgyak

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Elméleti vizsga:

„A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Kamarazene főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Előrehozott vizsga

Az Alapfokú Művészeti Iskola tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön– külön osztályzattal kell minősíteni.

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei.

A kiválasztás szempontjai:

- a szülőket csak a szükséges mértékig lehet anyagilag terhelni, a kottákat úgy kell kiválogatni, hogy az mindenki számára elérhető legyen
- az iskola az arra rászorulóknak könyvtári példányokat kölcsönöz

Elektroakusztikus zene

AZ ALAPFOKÚ ELEKTROAKUSZTIKUS ZENE OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó elektroakusztikus zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására a digitális technika modern eszközeivel.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A KÉPZÉS STRUKTÚRÁJA

Tanszakok és tantárgyak

Billentyűs tanszak tantárgyai: szintetizátor–keyboard

Zeneismeret tanszak tantárgyai: szolfézs kötelező, szolfézs, zeneismeret

Kamarazene tanszak tantárgya: kamarazene

Hangszeres tantárgyak – egyéni képzés

„A” tagozat

Főtárgy: szintetizátor–keyboard

Kötelező tantárgy: szolfézs kötelező *

Kötelezően választható tantárgy: szolfézs, zeneismeret, kamarazene, második hangszer

Választható tantárgy: szolfézs, zeneismeret, kamarazene, második hangszer, valamint a klasszikus zene tantervi programjainak tantárgyai

* Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit (szolfézs alapfok 4. évfolyam), akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül körül köteles egyet felvenni.

Óraterv 1.

Tantárgy	• É V F O L Y A M O K											
	Előképző		Alapfok									
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.				
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2				
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható tantárgy							2	2				
Választható tárgy	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2			
Összesen	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6			

A képzés évfolyamainak száma:

(2)+6 évfolyam: szintetizátor-keyboard

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „A” tagozaton a 4. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezően választható tantárgy: 5 – 10. évfolyamig

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum. 2x45 perc

(kamarazene: 2– 8 fő)

Választható tantárgy:

Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy.

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x45 perc

(kamarazene: 2– 8 fő)

„B” tagozat

Főtárgy: szintetizátor–keyboard

Kötelező tantárgy: alapfokú évfolyamokon szolfézs, továbbképző évfolyamokon szolfézs

Kötelezően választható tantárgy: zongora

Választható tantárgy: szolfézs, zeneismeret, kamarazene, második hangszer, valamint a klasszikus zene tantervi programjainak tantárgyai

A képzés évfolyamainak száma:

(2+2)+4 évfolyam: szintetizátor–keyboard

„B” tagozatra a tanulót a szintetizátor–keyboard főtárgynál az alapfok harmadik évfolyamától javasolt irányítani.

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „B” tagozaton a 12. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: a képzés teljes idejében

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Óraterv 1

Tantárgy	• É V F O L Y A M O K											
	Előképző		Alapfok									
	(1.)	(2.)	(1.)	(2.)	3.	4.	5.	6.				
Főtárgy	(2)	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2				
Kötelező tantárgy	(2)	(2)	(2)	(2)	2	2	2	2				
Kötelezően választható tantárgy					1	1	1	1				
Választható tárgy	(0-2)	(0-2)	(0-2)	(0-2)	1	1	1	1				
Összesen	(4-6)	4-6	(4-6)	(4-6)	5-6	5-6	5-6	5-6				

A képzés évfolyamainak száma:

(2+2)+4 évfolyam: szintetizátor–keyboard

„B” tagozatra a tanulót a szintetizátor–keyboard főtárgynál az alapfok harmadik évfolyamától javasolt irányítani.

Az első (zárójelben levő) számjegy az előképzettség, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

A tanítási órák időtartama:

Főtárgy: „B” tagozaton 2x45 perc (egyéni)

Kötelező tantárgy: „B” tagozaton a 12. évfolyam végéig 2x45 perc

Kötelezően választható tantárgy:

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Választható tantárgy: a képzés teljes idejében

Egyéni foglalkozás: minimum 1x30 perc

Csoportos foglalkozás: minimum 1x 45 perc

(kamarazene: 2– 8 fő)

A ZENEOKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Kiemelt kompetenciák a zeneoktatás területén

Bemeneti kompetencia

– Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

– A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).

– A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.

– A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése.

Személyes kompetencia

– Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

– Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan be tud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.

– Esélyegyenlőség

Módszertani kompetencia

– Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.

– Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.

– A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.

– A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.

– A kortárs zene befogadására nevelés.

- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
- Tehetséggondozás.
- Hátrányos helyzetűekkel való differenciált foglalkozás
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÁLTALÁNOS KÖVETELMÉNYEI

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása. A művészeti alapvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni. A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

A művészeti alapvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.

Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

A művészeti alapvizsga vizsga tantárgyak

Alapvizsga tantárgyai

Az alapvizsga írásbeli szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

1. Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok főtárgy („A” tagozat): szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret

Hangszeres tanszakok főtárgy („B” tagozat): szolfézs

2. Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy („A” tagozat): szolfézs kötelező, vagy szolfézs, vagy zeneismeret

Hangszeres tanszakok („B” tagozat): szolfézs

3. Gyakorlati vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok főtárgy „A” és „B” tagozat: főtárgy

A vizsgák ideje:

Hangszeres főtárgyak

A gyakorlati vizsga időtartama

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

Gyakorlati vizsga

Elméleti tantárgyak:

„A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

„B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – az adott tanévben döntőbe került.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett művészeti alapvizsgával vagy záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

A művészeti alapvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsga tantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát szervez, úgy annak eredményét a művészeti alapvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

KÉPZŐ ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG

Fejezet

1.1 Bevezető

„A művészet célja nem a külső forma, hanem a belső lényeg megjelenítése.” Arisztotelész

Családi szinten nem mindenki engedheti meg vagy fordít gondot arra, hogy különböző művészetekkel ismertesse meg gyermekét, akár áldozzon arra időt, pénzt, háttér támogatást, hogy a gyermek foglalkozzon is vele. A Forrás Oktatási Központ vezetősége fontosnak látja, érzi, hogy minél több diákjának biztosíthassa ezt, kinek-kinek az érdeklődésének megfelelően.

2014.szeptemberétől az alapfokú művészeti iskolánk keretében képzőművészettel is foglalkozhatnak az érdeklődő diákok. A képességnek és a tehetségnek olyan területét kínáltuk fel és nyitottuk meg a gyerekek előtt, mely sokak számára élményt, sikert, ösztönzést jelenthet. Különösen azoknak jelent kiemelkedési, örömteli foglalkozást, akik az iskolai tanulmányaik egyéb területén kevésbé motiváltak, esetleg sikertelenek.

Iskolán küldetési nyilatkozata alapján intézményünkben segíteni kívánjuk diákjainkat egy olyan érési-fejlődési folyamatban, amelyben gondolkodó, művelt emberré, szabad és gazdag személyiséggé, felelős polgárrá, tisztességes és emberséges, alkotásra és boldogságra képes emberré válhatnak. Ezt példamutatással, bibliai erkölcsiségű személyiségfejlesztéssel, valamint alapkészségek folyamatos fejlesztésével kívánjuk elérni, figyelembe véve a gyermekek, tanulók életkorát, és egyéni képességeit. Ebbe a

törekvésbe illeszkedik a képzőművészeti képzés is: Megláttatni mindenben Isten szeretetét.

Jelenleg egy tanteremben folyik a képzőművészeti munka, műhely és raktár nélkül.

.1.2. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI

ÉRTÉKEI

Az alapfokú művészeti iskola a művészeti nevelés segítségével valósítja meg az értelmi és érzelmi nevelést, a személyiség formálását, fejlesztését.

A művészeti nevelés:

hozzájárul a szellemi és lelki tulajdonságok gyarapításához,

kialakítja a jó és szép iránti igényt,

fokozza a társadalmi, gazdasági, szociológiai, etikai kérdések iránti érzékenységet,

fejleszti a problémaérzékenységet,

kifejleszti a gondolat és vélemény-nyilvánítás igényét,

erősíti a kifejező és közlő képességet,

elősegíti a kreativitás fejlődését, fejleszti a tervező és alkotó képességeket,

aktivitásra, problémamegoldásra serkent.

Összességében megállapítható, hogy a művészetekkel való foglalkozás:

kialakítja az észlelés és befogadás érzékenységét,

fejleszti a kommunikációs készségeket,

mindezzel lehetővé teszi a kultúra átvételét, átadását, a tudás megszerzését,

kialakítja a kifejezés, az alkotás, a létrehozás-teremtés képességét,

elősegíti a testileg, lelkileg egészséges, harmonikus személyiség kialakulását.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására, bővítve a képi műveltséget a képi emlékezet és a teremtő képzeletet.

Az alkalmazott didaktikai eljárások, a motiváció elősegíti a kreativitás fejlődését, az önálló ismeretszerzés és alkotó tevékenység kibontakozásához szükséges összetevők, pozitív beállítások, szokások elsajátítását.

A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kez ügyességét, technikai kompetenciákat fejleszti, kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének gyakorlatára.

Az összeállított program alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódnó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok, kompetenciák megszerzését és gyakorlatát.

A képzés segíti a vizuális kultúra, a képző- és iparművészet iránt fogékony tanulók fejlődését.

A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfaji sajátosságokat, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a diákokkal miközben célja az is, hogy a múlt és jelen értékeit megszerettesse, továbbadja, mindezzel segítsen a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

Nevelési munkánk szerves részét képezi az elfogadott társadalmi értékek átadása: a becsületesség, nyíltság, őszinteség, felelősség, segítőkészség, egészséges életmód, környezetvédelem. Fontosnak tartjuk ezek elfogadását, az ennek megfelelő viselkedést.

A művészeti oktatás-nevelés legfőbb eszköze az alkotó munka közben végzett produktív tanulás. Ebben a folyamatában fontos szerepet kap az egyéni kísérlet, kutatás, a tapasztalás, a megértés, az elmélyítés. Olyan pedagógiai légkört igyekszünk megvalósítani, amelyben a diákok tudnak és akarnak tanulni. Iskolaközösségünkben fontos alapelv jó hangulatú iskolai légkör megteremtése, annak érdekében, hogy hozzá tudjunk segíteni a tanulókat saját problémájuk végiggondolásához, céljaik megfogalmazásához, az általuk megérlelt döntések véghezviteléhez.

Az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ága felkészít:

a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,

a vizuális információk, közlemények megértésére, a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra, a vizuális önkifejezésre, alkotásra,

tanulmányok, szabadkézi vázlatok, grafikák, festmények, plasztikák, makettek, modellek, konstrukciók, objektumok, installációk készítésére,

tervezésre, konstruálásra, eszközhasználatra, anyagalakításra, tárgykészítésre, környezetformálásra, azaz az alkotás kompetenciáira.

A vizuális nevelés, a képző- és iparművészeti oktatás hatásrendszere: a szem, az agy és a kéz intelligenciájára épít, azt fejleszti.

A vizuális nevelés elősegíti:

a látvány érzékeny megfigyelését, annak megragadását, befogadását,

a megfigyelték értelmezését, kiemelését,

a gondolatok, érzések, mondanivaló képből, tárgyasult formában történő kifejezését.

A vizuális nevelés-oktatás folyamatában a tanuló:

érezkel, észlel, megfigyel, tanulmányozza a látványt, a jelenséget,
következtetéseket von le, megállapításokat fogalmaz meg.

A képző- és iparművészettel történő nevelés, tehetséggondozás lehetőséget nyújt:

a vizuális megjelenítő képesség, a vizuális alkotó, kifejező készség,
a vizuális logika, az elvont gondolkodás, a kreativitás fejlesztésére,
az alkotó módszerek tágítására, az önismeret és önállóság kialakítására.

Gyorsan változó világunkban ezekre a kompetenciákra óriási szükség van.

A tanuló a képző- és iparművészeti nevelési folyamatban megismeri:

a kép- és tárgytervezés, az alkotás eszközeit, módszereit, melynek segítségével megjelenít, közöl, kifejez,
véleményez, alakítja, azaz formálja a világot.

Nevelő oktató munkánk legfontosabb értékei:

hasznosítható tudás átadása,

a személyiség sokoldalú fejlesztése,

az önállóság, öntevékenység, motiváció iránti igény kialakítása,

nyitottság az újra, rugalmasság, kreativitás, leleményesség, tolerancia, önelfogadás, a gondolkodás, a
problémamegoldás, a kompetencia alapú tevékenység előtérbe állítása, fegyelmezett kitartó
munkavégzés, tanulás,

együttműködés, kooperáció másokkal, egészséges, pozitív életszemlélet.

1.3. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA CÉLJA

Az alapfokú művészetoktatás célrendszere:

A szakon belül nyújtson speciális művészeti ismereteket és az alkotó munkával együtt járó pozitív
élmények segítségével, járuljon hozzá a harmonikus, érzelmileg gazdag, kreatív személyiség kialakításához.

Alakítsa ki a kultúra iránti nyitott magatartást, az esztétikai érzékenységet, neveljen a művészetek
befogadására, értésére és művelésére.

Sajátos eszközeivel ösztönözzön a társadalmi érintkezésben és kommunikációban a toleráns magatartásra.

Ismertesse meg a művészeti ág alapvető ismeretanyagát és technikáit.

Alapozza meg a művészi kifejezőkészségek kialakítását, bontakoztassa ki a tanulók alkotó fantáziáját.

Járuljon hozzá ahhoz, hogy a gyermekek személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és általában a művészetek iránt.

Adjon teret a gyermeki fantázia kibontakozásának, a tanulók kreatív megnyilatkozásainak.

Időtálló értékek közvetítése révén járuljon hozzá a gyermekek ízlésének, kritikai érzékének fejlesztéséhez.

Alakuljon ki a tanulóknál a világ megismerésének az igénye, igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.

Nevelési céljaink fontos eleme a szülőföld megismertetése, a hazaszeretet érzésének kialakítása, megerősítése, emlékeink, hagyományaink tisztelete, ápolása, megbecsülése, egészséges nemzeti önbecsülés.

Jellemezze tanulóinkat nyitottság és tolerancia más népek, fajok, kultúrák, szokások iránt.

Legyenek érdeklődők a társadalmi jelenségek és problémák iránt, legyen igényük a közösségi tevékenységre, a demokrácia érvényesítésére.

Mindezek alapján

Alakuljon ki a tanulóknál a befogadó attitűd, ismerjék meg a másféle szociális és kulturális háttérrel rendelkező társaik problémáit, legyenek nyitottak, megértők és segítők a lemaradókkal szemben.

Alakuljon ki a belső motiváció a feladatok megvalósítása során.

Alakuljon ki a folyamatos reflexió és önreflexió igénye a tanulóknál.

Alakuljon ki az igényük arra is, hogy tudásukat, megszerzett ismereteiket másokkal is megosszák.

1.4. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI

A pedagógiai célrendszer az alábbi konkrét feladatok elvégzésével valósul meg:

a korszerű művészeti nevelés-oktatás tananyagtartalmának átadása,

a művészi képességek kibontakoztatása,

a művészi tehetségek fejlesztése, szakirányú felkészítése,
a művészetoktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítása,
kiemelt figyelmet fordítva a hátrányos helyzetű tanulók felkarolására,
kompetencia alapú oktatás biztosítása,
az egyén, a személyiség fejlődését biztosító tanulási formák alkalmazása,
érdekes, motiváló, problémamegoldó feladatok kimunkálása, alkalmazása,
személyre szabott feladatok megfogalmazása, differenciálás,
versenyekre, továbbtanulásra felkészítés.

A vizuális művészeti tevékenység legfontosabb kompetencia-területei:

Szakmai kompetenciák: A környezet által közvetített üzenetek befogadása, értelmezése. Tervezési készség, alkotói magatartás, kreativitás, vizuális gondolkodás, vizuális kifejezőkészség, eszközhasználati készség, anyaghasználati készség, komplex szemlélet, tudatos környezetformálás igénye, biztonságos munkavégzés képessége, az esztétikum iránti igény és befogadóképesség, problémaérzékenység, véleményformálási képesség.

Személyes kompetenciák: Nyitottság, fejlődőképesség, önállóság, önkifejezés, rugalmasság, érzékenység, kísérletező kedv, interaktivitás (személyközi kapcsolatok, kooperáció).

Társas kompetenciák: Motiválhatóság, empátikus készség, együttműködési készség, kezdeményező-készség, segítőkészség.

Módszerkompetenciák: Figyelemösszpontosítás, gyakorlatias feladatértelmezés, ismeretek helyénvaló alkalmazása, következtetési képesség, kreativitás, ötletgazdagság, módszeres munkavégzés, nyitott hozzáállás, probléma felismerés, –megoldás, tervezési készség, új ötletek, megoldások kipróbálása, a munkakörnyezet tisztántartása.

Tanórán kívüli tevékenységek

Tehetséggondozó óra: A tanulmányi versenyekre, képzőművészeti pályázatokra jelentkező gyerekek felkészítése, a versenyre utazás előkészítése, verseny helyszínére utazás megszervezése, díjátadóra utazás.

Tanulmányi kirándulás: A tanulmányi kirándulás célja a művészeti ággal való szorosabb megismerkedés. A kirándulás során kiszakadva a megszokott mindennapi környezetből a tanulás oldottabb formában és nem a tanítás –tanulás folyamatában, hanem művészi élmények közvetése útján valósul meg.

2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI

FELADATOK

2.1. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI NEVELÉS SZEREPE A TANULÓK SZEMÉLYISÉGÉNEK FEJLESZTÉSÉBEN

Az alapfokú művészeti oktatás-nevelés a teljes emberré válást (az értelmi és érzelmi nevelés közötti összhangot), a közösségformálást, a szociokulturális hátrányok csökkentését,

a kulcskompetenciák fejlesztését, a világ komplex befogadását, az önkifejezést és örömet jelentő alkotás lehetőségét, a tehetséggondozást segíti elő.

A különböző művészeti területekkel összefüggő gyakorlati tevékenységek, kreatív feladatok által az ismeretek élményszerűvé, a tanulók sajátjaivá válnak, segítik a mélyebb megismerést, és fejlesztik a kreativitást. A művészetekkel való foglalkozás hozzájárul az észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez.

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerű tapasztalatokon keresztül ismerhetik meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a képző- és iparművészetben megjelennek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményesség összetevői. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

Iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata a személyiségfejlesztés.

A személyiségfejlesztés az önfejlődés elősegítése, a belső lehetőségeket kicsaló és azokat társas kapcsolatokban kipróbáló öntapasztalás folyamata, melynek során arra építünk, ami a személyiségünkben lehetőségként adott. Olyan élményekkel szolgáljuk e fejlesztőmunkát leginkább, amelyekben a gyermek önmaga rájöhet arra, hogy mire képes. A foglalkozásokon a megszokott pedagógiai helyzettől eltérő,

szabad, felszabadult, a spontaneitást, a kreativitást támogató, elfogadó klímára van szükségük a művészi kibontakozáshoz. Meg kell tanítanunk az elfogulatlan, nyitott, „rácsodálkozó” attitűdre.

2.2. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS NEVELÉSI FELADATOK

A személyiségfejlesztés leghangsúlyosabb feladatai:

Az értelmi kompetencia fejlesztése:

az ismeretek, alapfogalmak, alapelvek megismerése, befogadása,

az egyszerű és bonyolultabb összefüggések megértése, következtetések levonása,

a már meglévő ismeretek alkalmazása, újrafogalmazása,

kreatív alkotói folyamatok kialakulása.

A pszichomotoros kompetencia fejlesztése: Az életkori sajátosságok szerint felépített tananyag és követelményrendszer az egymásra épülő tanulási folyamatokat is meghatározza.

Az érzelmi, akarati kompetencia fejlesztése: A pedagógus feladata, hogy alakítsa ki a tanulóknak a befogadás készségét. Nyitottak legyenek minden új befogadására, keltse fel érdeklődésüket a tananyag iránt, a megismerés utáni vágy legyen a tanóra hajtóereje.

A szociális érzékenység fejlesztése: Az egyéni és közösségi tudat, az általános személyes világtudat kialakításán túl fontos, hogy kialakuljon a „másság” elfogadásának képessége. Célunk, hogy a segítő életmódra nevelés eredményeképpen szociális érzékenység jellemezze tanulóinkat.

A közösségi kompetencia fejlesztése: A pedagógus, mint vezető elősegíti a tanuló társas, rokonszenvi, közösségi kapcsolatainak kialakulását, fejlődését. Gondoskodik arról, hogy a tanulók megfelelő gyakorlatot szerezzenek az együttes tevékenységek, közös programok, produkciók tervezésében és megvalósításában.

Az egészséges kulturált életmódra nevelés: Fontos, hogy az egészséges, kulturált életmódra nevelés az egész oktatási folyamatot áthassa.

Ezért nagy szerepet kap nevelésünkben az empátiás készségek kialakítása, valamint a kommunikációs verbális és nonverbális eszközeink megismertetése készségszintre emelése.

2.3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS TEVÉKENYSÉGRENDSZERE

A személyiségfejlesztés kiemelt feladata: a normál és hátrányos helyzetű tanulók képességeinek fejlesztése. Az eltérő képességű, motivációjú tanulók számára egyéni cél, tananyagtartalom, egyéni tanulási módszerek biztosítása.

Az emberi, erkölcsi, művészeti értékek felismertetése, befogadása, amely alapján kialakul az egyén érték- és szokásrendje.

Ezen értékek az alábbi területek fejlesztése révén érhetőek el:

Érzelmi nevelés: az érzelmek fejlesztése, mélyítése, gazdagítása (céltudatosság, elhatározottság); a kitartás, a kudarcok és akadályok leküzdésének képessége.

Erkölcsi nevelés, jellemformálás: a jó-rossz, helyes-helytelen, igaz-hamis felismertetése; az őszinteség, a felelősség vállalása (hűség, állhatatosság); az alapvető erkölcsi ismeretek megismertetése, az érték tisztelete, bibliai erkölcsiségű személyiségfejlesztéssel.

Akarati nevelés: a saját egyéniség kibontakoztatására való igény felkeltése, szorgalom, többre törekvés.

Nemzeti öntudatra nevelés: a szülőhely a haza múltjának és jelenének megismertetése; a nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése; emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.

Egészséges, kulturált életmódra nevelés: az önkiszolgálási motívumok erősítése, az önvédelmi motívumok kialakítása; szuverenitási motívumok, az önértékelést szolgáló motívumok fejlesztése.

Személyes képességek fejlesztése: a vizuális-téri befogadói és alkotói kompetenciák fejlesztése; a befogadó, önkifejező képesség kialakítása.

Esztétikai nevelés: a szép és a rendezettség igényének kialakítása.

Egészséges életmódra nevelés: a szomatikus nevelés erősítése.

Közösségi kapcsolatokra felkészítő nevelés: a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása; együttműködési készség kialakítása; az illedelmes, természetes viselkedés tudatosítása.

3. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Az osztályokban tanító pedagógus feladata a közösségépítés, a közösségfejlesztés, ezen keresztül a személyiségformálás. A pedagógusok, tanulók együttműködése a napi munkakapcsolatokban és megbeszélésekben nyilvánul meg.

Az iskolai közösségfejlesztés helyszínei:

tanórák - szaktárgyi órák,

tanórán kívüli foglalkozások-bemutatók

- kiállítások, kirándulások, művészeti tábor

Mindkét terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához,

véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,

a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),

a másság elfogadásához,

az együtt-érző magatartás kialakulásához,

harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

A műhelymunka lehetőséget biztosít arra, hogy a résztvevők a kiscsoportos foglalkozás keretein belül felismerjék a közösség erejét. Az együtt alkotás segíti formálni az alkalmazkodó-, a szocializációs és kommunikációs képességeket.

A tanulók felelősnek érzik magukat társaik sikeréért is, az empátiás képesség és a segítőkészség elmélyül. A tudatos és fegyelmezett alkalmazkodás vállalásával fejlődik az együtt gondolkodás élménye.

A hibák megbeszélése, a bírálat, a jó megoldások megerősítése, az egyéni teljesítmény mások produktumaihoz való viszonyítása hozzájárul a reális énkép kialakulásához, az értékítélet objektivitásához.

A tanórán kívüli foglalkozások szervezésének elvei: A tanórán kívüli foglalkozásokról a pedagógus, írásban tájékoztatja a szülőket. Az ingyenesen igénybe vehető programok mellett térítési díj ellenében igénybe vehető programokat is kínálunk.

4. A TEHETSÉG ÉS KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ

PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

„A tehetség valamely adottságnak, képességnek vagy képesség együttesnek kimagasló szintje, a feladatok iránti erős elkötelezettség és a magas kreativitás kölcsönhatása.” /Pedagógiai szakkifejezések/.

A tehetség kibontásában rendkívül fontos az információ felvétele és kezelése, a problémaérzékenység és a megoldásra való törekvés, valamint a kompetencia, tehát a hatékonyság, ügyesség érzése valamely területen.

A művészetoktatás alapfeladata a tehetséggondozás. A képző- és iparművészeti nevelés minden tevékenysége a fenti cél megvalósulását kell, hogy segítse. Kutatási adatok szerint a tehetséggel rendelkezők mindössze ötöde kibontakoztatja ki tehetségét, négyötöde kiaknázatlan marad. A pályázatokon, versenyeken való részvétel elősegítése érdekében biztosítani kell számukra a tanulmányi munkában az egyéni haladás lehetőségét.

Az átlagtól eltérő, különlegesen tehetséges gyerekek is egyéni bánásmódot igényelnek.

A tananyagot nagyobb léptékkel elsajátító tanulók differenciált oktatását egyénre szabott feladatokkal biztosítjuk.

A tehetség és a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek:

egyéni és csoportos feladatok,

pályázatok, versenyekre, bemutatókra való felkészítés,

Az országos tanulmányi versenyen való eredményes szerepléssel az alapfokú művészeti-és záróvizsga alól mentességet kaphatnak.

Tehetséges tanulók nyilvántartása, követése: Intézményünkben a tanulmányi versenyeken eredményeket elérő tehetségeket nyilvántartjuk

5. AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK ÉS AZ ALKALMASSÁGI VIZSGA

SZABÁLYAI, A FELVÉTEL ÉS AZ ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI

Minden tanuló joga, hogy alapfokú művészetoktatás képzéseit igénybe vegye. A művészeti képzés igénybevételéhez előképzettségre, alkalmassági vagy felvételi vizsga letételére nincs szükség. Tehát az előképző, illetve az alapfok első évfolyamába történő felvételhez jelentkezési lap és szülői nyilatkozat benyújtása szükséges.

A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszonyt a tanuló az első tanév megkezdésétől gyakorolhatja.

A különbözeti vizsga: Ha a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, illetve a felvételi bizottság magasabb évfolyamba javasolt, különbözeti vizsgát kell tennie. A vizsga anyagát (a megjelölt magasabb évfolyam előtti évfolyam, vagy az évfolyamok tantárgyai és tananyagai,) a tantervi követelmények figyelembevételével az iskola állítja össze. A különbözeti vizsgáról jegyzőkönyv készül. A különbözeti vizsga eredményét a bizonyítványba a különbözeti vizsga dátumával kell bejegyezni és a megjegyzés rovatba a különbözeti vizsga tényét bejegyezni...Külbözeti vizsga szervezése a tanév rendje szerinti időpontban lehetséges. Jelentkezés a tanév rendje szerint. A feladat megoldását vizsgabizottság értékeli, aki az alapfokú művészetoktatás követelményeinek teljesítése alapján javaslatot tesz, hogy melyik évfolyamra, vegye fel a tanulót.

A tanuló év közben is adhat be jelentkezési lapot művészeti iskolai tanulmányok megkezdése, illetve folytatása céljából..

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatát minden érintett évfolyamra meg kell állapítani, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.

Más alapfokú művészetoktatási intézményből érkező tanuló átvétele történhet:

az elvégzett évfolyamok figyelembevételével,

külbözeti vizsgával,

Megszűnik a tanulói jogviszony:

- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján,
- ha kiskorú tanuló esetén a szülő vagy a nagykorú tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad az iskolából, a bejelentésben megjelölt napon.
- ha a tanuló tanulói jogviszonyát fizetési hátralék miatt az igazgató a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló eredménytelen felszólítása és a tanuló szociális helyzetének vizsgálata után megszünteti, a megszüntetés tárgyában hozott döntés jogerőre emelkedésének napján.
- ha az iskola, kötelező foglalkozásairól a jogszabályban meghatározott időnél igazolatlanul többet mulasztott.
- megszűnik a tanulói jogviszony a kizárás az iskolából fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének napján.

6. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK

SZERVEZÉSÉNEK ELVE

Iskolánkban a Képző és Iparművészeti oktatásban összevont osztályok működnek

Összevont osztály: az alapfokú művészeti iskolában legalább kettő, legfeljebb négy iskolai évfolyam tanulóiból alkotott osztály.

Az intézményünkbe jelentkező tanulókat az életkoruk alapján soroljuk évfolyamokba. A köznevelési törvény lehetővé teszi négy egymást követő évfolyam tanulóinak egy csoportba szervezését.

Csoportbontás akkor alkalmazunk, ha egy-egy csoport létszáma egyébként nem tenné lehetővé a műhelygyakorlat tantárgy igényes elsajátítását

7. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSÉNEK ÉS ÉRTÉKELÉSÉNEK MÓDJA, RENDJE.

A pedagógus - a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését a csoportvezető végzi.

Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

Az évközi érdemjegyeket és az év végi osztályzatokat szóbeli értékelés kíséri. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti. Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

- a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),
- a tanuló magatartásának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2),
- a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2).

Az iskola által alkalmazott jelölés, értékelés érdemjegyre, osztályzatra való átváltásának szabályait a helyi tantervben kell meghatározni.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A képző- és iparművészeti oktatás eredményessége elsősorban a művészeti alkotó tevékenység produktumaival mérhető.

A tanulók osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy a különbözeti vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

A számonkérés formái: Szóbeli megnyilvánulások, önálló gyűjtőmunka, kutatás, kísérlet, rajzi, festési, mintázási, tervezési, tárgyalgatási produktumok, projektek, bemutatók. Írásbeli feladatot többnyire csak önként, egy-egy projekt megoldása, illetve az országos pályázatok szakmai tartalmának bemutatása

kapcsán készíti a tanuló. Az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágán a szóbeli feleltetés sem jellemző. Inkább órai szóbeli megnyilvánulásokról, beszámolókról beszélhetünk. Az eredmények mérése elsősorban a gyakorlati produktumok (tervek, tervvázlatok, munkafázisok, kész produkciók) alapján történik.

A gyakorlati munka értékelésének módjai: tervek, rajzok osztályozása, a munkafolyamat közben szóbeli értékelés, a kézmunkák értékelése osztályzattal, gyakorlati vizsga (vizsga-remek készítése). A tanulók gyakorlati munkáját érdemjegyekkel minősítjük.

Az értékelés általunk meghatározott kritériumai: Az értékelésnek folyamatosnak, kiszámíthatónak, konkrétan, igazságosnak, személyre szólónak, a fejlődésben megtett utat figyelembe vevőnek, az önértékelést segítőnek, további erőfeszítésekre serkentőnek, az egészséges munkakedvet fenntartónak kell lennie.

8. AZ ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS FORMÁI

A vizuális nevelésben a formatív értékelés a leggyakoribb. Ide tartozik az órai gyakorlati munkát rendszeresen kísérő tanári biztatás, dicséret, kritikai megjegyzés.

A pedagógus a tanuló tudását, teljesítményét tanítási év közben rendszeresen - havonként - értékeli.

Érdemjegyek: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). Az értékelésről, az érdemjegyekről a tanuló szülőjét - felnőtt tanulók kivételével - a tájékoztató füzet útján tájékoztatni kell.

Félévi és tanév végi osztályozás: A félévi, illetve tanév végi osztályzatnak a tanuló félévi, illetve egész évi munkáját, valamint a tanév végi vizsgakiállításon mutatott teljesítményét kell tükröznie.

A tanév végi vizsgára nem bocsátható, illetve nem osztályozható az a tanuló, akinek a tanévben az igazolt és igazolatlan mulasztásai együttesen meghaladják az előírt kötelező óraszám egyharmadát, kivéve, ha a tananyagot elsajátította és nevelőtestületi engedéllyel beszámolót tesz.

Az osztályzatokat félévkor számjeggyel a tájékoztató füzetbe, év végén a naplóba, a törzslapra és a bizonyítványba szómegjelöléssel és számjeggyel kell bejegyezni.

Félévkor azt értékeljük, hogy az időarányos követelményeket milyen szinten sajátította el. Fél évkor és év végén az adott évfolyam követelményei alapján összeállított feladat megoldására kerül sor. A félévi és az év végi vizsgamunkák kiállítás által kerülnek bemutatásra. A tanév során a bemutatókon, pályázatokon, kiállításokon való szereplést is értékeljük, illetve figyelembe vesszük. A számonkérésnél teljesíthető követelményeket állítunk a tanulók elé. Az értékelésnél figyelembe vesszük a tanuló fejlődését.

9. A SZORGALOM ÉS A MŰVÉSZETI TÁRGYAK MINŐSÍTÉSÉNEK ELVEI

9.1. A szorgalom minősítése az egyéni képességek alapján történik.

A szorgalomra adott érdemjegy, osztályzat a követelmények figyelembevételével fejezi ki a tanulmányi tevékenységhez való viszonyt.

A szorgalom értékelésének követelményei:

A szorgalom példás, ha a tanuló:

- felkészülését a rendszeresség, kötelességtudat és a pontosság jellemzi,
- óra alatt érdeklődéssel figyel, aktivitása, teljesítménye állandó,
- a feladatok végzésében önálló, rendszeres,
- tehetségéhez mértén vesz részt a munkában,
- önművelése rendszeres és többirányú, szorgalmával példát mutat, serkent.

Jó a tanuló szorgalma, ha:

- tanórákra való felkészülésében rendszeres, de nem alapos,
- óra alatt spontán aktivitással vesz részt,
- a tananyag iránt érdeklődik csupán,
- a csoportmunkában és az önálló munkában tehetségéhez mértén igyekszik részt venni.

Változó a tanuló szorgalma, ha:

- óra alatt hullámzó aktivitást mutat,
- tanórákra való felkészülése rendszertelen,
- feladatait érdektelenül végzi,
- érdeklődése nem aktív, önművelése rendszertelen.

Hanyag a tanuló szorgalma, ha:

- a szorgalom teljes hiánya jellemzi,
- feladatait nem végzi el, érdektelenség, közöny jellemzi,
- az órai munkában passzív,
- a tanultakat nem akarja alkalmazni.

A szorgalom értékelése: A tanulók szorgalmának értékelését a tantárgy pedagógusa végzi.

Az érdemjegyekről a tanulókat és a kiskorú tanulók szüleit rendszeresen értesíteni kell.

A szorgalom értékelésének formái: szóbeli és írásbeli dicséret.

A tanulók tanulmányi munkájának értékelése folyamatos.

9.2. A művészeti tárgyak értékelésének követelményei:

Jeles a teljesítménye annak:

aki a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz,
tudja a tananyagot, képes alkalmazni

Jó a teljesítménye annak.

aki a tantervi követelményeknek kevés, jelentéktelen hiányossággal tesz eleget,
apróbb bizonytalanságai vannak az ismeretanyagban és az alkalmazásban

Közepes a teljesítménye annak:

aki a tantervi követelményeknek néhány hiányossággal tesz eleget,
ismeretei hiányosak, az alkalmazáshoz nevelői segítségre van szüksége

Elégséges a teljesítménye annak:

aki a tantervi követelményeknek nagy hiányosságokkal tesz eleget,
de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártasságokkal rendelkezik

Elégtelen a teljesítménye annak:

aki a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem képes eleget tenni
teljesítménye a minimum szintet sem éri el.

10. A TANULÓ JUTALMAZÁSÁNAK ELVEI

A tanulót a tőle várható jobb teljesítmény elérése érdekében jutalmazzuk. A jutalmazáskor a tanuló önmagához mért fejlődését, a szaktárgyi tudásban, a személyiségfejlődésben, szocializálódásban elért változásokat, a szaktárgyi versenyeken, pályázatokon, projekteken nyújtott teljesítményt értékeljük. A jutalmazás konkrét eseményekhez pl.: pályázati eredményhirdetés, illetve a félévi és év végi intézményi értékelésekhez kapcsolódik.

A tanulók jutalmazásának elvei:

Azt a tanulót, aki tanulmányi munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat vagy példamutató közösségi magatartást tanúsít, hozzájárul az intézmény jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, az intézmény dicséretben részesíti, illetve jutalmazza.

Az intézmény jutalmazza azt a tanulót, aki a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a példamutatóan egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A jutalmazás formái:

Évközi jutalmak formái: szaktanári dicséret szóban, szaktanári dicséret írásban, igazgatói dicséret írásban, tanulóközösség előtt átadott igazgatói dicséret.

Az év végi jutalmak formái: oklevél, jutalomkönyv, igazgatói dicséret.

Igazgatói dicséretben kell részesíteni azt a tanulót, aki az iskolán kívül rendezett országos vagy regionális tanulmányi-művészeti versenyen, pályázaton 1-6 helyezést ért el. Az igazgatói dicsérethez, dicsérő oklevélhez könyv vagy más tárgyjutalom is kapcsolódhat.

A dicséretet a tanügyi nyilvántartásokba (osztálynapló, bizonyítvány, törzslap) is bevezetésre kerülnek.

11. A képzés struktúrája

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, és azok óraszámai

A képzés ideje: 8 év

Az előképző kötelező tárgya a vizuális alapozó gyakorlatok. Az alapfok két kötelező tantárgya az Alapfok 3. évfolyamáig: a vizuális alkotó gyakorlatok és a grafika és festészet alapjai. Az alapfokú 4. évfolyamától a és a grafika és festészet, választott tanszak műhelygyakorlata.

Tanszakok és főtárgyaik képzési struktúrája:

Tanszakok és tantárgyak

Képzőművészeti tanszak (előképző 1-2. évfolyam + 1-3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1-2. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (1-3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1-3. évfolyam)

Tanszakok és főtárgyaik (4-6 alapfokú évfolyam)

Grafika és festészet tanszak - Grafika és festészet műhelygyakorlat

Környezet- és kézműves kultúra tanszak - Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (3-6 évfolyam)

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző- és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg.

Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek, valamint a kézműves technikák elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

Óraterv

	Évfolyamok
--	------------

Tantárgy	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	2	2	2
Összes óra:	2	2	4	4	4	4	4	4	4-6	4-6	4-6	4-6

A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszámát 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:

2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet alapjai

3 alapfokú évfolyam: Grafika és festészet műhelygyakorlat,

Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat

A tanítási órák ideje: 45 perc

Tanszakok

Az alapfok 3. évfolyamáig: Képzőművészet tanszak

Az alapfok 4. évfolyamtól az alapfok 6. évfolyamáig: Grafika és festészet tanszak

Környezet- és kézműves kultúra

Tantárgyak

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)

Vizuális alkotó gyakorlat (alapfok 1–6. évfolyam)

Grafika és festészet alapjai (alapfok 1–3. évfolyam)

Grafika és festészet műhelygyakorlat (alapfok 4-6 évfolyam)

Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat: (alapfok 4-6 évfolyam)

Tehetséggondozás, versenyekre, pályázatokra való felkészítés, kiállítás rendezés, órai munka tanulói előkészítése: Heti 2x45perc.

A tantárgyak tartalma: Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat.

A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző-és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül.

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A grafika és festészet műhelygyakorlat olyan általános és speciális ismeretek átadását biztosítja, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. A tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttatja a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

Környezet és kézműves műhelygyakorlat olyan általános és speciális ismeretek átadását biztosítja, melyek képessé teszik a tanulót az önálló környezetkultúra és a kézműves alkotások létrehozására, az általános és szakirányú ismeretek átadása révén a környezettudatos magatartás, az igényes kézműves tárgyalakítás képességének megalapozására.

12. A KÉPZŐ ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁG OKTATÁSÁNAK CÉL ÉS FELADAT

RENDSZERE

Az alapfokú művészetoktatás célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítására, a látás kiművelésére és

tudatosítására. A követelmény és tantervi program bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata finomítja a kezűgyességet, technikai érzékenységet, valamint erős érzelmi-motivációs bázist teremt, mely fejleszti a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon fejleszthetik vizuális műveltségüket, és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott művészeti ág műfaji sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait. A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A képző- és iparművészeti ág sajátosságai:

- tevékenységközpontúság – a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- feladattudatosság – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- alkotói magatartás – amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- komplexitás – amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között,
- folyamatszerűség az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- kreatív cselekvőképesség, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképeség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,
- interaktivitás és együttműködési készség, mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- tanulók önkifejezési készségének kialakítása és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrektúra megvalósulása révén,
- szociális érzékenység és empátia, az én- tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

A vizuális alapozó gyakorlatok célja: Az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása. A kifejező és alkotó képességek fejlesztése.

A vizuális alapozó gyakorlatok feladata: Az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

A vizuális alkotó gyakorlat célja: A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy feladata: A tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja: A képi világ, a képi kifejezés különféle módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

A grafika és festészet alapjai tantárgy feladata: Előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja: Olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A grafika és festészet műhelygyakorlat feladata: A tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

A környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat célja a környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása, az általános és szakirányú ismeretek átadása révén a környezettudatos magatartás, az igényes kézműves tárgyalakítás képességének megalapozása. Célja továbbá a

munkakultúra, a feladattudatos, kitartó munkavégzés alapjainak elsajátítása, azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését. Mindezzel a környezetharmonikus életvitel, a környezetalakítás képességének, az értékteremtés, -megőrzés igényének kialakítása

A környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat feladata a környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ széleskörű megismertetése, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása a mindennapi életben és a modern viszonyok közt. A hazai és az egyetemes tárgykultúra kiemelkedő alkotásain keresztül megismertetni a tanulókkal a tárgykultúra funkcionális területeit, a felhasználható anyagokat, tulajdonságaikat, az alkalmazott eszközöket, használatukat, a készítési technikákat, az esztétikai törvényszerűségeket. Feladata emellett az ismeretek alkotó jellegű alkalmazásának elsajátítása, a múlt értékeinek a mai környezet- és tárgykultúrába való szerves beépítési lehetőségeinek felismertetése.

13. AZ EGYES TANTÁRGYAK ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

13.1 A VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLATOK TANTÁRGY KÖVETELMÉNYRENDSZERE AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát, a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, térművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,

- a különböző ábrázolási és tárgyalkotó technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait, a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végig-vitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- szintani ismereteinek felhasználására, kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz- és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

13.2 A GRAFIKA ÉS FESTÉSZET TANTÁRGY KÖVETELMÉNYRENDSZERE AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát, a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi- és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére, a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre, esztétikus képi megjelenítésre, műalkotás és környezet

kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban, a munkavédelmi szabályok betartására.

13.3 KÖRNYEZET ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA TANTÁRGY KÖVETELMÉNYRENDSZERE AZ ALAPFOKÚ ÉVFOLYAMOK ELVÉGZÉSE UTÁN

A tanuló ismerje:

- az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevőit, a környezetkultúra fő területeit,
- a tárgyalakotás szerepét, a tárgyak funkcióját, anyagfajtaikat és díszítési lehetőségeit,
- az alapanyagok felhasználási lehetőségeit,
- az anyag és formaalakítás módjait,
- a tárgyalakotás, az újrahasznosítás lehetőségeit, fontosabb szempontjait,
- az önálló tapasztalatszerzés eszközrendszerét,
- a környezetkultúra és kézművesség legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

A tanuló legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez,
- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- az önálló tárgyalakotásra, funkcionális, vagy gondolati tartalmat kifejező termék létrehozására,
- egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására,
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére a mai igények alapján,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

13.3. A MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI ÉS

TÉMAKÖREI

A művészeti alapvizsgára bocsátás feltételei: Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja: A művészeti alapvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása.

A művészeti alapvizsga vizsgatantárgyak:

– Műhelygyakorlat; vizuális alkotó gyakorlat

A művészeti alapvizsga egyes részei alóli felmentés: Mentésülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző- és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga- vagy záróvizsga-bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

A művészeti alapvizsga és minősítése: A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni. A művészeti alapvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsgatantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő. Eredményes művészeti alapvizsgát, tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette. Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

13.4 A VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLATOK MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA

KÖVETELMÉNYEI

A vizsga részei: A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: Vizuális alkotó gyakorlat - vizsgamunka bemutatása 15 perc, helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma: A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgyegyüttes;
- festészeti, grafikai alkotás-sorozat;
- szobor, térkonstrukció és variációi.

Témakör: Kapcsolatunk a művészettel. A művészet az ősidők óta az ember társa.

Feladat: Készíts olyan képző- vagy iparművészeti tárgyat, amely pl. ősi motívumkincsre, sajátos magyar formavilágra épül vagy az emberi élet szakaszaira jellemző, vagy írott szöveghez kapcsolódó ábrázolás.

Ez lehet használati vagy dísz tárgy, ajándéktárgy vagy játék. Munkádról készíts rajzi tervvázlatot, a kivitelezésben ez alapján haladj. A gyakorlati vizsgamunka elkészítéséhez az elmúlt években megismert képző- és iparművészeti anyagok és technikák bármelyikét alkalmazhatod, ezeket egymással kombinálhatod. Munkádban használhatsz hagyományos vagy modern díszítőelemeket is. Ügyelj a művészi igényű, precíz és pontos kivitelezésre!

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, festészeti, grafikai alkotás, szobor, térkonstrukció

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség, a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,

- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

13.5A GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA KÖVETELMÉNYEI

A vizsga részei: A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: A grafika és festészet műhelygyakorlat: tervezés 40 perc, tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma: A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulóknak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,
- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,
- szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulóknak le

adnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,

alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlattevé – sorozat.

Alkotás. pl. a tanult grafikai technikák bármelyikének alkalmazásával megvalósított grafikai alkotás: Sémák és jelek (piktogramok, emblémák, védjegyek) tervezése

Családi eseményre meghívó készítése, az eseményhez kapcsolódó dekoráció megtervezése. A dekoráció néhány elemének elkészítése. Meséhez, elbeszéléshez vagy vershez illusztráció készítése. Bélyegsorozat tervezése és kivitelezése szabadon választott technikával.

Alkotás. pl. a tanult festészeti technikák bármelyikének alkalmazásával megvalósított festészeti alkotás vagy alkotássorozat, pl: Egy kedves hely tetszőleges részletének feldolgozása és megfestése szíkontrasztokban. Választott témára díszletterv kivitelezése. Irodalmi mű illusztrációja. Zenei inspiráció feldolgozása sorozatban. Különböző érzelmeket kifejező portrészorozat, vagy önarckészorozat. Parafrázisok.

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség; színhasználat, kompozíciós készség,
- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,
- az elkészült munka összhangja.

13.6 Környezet és kézműves kultúra művészeti alapvizsga követelményei

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat

- tervezés 30 perc

- tárgykészítés 150 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgy- és környezettervező-alkotó képessége. A terv tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító képességét, a kézművesség hagyományos anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy, tárgye gyűttes mutassa be a tanuló környezet és kézműves kultúra területén megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott tárgy vagy tárgycsoport a környezet és kézműves tárgykultúra témaköréből.

A benyújtott vizsgamunka- tanári irányítással megvalósított- tervezési munka alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- meghatározott funkcióra tervezett építészeti tér vagy épület makettje,
- használati vagy ajándéktárgy,
- játék,
- környezet- és lakáskultúra eleme.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy a környezet vagy kézműves kultúra műfajából.

Az intézmény által meghatározott feladat a tanuló által készített tervvázlat alapján, természetes vagy egyéb anyagból szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- használati tárgy,
- ajándéktárgy,
- játék.

A vizsga értékelése

- környezettervező képesség,
- tárgytervező képesség,
- formaalkotó és díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- kézműves alapismeret,
- a műfaji konvenciók, sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összhatása.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

14.1 Képzőművészet, valamint a Grafika és festészet tanszak

- Vizes blokk

Tároló szekrények

Munkaasztalok, székek

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Gyűjtött tárgyak, drapériák

Fényképezőgép

Filmfelvevő

Számítógép

Szoftverek

Grafikai prés (legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretben)

Mobil lámpa

Rajztábla (A/3, A/2)

Vonalzók, olló, snitzer

Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszén, pasztell, zsírkréta, tus, karctű, linókés, különböző méretű fotós gumihenger, grafikai festékező lap, linó festék, szitafesték szitakeret, spakli, kormozó eszköz, lemezvágó eszköz, lemezfogó

Festő eszköz: ecsetek, festőkések, tálak, paletták, vízfesték, tempera

Zárható vegyszertároló (veszélyes anyagok használata esetén)

Környezet és kézműves kultúra tanszak

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok

Tároló szekrények

Vizesblokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Kemence

Tűzhely vagy főzőlap

Varrógép

Vasaló, vasalóállvány

Fényképezőgép

Festésre alkalmas edények

Műanyag tálak, kád

Kézi korong

Mintázó eszközök agyagmunkához

Szövőkeret

Madzag szövő tábla

Rámák, keretek

Vágólap

Ollók

Kések

Fűrészek

Kalapácsok

Fogók

Reszelők, csiszolók

Asztali satuk, pillanatszorítók

Bőröző satu

Árak

Textil- és bőrvarró tűk

Lyukasztók

Mintázó és poncoló vasak

Vonalzók

Körzők

Ecsetek

Munkavédelmi eszközök

II. FEJEZET

AZ EGYES TANTÁRGYAK TANANYAGTARTALMA

1. VIZUÁLIS ALAPOZÓ GYAKORLATOK

A vizuális alapozó gyakorlatok célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

Előképző évfolyamok

1-2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése.
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.
- A hagyományok élményszerű megismertetése.
- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:
- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.
- Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése.
- Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

Feladatcsoportok

Érzékszervi tapasztalások

- Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságok észrevétele
- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok
- Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése
- A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése

Vonal, forma

- A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben
- A forma gazdasága

- Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok

Felületek

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával

- Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Méreték és arányok

A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)

- Játékos arányváltó feladatok

A színek világa

- A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása

- Színkeverési játékok

Téri élmények

- A sík és a tér megtapasztalása

- Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek

- Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése

Idő élmények

- Az idő múlásának és a változás megtapasztalása

- Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése

- Egyszerű animációs játékok

Mese és valóság

- A mesebeli világok, lények, történetek síkban és plasztikában

- Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Tárgykészítés

- Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag- vagy gipszfigurák)

- Hagyománytárgyak készítése

2. VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLAT

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek

használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.
- A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végigvitelével.
- A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Kézműves és népművészeti technikák

Mesék jellegzetes történetvezetése

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Mesék, kalandos történetek

- Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások
- Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése
- Vonalarajzos kompozíciók különböző alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Színes világok megelevenítése

- Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban
- A színek hatása, érzelmi ereje
- Színkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák

- A szereplők megjelenítése - mesehősök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek- bábfigurák készítése

Megszemélyesítés

- Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Mesék birodalma

- A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz)
- A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újrateemtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével
- Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

Varázslatos tárgyak, különös eszközök

- Edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel)
- Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- A gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

Figura és mozgás

- A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló-, guggoló, több-kevesebb figura, árnyképek)
- Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel
- Emberi figurák és állatfigurák mintázása - különféle mozdulatok megjelenítése

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- Megőrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel)
- A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Papírkivágások - szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták
- Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában
- Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak)

Időkerék - évszakváltások

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat. Legyen képes:
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül.
- Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése.
- A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.
- A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.
- A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

Ábrázolás és tárgyalkotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata

Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei

A formák, színek használatában való jártasság

Kézműves és képzőművészeti technikák

Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása

A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

- Elbeszélés vonalakkal
- Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése

- Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák - formai felfedezések

- Kedvenc állatok - állatfigurák és figurális dombormű mintázása
- Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)
- Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestéssel

Szabadon formálható anyag

- Ünnepek régen és ma
- Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból
- Az ünnep díszletei

Tér és idő feldolgozása

- Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)
- Eseménynaptár - képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal
- Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása
- A mi városunk - nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában (plasztikus megjelenítés papír, papírmasé és más anyagokkal)

Minta, jel, jelkép

- A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai
- A magyar népművészet mintakincse - motívumgyűjtés
- Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal
- Növények stilizált megjelenítése (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)
- Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé - lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba kapcsolódó körök)
- Pecsét faragása, idolk, amulettek készítése (agyag, gipsz)

A tárgykészítés folyamata

- Ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel
- Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap)
- Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása

- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése
- Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal

Évszakváltás

- Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Változások az ünnepi szokások körében - páros képek készítése

Megszemélyesítés

- Én és a külvilág - Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek
- Az önismeret útjai - az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése
- Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével)
- Alakoskodások - szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül
- Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.
- A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.
- A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása.

- A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.
- A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

Ábrázolási és tárgyalkotási ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek

Kézműves és népművészeti technikák

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Elbeszélés vonalakkal

- Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban
- Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)
- Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

- Természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy színházra, tánra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban
- Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása
- A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatkövetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák - formai felfedezések

- Figuraterepmés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése
- Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok - képzelet és előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmásé)
- Növények, termékek formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)

Szabadon formálható anyag

- Agyagedény formálása felrakással
- Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékekkel, bekarcolt mintákkal
- Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján - tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése

Tér és idő feldolgozása

- Természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera, tollrajz)
- Különböző kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával
- A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

Minta, jel, jelkép

- Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)
- Papírkivágások - szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták
- A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük
- Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások
- Az elvonatkoztatás útja és célja - anyaggyűjtés
- A tűz, víz, föld, levegő - szimbólumok a különböző kultúrákban
- Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata (papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)

A tárgykészítés folyamata

- Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése
- Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása
- Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból
- A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei
- Nemezfigura készítése
- Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint
- Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt
- Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata
- Ékszerkészítés gyöngyfűzéssel

Évszakváltás

- Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása
- Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése
- A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája
- Megszemélyesítés
- Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgatás lehetőségei
- Zsineggel mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)
- Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit. Legyen képes:
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- a látvány és jelenségek értelmezésére,
- vázlatok készítésére, átírásra,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalakotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása.
- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása.
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése.
- A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különbéle képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

A középkor művészettörténeti érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései

A tárgyalakotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetsszöveg - történetábrázolás

- Képzeltbeli utazás (egy középkori városban - illusztrációk különféle rajzeszközökkel, vagy képregényszerűen elmesélve)
- A kor hétköznapijainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagyítása, megfestése (képi, fotó, videó - vagy számítógépes feldolgozások)

Környezetábrázolás - hangulatteremtés

- A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok)
- kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal - makett készítése vegyes technikával
- Makettkészítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával

Színharmóniák

- A monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig
- Egy főszínre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei
- Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Rész és egész

- Papírhozzók készítése (ókori vagy bizánci minták alapján)
- Üvegablakok
- Rózzaablak - színes kép készítése
- Királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparósos technikával

Képeskönyv

- A mai életünk kódexe
- Cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai
- A papír tulajdonságai
- Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Plasztika

- Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, ytong téglából, purhabból)
- Vízköpők. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból)
- Figurateremtés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

Öltözéktervezés

- Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele
- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Arcképtár

- Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása
- Önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos - forma - faktúra és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók-tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése.
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése.
- A kézműves tárgyalakotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése.
- A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során.
- A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása

Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formai, szintani alapismeretek

A tárgyalakotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Az előképek megismerése, feldolgozása - tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

- Életképek (reneszánsz palotában; illusztrációk különböző színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)
- A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületábrázolás tusrajzzal
- Struktúra - textúra, formaszervezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)
- Makettkészítés különböző anyagok felhasználásával csoportmunkában

Színharmóniák

- Tájépek különböző fényviszonyok között - csak színfoltokkal festve - hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)
- Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, krétával, kevert eljárással)

Környezetábrázolás - kép és valóság

- A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése
- Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt-krétával, festéssel)
- A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése
- Előtér - középtér - háttér (tusrajzok, szénrajzok)
- Öltözéktervezés
- A szín- és az anyagválasztás szerepe
- Fejfedők (bohócsipka) készítése a viselhetőség és a méretek figyelembe vétele (papír és textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Képeskönyv

- A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése
- Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi
- Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

- A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása
- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)
- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)
- Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív-negatív formákká, ritmussá rendezése
- Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín- és forma-variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Arcképtár

- Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (saját, választott figurákkal)
- Különböző korú és karakterű emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera)

Fény- árnyék jelenségek

- Titokzatos terek létrehozása, a fény-árnyék hatások felhasználásával
- Vázlatok készítése jellegzetes fény-árnyék viszonyok bemutatására
- Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)

- Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalításig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- szintani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.
- A természet- és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése.
- A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése.
- Az önálló kézműves tárgyalítás technikájának megválasztására, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.
- A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása.
- A képi műveltség bővítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek

Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok

A képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák A barokk művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák A stíluskorszakra jellemző előadásmódok

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

- Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)

- Groteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

- Épületek belseje, bútorai

- Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Színharmóniák

- Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

- Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások)

Öltözék

- Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele

- A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság

- A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés

- A perspektíva és az axonometria fitorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)

- Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból - alulnézet, felülnézet, közlről - és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Mintakincs

- Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe

- Gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben - páros munka)

- Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Arcképtár

- Arcképek díszes keretben
- Különböző korú és karakterű emberek portréja (ceruza, krétarajzok, tempera)

A tárgyak egyedi vonásai

- Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében
- Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja

- Hangszerek
- Klasszikus és saját megoldások
- Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások. Pasztell kréta)

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait,
- a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét,
- a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,
- egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására,
- színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- változatos forma-, faktúra- és felületminőségek létrehozására,
- különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
- egyéni eszközhasználatra,
- a műalkotások értő befogadására,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek eszköztárát,
- a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,
- a rajzolás, festés, térművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,
- a különböző ábrázolási és tárgyalkotó technikákat,
- a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- az alkotói munka végigvitelére,
- a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,
- a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására,
- szintani ismereteinek felhasználására,
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására,
- sokféle eszköz- és anyaghasználatra a kifejezés érdekében,
- konzekvens munkák elkészítésére,
- a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására,
- a legfontosabb baleset- és munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: Vizuális alkotó gyakorlat

- vizsgamunka bemutatása 15 perc
- helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással megvalósított - tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy, tárgyegyüttes,
- festészeti, grafikai alkotás-sorozat,
- szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy.

Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- tárgy,
- festészeti, grafikai alkotás,
- szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte,
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség,
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,
- alapvető anyag-, eszköz- és szerszámhasználati ismeret, jártasság,
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség,
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezésmód használata,
- az elkészült munka egyedisége, összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok, székek

Tároló polcok, szekrények, dobozok

Vizes blokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Rajzbakok

Festő állványok

Mintázó állványok

Kéziszerszámok

Rajztechnikai eszközök

Rajz-, festő és mintázó eszközök (színes ceruzák, akvarell, tempera akril, kréta, filc, vékony, vastag, és széles-lapos ecsetek, szivacsok, rajztábla, olló, ragasztó)

Számítógépes munkaállomások grafikai szoftverekkel

Fényképező, filmfelvevő eszközök

Modell tárgyak: geometrikus testek, drapériák, tükrök, csontváz, koponya

Munkabiztonsági berendezések

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különböző módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez. A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

Alapfokú évfolyamok

1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása.
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyagszállítási készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítéssel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása.
- A képkészítéshez szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal megjelenési formái

A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében

A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai

A nyomhagyás egyszerű technikái

Kompozíciós alapismeretek

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhatalmi és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben. Játékos felfedezések
- A vonal mint mozgásnyom
- Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása
- Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más-más felületeken és anyagokon

A szín

- Szín és mozgás
- Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel
- Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel
- Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat
- Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal
- A kedvenc tárgy, lény jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken
- A tárgy, lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével

Felület és forma

- Különböző felületek és formák által kiváltott érzelmek
- Játékos forma- és felületalakítási kísérletek
- Gesztusok által létrehozott foltok, felületek
- Különböző érzelmi állapotok lenyomata

Felület és textúra

- A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által
- Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat
- Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosításuk
- A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása
- Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése (bekötött szemmel)
- A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése, tapintási napló, térkép készítése

Minta a környezetben

- Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása
- A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése

Díszítés, díszítmények

- Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal

Nyomhagyás

- Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása

- Az elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékkel

Kompozíció

- Képi elemek rendezése
- Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal, egyszerű nyomhagyással

Képalkotás

- Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit,
- a díszítés sajátosságait,
- a nyomhagyás egyszerű technikáit,
- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait.

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére,
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.

- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Vonal a térben

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben

A színek és lelki minőségek

Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

A díszítés sajátosságai

A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat

Egyszerű nyomatok

A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Vonalak a térben
- Vonalszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása
- A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel
- Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban
- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások
- Különböző színű vagy különböző színűre festett talált tárgyak (textilek, dobozok, fonalak) segítségével eltérő funkciójú és hangulatú színes terek megépítése
- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal
- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal
- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása
- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

- Ellentétek, felületi kontrasztok

- Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása
- A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

- Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítási lehetőségek
- A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai
- Az elkészült lapokból illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyűjtése
- A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerű nyomatok

- Képi üzenetek létrehozása egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papír- vagy műanyagkarc, sablon átfújással)

Kompozíció

- A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a különböző művészeti ágakban
- A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)

Képalkotás

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti eszközökkel, anyagokkal, valamint ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- vonal a térképző szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait,
- a díszítés sajátosságait,
- a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
- a kiemelés módjait,

- az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:

- vonalvariációk létrehozására,
- a lelki minőségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- egyszerű nyomatok készítésére,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása.
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása.
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása.
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal és a mozgás-változás

A színek egymáshoz való viszonya

A színek érzelmi minősége

Színharmóniák, színkontrasztok

A forma, folt, felület és textúra kifejező használata

A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei

A funkció és díszítés

Egyedi motívumok, motívumrendszer

Dombornyomat

Kompozíciós variációk

Illusztratív sorozatok

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A vonal

- Változások vizuális nyomai
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal
- Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok
- Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín

- Színfoltok festése zene hangulatára
- A színek egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége
- Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése
- Egy-egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése
- Árnyalt vizuális minőségek, színharmóniák
- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmóniák által
- Színkontrasztok, tartalmi ellentétek
- Színkontrasztok, színellentétek festése - melyek tartalmi ellentéteket és belső élményeket juttatnak felszínre - különös tekintettel a sötét-világos kontrasztra

A felület

- Felület és ábrázolási szándék
- Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal, felületalakítási lehetőségekkel változatos műfaji kísérletek során
- Foltok, folthatárok
- A valóságban látható éles és elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítésük
- Transzparencia, ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés

- Különböző anyagok segítségével, felhasználásával (homok, gipsz, fonal, drót, szögek) változatos textúrájú felületek létrehozása
- Az elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése
- A gyűjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró mikroterek külső-belső elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal

- A mikroterek lakóinak, lényeinek egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok

- Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)

Dombornyomatok

- Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnyomatok készítése

Kompozíció

- Komponálási módok

- Játékos kísérletek, variációk egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi elemeinek, szereplőinek átrendezésére

Képalkotás

- Illusztrációk készítése

- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotíпия és kollázs-technika vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal, karcnyomatokkal)

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a mozgás-változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit,
- a színek egymáshoz való viszonyát,
- a színek érzelmi minőségét,
- a színharmóniákat, szíkontrasztokat,
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit,
- a funkció és díszítés kapcsolatát,
- a dombornyomat készítésének technikáját.

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára,
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására,
- dombornyomat készítésére,
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET MŰHELYGYAKORLAT

A grafika és festészet műhelygyakorlat célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a kritikus megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet, a belső képek és a valóság törvényszerűségeiből fakadó vizuális látványelemek összekapcsolásának elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése.
- A vizuális kifejezés elemeinek eszközeinek felismerése, egyre tudatosabb alkalmazása.
- A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása.
- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása.
- Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése.
- Az önállóság kialakítása.
- A fegyelmezett munkavégzés szabályainak elsajátíttatása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai

Vizuális kifejezés alapvető eszközei, szerepük

A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje

A fekete-fehér kontraszt hatása, használatának lehetőségei

A tónus szerepe

A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása

A sötét-világos, a hideg-meleg szíkontraszt

A faktúra és textúra alakítás lehetőségei

Képépítési és kompozíciós lehetőségek (szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)

Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

A ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz technikája

Az anyag nyomatok, a monotypia, a magas nyomás műveletei

Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei

Az akvarell- és temperafestés eltérő technikai sajátosságai

A pasztellkép készítés technikája

Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságainak megfelelő betű, monogram, embléma, piktogram tervezése

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Vonal

- A vonal ritmust kifejező hatása
- A vonal karaktermegjelenítő szerepe
- A vonal pszichikai kifejezőereje
- Sorsok, korok, egyéniségek kifejezése különböző vonalhasználattal
- Vonal a festészetben és a grafikában
- Vonal a térben és képtárgyakon
- Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land art

Szín

- Színes fonalak, drapériák - színes terek, szíkontrasztok
- A színek hatása (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás)
- A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal

A fény és a sötét differenciálódása

- A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
- Játék a fényvel (lámpákkal, vetítőkkel)
- Tárgyak, terek és a fény kapcsolata
- Külső-belső élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése (zenei, akusztikai analógiák felismerése, létrehozása)
- A fekete szín használata, a fekete-fehér kontraszt (fekete tér, fekete tárgy)
- A szürkétől a feketéig - grafikában és festészetben

Felületképzés

- Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés eszközeivel
- Felületkontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázssal)
- Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok
- A gyors, könnyed festés technikája
- Festett ceruzarajzok. Különböző technikák vegyítése, kísérletezések

Kifejezés, képalakítás

- Organikus képkalkotás (szerves elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív-negatív formák, szabályosság-szabálytalanság)

- Képi elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek

Képkalkotás

- Illusztráció készítése

- Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása

- Egyedi nyomtatással monotypia készítése

Tér - környezet

- A körülvevő környezet elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek

- Térépítések és térjátékok a különböző érzékelési területek bekapcsolásával

- Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang-, taktilis-, hőtéreképek)

- eltérő hangulatú, méretű, arányú és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

A betű és kép

- Jel (egyedi, saját jel)

- Betűkarakter, monogram

- Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival embléma, piktogram tervezése

- A kódextől a könyvnyomtatásig

- A nyomtatott írás és a kép használhatósága

- Miniaturák, óriásképek

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása

- Anyagok, eszközök, megoldások a különböző korokban

- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten

- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait,

- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,

- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóit,

- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,

- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára,
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza-, tus-, pác-, akvarell- és krétarajz, anyag nyomatok, monotypia, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni,
- egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni,
- képzőművészeti alkotásokon a színek, vonalak felületek sajátosságait felismerni,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése.
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása.
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése.
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban.
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A megvilágítás szerepe

A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei

A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok

A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe

A felületgazdagítás lehetőségei

A szín perspektíva szerepe

A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje

Variációk, sorozatok készítése

Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása

Eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása

A sablonnyomat, dombornyomat technikája

A linómetszés technikája

Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia, könyvborító, plakát tervezése
Jelmezek, maszkok, díszletek készítésének sajátosságai Egyszerű akció, performance létrehozása
Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A fény és a sötét

- Karakteresen eltérő erejű, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése
- A fény és árnyék grafikai eszközökkel való kifejezése
- Színes kompozíciók, és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

Kontrasztok

- Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene-hang, mozgás-tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására
- További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével

Kifejezés - karakterek

- Emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése
- Emberek, hősök, tárgyak jelleme, hangulatváltozásaik megjelenítése a festészet és grafika eszközeivel
- Portrék, maszkok, jelmezek készítése
- Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal
- A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés eszközeivel
- Egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus- és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva
- Felületgazdagítási lehetőségek
- Dramatikus játék a kész alkotásokkal

Tér - környezet

- A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek szembeállítás, csoportosítások
- Tárgyátalakítások, átfestéssel, zavarófestéssel
- Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése
- Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása
- Egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások
- A látvány és fantázia képi elemeinek összekapcsolása egy tárgy, szerkezet belső terének ábrázolása során

Írás - kép

- Alkalmazott vagy tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése
- A képhez felirat tervezése (számítógép segítségével). Betű, tipográfia
- A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása

Szín

- „Szín-tér”, külső-belső terek színviszonyai
- Az illúziókeltés lehetőségei
- Színperspektíva
- Kompozíciós változatok a szíkontrasztra
- A szín kifejezőereje, mélysége, mozgása a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során
- Terek berendezése, benépesítése eltérő méretű és színű figurákkal, szalagokkal, textilekkel, lámpákkal
- Doboz szín-házak - azonos motívumok más-más színviszonyok között

Képközpont

- A gouache technikájának ismerete
- A linómetszés technikájának elsajátítása, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag- és eszközhasználat specifikumai
- Egydúcú linómetszet
- Színes linómetszet kialakítása a dúctovábbvételével
- Különböző méretű illusztráció, illusztráció sorozat készítése zenei, irodalmi alkotáshoz
- Illusztráció készítése egyedi és sokszorosítási technikákkal (ecset- és tollrajz, gouache, linómetszet)

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különböző korokban
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét,
- a különböző színviszonyok hatását,
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját.

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képközpontosi gyakorlatban alkalmazni,
- a fény-árnyék-szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során,
- alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket,
- véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,

- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése.
- A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói magatartás fejlesztése.
- A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése.
- A tudatos környezetformálás igényének kialakítása.

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A színmodulációk, lokál és valór színek

A szín-önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai

A túlzás, fokozás szerepe

Az egyensúly feltételei

Az átírás módjai

A dekoratív festészet sajátosságai

A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai

Többdúcú linómetszet létrehozása

Hidegtű vagy pusztatű technikája

Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek

Látványterv létrehozása

Akrilfestés gyakorlata

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

Képközpont

- Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)
- Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában
- Többdúcú linómetszet készítése
- Alapszín keveredések, átfedések, új szín létrehozása, alányomás
- Sorozat készítése amorf keretű linódúcokkal
- Hidegtű
- A hidegtű vagy pusztatű technika elsajátítása, a mélynyomás alapjai

- Alapozatlan, puszta, felfényesített lemezre karcolás tűvel, a felületek megdolgozása jelet hagyó eszközökkel
- A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával
- A magas- és a mélynyomás variálásának lehetőségei

Stílusvariációk, átiratok

- Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és egybeépítésük variációi
- Stílusjegyek átváltoztatása, méret- és léptékváltások
- Nagyméretű dekoratív, díszletjellegű megoldások. Tervek készítése
- Fotókból képsorozatok összeállítása, eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata
- Művek összehasonlítása

Egyéni vizuális kifejezés

- Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása által, önálló kísérletezések segítségével
- Folyamat - karakter - személyes idő kifejezési lehetőségei
- Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történések és változások vizuális rögzítése
- Improvizációk és tervezett művek
- Zenei vagy egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások, egyensúly veszteségek megjelenítése festészeti és vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon

Vizsgamunka

- Az eddigi ismeretek felhasználásával, egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása.

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok, eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különböző korokban
- Elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról
- Művészeti, művészettörténeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe
- A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban,

- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit.

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas- és mélynyomás között,
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép-, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,
- munkáját esztétikusan összeállítani, bemutatni,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait,
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit,
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait,
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket, eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát,
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni,
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra,
- az egyedi- és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására,
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára,
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére,
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre,
- esztétikus képi megjelenítésre,
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére,
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban,
- a munkavédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

A grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc

- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A grafika és festészet műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából.

A benyújtott vizsgamunka - tanári irányítással megvalósított - tervezési munka alapján létrehozott alkotás, amely

lehet:

- alkalmazott grafikai, sokszorosított grafikai alkotás, sorozat vagy variáció,

- grafikai és festészeti illusztráció sorozat,

- szabadodon választott technikákkal készített képi alkotás, alkotássorozat vagy variáció.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából. Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- modell alapján készített képi, képtárgyi átírás,

- alkalmazott grafikai vagy dekoratív festészeti vázlattevé - sorozat.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség,

- színhasználat, kompozíciós készség,

- alapvető anyag- és eszközismeret, jártasság,

- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása,

- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség,

- az elkészült munka összhangja.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Vizes blokk

Tároló szekrények

Munkaasztalok, székek

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Gyűjtött tárgyak, drapériák

Fényképezőgép

Filmfelvevő

Számítógép

Szoftverek

Grafikai prés (legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretben)

Mobil lámpa

Rajztábla (A/3, A/2)

Vonalzók, olló, snitser

Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszen, pasztell, zsírkréta, tus, karctű, linókés, különböző méretű fotós gumihenger, grafikai festékező lap, linó festék, szitafesték szitakeret, spakli, kormozó eszköz, lemezvágó eszköz, lemezfogó

Festő eszköz: ecsetek, festőkések, tálak, paletták, vízfesték, tempera

Festőállvány (továbbképző)

Zárható vegyszertároló (veszélyes anyagok használata esetén)

KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA TANSZAK

KÖRNYEZET- ÉS KÉZMŰVES KULTÚRA MŰHELYGYAKORLAT

A környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat célja a környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása, az általános és szakirányú ismeretek átadása révén a környezettudatos magatartás, az igényes kézműves tárgyalakítás képességének megalapozása. Célja továbbá a munkakultúra, a feladattudatos, kitartó munkavégzés alapjainak elsajátítása, azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka elvégzését. Mindezzel a környezetharmonikus életvitel, a környezetalakítás képességének, az értékkeremtés, -megőrzés igényének kialakítása. A műhelygyakorlat feladata a környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ széleskörű megismertetése, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása a mindennapi életben és a modern viszonyok közt. A hazai és az egyetemes tárgykultúra kiemelkedő alkotásain keresztül megismertetni a tanulókkal a tárgykultúra funkcionális területeit, a felhasználható anyagokat, tulajdonságaikat, az alkalmazott eszközöket, használatukat, a

készítési technikákat, az esztétikai törvényszerűségeket. Feladata emellett az ismeretek alkotó jellegű alkalmazásának elsajátítása, a múlt értékeinek a mai környezet- és tárgykultúrába való szerves beépítési lehetőségeinek felismertetése. A hagyományok megismertetésével múltunk, népművészeti és iparművészeti örökségünk megbecsülése, megszerettetése, a hovatartozás-tudat mélyítése. Más korok és népek környezet- és tárgykultúrájának megismertetésével a látásmód szélesítése, az empátia és a tolerancia kialakítása. Tárgyelemzéseken és a tárgyalkotó tevékenységen keresztül, a tárgy, a környezet és az ember viszonyának felfedeztetése, a természethez, környezethez való kötődés mélyítése, a helyes felhasználói és fogyasztói magatartásformák kialakítása. Az alkotói tevékenységen keresztül a manuális és konstruáló képességek fejlesztése, az esztétikai érzékenység és ítélőképesség mélyítése, az önkifejezés, az önmegvalósítás lehetőségének felfedeztetése. A környezet- és kézműves kultúra műhelymunka baleset- és környezetvédelmi előírásainak megismertetése.

Ennek érdekében az oktatás a tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve az alapfok és a továbbképző évfolyamain egyaránt hangsúlyosan alapoz a gyűjtőmunkára, a rekonstruálás és az átírás metodikájára, a kreativitásra. Az elsajátítandó elméleti és gyakorlati témakörök, tartalmak komplex szemlélettel, egymással szintézisben lévő rendszert alkotva jeleníthetők meg a tanítás folyamatában. Az élményszerű tapasztalatszerzés, az önművelés megalapozása érdekében javasolt könyvtár-, múzeum- és kiállítás-látogatások beépítése a műhelymunkába.

Alapfokú évfolyamok

4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ területeinek bemutatása, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása. Irányított megfigyelések által élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
- A környezet- és kézműves kultúra műhely és a műhelymunka megismertetése.
- A tárgyalkotás során alkalmazható egyszerű technikák elsajátításával a manuális és konstruáló képességek fejlesztése.
- A felhasználható anyagok, az alakításukhoz szükséges eszközök megismertetése.

Tananyag

Környezet- és kézműves kultúra ismeretek

Környezet és környezetkultúra, tárgy és tárgykultúra

Természetes és mesterséges környezet elemei, alkotói

Az ember tárgykészítő tevékenysége, a tárgyak szerepe

Tárgyelemzés alapvető szempontjai

Ósi, kézműves és ipari tárgyformálás

A környezet- és kézműves kultúra műhelymunkájának alapjai

A kézműves tárgyalkotás alapanyagai: a növényi részek, a textilek, a papír, az agyag alapvető tulajdonságai, alakításuk egyszerű technikái

A kézműves tárgyalkotás eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

A tárgyalkotás alapvető fázisai

Környezetkultúra - természeti környezet, épített környezet: település, lakhely

Környezettervezés, az ember környezetalakító tevékenysége

A makettkészítés alapjai

Ünnepi alkalmak

A mese világa

Feladatcsoportok

- A környezet- és kézműves kultúra műhely
- A környezet- és kézműves kultúra műhely berendezése
- Alapvető anyagok, eszközök, szerszámok
- A műhelymunka rendje
- A műhelymunka alapvető magatartási és munkavédelmi szabályai

Tárgyalkotási ismeretek

- A kézműves tárgyalkotás sajátosságai
- A tervezés lépései
- Formák, színek kifejezőereje
- A tárgyalkotás alapvető fázisai
- A tárgyak harmóniája, esztétikája

A kézművesség anyagai, technikái

- A környezet anyagai
- Az anyagok tulajdonságai - alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk
- Textúrák és faktúrák
- A növényi részekből készíthető tárgytipusok. Egyszerű tárgyalkotási technikák
- A textilből készíthető tárgyak köre
- Textilfestés, mintázás nyomhagyási technikákkal
- Tárgykészítés a mintázott textilekkel
- Egyszerű fonástechnikák
- Papír alkalmazása az alkotótevékenységben
- Az agyag felhasználása a tárgyalkotásban

A lakhely és a lakáskultúra

- Összhangban a természettel: törzsi kultúrák, modern viszonyok
- Az épített környezet vizsgálata

- Településtípusok, a falu és a város sajátosságai
- Az épületek típusai funkcionalitásuk alapján
- Építészeti megoldások vizsgálata természeti népeknél, a népi kultúrában
- A lakhely funkciói, beosztás, alaprajz
- Az épületek és a külső terek kapcsolata, harmóniája. Parkok, udvarok, kertek
- Településmakettek, épületmakettek, külső terek tervezése, készítése
- A megismert anyagok felhasználása az alkotómunkában
- Alkalmak és szokások
- Az ünnepek megnyilvánulása a környezet- és tárgykultúrában
- Alkalmak, szereplők, helyszínek, díszletek, kellékek
- Tárgykészítés, környezetalakítás az ünnepekhez kapcsolódóan, a megismert anyagok felhasználásával

A mese

- A mese világa
- Mesehősök - jó és szép, rossz és csúf, fantázialények; jellegzetes helyszínek
- Típusok, karakterek megjelenítésének lehetőségei
- Babák, bábok és díszletek készítése
- A megismert anyagok felhasználása az alkotómunkában

Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a környezetkultúra fő területeit, a tárgyalakítás szerepét,
- a megismert alapanyagok felhasználási lehetőségeit,
- az anyag- és formaalakításuk egyszerű módjait,
- a környezet- és kézműves kultúra műhely berendezését, munkarendjét,
- a környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit,
- a lakhelyhez, a meséhez és az ünnepekhez kapcsolódó környezet és tárgykultúra alapvető sajátosságait.

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása.
- A tárgyak funkcionalitásának, a környezetalakítás, a környezettervezés jelentőségének felismertetése. Irányított megfigyelésekkel élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
- A fa, a fonható szálanyagok, az agyag és a fémek szerepének megismertetése a tárgyalakításban egyszerű technikák elsajátításával.
- Azoknak az ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését
- Az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek fejlesztése.

Tananyag

Környezet- és kézműves kultúra ismeretek

Környezetkultúra, tárgykultúra, az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevői

Az ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe

A tárgyak esztétikai értéke, minősége

Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon

Használati és díszfunkció

Kézműves mesterségek: az agyag-, a famunkák, a fonható szálanyagok, vesszőmunkák és a fémművesség alapjai

Egyszerű tárgy- és díszítményalkotási lehetőségek

A tárgyalakítás anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

A tárgyalakítás alapvető fázisai

Az ember és környezete.

A környezetalakítás jelentősége.

Középületek, a családi környezet és a háztartás

Lakáskultúra, lakberendezés

Az adott témakörök emlékei a törzsi kultúrákban, a népművészetben, az iparművészetben és a művészettörténetben

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

Tárgyalakítási ismeretek

- A tárgyak formája és funkciója
- A tervezés lépései, fontosabb szempontjai (szerkezeti megoldások)

- Az anyag- és technika választás szempontjai

- Tárgyalkotási műveletek: előkészítő műveletek, a tárgyformálás, díszítés, összeállítás, kikészítő és utómunkálatok

A kézművesség anyagai, technikái

Agyagművesség

- Az agyag felhasználási területei, jellegzetes tárgytipusai

- Az agyag tulajdonságai, formálhatósága, alakíthatósága

- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései

- Az agyagmunka eszközigénye, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

- Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák (tapasztás, formába rakás, felrakás, nyomhagyási technikák, rátét)

- Tárgyalkotása tanult technikák alkalmazásával

Faművesség, fonható szálanyagok, vesszőmunkák

- A fa, a vessző és a fonható szálanyagok felhasználási területei, jellegzetes tárgytipusai

- A fa, a vessző és a fonható szálanyagok tulajdonságai, formálhatóságuk, alakíthatóságuk

- A megmunkálás eszközigénye, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

- Választott anyag egyszerű tárgyalkotási, összeállítási és díszítési technikái (sodrás, fonás, toldás, darabolás, vágás, csiszolás, kötözött, ragasztott - összeállítások, festés, pácolás, karcolás, ékrovás)

- Tárgyalkotás választott anyag és technika alkalmazásával

Fémművesség

- A fémek felhasználási területei, jellegzetes tárgytipusai

- A fémművesek jellegzetes tárgyalkotási és díszítési technikái

- A fémek alapvető tulajdonságai, formálhatóságuk, alakíthatóságuk

- A fémműves munka eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

- Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák (darabolás, hajlítás, domborítás, trébelés, poncolás)

- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Lakhely, lakáskultúra, berendezés

- Az épület szerepe, jellege és berendezése közti összefüggések

- Középületek, lakóházak. Külső megjelenés, belső terek, berendezés

- A lakáskultúra elemei, összetevői

- A tárgyak információhordozó szerepe

- A lakberendezés szempontjai

- Bútor típusok, a bútortörténet érdekességei

- A berendezési tárgyak, bútorok mint jelképek
 - Környezettervezés, makettkészítés, tárgyalakítás a megismert anyagok és technikák alkalmazásával
- Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalakítás szerepét, a tárgyak funkcióját,
- az agyag, a fa, a vessző, a fonható szálanyagok és a fém felhasználási lehetőségeit,
- az anyag- és formaalakításuk egyszerű módjait,
- a tárgyalakítás fontosabb szempontjait,
- a tanult tárgyalakítási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit,
- a lakáskultúra, a lakberendezés alapjait,

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- az önálló tárgyalakításra,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum felfedezésére és megfogalmazására,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása.
- A környezetkultúra, az ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása.
- A tárgyak funkcionalitásának, a környezetalakítás, a környezettervezés, valamint az újrahasznosítás jelentőségének felismertetése. Irányított megfigyelésekkel élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása.
- A textil, a nemez, a bőr szerepének megismertetése a tárgyalakításban egyszerű technikák elsajátításával.
- Azoknak az ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését
- Az esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitaró munkavégzés alapjainak kialakítása.

Tananyag

Környezet- és kézműves kultúra ismeretek

Környezetkultúra, tárgykultúra, az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevői

Az ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe

A tárgyelemzés szempontjai. A tárgyak esztétikai értéke, minősége

Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon

Használati és díszfunkció, reprezentáció

Újrahasznosítás

Kézműves mesterségek: a textil, nemez és bőrmunkák alapjai

Egyszerű tárgy- és díszítményalkotási lehetőségek

A tárgyalakítás anyagai, eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

A tárgyalakítás alapvető fázisai

Az ember és környezete. Életmód és tárgykultúra, lakhely és munkakörnyezet

Az ünnepek megnyilvánulása a környezetben, a lakáskultúrában

Az adott témakörök emlékei a törzsi kultúrákban, a népművészetben, az iparművészetben és a művészettörténetben

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

Tárgyalakítási ismeretek

- A forma funkció és a díszítés összefüggései

- A tervezés lépései, szempontjai

- Az anyag- és technika választás szempontjai, az anyaghasználat és a technika összefüggései

- Az anyagok kombinálásának lehetőségei

- Tárgyalakítási műveletek az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében: előkészítő műveletek, tárgyformálás, díszítés, összeállítás, kikészítő és utómunkálatok

A kézművesség anyagai, technikái

Textilmunkák

- A textil felhasználási területei

- A textil munkák alapanyagai, tulajdonságaik, alakíthatóságuk

- A megmunkálás, tárgyalakítás alapvető lépései

- A textilmunkák eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások

- Egyszerű tárgyalakítási és díszítési technikák: fonástechnikák, a szövés alapjai, egyszerű öltéstípusok, hímzéstechnikák

- A szabás alapvető ismeretei, egyszerű összeállítási módok

- Tárgyalakítás a tanult technikák alkalmazásával

Nemez

- A nemez felhasználási területei
- A gyapjú tulajdonságai, alakíthatósága
- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- A nemez készítés anyagai, eszközei
- Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák
- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

A bőr

- A bőr felhasználási területei
- A bőr tulajdonságai, alakíthatósága
- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- A bőrmunkák eszközei, eszközhasználati és munkavédelmi előírások
- Egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák: fonástechnikák bőrszállal, díszítés nyomhagyással (poncolással, csontozással), lyukasztással
- Egyszerű lyukasztott, fűzött összeállítások
- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Az újrahasznosítás

- Fogyasztói társadalom, felhasználói és fogyasztói magatartás
- Az újrahasznosítás fogalma, jelentősége a tárgykultúra területén
- Az anyagok újrahasznosítási lehetőségei
- A tárgyak újrahasznosítása, funkcióváltás
- Újrahasznosítási feladatok a megismert tárgytípusokhoz és anyagféleségekhez kapcsolódóan

Életmód

- A környezet, az életmód és a tárgykultúra kapcsolata
- Jellegetes munkatevékenységek
- A munkakörnyezet jellemzői. Környezettervezés munkatevékenységekkel kapcsolatban
- Munkaeszközök készítése
- Munkafolyamatok megjelenítése ismert anyagok és technikák alkalmazásával

A lakáskultúra- ünnepi alkalmak

- Az ünnepek megnyilvánulása a környezetben, a tárgykultúrában
- A terítés kultúrája, a teríték elemei és a hozzájuk kapcsolódó szimbolikus értelmezések
- Használati és díszfunkcióval rendelkező tárgyak, díszítési lehetőségek

- Ünnepi környezet alakítása, tervezése

- Ismert és új anyagok, technikák felhasználása az ünnepi alkalmak, a terítés kultúrája témaköréhez kapcsolódó tárgyalakításban

Vizsgamunka készítése

- Egyéni kifejezési szándék szerinti tárgyalakítás választott anyaggal és technikával. Dokumentálás Értékelés és kiállítás-rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalakítás szerepét, a tárgyak funkcióját,
- a textil, a nemez, a bőr felhasználási területeit,
- az anyag- és formaalakításuk egyszerű módjait, díszítési lehetőségeit,
- a tárgyalakítás fontosabb szempontjait,
- az újrahasznosítás szerepét, lehetőségeit,
- az önálló tapasztalatszerzés eszköztrendszerét,
- a lakáskultúra alapjait, az ünnepek megnyilvánulási lehetőségeit a környezet- és tárgykultúrában,
- a tanult tárgyalakítási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

Legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez,
- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- az önálló tárgyalakításra,
- egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására,
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére a mai igények alapján,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- az ember által létrehozott mesterséges környezet összetevőit, a környezetkultúra fő területeit,
- a tárgyalakítás szerepét, a tárgyak funkcióját, anyagfajtaikat és díszítési lehetőségeit,
- az alapanyagok felhasználási lehetőségeit,

- az anyag és formaalakítás módjait,
- a tárgyalakítás, az újrahasznosítás lehetőségeit, fontosabb szempontjait,
- az önálló tapasztalatszerzés eszközrendszerét,
- a környezetkultúra és kézművesség legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit.

A tanuló legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez,
- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- az anyagok élményszerű megtapasztalására,
- a megismert eszközök megfelelő használatára,
- az önálló tárgyalakításra, funkcionális, vagy gondolati tartalmat kifejező termék létrehozására,
- egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni,
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján,
- a tárgyakban rejlő esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására,
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére a mai igények alapján,
- a munka- és balesetvédelmi szabályok betartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama

Környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat

- tervezés 30 perc
- tárgykészítés 150 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgy- és környezettervező-alkotó képessége. A terv tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító képességét, a kézművesség hagyományos anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy, tárgyelemzés mutassa be a tanuló környezet és kézműves kultúra területén megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat vizsga két részből tevődik össze:

A) Tervezési dokumentációval együtt benyújtott tárgy vagy tárgycsoport a környezet és kézműves tárgykultúra témaköréből.

A benyújtott vizsgamunka- tanári irányítással megvalósított- tervezési munka alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- meghatározott funkcióra tervezett építészeti tér vagy épület makettje,
- használati vagy ajándéktárgy,
- játék,
- környezet- és lakáskultúra eleme.

A vizsgamunkát az alapfok utolsó évfolyamának szorgalmi ideje alatt, a második félévben kell elkészíteni, és a művészeti alapvizsga napját megelőzően tíz nappal kell a tanulónak leadnia a vizsgát szervező intézménynek.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített tárgy a környezet vagy kézműves kultúra műfajából.

Az intézmény által meghatározott feladat a tanuló által készített tervvázlat alapján, természetes vagy egyéb anyagból szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

- használati tárgy,
- ajándéktárgy,
- játék.

A vizsga értékelése

- környezettervező képesség,
- tárgytervező képesség,
- formaalkotó és díszítményképző készség,
- anyag- és eszközhasználati ismeret, jártasság,
- kézműves alapismeret,
- a műfaji konvenciók, sajátosságok megfelelő alkalmazása,
- a vizsgamunka összhatása.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

Munkaasztalok

Tároló szekrények

Vizesblokk

Szemléltetésre szolgáló technikai eszközök

Szemléltető anyagok (képek, könyvek, CD, DVD-k)

Kemence

Tűzhely vagy főzőlap

Varrógép

Vasaló, vasalóállvány

Fényképezőgép
Festésre alkalmas edények
Műanyag tálak, kád
Kézi korong
Mintázó eszközök agyagmunkához
Szövőkeret
Madzag szövő tábla
Rámák, keretek
Vágólap
Ollók
Kések
Fűrészek
Kalapácsok
Fogók
Reszelők, csiszolók
Asztali satuk, pillanatszorítók
Bőröző satu
Árak
Textil- és bőrvarró tűk
Lyukasztók
Mintázó és poncoló vasak
Vonalzók
Körzők
Ecsetek
Munkavédelmi eszközök

7. TANULÓ MAGASABB ÉVFOLYAMRA LÉPÉSÉNEK FELTÉTELEI A TANTÁRGYAK KÖZÖTTI HARMÓNIZÁCIÓ ÉRTELMEBEN

A magasabb évfolyamra lépés követelménye a tantestület által az alábbiakban tantárgyanként és évfolyamonként meghatározott minimum szint teljesítése.

Vizuális alkotó gyakorlatok tantárgyak

Alapfok

1. évfolyam: A látvány és jelenségek képi vagy plasztikai kifejezésének igénye. A legalapvetőbb képi, plasztikai kifejezéshez szükséges eszköz- és anyaghasználati képesség megléte.
2. évfolyam: A képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának felhasználási képessége a képi és plasztikai kifejezésben.
3. évfolyam: Az ismeretek, élmények befogadásának képessége, a vizuális önkifejezéshez, alkotáshoz szükséges eszköz- és anyaghasználati készségek megléte.
4. évfolyam: A látvány utáni ábrázoláshoz, képi kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek, eszköz és anyaghasználati készségek megléte.
5. évfolyam: A látványértelmező képesség megléte, a látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek alkalmazása a különböző feladatok során.
6. évfolyam: A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá válása, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomodása.

Grafika és festészet alapjai tantárgy

1. évfolyam: A tanuló legyen képes képalkotásra, az érzelmeket vonallal, színnel ábrázolni.
2. évfolyam: A tanuló legyen képes képalkotásra, a lelki minőségeket vonalrendszerekkel, felülettel, színnel kifejezni.
3. évfolyam: A tanuló legyen képes a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára.

Grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy:

4. évfolyam: A tanuló legyen képes képtárgyakat, illusztrációkat készíteni.

5. évfolyam: A tanuló legyen képes a fény – árnyék – szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során.

6. évfolyam: A tanuló legyen képes grafikai és festészeti elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával különböző méretű képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni,

tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására.

8. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK, BERENDEZÉSEK

A székhelyen a szükséges termek (tanterem, könyvtár) az oktatás rendelkezésére állnak, valamint a szükséges szociális helységek.

Az egyes tantárgyak tanításához szükséges eszközök meglétét a helyi tanterv tartalmazza.

Az intézmény a multimédia eszközeit nemcsak az adminisztrációs munkában használja, hanem a tanítási gyakorlatban is.

A motiváláshoz, a műelemzésekhez, a műhelytevékenységek bemutatásához filmeket készítünk, használunk fel, melyet számítógép és projektor alkalmazásával mindenki számára hozzáférhetővé teszünk.

NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
Taneszközök		
tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	évfolyamok, tanszakok, tantárgyak alapján a tanulói létszám figyelembevételével oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden tanuló és csoport alkalmazhassa	

KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉS ZET

Helyiségek, helyiségek bútorzata, egyéb berendezési tárgyai és oktatási eszközei	Mennyiségi mutatók	Megjegyzés
Tanterem (a vizuális alapozó gyakorlatok, vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai és a tanszaki műhelygyakorlat termei)	a vizuális alapozó gyakorlatok, a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, és a tanszaki műhelygyakorlat azonos teremben is megtarthatók.	a műhelyterem igénye: jól szellőztethető, fűthető, megfelelő természetes és mesterséges fényviszonyt biztosító, sötétíthető, melynek alapterülete tanulónként legalább 1.5-2 m ²
A kötelező közös tantárgyak alapvető eszközei (a vizuális alapozó gyakorlatok, vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai tantárgyak)		
Projektör vagy diavetítő	1	
Tanári laptop	1	
Videó-felvevő	1	
Fényképezőgép	1	
Fénymásoló	1	
Szkenner	1	
Égetőkemence	1	
Grafikai prés	1	legalább A/3-as méret lehúzására alkalmas méretű
Tanulói asztal, szék	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Zárható tároló szekrény	5	
Mobil lámpa	2	
Rajztábla A/2 – A/3 méretben	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Elektromos főzőlap	1	
Festékfőző-keverő edények	2-3	
Vasaló	2-3	

Rajzi és grafikai eszközök: ceruza, toll, rajzszen, pasztell vagy zsírkréta, tus, karctű	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Gumihenger	2	
Különböző papírok, kartonok	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben	
Festő eszközök: ecsetek, vizes edény, vízfesték, tempera, spaklik, kések	egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Mintázó eszközök, mintázó fák	egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Konstruáló eszközök: olló, snitzer, ragasztószalag, rögzítőeszközök	egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	
Kézi szerszámok: kalapács, fogó, ár, fűrész, véső, kés, reszelő, drótkefe	egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő arányban	
Mérőeszközök: vonalzó vagy szalagmércse	egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő arányban	
Gyűjtött tárgyak, modellek, drapériák (tanulmánymunkákhoz)	az egyidejűleg foglalkoztatott csoportlétszámok figyelembevételével	
Szemléltető anyag: képek, könyvek, CD, DVD)	a foglalkozások szükséglete szerint	
Grafika és festészet tanszak speciális eszközei (valamennyi tanszak és a kötelező tantárgyak fenti alapvető eszközein felül)		
Munkaasztal, szék	műhelyenként az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő számban	önálló tanszaki műhely esetén
Rajztábla	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	alapfokon A/3,
Linómetsző készlet	az egyidejűleg foglalkoztatott tanulók létszámának megfelelő mennyiségben	alapfok 4. évfolyamtól
Grafikai lapok: kartonok, papírok, linó, fém vagy műanyaglap	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben	
Grafikai anyagok: linó festék,	a tanulólétszámnak megfelelő mennyiségben	

Néptánc tanterv

A néptánc tanszak céljai, szakirányú feladatai

Alapfokú művészetoktatási intézményünk célja, hogy:

fejlessze a gyermekek és fiatalok mozgáskultúráját, testi – lelki állóképességét, kapcsolatteremtő képességét;

neveljen egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat, táncművészetet értő közönséget és táncot szerető fiatalokat;

készítsen fel a szakirányú továbbtanulásra

a tanulók szeressék meg a népijátékot, a néptáncot, annak mindhárom dialektusra kiterjedő rétegeit és típusait, táncrendjét,

tanulják meg a játék és táncanyag variációs lehetőségeit, tudják azt alkalmazni, improvizálni, illetve színpadon is bemutatni;

ismerjék meg a magyar néptánchoz kapcsolódó szerteágazó ismeretanyagot; a népműveltségének sajátos helyzetét és helyét a magyar és egyetemes kultúrában

irányítsa a tehetséges tanulókat a pályára, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra;

alakítsa ki a tanulóknak a rendszeres munka igényét, a megfelelő munkafegyelmet, a munka folyamatos önkontrollját, a művészi előadásmód kivitelezését; az esztétikai érzéket, más művészetek befogadásának igényét

válják a tanulók általános szemléletmódjává a népi kultúra, a népiélet jelenségeinek, értékeinek megbecsülése, a múlt és jelen értékeinek befogadása

fejlessze a tanulók mozgáskultúráját, fizikai állóképességét, ritmusérzékét, hallását, zenéhez való alkalmazkodását, mozgásmemóriáját, improvizációs készségét, ízlését és kritikai érzékét, képzelőerejét.

a tanuló ismerje meg a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, az egyes jeles napok időpontját, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét, a hagyományos paraszti élet sajátosságait.

ismerjék meg a különböző tájegységek jellegzetes népdalait, stílusait, ezáltal gyarapodjon népi ének ismeretük, és fejlődjen hangjuk.

segítse a tanulók felkészülését a törvényileg előírt Művészeti Alap- és Záróvizsgára

A néptánc, a hozzá kapcsolódó műveltséganyag és annak tanítása legyen jó alkalom arra, hogy:

a tanulók átéljék a közös munka és alkotás örömét, s nyitottá váljanak folklór iránt;

megtanulják egymás munkájának megbecsülését, s empátiával tudjanak közeledni egymáshoz;

Főtárgy	2	2	3	3	3	3	3	3	3	4	4	3	3
Kötelező tantárgy					1	1	1	1				1	1
Kötelezően választható tantárgy			1	1						1	1		
Választható tantárgy					1	1	1	1	1	1	1	2	2
Összes óra	2	2	4	4	5	5	5	5	6	6	6	6	6

A képzés évfolyamainak száma: 12 évfolyam (2+6+4 évfolyam)

A tanszakok kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más tanszak vagy művészeti ág képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet

A tanítási órák időtartama: 45 perc

ELŐKÉPZŐ

évfolyam

70 óra

Fejlesztési feladatok

Alapvető mozdulattípusok (lépés, futás, ugrás, gesztus) fejlesztése a játéktevékenység során

A ritmus – tér – térforma fogalmainak kialakítása

Az ugrás és forgás technikai előkészítése

A tanuló mozgáskészségének, önfegyelmének, kommunikációs képességének, éneklési készségének, játékbátorságának, szabálytudatának fejlesztése

A közösségi érzés, a közösséghez tartozás tudatos kialakítása

A verbális és nonverbális kommunikáció szinkronjának elősegítése

A szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

A játékműveltség felmérése

A népi játékokhoz szükséges mozgások, ritmusok, terek, térformák megismertetéseAz alapvető mozdulattípusok

Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes–táncos gyermekjátékok), népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok kiválasztása az aktuális hónap hagyományos ünnepeihez, jeles napjaihoz igazodva történik

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallamegységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok, 3-4 hangból álló játék és szokásdallamok)

Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–főnt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Játékfűzés a Jászság, Nagykunság, Palóc-vidék, Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, vagy Felső Tisza- vidék népi gyermekjátékaiból

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, játékfűzéseket

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti

kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra, a játéktevékenységre, a játékfűzész csoportos színpadi megjelenítésére

évfolyam

70 óra

Fejlesztési feladatok

–A mozgáskészség, alapvető kombinációs képesség fejlesztése a mozgás- és játéktevékenység során

A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban

Az ugrás és forgástechnika fejlesztése

A játékműveltség, játékbátorság, szabálytudat, önfegyelem és kezdeményezőképesztés fejlesztése

A kommunikációs és éneklési képesség fejlesztése, a verbális és nonverbális kommunikációs szinkronjának kialakítása

A kreatív játékos tevékenység valamint a mozgásos és verbális önkifejezés ösztönzése, a közösségépítés megvalósítása, a szocializációs folyamatok fejlesztése

Tananyag

Az alapvető mozdulattípusok variációs lehetőségeinek valamint az ugrás típusainak megismertetése

Az improvizációs tevékenység előkészítése, a játékkismeret bővítése

Játéktípusok (sport–küzdő karakterű népi játékok, énekes–táncos gyermekjátékok), népi mondókák, kiszámolók, szövegek, dallamok kiválasztása az aktuális hónap hagyományos ünnepeihez, jeles napjaihoz igazodva történik

Alapvető zenei ismeretek (egyenletes lüktetés, zenéhez való igazodás, negyedes és nyolcados lüktetés, dallam egységek, a gyermekdalok hangkészlete, ritmusgyakorlatok, hangterjedelem bővítése játék és szokásdallamokon keresztül legfeljebb 7 hangra)

Irányok, alakzatok (előre–hátra, jobbra–balra, lent–fönt, sor, kör, oszlop, félkör, csigavonal, szórt forma, térkitöltés, térváltás, egyén és csoport viszonya az alakzatokban)

Játékfűzés a Jászság, Nagykunság, Palóc-vidék, Dél-Dunántúl, Dél-Alföld, vagy Felső Tisza- vidék népi gyermekjátékaiból

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket

A tanuló legyen képes az együttműködésre, alkalmazkodásra, mások elfogadására, a

szabályok betartására, a fizikai kontaktus kialakítására, a társas együttlétre, a társak előtti kommunikációra, a párválasztásra, a szerepvállalásra és a játéktevékenységre a variációsorán is, a játékfűzés csoportos színpadi megjelenítésére

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

1 db tábla vagy flipchart

1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfalVideó– vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok

Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek

A tanulólétszámnak megfelelő, a tanévzáró bemutatókhoz szükséges, megfelelő népviseletek, lábbelik

Tanári szakirodalom:

Lázár Katalin: Népi játékok. Bp. Planétás

Pesovár Ernő – Lányi Ágoston: A magyar nép táncművészete. Néptánciskola. Bp. 1995. MMI

NÉPTÁNC

A néptáncoktatás tantervi programja lehetővé teszi a tanulók kompetenciaalapú fejlesztését. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenységek és művészetek iránt, fejleszti a kapcsolatépítést az emberekkel, az időgazdálkodást, fejleszti a tanulók megérző képességét, intuícióját, kreativitásukat, improvizációs képességüket, készségüket. Fejleszti a tanulók szocializációs, kommunikációs-készségét, kezdeményező készségét, kulturális tudatosságát, általános műveltségét. Lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének, mozgáskultúrájának sokoldalú fejlesztésére, fizikai állóképességük, ügyességük, cselekvő biztonságuk, ritmusérzékük, hallásuk, tér- és formaérzékenységük fejlesztésére, gazdagítására. Figyelembe veszi az egyéni adottságokat, az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat. Alkalmazkodik a helyi igényekhez és hagyományokhoz. Rugalmassága révén hozzájárul a speciális képzési rendszerekben, összevont osztályokban történő oktatás megvalósításához, lehetőséget teremt a különböző életkorban a képzésbe bekapcsolódó tanulók számára az életkornak megfelelő szintű képzés megvalósítására. Célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára az életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére

Alapfokú évfolyamok

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az ugrástechnikák fejlesztése, a népijáték-ismeret bővítése, az alapvető táncos alakzatok fogalmi rendszerének kialakítása és alkalmazása

A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban

A játék központi szerepének megtartása

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

A játékbátorság, a kezdeményező-készség, az improvizációs készség, a ritmuskészség és a mozgáskoordináció fejlesztése

Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térbenvaló eligazodás, térkitöltő játékok

Énekes–táncos népi gyermekjátékok: (szerepjátékok, párválasztó játékok) a páros tánc előkészítése

Táncgyakorlat:

Az ugrós és a csárdás tanítását előkészítő táncos mozdulatok megismertetése

Ugrós táncok előkészítése csoportos formában,

Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) csoportos formában

Eszközhasználat előkészítése (babzsák, karika, ugrálókötél, bot, üveg)

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték vagy népi gyermekjáték és tánc

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, 2/4-es lökötés *Népi ének:* a választott táncanyaghoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok *Viseletek:* jellemző viseletdarabok, azok elnevezései

Hagyományőrzés: saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a népi játékok cselekményét, szövegét és dallamait, a játékfűzéseket és játékszabályokat, az ugrós és a csárdás technikai elemeit, a tánc közbeni eszközhasználatot

A tanuló legyen képes a játéktevékenységre, együttműködésre, feladatvállalásra, a tánctechnikai elemek alkalmazására, improvizációra, a rövid táncetűd folyamatainak felidézésére, koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az ugrások különbözőségeinek, hasonlóságainak összevetése

A fizikai kontaktus megteremtésének elősegítése

A csárdás mozgáselemeinek előkészítése

A zenei lökületrendhez történő igazodás hangsúlyainak felfedezése, alkalmazása

Ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban

A játékbátorság, a kezdeményezőkézség, az improvizációs készség, a ritmusérzék, a hallás, a ruganyosság, a térdhasználat, a kapcsolatteremtő képesség és az eszközhasználat fejlesztése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Az éneklési kedv, a társak előtti kommunikáció ösztönzése, közösségfejlesztés, a helyi szokások és normák kialakítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térbenvaló eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás)lenthangsúly – fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, eszközhasználat, csapások, gesztusok *Énekes–táncos népi gyermekjátékok:* a játékkismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása,(szerepjátékok, párválasztó játékok) kör és páros tánc előkészítése

Táncgyakorlat:

Az ugrástechnikáknak, a súlyvétel lehetőségeinek, az ugrós táncelemeknek és az összekapaszkodásimódoknak a megismertetése

A Dunai táncdialektus ugrós táncai közül választott, a helyi tantervben meghatározott táncanyag (csoportos, páros)

A Dunai táncdialektus eszközös táncai közül a helyi tantervben meghatározott táncanyag bevezetése (szóló)

Csárdás motívumok (egylépéses, kétlépéses) páros formában

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: népi gyermekjáték és tánc és/vagy ugrós–eszközös táncok

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a duda, a hosszúfurulya

Népi ének: a Dunai táncdialektusból választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc típus fogalma, formai lehetőségei, összekapaszkodási módok, a tánc típus főbb jellemzői

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok

Hagyományőrzés: a saját tánc régió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncanyagot, az énekes táncos gyermekjátékok cselekményét, szövegét és dallamát, a tánc közbeni eszközhasználatot

A tanuló legyen képes a közösségen belüli aktív tevékenységre, a tanult táncanyag újraalkotására, improvizációra, a tanult koreográfia bemutatására, a ritmikai gyakorlatok megvalósítására, a tanórákon megfelelő fizikai és szellemi erőnléttel való részvételre

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

A ritmus – tér – térforma fogalmainak alkalmazása a gyakorlatban

Az ritmikai, plasztikai, dinamikai fogalmak kialakítása az életkori sajátosságoknak megfelelően

Az ugrós tánc ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek, a táncszerkesztés elveinek és a táncok elnevezésének megismertetése az adott tájegység illetve funkció szerint

A gesztusmozdulat fogalmának kialakítása

Az eszközhasználat lehetőségeinek bővítése

A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása

A zenei lüktetésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása

Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlekezet, a fizikai állóképesség fejlesztése

A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a nemi identitás erősítése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, térdhasználat, térbenvaló eligazodás, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás (séta, járás, futás, ridázás) lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros fogás, kargesztusok, térirányok gyakorlatai, csapások, gesztusok

Énekes–táncos népi gyermekjátékok: a játékkismeret bővítése, a játék központi szerepének megtartása (szerepjátékok, párválasztó játékok) a kör– és páros táncok előkészítése

Táncgyakorlat:

A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncai közül választott tánc elmélyítése, a tananyag bővítése

A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc bevezetése

A verbunk előkészítése, a választott verbunk és csárdás elemeinek, a jellegzetes összekapaszkodási módoknak a megismerése

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: dudaritmus, kanásztánc ritmus, ritmusgyakorlatok, strófa, a hangszerek funkciója, játékmódja, jellegzetes hangszer együttesek,

Népi ének: a választott tánchoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: az ugrós tánc fejlődése, formái, a csárdás jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, a táncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere *Viseletek:* jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió gyermekjátékai és táncai

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugrós, verbunk és csárdás elemeit, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanulthangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését

A tanuló legyen képes az ugrós és eszközös ugrós valamint csárdás elemekből csoportosan és párban történő improvizációra, a tánc típus fogalmának meghatározására, a tájegységek, falvak földrajzi meghatározására

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

A körtáncok technikai előkészítése

A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása

A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása

A zenei lökületrendszerhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása

Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlekezet, a fizikai állóképesség fejlesztése

A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerint a nemi identitás erősítése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások, gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

A Dunai táncdialektus ugrós–eszközös táncjai közül választott tánc elmélyítése

A Tiszai táncdialektus csárdásai közül választott tánc ismeretének bővítése, ritmikai, plasztikai, dinamikai lehetőségeinek megismertetése

A Tiszai táncdialektus verbunkjai közül választott tánc bevezetése

Ismerkedés a Déli körtánc dialektussal

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ugrós–eszközös vagy a csárdás táncanyagából

Zenei ismeretek: a Tiszai dialektus jellegzetes hangszerei (cimbalom, klarinét, tekerő) parasztszámok, cigánybanda, a hangszerek funkciói, játékmódja, 4/4-es lüktetés, nyújtott ritmus, éles ritmus

Népi ének: a választott csárdásokhoz és karikázókhoz kapcsolódó népdalok, gyermekjáték dallamok

Táncfolklorisztika: a csárdás fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, atáncos magatartás jellemzői, tánckezdő szokások, a táncok földrajzi, történelmi háttere

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját tánc régió táncjai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a választott ugróst, verbunkot és csárdást, a tanult népdalok szövegét, dallamát, a tanulthangszerek jellemzőit, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését

A tanuló legyen képes a tánc típus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Összefoglaló és rendszerező gondolkodás ösztönzése, összefüggések feltárása a tanult táncdialektus ismeretanyagán keresztül

A mozgás közbeni éneklési készség fejlesztése

A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése

A táncrend fogalmának kialakítása

A táncszerkesztés elveinek, az összekapaszkodási módok variációs lehetőségeinek megismertetése, a táncos partnerkapcsolat kialakítása

A táncalkalmak megismerése, a viselkedésmódok, illemszabályok, a megfelelő táncos magatartás elsajátítása

A zenei lökötésrendhez történő igazodás hangsúlyainak tudatosítása

A zenei kíséretmódok és a tánc összefüggéseinek feltárása

Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a dinamikai és stílusérzék fejlesztése

A közösséghez tartozás, kötődés erősítése, a másságot elfogadó attitűd valamint a férfi és női szerepből adódó viselkedésmódok szerinti táncformálás, a nemi identitás erősítése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrástípusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenghangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése

A Dunai–dialektus csárdásai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése

A Tiszai dialektus verbunkjai közül választott tánc ismeretének bővítése

A Dunai dialektus verbunkjai közül a helyi tantervben választott tánc bevezetése

A Déli körtánc dialektus ismereteinek bővítése és az Északi körtánc dialektus bevezetése

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a választott karikázó énekes dallamai és azok jellemzői, sajátosságai, a periódus fogalma, a

szinkópa ritmus

Népi ének: a tanult csárdásokhoz és körtáncokhoz kötődő dalok

Táncfolklorisztika: a verbunk fejlődése, formái, jellemző vonásai, a tánc típus meghatározása, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tánctípus, táncrend fogalmát, a Dunai táncdialektus választott táncait, a tanult koreográfiákat, a népdalok szövegét, dallamát, a hangszereket, a tanult táncok földrajzi elhelyezkedését, a jellegzetes falvakat

A tanuló legyen képes a tánctípus fogalmának meghatározására, a tanult táncok földrajzi elhelyezésére, az elsajátított táncokból történő improvizálásra

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az összefoglaló és rendszerező gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú évfolyamok ismeretanyagán keresztül

Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése

A vizsgahelyzetre való felkészítés

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: alapvető mozdulattípusok, támasztékszerkezet, súlyváltások, ugrás típusok, forgások, térdhasználat, térben való eligazodás, térkitöltő játékok, dinamikai gyakorlatok, pozíciók, körtartás, körív mentén haladás, lenthangsúly–fenthangsúly gyakorlatok, összekapaszkodási módok, tartás–ellentartás gyakorlatai, tempóváltások, páros forgás, térirányok, forgások, csapások gesztusok (kar, láb)

Táncgyakorlat:

A legényes és a forgós–forgatós táncok előkészítése

Az ugrós és eszközös ugrós táncok ismétlése, táncismeret bővítése

A csárdások ismétlése, táncismeret bővítése

A verbunkok ismétlése, táncismeret bővítése

A körtáncok ismétlése, táncismeret bővítése

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánctípus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a tanult tájegységek jellegzetes népi hangszerei és zenei együttesei, a *dúvő* és az *esztam* kíséret jellemzői, tánc típusok és kíséret módok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az ismert táncok jellemző vonásai, a tánc típusok, táncalkalmak, táncos magatartás

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viselet összefüggései

Hagyományőrzés: a saját tánc régió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek tánc hagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje az alapfokú évfolyamokon elsajátított táncokat, a tanult koreográfiákat, a tanult zenei, folklorisztikai, földrajzi jellemzőket

A tanuló legyen képes a tanult ismeretek megfogalmazására, az önálló táncos megjelenítésre, improvizációra, a megfelelő táncos magatartás színpadi megjelenítésére, az alapfokú művészeti vizsga követelményeinek teljesítésére

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, ügyességi táncok, körtáncok, csárdások és a verbunkok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint

A tájegységek táncaihoz kötődő alapvető földrajzi, történelmi, zenei, táncfolklorisztikai ismeretek összefüggéseit

A táncszerkesztés elveit, a jellemző összekapaszkodási módokatA tájegységre jellemző öltözködési, viselethordási szabályokat

A ritmikai, plasztikai, dinamikai törvényszerűségeket és azok alkalmazását a gyakorlat soránA színpadi törvényszerűségeket.

A koreográfiák folyamatait, az alakzatok, térformák gyakorlati alkalmazásátA táncalkalmaknak megfelelő magatartás- és viselkedésmódokat

A tanuló legyen képes

Az egyéni és csoportos improvizációra, a testtudat fenntartására, az eszközhasználatra, a tudatos színpadi megjelenésre, a táncfolyamatok mozgásemlékezetére, a viseletek tánc közbeni használatára, viselésére, a táncos magatartás és partnerkapcsolat kialakítására

A megszerzett ismeretekről beszélni

A térben történő eligazodásra, a zenei lüktetésrendhez, zenei egységekhez való igazodásra, ismerje és a

gyakorlatban is tudja alkalmazni az alakzatokat, térformákat

A képzés során elsajátított ismeretek alkalmazására más környezetben is

A környezet értékeinek megőrzésére, gyarapítására, a környezettudatos magatartásraA közösségi szerepvállalásra, önálló feladatvállalásra

A másság elfogadására, a csoport hagyományok kialakításában való aktivitásra

Olyan szokások, tevékenységek kialakítására, amelyek az egészséges életvitelt segítik elő

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgából áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Néptánc

Csoportban 5–10 perc

Egyénekenként illetve párban: 2–3 perc

A vizsga tartalma

Koreográfia: a szaktanár által meghatározott egy vagy két tanult koreográfia (koreográfia részlet, folyamat) csoportos bemutatása

Improvizáció: A három táncdialektusból választott, a helyi tantervben szereplő tájegységek tanult táncaiból a nemének megfelelő szerepben kettő előadása kis csoportban (maximum 3 pár) illetve egyénekenként vagy párban. Az egyiket a vizsgázók, a másikat a vizsgáztatók választják – a két tánc ne legyen ugyanabból a dialektusból

A vizsga értékelése

Csoportban: a koreográfia ismerete, együttműködés a partnerekkel, színpadi jelenlét

Egyénileg: a tanult táncanyag tudatos alkalmazása az improvizáció során, a táncos mozgás és a zene illeszkedése, a partneri kapcsolat, páros viszony kialakítása

Továbbképző évfolyamok

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az egyensúlyviszonyok szerepének felismertetése, a tartás–ellentartás jelentőségének tudatosítása

A forgás technikai megvalósítása a különböző lábfőrészeken

Az erdélyi táncokra jellemző partnerkapcsolat kialakítása tánc típusonként

A tánc tétel funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása

A tánc stílusok jellemző vonásainak megismertetése, a táncszók tánc közbeni alkalmazása, a táncok stílusos megjelenítésének elősegítése

Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a fizikai erőnlét fejlesztése

A sajátos egyéni karakter kialakításának ösztönzése, a táncos elemek ritmikai, plasztikai, dinamikai különbségeinek megvalósítása

A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint

A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika

Tánctechnika: magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok kialakítása és fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat:

Az alapfokon tanult táncok ismétlése, a táncismeret bővítése a helyi tanterv alapján

Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon előkészített legényesre és forgós–forgatós párosra építve

A pontszerkezet, a táncot kísérő kargesztusok és azok funkcióinak megismertetése

A forgás és forgatás módozatainak megismertetése

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: ardeleana–kolomejka típusú dallamok, a periódus szerkezete, zárlatok, félzárlatok, a zene és tánc kapcsolata, a „jajnóták” szerkezete és jellemzői, aszimmetrikus lüktetés

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése, táncbéli kiáltások, táncszók

Táncfolklorisztika: az Erdélyi dialektus táncai, tánckultúrája, táncalkalmak, a táncrend, a tánc ház szerepe, az

adatközlők megismerése

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viseletösszefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncgyománját is

Követelmények

A tanuló ismerje az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, újraalkotására, a tanult koreográfiák bemutatására, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítására

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az ismeret elmélyítése, bővítése

A forgástechnika fejlesztése különböző lábfőrészekon

A páros forgás és forgatás technika fejlesztése

A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása

Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, sajátos egyéni karakter kialakítása

A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése

A táncművek funkcióinak megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása

A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein

A táncszók ismerete és alkalmazása

A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint

A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat:

Az Erdélyi dialektus területéről kiválasztott táncrend tananyagának bővítése

A Dunai dialektus területéről kiválasztott táncrend, az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánc típus

anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: az erdélyi táncok kísérő hangszerei, zenekari felállások, jellegzetes éneklési stílusok, hajnalozó

dallamok

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások *Viseletek*: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viseletösszefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, astílusos előadásmód megvalósítására

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

Az ismeret elmélyítése, bővítése

A forgástechnika fejlesztése különböző lábfőrészeken

A páros forgás és forgatástechnika fejlesztése

A stílusjegyek felismerése, elsajátítása és alkalmazása

Az önálló táncszerkesztési gyakorlat, improvizációs készség, előadói készség, ritmusérzék, fizikai erőnlét, a sajátos egyéni karakter kialakítása

A táncos elemek dinamikai különbségeinek megvalósítása, a forgás- és ugrókészség fejlesztése

A táncművelek funkcióinak, megismertetése, a megfelelő táncos magatartás kialakítása

A táncrend fogalmának értelmezése az Erdélyi dialektus különböző területein

A táncok, stílusok jellemző vonásainak ismerete, a táncszók ismerete és alkalmazása

A táncok újraalkotási igényének kialakítása a tanuló személyisége, habitusa, tánchoz való viszonyulása szerint

A zene és tánc összefüggéseinek megfigyeltetése, az összefüggések megfogalmazása, rendszerezése

Az önálló tanulói tevékenység és egyéni szerepvállalás ösztönzése

A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően

Táncművészet: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat:

Az Erdélyi táncdialektus tananyagának bővítése

A Tiszai táncdialektus területéről kiválasztott táncrend az alapfokon szerzett ismeretek felhasználásával, rendszerezésével

Az évfolyam célkitűzéseinek, feladatainak, az életkori sajátosságoknak, jellemzőknek megfelelő tánctípus anyaga

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: erdélyi jellegzetes hangszerek, hangszer együttesek (hegedű, ütőgardon, koboz), az aszimmetrikus lüktetésű táncok kíséretmódja

Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése

Táncfolklorisztika: az erdélyi táncok földrajzi, történelmi háttere, táncalkalmak, táncagyományok, szokások *Viseletek:* jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viseletösszefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncagyományát is

Követelmények

A tanuló ismerje a tanult táncokat, újraalkotásuk módját, az erdélyi táncok elsajátításához szükséges technikákat, a zene és tánc összhangjának gyakorlati megvalósítását

A tanuló legyen képes az erdélyi táncok improvizatív megjelenítésére, a tanult koreográfiák bemutatására, astílusos előadásmód megvalósítására

évfolyam

Fejlesztési feladatok

A test alkalmassá tétele a tananyag szerinti táncos mozgásra

A tanult táncanyag elmélyítése, bővítése, az egyes táncművelek funkciójának megismertetése

Az összefoglaló és rendszerező, elemző gondolkodás valamint a fogalmi gondolkodás ösztönzése és fejlesztése, az összefüggések feltárása az alapfokú és a továbbképző évfolyamok ismeretanyagán keresztül

Az improvizációs készség, az előadói készség, a ritmusérzék, a mozgáskoordináció, a mozgásemlékezet, a fizikai állóképesség, a stílusérzék, a dinamikai készség, a partnerkapcsolat fejlesztése

Az egyéni táncstílus kialakítása, a táncok újraalkotása

Az eredeti filmekről történő tánc tanulás szabályainak megismertetése, gyakorlati alkalmazása

A vizsgahelyzetre való felkészítés

Az önálló ismeretszerzés ösztönzése

A táncos életmód igényének kialakítása, az életminőség javítása

Tananyag

Táncelőkészítő gimnasztika, az alapfok tananyagának megfelelően

Tánctechnika: a magasabb nehézségi fokú, összetett mozdulattípusok előadásmódjának fejlesztése, térben való használata

Táncgyakorlat: az ismert táncművelek tananyagának bővítése, összegzése, rendszerezése

Koreográfia: az ismert táncanyagból

Zenei ismeretek: a zenei ismeretek összefoglalása, rendszerezése
Népi ének: a tanult táncokhoz kötődő dalok ismétlése, bővítése
Táncfolklorisztika: a Kárpát-medencei táncok, táncművelés

Viseletek: jellemző viseletdarabok, azok elnevezései, öltözködési szabályok, a táncos mozgás és a viseletösszefüggései

Hagyományőrzés: a saját táncrégió táncai, beleértve az ott élő nemzetiségek táncművelését is

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje

Az ugrósok, eszközös táncok, körtáncok, karikázók, páros táncok, férfitáncok táncanyagát a helyi tantervben meghatározott tájegységek szerint

A táncdialektusok és tájegységek, tánc típusok és táncrendek fogalmát és összefüggéseit

A stílusjegyek, a színpadi törvényszerűségek, a ritmikai, plasztikai, dinamikai szabályszerűségek alkalmazását a

gyakorlatban

A tanult koreográfiákat

A tanuló legyen képes

A testtudat fenntartására, a táncok improvizatív bemutatására, a kollektív és az individuális táncok tudatos megformálására, a táncalkalmaknak és a nemi identitásnak megfelelő magatartásmód tudatos megjelenítésére, a táncok egyéni, stílusos megjelenítésére, a táncos partnerkapcsolat megvalósítására a tájegységnek, tánc típusnak megfelelően

A szakmai nyelvezet alkalmazására, a képzés során elsajátított szókincs tudatos alkalmazására a mindennapi életben, a kommunikációra, véleménynyilvánításra, az érdeklődés, a szakmai ismeretszerzés fenntartására, az intelligens tudás megszerzésére

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

A vizsga tantárgya és időtartama

Néptánc, 8–10 perc

A vizsga tartalma

A helyi tantervben meghatározott tájegységek táncrendjeiből a szaktanár állít össze tételsort

A tételsor legalább négy táncrendet tartalmaz, melyből a vizsgázó a nemének megfelelő szerepben improvizál

Először a kihúzott tétel szerint, majd a vizsgázó által szabadon meghatározott táncrend szerint kell a táncokat bemutatni

A tájegység táncrendjén kívül ismerniük kell még a tánc típusok nevét, a kísérő zenekari felállást, a jellegzetes viseleteket

A vizsga értékelése

a táncrend ismerete, stílusos előadása,

a tánc szerkezetének ismerete az improvizáció során,

a tánc ritmikai, dinamikai, plasztikai megformálása,

a táncos mozgás és a zene illeszkedése,

a táncrendhez kapcsolódó táncfolklorisztikai ismeretek

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszköz

1 db tábla vagy flipchart

1 db történelmi Magyarország térkép vagy néprajzi térkép Hangzóanyag lejátszására alkalmas lejátszó/erősítő, hangfalVideó vagy DVD lejátszó, televízió vagy monitor

A tananyaghoz kapcsolódó könyvek, kiadványok

Néprajzi kézikönyvek, lexikonok, videó és/vagy DVD filmek

A tanulólétszámnak megfelelő, a tanulmányi versenyekhez és tanévzáró bemutatókhoz szükséges megfelelő népviseletek, lábbelik

F O R R Á S
OKTATÁSI KÖZPONT

szükséges nevelő-oktató munkát segítő helyiségek eszköz felszerelések jegyzéke a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet alapján

Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
<p>Tanterem (8 db)</p> <p>Tanulói asztalok, székek</p> <p>Nevelői asztal, szék</p> <p>Eszköztároló szekrény</p> <p>Tábla</p> <p>Szeméttároló</p> <p>Sötétítő függöny</p> <p>fogas</p>	<p>a tanulók létszámának figyelembevételével</p> <p>tantermenként 1-1</p> <p>tantermenként 1</p> <p>tantermenként 1</p> <p>helyiségenként 1</p> <p>ablakonként</p> <p>tanulónként 1</p>	<p>életkornak megfelelő méretben.</p> <p>ablak lefedésére alkalmas méretben.</p>
<p>Szaktanterem (a tantermi alapfelszereléseken felüli igények)</p> <p>számítástechnikai terem</p> <p>tábla</p> <p>számítógépasztal</p> <p>Informatikai szoftverek, programok</p>	<p>1</p> <p>tanulónként 1</p> <p>szükség szerint</p>	

számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal		
idegen nyelvi szaktanterem	1	
CD lejátszó, DVD lejátszó, számítógép		
projektor		
természettudományi szaktanterem	tantermenként 1	
vegyszerálló tanulói asztalok (víz csatlakozással)	tantermenként 1 2	
poroltó	1	
törpefeszültségű csatlakozások	1	
elsősegélydoboz	tanulóasztalonként 1	
d.) Képzőművészeti/ Társadalomtudományi szaktanterem	tantermenként 1 1	
projektor		
CD író, lejátszó, hangszóró		
mikrofon, erősítő, lejátszó	1	
magnó, DVD lejátszó	1	
	1	
	1	
szertárak	2	
Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba / Zeneszoba	Tanulási képességeket fejlesztő eszközök Tükör 1 Asztal 1 Szék 4 Szőnyeg 1 Játéktartó szekrény, vagy könyvek tárolására is alkalmas polc 1 zongora	
vezetői szoba	íróasztal (számítógép asztal) 1 szék 1 tárgyalóasztal székekkel 1	

	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal 1 iratszekrény (benne digitális adathordozók tárolása) 1 fax/telefon 1
Nevelőtestületi szoba Asztal, szék Szekrény/polcok fénymásoló számítógép + asztal internet hozzáféréssel, perifériákkal fogasok tükör	pedagóguslétszám szerint 1-1 1-1 1 1 pedagóguslétszám szerint 1
Könyvtár	Az épületben működő könyvtáratt szerződés alapján használva.
Orvosi szoba Tornaterem Tanulói WC Személyzeti öltöző, WC, mosdó	A körzeti orvosi rendelővel szerződést kötöttük a tanulók ellátására. Önkormányzattal megegyezve nemenként és emeletenként 1 az épületben
Étkező	Épületen kívüli szolgáltatóval kötött szerződés alapján, saját étkezőnkben.

Az intézmény önértékelésének területei – a Szervezeti és Működési Szabályzatból átemelt és kiegészített részek

Az intézmény nyilvános dokumentumai

A törvényes működés alapküldetése és egyéb dokumentumai

Az intézmény törvényes működését az alábbi – a hatályos jogszabályokkal összhangban álló – alapküldetése határozzák meg, melyek lefektetik az intézmény stratégiai működését:

az alapító okirat

a szervezeti és működési szabályzat

a pedagógiai és nevelési program

a házirend

Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.

Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló mérési adatok, valamint demográfiai, munkaerő-piaci és más külső mutatók azonosítása és értelmezése alapján készültek.

Az alapító okirat

Az alapító okirat tartalmazza az **intézmény legfontosabb jellemzőit**, aláírása biztosítja az intézmény **nyilvánosságba vételét, jogszerű működését**. Az intézmény alapító okiratát a fenntartó készíti el, illetve – szükség esetén – módosítja.

Pedagógiai és nevelési program,

A köznevelési intézmény pedagógiai programja képezi az intézményben folyó **nevelő-oktató munka tartalmi, szakmai alapjait**. Pedagógiai és nevelési programjának megalkotásához az intézmény számára a Köznevelési törvény 24. § (1) bekezdése biztosítja a szakmai **önállóságot**.

A pedagógiai és nevelési programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá.

Az intézmény pedagógiai és nevelési programja megtekinthető az igazgatói irodában, továbbá olvasható az intézmény honlapján.

Házirend

A házirendet minden intézményünkbe beiratkozott gyermek, vagy a szülő írásban megkapja a beiratkozás alkalmával. Megtalálható az intézményi honlapon. A házirend legfontosabb –változott- pontjaira külön fel kell hívni a figyelmet az első szülői értekezleten, osztályfőnöki órán, tanórai foglalkozáson.

Ügyeleti rend

Az iskola ügyeleti rendje a tanári szobában és a folyosón kerül kifüggesztésre.

Az intézmény éves munkaterve

A munkaterv tanulóira, gyermekekre, osztályokra, szülőkre vonatkozó pontjait a pedagógusok, osztályfőnökök ismertetik a szülőkkal az első szülői értekezleten, a tanulókkal az első osztályfőnöki órán, illetve beiratkozáskor, első tanórai foglalkozáson az alapfokú művészetoktatásban. A teljes munkaterv a könyvtárban, a tanári szobában és a honlapon kerül elhelyezésre.

Ellenőrzés az intézményben

Az oktató-nevelő munka külső és belső ellenőrzése

A 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről egységes, fenntartótól független külső értékelési rendszer (pedagógiai-szakmai ellenőrzés – tanfelügyelet) működtetését írja elő.

Az értékelés alapját képező elvárások központilag kerültek meghatározásra – a pedagógusra, intézményvezetőre és intézményre megfogalmazott általános elvárások, az értékelési eljárások, módszerek és eszközök is egységes standardot alkotnak. A standardok alkalmazása fenntartótól függetlenül, külső ellenőrzés esetén külső szakértők (tanfelügyelők) bevonásával történik, önértékelés esetén pedig az intézményben az önértékelést végzők alkalmazzák.

Az önértékelési standardok – pedagógus, vezető és intézményi standard - az ajánlásnak megfelelően, szorosan kapcsolódnak a tanfelügyeleti standardokhoz, így az intézményi önértékelés egységesül.

Az értékelés területei, szempontjai, valamint az értékelés alapját képező pedagógusra, vezetőre és intézményre vonatkozó általános elvárások az önértékelésben is ugyanazok, mint a tanfelügyeleti ellenőrzés esetén.

A belső ellenőrzés célja

Az intézményi nevelő-oktató munkája folyamatos fejlődésének egyik meghatározó eleme a rendszeres ellenőrzés, értékelés. Ellenőrizni, értékelni kell az intézményi dokumentumokban megfogalmazott célok teljesülését, végrehajtásának módját és hatékonyságát, a kiadott vezetői utasítások teljesítésének színvonalát, az intézmény dolgozóinak munkáját, mely a teljesítményértékelés alapja. Az ellenőrzés, értékelés mindig írásban dokumentáltan történik.

Belső ellenőrzési tevékenységre jogosult munkatársak

Igazgató: minden területen, teljes jogkörrel.

Intézményvezető helyettes: az iskolai munkaközösségek és a pedagógusok.

óvodai tagintézmény vezető: óvodapedagógusok és dajkák,

művészeti iskolai intézményegység vezető: művészetoktatási munkaközösség, művészetpedagógusok

Munkaközösség-vezetők: a munkaközösségükbe tartozó pedagógusok szakmai munkája.

Külső szakértők: igazgatói megbízás alapján.

Az ellenőrzés módszerei

A Köznevelésért Felelős Államtitkárság az egységes alapelvek, eljárások, eszközök bevezetését kiemelkedően fontosnak tartja. Az egységes külső és belső értékelés az intézmények különböző önértékelési rendszereihez kapcsolódva képes objektív, fejlesztő értékelést adni valamennyi köznevelési intézmény számára úgy, hogy eközben egyszerre szülessen a köznevelési rendszer egészében egységesen értelmezhető, összehasonlítható 3 és csak az adott intézményre jellemző, az intézmény számára fontos értékelési eredmények, valamint a rájuk épülő intézkedési tervek.

Az egységes önértékelés és a külső értékelés alapját standardok adják, amelyeket e kézikönyv későbbi fejezeteiben megfogalmazott általános elvárások rögzítenek. Az intézmény az önértékelés során ezeket az elvárásokat értelmezi, adaptálja önmagára, továbbá meghatározza az elvárásokhoz képest az intézmény helyzetét, állapotát. Mindezek alapján az intézmények el tudják készíteni a következő 5 éves időszakra vonatkozó intézkedési, valamint a vezetőre és az egyes pedagógusokra vonatkozó önfejlesztési terveiket. Az intézkedési tervek feladatait az intézmény éves munkatervében rögzítik. A köznevelés megújuló értékelési keretrendszere a pedagógusminősítéssel válik teljessé, amely szintén szoros kapcsolatban áll mind a tanfelügyeleti ellenőrzéssel, mind a pedagógusok önértékelésével.

Random óralátogatások.

Óralátogatások az óralátogatási –foglalkozási lapon meghatározott szempontok alapján, a pedagógusok által készített óvodai, iskolai dokumentumok ellenőrzése, tanórán kívüli tevékenységek, versenyeredmények, a feladatok határidőre történő teljesítése, ügyeletesi munka, országos méréseken elért eredmények összehasonlítása az előző mérések eredményeivel ugyanazon tanulók esetében.

Az ellenőrzés tapasztalatait a pedagógussal egyénileg meg kell beszélni. Az általánosítható tapasztalatokat - a feladatok meghatározásával - a tantestületi értekezleten összegezni, értékelni kell.

Az ellenőrzésről készült dokumentumok – feljegyzések, óralátogatási lapok, jegyzőkönyvek, határozatok – a pedagógusok személyi anyagának részét képezik.

A gyakornokok értékelése a "Gyakornoki szabályzat" alapján történik.

Nem pedagógus dolgozók

A nem pedagógus dolgozók munkáját a gazdasági vezető és az igazgató értékeli. Az értékelés évente, vagy a meghatározott célok elérésének határideje után történik. Az értékelés alapja a munkaköri leírásban foglaltak teljesítése, valamint az egyéni célfeladatok. A nem pedagógus dolgozók jutalmazása is pedagógusnapon, illetve karácsony előtt történik.

2013. szeptember 1-től, a pedagógus életpálya modell bevezetésével, a pedagógusok, az intézményvezető és az intézmény munkájának minősítése és ellenőrzése központilag, törvényi szabályzás alapján történik.

Az intézményi stratégiai alapdokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végeznek.

☒ Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.

☒ Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.

☒ A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.

☒ Az ellenőrzések eredményeit felhasználják az intézményi önértékelésben.

☒ Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.

Kiegészítés– intézményi önértékelés, intézményi elvárások

Az intézmény vezetése irányítja az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak koherens kialakítását.

Az intézmény stratégiai és operatív dokumentumai az intézmény működését befolyásoló, demográfiai, munkaerő-piaci és más külső mutatók (például szociokulturális felmérések adatai) azonosítása, gyűjtése, feldolgozása és értelmezése alapján készül. Ezek segítik az intézmény jelenlegi és jövőbeni helyzetének megítélését.

A tervek elkészítése a nevelőtestület bevonásával történik, az intézmény munkatársainak felkészítése a feladatra időben megtörténik.

Biztosított a fenntartóval való jogszabály szerinti együttműködés.

Megtörténik a tanfelügyeleti ellenőrzések eredményeiből, a korábbi fejlesztési terv felülvizsgálatából, valamint a további ellenőrzésekből, intézkedési tervekből származó információk feldolgozása, értékelése, a tapasztalatok beépítése az önértékelést követő ötéves intézkedési tervbe.

Az éves munkaterv összhangban kell, hogy legyen a stratégiai dokumentumokkal és a munkaközösségek terveivel.

2. Az intézmény stratégiai dokumentumai az adott időszak oktatáspolitikai céljaival összhangban készülnek.

Az operatív tervezés a stratégiai célok hatékony megvalósulását szolgálja.

Mind a stratégiai, mind az operatív tervezés összhangban kell, hogy legyen a keresztény szemlélettel, erkölcsiséggel.

3. A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik.

Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például nevelési évre, gyermekcsoportra tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt nevelési, tanulási eredmények elérését, a szülők, gyermekek és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését kell, hogy szolgálják. A stratégiai tervek megvalósítása tanévekre bontott, amelyben megjelennek a stratégiai célok aktuális elemei. (Pedagógiai program, a vezetői pályázat, a továbbképzési terv és az ötéves intézkedési terv stb. aktuális céljai, feladatai.)

Az intézmény éves terveinek (éves munkaterv, éves intézkedési tervek, munkaközösségi tervek, a pedagógiai munka, tervezési dokumentumai, stb.) gyakorlati megvalósítása a pedagógusok, a munkaközösségek és a diákönkormányzat bevonásával történik.

Az intézmény nevelési-oktatási céljai határozzák meg a módszerek, eljárások kiválasztását, alkalmazását.

Az intézményi pedagógiai folyamatok (például tanévre, tanulócsoporthoz tervezett egymásra épülő tevékenységek) a személyiség- és közösségfejlesztést, az elvárt tanulási eredmények elérését, a szülők, tanulók és munkatársak elégedettségét és a fenntartói elvárások teljesülését kell, hogy szolgálják.

4. Az éves tervek és beszámolók egymásra épülnek.

A tanév végi beszámoló megállapításai alapján történik a következő tanév tervezése.

5. A stratégiai és operatív dokumentumokban megfogalmazott célok, feladatok – a csoport, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók adottságait figyelembe véve – meg kell, hogy jelenjenek a pedagógus tervező munkájában, és annak ütemezésében.

☑ A pedagógiai munka feleljen meg az éves tervezésben foglaltaknak, az esetleges eltérések indokoltak legyenek.

☑ A teljes pedagógiai folyamat követhető legyen a tanmenetekben, a naplókban, valamint a tanulói produktumokban

Az egyéniesítést is figyelembe vesszük a stratégiai és operatív célok kitűzése és ütemezése során

6. Az intézményi stratégiai alapdokumentumok alapján az intézményben belső ellenőrzést végzünk.

☑ Az ellenőrzési tervben szerepel, hogy ki, mit, milyen céllal, milyen gyakorisággal, milyen eszközökkel ellenőriz.

☑ Az intézmény azonosítja az egyes feladatok eredményességének és hatékonyságának méréséhez, értékeléséhez szükséges mutatókat.

☑ A tanulási eredményeket az intézmény folyamatosan követi, elemzi, szükség esetén korrekciót hajt végre.

☑ Az ellenőrzések eredményeit felhasználjuk az intézményi önértékelésben.

☑ Az önértékelésben érintett pedagógus az ellenőrzések megállapításainak (erősségek, fejlesztendő területek) megfelelően önfejlesztési tervet készít, a szükséges feladatokat ütemezi és végrehajtja.

7. Az intézmény vezetése gondoskodik a tanulási eredményességről szóló információk belső nyilvánosságáról.

☑ Az eredmények elemzése és a szükséges szakmai tanulságok levonása és visszacsatolása nevelőtestületi feladat.

☑ A belső és külső mérési eredmények elemzését felhasználva határozza meg az intézmény erősségeit és fejleszthető területeit.

☑ A fejleszthető területekre fejlesztési, intézkedési terveket fogalmazzunk meg.

8. ☑ A tanulókövetésnek kialakult rendje, eljárása van.

☑ Az intézmény törekszik a kölcsönös kapcsolattartás kiépítésére és az információcsere fenntartására.

☑ A tanulók további eredményeit felhasználjuk a pedagógiai munka fejlesztésére.

F O R R Á S
OKTATÁSI KÖZPONT

A pedagógiai program elfogadása

Törvényi háttér

26. §

A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges.

A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

(2) Az iskola pedagógiai programjának részeként, ha e törvény másként nem rendelkezik, a miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tanterv megnevezi az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választottat és rendelkezik a kerettantervben meghatározott, a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkerete legfeljebb tíz százalékának felhasználásáról.

(5) Az iskola pedagógiai programját vagy annak módosítását a jóváhagyást követő tanévtől felmenő rendszerben vezetheti be.

Nevelőtestület jogai

70. §

(2) A nevelőtestület a) a pedagógiai program elfogadásáról, ... dönt

(5) A szülő joga különösen, hogy a) megismerje a nevelési-oktatási intézmény pedagógiai programját, házirendjét, tájékoztatást kapjon az abban foglaltakról,

b) gyermeke fejlődéséről, magaviseletéről, tanulmányi előmeneteléről rendszeresen részletes és érdemi tájékoztatást kapjon

A pedagógiai program nyilvánossága

1. Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető az iskola honlapján.

2. A program teljes terjedelmében megtekinthető az iskola igazgatójánál és/vagy az igazgatóhelyetteseknél, az iskola irattárában, a fenntartónál.

3. Elektronikus formában megkapják a programot iskoláink pedagógusai, és az Szülői Közösség tagjai.

A pedagógiai program jóváhagyása, érvényessége

1. A Pedagógiai programot a nevelőtestület készíti és fogadja el.
2. A Pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra vagy a működtetőre a jogszabályi előírásokon felül többletkötelezettség hárul, be kell szerezni a fenntartó, illetve a működtető egyetértését.
3. A Pedagógiai programot az Szülői Közösség és a DÖK a törvények megfelelően véleményezi.
4. A Pedagógiai programot az igazgató hagyja jóvá
7. Visszavonásig érvényes.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

Legitimáció

A Pedagógiai program módosítását a szülői képviselet megismerte, véleményezte és a képviselő aláírásával elfogadásra javasolja.

Kelt, Tard, 2020. június

.....

a szülői képviselet nevében

A Pedagógiai program módosítását a diák képviselet megismerte, véleményezte és a képviselő aláírásával elfogadásra javasolja.

Kelt, Tard 2020. június

.....

a diák-képviselet nevében

A fenntartó a Pedagógia program módosítását megismerte és engedélyezte.

Kelt, Tard, 2020. június

.....

fenntartó

A Pedagógiai program módosítását a nevelőtestület a 2020. június 16. napján megtartott nevelőtestületi ülésén elfogadta, amelyet a nevelőtestület képviselője aláírásával hitelesít.

Kelt, június, 2020. június 16

.....

a nevelőtestület képviselet nevében

A szülői és a diák képviselet véleménye alapján, a nevelőtestület elfogadását, valamint a fenntartói egyetértő nyilatkozatát követően az igazgató a Pedagógiai program módosítását jóváhagyta.

Kelt, Tard, 2020. június

.....

igazgató

IGAZGATÁSI KÖZPONT

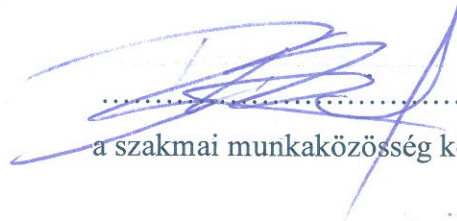

F O R R Á S
OKTATÁSI KÖZPONT

Legitimációs záradék

Az intézmény Pedagógiai Programját a szakmai munkaközösség(ek) a szakterületét (szakterületüket) érintően véleményezte(k).

Kelt: Budapest, 2022. augusztus 23.

.....
a szakmai munkaközösség képviselőjében

A Pedagógiai Programot az intézmény nevelőtestülete a 2022. augusztus 24-én megtartott ülésén megtárgyalta és a benne foglaltakat elfogadta.

Kelt: Budapest, 2022. augusztus 24.

.....
a nevelőtestület képviselőjében

Az intézmény Pedagógiai Programját a fenntartó a 2011. évi CXCV. tv. 32.§(1) bekezdés 1) pontja alapján jóváhagyja.

Kelt: Budapest, 2022. augusztus 31.

.....
Pataky Albert Attila
a fenntartó képviselője

Az intézmény vezetője a Pedagógiai Program tartalmáról tájékoztatta a Szülői Szervezetet.

Kelt: Budapest, 2022. szeptember 02.

.....
Szülői Szervezet képviselőjében

Az intézmény vezetője a Pedagógiai Program tartalmáról tájékoztatta a Diákönkormányzatot.

Kelt: Budapest, 2022. szeptember 02.

.....
Diákönkormányzat képviselőjében

Kelt: Budapest, 2022. szeptember 01.

.....
(név)
intézményvezető
(körbélyegző)

